

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01317761 3

Digitized by the Internet Archive
in 2007 with funding from
Microsoft Corporation

CLAVIS
LINGUARUM SEMITICARUM

EDIDIT

HERMANN L. STRACK

PARS III

THE ARAMAIC LANGUAGE
OF THE BABYLONIAN TALMUD

BY

MAX L. MARGOLIS

I. GRAMMAR

II. CHRESTOMATHY AND GLOSSARIES

ENGLISH EDITION

MÜNCHEN

C. H. BECK'SCHE VERLAGSBUCHHANDLUNG
OSKAR BECK

1910.

ENGLAND:
DAVID NUTT, LONDON.

AMERICA:
G. E. STECHERT & Co., NEW YORK.

A MANUAL
OF THE
ARAMAIC LANGUAGE
OF THE
BABYLONIAN TALMUD

GRAMMAR
CHRESTOMATHY AND GLOSSARIES

BY

MAX L. MARGOLIS, PH. D.

PROFESSOR OF BIBLICAL PHILOLOGY IN THE DROPSIE COLLEGE
PHILADELPHIA, PA.

123978
-----
4 | 9 | 12

MÜNCHEN
C. H. BECK'SCHE VERLAGSBUCHHANDLUNG
OSKAR BECK

1910:

ENGLAND:
DAVID NUTT, LONDON.

AMERICA:
G. E. STECHERT & Co., NEW YORK.

PJ
5301
M37

TO MY WIFE
IN LOVE AND GRATITUDE

PREFACE

As far back as 1894, Professor HERMANN L. STRACK, of the University of Berlin, who had favorably noticed my first two publications, both dealing with the textual criticism of the Talmud, suggested to me the writing of a work to all intents and purposes similar to the present one. The plan was elaborated in detail, and I actually commenced work on a number of larger texts. Soon, however, I realized that with the means at my disposal it was impossible for me to arrive at a satisfactory form of the text. Moreover, my professional work lying in other directions, I was forced to abandon for the time being all thought of prosecuting this plan. When in the autumn of 1907 I visited Germany, Prof. STRACK urged me to let go for a while my Septuagint studies and to resume that long neglected piece of Talmudic work.

With the aid of JUDAH SENI'S יהודה יעלה, ISRAEL MICHELSTÄDT'S מלין דרבנן, MOÏSE SCHUHL'S *Sentences et proverbes du Talmud*, and MOSES LEWIN'S *Aramäische Sprichwörter und Volkssprüche*, and a manuscript collection of a similar character compiled by my sainted father, I transcribed a large number of short and pithy Aramaic sentences from the Talmud, noting the variants from RABBINOVICZ' work. I then copied a large number of connected Aramaic texts from all parts of the Talmud, with the variants belonging thereto. I once more realized that unless I secured manuscript evidence at first hand, my texts as well as the grammar that I had constructed from them would be unreliable. I therefore proceeded to Munich where,

beside the famous cod. Hebr. 95, I was privileged to collate the manuscripts and early prints enumerated on p. XV.

Only when the grammar, as far as based on my own texts, had been completely worked up, did I proceed to an examination of the grammatical works of my predecessors (see p. 98). I found that there were two points which placed my work on a footing entirely its own. In the first place, my own examples were marked by that certainty which comes only from a personal perusal of the sources, the otherwise scholarly work of the author of the *Variæ Lectiones* being entirely unreliable in the province of grammar. Then again my linguistic point of view differed from that of my predecessors in a number of vital questions. I say all this with no intent to criticize the labors of others. I merely wish to point out the independent character of my own work. In the Syntax I had no predecessors at all. I therefore followed the guidance of NÖLDEKE in his excellent Mandaic and Syriac Grammars as closely as feasible. The examples, of course, are my own.

In the first part of the Chrestomathy, the sources of each form, phrase, or sentence, were indicated in my manuscript. But in order to reduce the bulk and cost of the volume, it was deemed advisable to drop them in all but a few cases. As for the Connected Texts, not only are the sources noted, but also a certain amount of variants. Here again economy was imperative. I therefore chose for each piece that witness of the text, which seemed to merit distinction because of its correctness or originality, giving the authority for all deviations therefrom in the margin, where are likewise registered not only important variants bearing on grammar, lexicon, or meaning, but also scribal errors of the codex chosen (for silence would have led to a false impression as to the actual contents of the manuscript).

Both in the Grammar and in the Chrestomathy I refrained from adding vowel points. Only in the Connected Texts did I here and there deviate from this rule;

the reasons in each case will be found to be obvious. The first part of the Chrestomathy, the "Forms and Sentences", being arranged according to a graded system, with references to the paragraphs of the Grammar, the student, with the aid of §§ 2—5 and a moderate knowledge of Hebrew and Biblical Aramaic, will be able to accurately vocalize every form occurring in the Grammar and in the corresponding portions of the Chrestomathy. Moreover, he may look up every form in the Glossary under the proper root, where he will find the forms occurring in Grammar and Chrestomathy recorded, defined, and vocalized. There is also another reason why the vocalization was on the whole sedulously kept out of Grammar and Chrestomathy. The orthography of the sources being adjusted to unpointed texts, the introduction of vowel-points would have created naught but confusion, since the latter presupposes an entirely different system of orthography (such as we find in Biblical Aramaic). With the method adopted by me, each system is allowed to exhibit its own characteristics without confusion. Moreover, whatever subjective features may attend the vocalization are thus kept out of the texts themselves which are presented with utmost fidelity and accuracy exactly in the form in which they have come down.

As for the choice of material, the texts naturally come largely from the Haggadah. But the Halakah also is not only represented by a few specimens which, I believe, meet the requirements of beginners, but also in the first part of the Chrestomathy by phrases and sentences judiciously culled from the large frame-work and thus exhibiting the methodological terminology of the halakic discussions, concisely explained in the Glossary. Additional information is to be found in MIELZINER'S *Introduction* and in BACHER'S *Terminologie* (see p. 97. 98).

In writing the Glossary, I naturally availed myself of the great Talmudic lexica and of the lexicographical

works concerned with the cognate Aramaic dialects. My aim was not so much to discover new identifications, as to give that which was tenable and most adequately supported. I have followed tradition as far as it is embodied in the ARUK , in HANANEL , RASHI , and others, both with a conservative bias and with criticism. The discerning critic will find that the lexicographical material has been thoroughly consulted and just as accurately weighed. The student may confidently feel that he is everywhere treading upon safe ground.

It is a pleasant duty for me to acknowledge my indebtedness to the directors of the Libraries of Göttingen, Hamburg, Karlsruhe, for the readiness with which they conveyed their Talmudic manuscripts to Munich for my use; but above all to Dr. VON LAUBMANN, the director of the Royal State and Court Library at Munich (whose recent demise is a source of deep regret), and his able assistant, Dr. LEIDINGER, for the uniform courtesy extended to me for five full months. I am also beholden to the National Library at Florence for the permission to have certain pages of its Talmudic manuscripts photographed, and to Chief Rabbi Dr. S. H. MARGULIES for securing and forwarding those photographs. Above all others, my sincere gratitude is herewith expressed to Professor STRACK who not only suggested this work but also read a number of proofs and was untiring in his efforts, in which he was aided by his wide experience, to enhance the accuracy of the contents, the economic arrangement of the details, and the appearance of the whole. Nor would I be derelict in acknowledging the kindness of Commercial Councillor Herr OSCAR BECK, head of the publishing firm of C. H. BECK in Munich, who most readily consented to undertake the publication of this work.

Philadelphia, Pa., February 1910.

Max L. Margolis.

TABLE OF CONTENTS

Grammar.

Introduction (§ 1—3).

	Page
§ 1. The Aramaic Idiom of the Babylonian Talmud. Its Place in General Aramaic	1
§ 2. Script and Orthography	3
§ 3. Means of Fixing the Vocalization	7

I. Phonology (§ 4—7).

§ 4. The Consonants and their Changes	8
§ 5. The Vowels and their Changes	10
§ 6. Syllabic Loss. Loss of Sounds through Collocation of Words in the Sentence	15
§ 7. The Accent	15

II. Morphology (§ 8—41).

A. The Pronoun (§ 8—11).

§ 8. Personal Pronoun	16
§ 9. Demonstrative Pronoun	17
§ 10. Relative Pronoun	18
§ 11. Interrogative Pronoun	18

B. The Noun (§ 12—23).

(a). The Nominal Stems (§ 12—18).

§ 12. Preliminary Remarks	19
§ 13. Nouns with Shortened Stem	19

	Page
§ 14. Triconsonantal Nominal Stems with Vowel Gradation	22
§ 15. With the Middle Radical Geminate	22
§ 16. With Prefixes	25
§ 17. Pluriconsonantal Stems	25
§ 18. Denominatives formed by means of Affirmatives .	26

(b). Inflection (§ 19—22).

§ 19. Inflectional Endings	27
§ 20. Modification in the Stem occasioned by the Inflection	29
§ 21. Pl. fem. from Masculines and conversely	30
§ 22. The Noun with Pronominal Suffixes	32
§ 23. Numerals	32

C. Particles (§ 24—26).

§ 24. Adverb	34
§ 25. Prepositions	34
§ 26. Conjunctions	35

D. The Verb (§ 27—41).

§ 27. The Modification of the Stem	35
§ 28. Inflectional Elements	36
§ 29. Perfect	37
§ 30. Imperfect, Imperative, and Infinitive	38
§ 31. The Participles	40
§ 32. Itpe ^l el	41
§ 33. Pa ^l el	43
§ 34. Itpa ^l al	45
§ 35. Af ^l el	46
§ 36. Ittaf ^l al	47
§ 37. Verbs ע"ב	48
§ 38. Verbs ער"י	50
§ 39. Verbs לר"י	56
§ 40. Pluriconsonantals	56
§ 41. The Verb with Objective Suffixes	57

III. Syntax (§ 42—74).

A. The Noun (§ 42—54).

	Page
§ 42. The Neuter.	62
§ 43. St. absol. and determ.	62
§ 44. St. constr. and Periphrastic Genitive	63
§ 45. Coordination	65
§ 46. Construction of כּל	66
§ 47. The Joining together of several Nouns. Distributive Repetition.	67

Pronoun (§ 48—52)

§ 48. Personal Pronoun	68
§ 49. Demonstrative Pronoun	70
§ 50. Interrogative Pronouns	71
§ 51. Relative Pronoun	72
§ 52. Numerals	73
§ 53. Adverbial Expression	74
§ 54. Prepositions	74

B. The Verb (§ 55—62).

§ 55. Person and Gender	75
§ 56. The Perfect	76
§ 57. The Imperfect	77
§ 58. The Participle	79
§ 59. The Imperative	82
§ 60. The Infinitive	83
§ 61. Government of the Verb	84
§ 62. אִי	86

C. The Simple Sentence (§ 63—68).

§ 63. The Copula	87
§ 64. The Casus Pendens	88
§ 65. Concord of the Parts of Speech	89
§ 66. The Order of Words	89
§ 67. Negative Sentences	90
§ 68. Interrogative Sentences	91

D. Compound Sentences (§ 69—73)		Page
§ 69.	Copulative Sentences	92
§ 70.	Attributive Relative Sentences	94
§ 71.	Conjunctive Relative Sentences	95
§ 72.	Indirect Interrogative Sentences	96
§ 73.	Conditional Sentences	96
Literature	. . . . .	97

Chrestomathy and Glossaries.

Chrestomathy.

I.	Forms and Sentences	1*
II.	Connected Texts	34*
	A. Earlier Language	34*
	B. Later Language	37*

(From the "Chapter of the Saints" p. 58*. — Wonder-stories p. 70*. — Halakic texts p. 74*.)

Glossaries.

A.	Aramaic Glossary	84*
B.	Hebrew Glossary	180*

Abbreviations and Signs.

---

1. F = Florenz (Florence), Biblioteca Nazionale codd. II, 1, 7—9.
G = Göttingen, Universitäts-Bibliothek cod. hebr. 3 (init. saec. XIII).
H = Hamburg, Stadtbibliothek, cod. hebr. 165 (1184 p. Chr.).
K = Karlsruhe, Hof- und Landes-Bibliothek cod. orient. 9 (1400—1450).
M = München (Munich), Hof- und Staats-Bibliothek, cod. hebr. 95 (1343 p. Chr.).
M₁ = München, codd. hebr. 6. 140. 141.
B = ed. Bomberg. 1, Venetiae 1520—23.
Ar^M = ^אAruk cod. hebr. 142 München (1285 p. Chr.) *contains only the second part, not made use of by Kohut* || Ar^V = ^אAruk cod. Wien (Vienna), ed. Pesaro, ed. Veneta (cf. Kohut).
Han^M = Ḥanan'el cod. hebr. 227, München.
Ra^M = Rāšī; RŠbM^M = RŠemu'el ben Meir. Cod. hebr. 216, München.
En = ^אEn Ia'aqob, ed. princ. (Saloniki c. 1516).
Hal-ged = Halakot gedolot, Ven. 1548.
Teš-geon = Tešubot ha-ge'onim, Ed. Harkavy, Berlin 1887.
2. Ar = ^אArakin || A.z. = ^אAboda zara.
Ba, ba = Biblisch-Aramäisch (Biblical Aramaic). || B.b. = Baba batra || Ber(akot) || Beš(a). || B. k = Baba ḵamma || B. m. = Baba mešī'a.

Chr. = Chronik (*Chronicles*).

Dal(man), cf. p. 98. 99. || De(uteronomium).

Erub = 'Erubin. || Ex(odus) || Ez(echiel).

Ge(nesis). || Gerš(om)^{ms} (MS apud Kohut) || Giṭ(ṭin).

Ḥag(iga). || Ḥul(lin).

Jb = Hiob (*Job*). || Je(remias) || Ieb(amot). || Jo(sua). || Is(aias).

Ker(itot). || Ket(ubot). || Kīd(ḏusin).

Meg(illa). || Men(aḥot). || mend(um), mend(osum) || Miel(zinc),
cf. p. 97. || M. K. = Mo'ed Kāṭon ||

Ne(hemias). || Ned(arim). || Nö(ldeke), cf. p. 99. || Nu(meri).

p(luralis). || Pes(aḥim). || Pr(overbia). || prm = praemittit, prae-
mittunt. || Ps(almus).

Reg(um liber) = Könige, *Kings*. || rell = reliqui || R. h. = Roš
ha-šana.

Šab(bat), Sanh(edrin) || st. a. = status absolutus || st. d. = status
determinatus. || Str(ack), cf. p. 97 || Suk(ka).

Taan = Ta'anit || tr = transfert.

* = prima manus || > = omittit, omittunt.

c = corrector. || mg = margo || t = textus.

h = hebraice. || p = nomen proprium.

Grammar.

Introduction (§ 1—3).

1. The Aramaic Idiom of the Babylonian Talmud. 1. Its Place in General Aramaic.

By Talmud (Gemara) we understand the inter-^apretation of the Mishna, which usually takes the form of discussion; hence, the large framework. The language of this framework is throughout Aramaic. Whatever there is of Hebrew in the Talmud is confined to quotations from Hebrew sources, or to certain expressions which had become part of the spoken language and certainly of the scholastic speech. But even within the framework there is a considerable amount of Aramaic consisting of sayings of scholars whose vernacular was Aramaic, or of the conversation of the common people, or of the mass of popular proverbs, stories, legends, and the like, some of which are even of a non-Jewish origin.

This framework, which belongs to the editors^b (redactors) of the Talmud, is on the whole uniform and did not vary greatly from the vernacular employed by the Babylonian teachers ($\bar{A}m\bar{o}r\bar{a}'\bar{e}$, $\bar{S}\bar{a}b\bar{o}r\bar{a}'\bar{e}$) in their daily life. This language had as its area Upper

Babylonia, the seat of Babylonian Jewry, with the towns Neharde'a, Sora, Pumbeditha and others in which scholastic institutions were found; it was spoken during the 4th, 5th, and 6th post-Christian centuries, during which period the accumulated Talmudic material was subjected to frequent redaction, until it reached its final form.

c The language did not really die out until the ninth century when it was supplanted by Arabic. Its nearest relative is Mandaic, the language of Lower Babylonia. There certainly existed between the two dialectal differences; but it may be doubted whether there was a noticeable Jewish coloring to the popular speech of Upper Babylonia as handled by the Jews. Whatever there may be of Hebrew influence, should be looked for rather in the syntax. The phonetic decay characteristic of Mandaic may be witnessed on Talmudic ground only in its beginnings; at any rate the spelling of the Talmudic Aramaic is more archaic. Both dialects are closely related to Syriac; compare for instance the form of the st. d. of the masc. pl. in the noun and the prefix of the 3. person masc. of the imperf. in the verb.

d Much more ancient is the Aramaic which we find in certain tractates (Nedarim, Nazir, Têmura, Keritot, Me'ila, Tamid) apparently belonging to an earlier redactional stratum. Elsewhere we find remnants of the earlier language in (*a*) quotations from the Targum, usually in the name of R. Joseph, and paraphrastic expositions of biblical passages after the fashion of the Targum, cf. Ber 38^a; Sanh 95^a a. e.; (*b*) fragments of *Megillat Ta'anit*; (*c*) the pastoral letter of Gamaliel II.,

Sanh 11^b; (*d*) fragments of formulas for public documents (contracts, deeds, etc.); (*e*) the sayings of the older Palestinian scholars (Hillel, Samuel the Little, Meir, Hiyya, Bar Kappara, Johanan, etc.); (*f*) old popular texts, particularly incantations. Of course, there exist also mixed texts combining elements of the earlier and the later language. It is interesting to note that in M there is a tendency towards reducing the earlier language to the level of the later and common speech.

In the present work the earlier language, no less than *e* the later, is the subject of grammatical treatment; ancient and modern forms, however, are clearly distinguished. Thus in the grammar, the archaic forms have a † prefixed; in the chrestomathy A designates the essentially earlier and B the essentially later or common speech.

2. Script and Orthography.

2.

The letters are the same as in biblical and targumic Aramaic. Vowel signs as well as diacritic points are wanting in the printed editions and, barring sporadic cases, also in the manuscripts.

In contrast with BA., it is to be noted that *sh* has *b* been replaced by *s* in סגי, סימ, סיטרא, אסתכל. *sh* is kept in עשבא, שבע, שמאלא, שיפתא, שק. The two are used indiscriminately in the flg. instances: בשרא and ביסרא; עשר and עשרי, עשרין but חד סר, etc.; סהדי and שהדי; אישתניו and סני; בשיבותיה and סיב; סטנא and סטנא; סערתא and סערתא.

ה als a vowel letter is the rule exactly as in BA. *c* after א: מאה, חקלאה, גינאה, ארמאה, etc. In the absol.

st. of the f. sg. ה is rare: מֵלֶא (but also מְלֵא), ארבעה, חמשה, עשרה; more frequently it occurs in 3 sg. f. of the perf. (שִׁילָה, שָׁדְרָה, קָמָה, רָקָה, יִלְדָה, שָׁמְעָה, שָׁקְלָה, סָבְרָה) and in the pt. sg. f. (מְנַסְבָּה, מְנַסְבֵּה, אֹשְׁלָה, אֹשְׁלָה, אֹפִיקָה, אֹחַתָּה) and in the pl. f. (שִׁיבָה); but even there א will be met with ordinarily. In verbs לו"י we find ה only in הוּהָ (occasionally also הוּא). ה is extremely rare in the st. d. m. sg.: גְּבֵרָא רַבָּה, אֲרַעָה, אֲוֹרַחָה.

d Occasionally א represents a quiescent ה (§4*m*): גְּבֵרָא = גְּבֵרָה = גְּבֵרָה; רִישָׁה = רִישָׁה = רִישָׁה; כּוּלָּא, etc.

e In the middle of a word a radical א, though quiescent, is always expressed in the words מֵאֲתָן, סְאֵי, שְׁמֵאֵלָא. Elsewhere א may and may not be written; thus we find מְסַנְנָא and מְסַנְנָא, מְאֵנִי and מְאֵנִי, עֵנָא and עֵנָא, צוּרָא and צוּרָא(ו). The same holds good of א taking the place of ע (§4*e*): חוּלָּאנָא and תוּלָּאנָא.

f א as a vowel letter in the middle of a word for *a* (after the fashion of Arabic) is only occasionally found in Occidental prints and MSS.; thus universally: אֲוֵרִיאַן; אַ: אַקִּי, מְסַרְגָּאן, עֵלִיאַתָּא, גְּבִיאַתָּא; G: אַחַתָּא; H: בּוּטַאשִׁי (r. בּוּטַאשִׁי); M: כּוּדְנִיאַתָּא, אִילוּאַתָּא, אַרְעַאַתָּא, בְּנַאַתָּא, (בּוּטַאשִׁי); M₁: שְׂאֵרוּ, מְלַכַּאַתָּא, רִיבּוּאן, סְאֵבִי, כְּנִישַׁאַתָּא, חֶרַאַתָּא, קְרַנַּאַתָּא; גְּאֵנוּ, שְׂדִיאַן, אַתָּא. Universally for *a* in מאן „who?“ (רַרֵּבִי); there is, on the other hand, no fixed rule when the vowel is followed by ר (and preceded by ו or י: שׁוּאֵר, but שׁוּר H; מְשׁוּאֵר H, but מְשׁוּר H; סִייר HM; מִדּוּאֵר אַ, דִּירְנָא; otherwise אַגְר, סְתַר, etc., where the absence of י, as in גְּרִים, שְׂבִיק, etc., sufficiently indicates the pronunciation); cf. also פַּחַא אַ, כְּאוּי M, אַתָּאן ib. The common and incorrect pronunciation

with *ḵames* is indicated by א in טאבי H, טאשי M₁, טאנא G = טבי, טשי, טנא.

ו and י designate universally the long vowels (whether of Semitic or Aramaic origin) *ū*, *ō*, *ē*, *ī*. In contrast with BA., it is worthy of note that the historical orthography has been replaced by the phonetic in cases like רישא, רימר, etc. (BA. רשא, רמר, etc.). Cf. also יהוי, etc., for BA. יהוא. Note, however, יהא (also יהי), תהא = יהא, תהא; יבכה = יבכה cf. BA. אתה, etc.

Consonantal ו und י are written וו, יי; e. g., גווא, הנינא, וודין, רווחא, גייסא = גווא, הנינא, וודין, רווחא, גייסא. Before or after א as vowel letter the repetition is unnecessary (cf. §f). Defective writing in general is the rule in the older MSS. (GHM₁) and frequently also in א (particularly in Ber); e. g., מניכו, כוי, כותא, גווא, קים, הויה, ניה, תויה, מניכו, בוי, בותא, גווא, קים = ניה, הויה, גווייתא, לוויך, גווייתא, ווי = לישויה, גווייתא, לוויך, גווייתא, ווי = לישויה, גווייתא. (Less frequently: גווייתא.) Similarly, ו is expressed but once after י as a vowel letter (§g): חור, היותא = חור, היותא.

At the end of certain forms of לו"י roots (nominal i formation *fa^{ae}āl*, §15b; 1 sg. and 3 sg. f. perf. and imptv. sg. f., §39) as well as in the pronominal suffix of the 1 sg. with the noun (§22b) -*ai* is expressed by י, e. g., בני = בנאי, חזאי = חזוי, תדאי = תדוי, בנאי = בנאי, e. g., בני = שמי; but occasionally also by יי, e. g. בעיי (MM₁) = בעיי, צלי = צליי, בנתי = בנתיי. Observe that B. k. 17^b H vocalizes שנאי; very likely, however, the word was pronounced שנאי. In the *fa^{ae}āl* formations א appears to have crept in from the plural; cf. §20j.

accentual and syllabic conditions are, with the exception of **B** in Ber, almost universally expressed by ו resp. י.

י very frequently indicates a reduced vowel. ^l After **א** it may represent ֿֿ (or ֿ): $\text{אִינֶשׁ} = \text{אַנֶשׁ}$ (אַנֶשׁ), $\text{אִינֶשׁ} = \text{אַנֶשׁ}$, $\text{אִינֶשׁ} = \text{אַנֶשׁ}$. Once I find in M_1 : לִבִּינֶן , i. e. with artificial gemination (§50), = לִבִּינֶן . I doubt whether the same kind of gemination is to be presupposed in all other cases, e. g. in עִיבִיד for עִבִיד , עִיבִידו for עִבִידו . Perhaps the vowel letter merely indicates ֿ , in other words the reduced vowel. Of course, defective writing is also met with: אנש , עבִידו .

Word-division. The compound numerals for 11—19 ^m are written indifferently as one or two words; cf. §23. **קא** (§38) is very frequently joined to the next following word (**א** then drops out), so esp. in M.

Abbreviations, particularly frequent in **BM**, are ⁿ indicated by a stroke ('). In the older MSS., a point over the last letter of the abbreviated word serves the same purpose: $\text{א׳} = \text{אומר}$; $\text{גמל׳} = \text{גמליאל}$. י, represents the *tetragrammaton*.

3. Means for Fixing the Vocalization.

3.

In addition to the vowel letters (§2c—k), the vocalized texts of BA. and the Targums, esp. those supplied with superlinear signs, furnish means for fixing the vocalization. To be sure, even the superlinear vocalization must be used with caution (cf. Dal, 79 f.); the same holds good of the vowels sporadically inserted in the MSS. of the Talmud. The traditional pronunciation is of subordinate value and may lead,

when uncritically used, to the worst aberrations. For it is not uniform, and, moreover, it rests itself on the vowel letters. Criticism everywhere aims at the better and older form of tradition. Mandaic with its less ambiguous orthography (Nö §12) and Syriac with its fixed Masora offer invaluable aid, occasionally also the other Semitic languages. Many doubts naturally remain.

I. Phonology (§ 4—7).

4. The Consonants and their Changes.

- a* 1. (a) Laryngeals: א ³, ה *h*, ח *h*, ע ^ξ.
- b* (b) The other consonants: ג *g*, כ *k* (Palatals); ק *k* (Velar); ד *d*, ת *t*, ט *t* (Dentals); ס(ש) *s*, ש *š*, צ *s*, ז *z* (Lingual Fricatives); ב *b*, פ *p* (Labials); מ *m*, נ *n*, ל *l*, ר *r* (Sonorous Sounds); ו *u*, י *i* (Non-syllabic Vowels).
- c* 2. ה, ע(ק), ד(ז), ת, ט correspond each to two distinct Semitic sounds.
- d* א replaces ו resp. י in קאים and the like in Earliest Aramaic. A late change is הקלאה from *הקליא.
- e* The laryngeals are still kept distinct in Talmud. Aram. Nevertheless, a tendency in the direction of reducing ח to ה and ע to א is discernible; e. g., הדדי, בהדי, etc.; אבא, אודדי, אטמא, אמד „dive“, א = על (§ *j*), אד = עד, etc.
- f* Intervocalic א (ע) appears as י: שיילו = שילו, שיירת = שירת, סיאד = סיר, סיים = סים, etc., for *שאלו, *שארת, *סער, *סאם.
- g* ב may become ו, e. g., צווחא by the side of צבתא (cf. also § *h*).

תּוּן (orig. *תּוּן) and כּוּכּוּבּא (orig. *כּוּכּוּבּא, §g) are early examples of dissimilation. Other exx. in Talmud. Aram.: נהמא by the side of להמא; the reduplicated formations דעדקין and דרדקי by the side of דקרקתא; שושמנא, דבדבא, *לבבא (for דודבא) orig. *לבבא, *דבדבא; שושמנא by the side of שושמנא (§5h); שושילתא for שושילתא, קילקילתא by the side of קילקילתא. The simplification may take place at the end: קילקתא, יוקרתא.

Metathesis takes place in the *Itpe.* and *Itpa.* in the *i* groups *תש, *הס, *תצ, *תו, which are transformed to שת, סה, צט, זד (in the last two examples at the same time partial assimilation).

Exx. of total assimilation: (a) progressive: מישב *j* = מישב for מישב (but מישאל), איתמר = איתמר, איתמר = קניה (but מיתמר), *איתמר, *איתמר = פיקא = פיקא by the side of פיקעא, *מסחוקתא for *מסחוקתא; as in the other Aramaic dialects יסק = יסק for יסקל and in the *Ittaf.*, e. g., מתאגר = מתאגר, *מתאקים for *מתאקים; (b) regressive: מתדבק = מתדבק, *מתדבק, *מתדבק = תיסב = תיסב but תנסב; *מתמלך = מתמלך but מתמלך; *מתמלך = מתמלך (Se); *מתמלך = מתמלך by the side of *מתמלך; *מתמלך = מתמלך for *מתמלך, *מתמלך = מתמלך by the side of *מתמלך, etc.

Contraction: איתקל = איתקל and the like for *איתקל, *איתקל for *איתקל, *איתקל (כפין) for *כפין (§29); *אד for *אד, etc.

א (ע), when preceded by a reduced vowel or by a vowelless consonant, may be ignored in pronunciation: מיש for *מיש, *מלפ for *מלפ, *מיץ for *מיץ, *מיצנה for *מיצנה, *שוקא for *שוקא, *מסא for *מסא (but *מסא),

- אָלְ(א) by the side of אָלְעָא. Loss of א at the end of a syllable is old in אָלְ(א)עָ, מְ(א)נִי, רִישָׁא, בִּיבָא, מִיבְלָא, יִימַר and the like. A secondary development is כְּאִיבָא = בְּאִבָּא for בְּאָבָא (cf. Hebr. שְׂאֵת by the side of לְשֵׁאֵת). Intervocalic א was lost in early times in קָרְאוּ and the like (§5*d*). א is always lost at the end of a word: מְגִי pl. מְגִיִּין.
- m* ה at the end of a word may be left unpronounced; בְּלֵה (כולי), רִישָׁה for בְּלֵה, רִישָׁא.
- n* חִינְגִי = חִנְגִי (for *חִינְגִי = חִינְגִי) may serve as an example of a consonantal insertion for the purpose of resolving gemination.
- o* Closing consonants have disappeared in מְגָא, נְשָׂא, אָזָא, אִימָא for מְגַר, נְשַׁב, אָזַל, אִימַר; comp. also תִּז = תִּזֵּב and the forms of the verb קוּם: נְקוּ, תְּקוּ, אִזְקִי.
- p* ב, ג, ד, כ, פ, ת are spirantized after full or reduced vowels, e. g. בְּתַפְּא, אֲלַפְּי, etc.

5. 5. The Vowels and their Changes.

- a* 1. $\bar{u}$, u , $\bar{o}$, o ; $\bar{e}$, e ; (א) $\bar{a}$; a ; $\bar{a}$.
- b* These vowels proceed from the Semitic vowels $\bar{u}$, $\bar{i}$, $\bar{a}$; u , i , a and the diphthongs au , ai . $\bar{u}$ appears sporadically as $\bar{o}$, e. g. מִזְוִנָא, but commonly as $\bar{a}$.
- c* 2. The production of the orig. short vowel in אָלְ(א)עָ, מְ(א)נִי (= *עָאנָא, *מְאָנִי) which in consequence of the loss of the א at the end of the syllable (§4*l*) comes to stand in an *opened* syllable, belongs to Early Aram.; of somewhat later date (observe the assimilated vowel, §*i*) are רִישָׁא, מִיבְלָא, תִּיכּוּל, יִימַר for *רִישָׁא, etc.; בִּיבָא for *בְּאִבָּא is of course perfectly regular.
- d* In consequence of the loss of an intervocalic א (§4*l*) there arises a (falling) diphthong, e. g. $k\bar{a}rau$ for $k\bar{a}r\bar{a}u$.

Diphthongs, both coming from Early Aram. and those originating later, may be monophthongized: *au* becomes *ō*, *a* — *ē* (*ī*), e. g., יוֹמָא, קָרוּ, חֵילָא, תְּנִינָא, קְדִיבָא. But the monophthongization need not take place, e. g. רוּחָא = רֹחָא, גֵּימָא = גֵּימָא, תְּנִינָא = תְּנִינָא; the diphthong always remains when the non-syllabic vowel is situated on the border-line between two syllables, in other words, when it is geminated, e. g., בְּגוּייהוּ = בְּגוּייהוּ, but מִיגוּ = מִגוּ.

The monophthongization of *au* may take place also *e* in such a manner that the non-syllabic vowel is completely lost, so esp. before *n*, e. g. בְּעָן for *בְּעִין, סָנָן for *סְנִין, גְּלָן for *גְּלִין (in the two last exx. *an* represents a contraction from *aīn*); אֲבָתָנָא, רַבָּנָא for *אֲבָתָנָא, *רַבָּנָא (and accordingly אֲרָחִין, דְּעָתִין, §22); before *h* *a* becomes *e*: מְנָחָא (cf. §k). Elsewhere *au* is also found contracted to *ā*: בְּנָתָהּ, יוֹמָהּ, בְּנָתָהּ for יָהּ = (and accordingly אֲרָעִיהּ, אֲחָתִיהּ). (*u?*) *i*, when followed by the laryngeals ה, ח, ע or ר, *f*

is sounded as *a*; thus in primitive times in forms like שְׂמַעָה, שְׂמַעָה, תִּירַע, נִימְשַׁח, at a later period in forms like שְׂמַעָה, שְׂמַעָה, מוֹקֵר, מוֹדַע, שְׂדֵר, שְׂדֵר, אִתְעַקֵּר, סָתֵר, נָבַח, בָּלַע, יִימֵר. At the same time we find רִיעִיא, רִיחִיא, שִׁחְחָא, סְתִיר, דִּירְנָא (by the side of דִּירְנָא), etc.

The same effect appears to be produced by other *g* consonants (emphatic and sonorous sounds), cf., e. g., מִידְבִּיק = מִידְבִּיק by the side of מִידְבִּיק.

When followed by a labial, *a* or *i* becomes *u*: e. g., גּוּבְרִין, גּוּבְרִין, דּוּבְשָׂא, גּוּפְנָא; שׁוּמְשַׁמְנָא, גּוּפְנָא, etc. שׁוּם is an early example of this transformation.

When preceded by a laryngeal, *i* becomes *e*: e. g., חֵלְמָא, חֵלְמָא, אִשְׁקוּל, אִשְׁקוּל, etc. The full writing with a vowel letter, e. g., חֵלְמָא, אִשְׁקוּל, need not necessarily point to a

pronunciation אֶשְׁקוּל, הֶלְמָא (§2*g*). In front of a laryngeal (cf. §*f*) לִיהֲדַר = לְהִדַר (cf. also §*c*).

j When followed by a geminate consonant, though preceded by a laryngeal, *i* remains; thus אֶשְׂא, אֶשְׂתָּא, etc.

k So-called compensative production takes place for the purpose of making up for the loss of gemination in front of laryngeals and the sonorous sound ר, *i* (over *e*) becoming *e* and *a* — *ā*. The rule is by no means a fixed one; but in general the possibility of compensative production rises in the order ה, ח, ע, א, ר. Hence point בְּפִרוֹשׁ, גִּרְתוֹן (בפירוש), (ליעול) לְעֹל, (תיחתו) תַּחְתּוֹ, (מיעוטא) מְעוֹטָא, etc.; (בריכי) בְּרִיכֵי, (איחרך) אֶחְרָךְ; but צְעוּרֵי, נִתְחַל, אֶצְטַעַר; but יְהִיר, etc. Before הַ, *a* is transformed into *e* (at least according to the Tiberian system; cf. §*e*): פְּחָרָא. Note יְרוֹק.

l The following table illustrates the modification of the vowels in as far as it is effected by accentual and syllabic conditions:

Tab. I.

	In closed		In open			In opened syllable
	un-accented syllable	accented syllable	un-accented syllable		accented syllable	
			after other consonants	after laryngeals		
$\bar{u}, \bar{o}, \bar{i}, \bar{e}, \bar{a}$	with <i>meteg</i> α	unchanged	unchanged; with <i>meteg</i> β		unchanged	
<i>u, o</i>	$\bar{u}^\gamma, \bar{o}^\delta$	$\bar{o}^\epsilon$	$\bar{o}^\zeta$	$\bar{o}^\eta$	u^θ	$\bar{o}^\iota, \bar{o}^\kappa$
<i>i, e</i>	$\bar{i}^\delta, \bar{e}^\delta$	$\bar{e}^\epsilon$	$\bar{e}^\zeta$	$\bar{e}^\eta, \bar{e}^\eta$	i^θ	$\bar{e}^\iota, \bar{e}^\kappa$
<i>a</i>	a^γ	<i>a</i>	$\bar{a}^\zeta$	$\bar{a}^\eta$	a^θ	$\bar{a}^\iota, \bar{a}^\kappa$

vowel is protected by a *meteg*: גְּבוּרֵי־הַ. On the other hand, when a closed syllable with a short vowel precedes, two consonants come to stand together: then either *allegro*-pronunciation or *lento*-pronunciation with an inserted parasitic vowel is possible: אַרְעָבוֹן, אַרְעָבָה, אַרְעָבָה (מְדִינָהּ), אַרְעָבָה. The *meteg* stroke serves to protect the vowel now in an opened syllable. Still the vowel may succumb to the pressure exerted by the accented syllable in the front; hence forms like אַרְעָבוֹן, אַרְעָבָה (מְשִׁיב־לֵהָא), אַרְעָבָה (שִׁילִי־וּתָא) by the side of אַרְעָבָה, אַרְעָבָה. When an open syllable with a short vowel precedes, a closed syllable results: בְּתָפָא. When two open syllables with short vowels precede, double forms are possible: אַרְעָבָה and אַרְעָבָה. When two syllables precede, of which the one immediately adjoining is open with a short vowel, while the other is closed with a short vowel or open with a long vowel, there is but one possibility: אַרְעָבָה, אַרְעָבָה, אַרְעָבָה, אַרְעָבָה, אַרְעָבָה, אַרְעָבָה.

q Note 4. *ayn* at the end of a word becomes through the insertion of a parasitic *i*: *aiin*, provided of course the diphthong has not been removed through monophthongization (§e); so אַרְעָבָה, אַרְעָבָה (מְלִי־וֹן), אַרְעָבָה.

r Note 5. Two consonants without an intervening vowel are also possible at the beginning of a word: אַרְעָבָה *stāmā* for *satāmā. In such a case very frequently a vowel is placed in front of the first consonant: thus אַרְעָבָה (אַרְעָבָה) for *stāk by the side of אַרְעָבָה (אַרְעָבָה), אַרְעָבָה by the side of אַרְעָבָה. All three examples show the same consonantal combination; cf., however, also אַרְעָבָה (אַרְעָבָה) and אַרְעָבָה (אַרְעָבָה), אַרְעָבָה (אַרְעָבָה) by the side of אַרְעָבָה, אַרְעָבָה.

s Even long vowels may be completely lost in an unaccented syllable at the end of a word. Thus אַרְעָבָה (אַרְעָבָה) for 'antū, 'antī, אַרְעָבָה (§q) by the side of the older form אַרְעָבָה, אַרְעָבָה (at the same time the laryngeal disappears) for אַרְעָבָה. From אַרְעָבָה resulted the form *אַרְעָבָה, which, however, in the Talmud. idiom has been transformed into

קטול (vocalic epenthesis). Forms like בַּר (ביר), אָה, etc. for *bérī, *áhī are to be explained as due to the recession of the accent to the penultimate.

6. Syllabic Loss. Loss of Sounds through Collocation of Words in the Sentence. 6.

Syllabic loss is to be registered in הַד for *אהד.^a

In consequence of the collocation of words in the sentence contractions (loss of sounds, syllabic ellipses) arise through the force of the sentence-accent. Thus לִיָּה (§5*d*) for לִיאַיָּה, לִיאַיָּבָא, לִיאַיָּבָא (לִיאַיָּבָא) for לִיאַיָּה כַּא, לִיאַיָּה כַּא; בַּר אַנְשׁ by the side of אַנְשׁ כַּא, especially in the combination of an adjective or participle with the personal pronoun forming a complete sentence, a sort of a new inflectional form arising thereby (cf. §8*a*). But elsewhere, likewise, a pronoun pleonastically joined to a verb may coalesce with the latter so as to constitute one form; thus לִיאַיָּבָא (לִיאַיָּבָא) for לִיאַיָּבָא אַנְשׁ and in all probability אַנְשׁ אַתָּה by the side of אַתָּה אַנְשׁ.

7. The Accent.

7.

There is no reason whatsoever why different rules from those in force in BA. (which are here presupposed) should be formulated for the accentuation of Talmud. Aram. It is quite possible that a shifting of the accent did take place; but it has exercised no influence on the vocalization which is wholly rooted in the older system.

II. Morphology (§ 8—41).

A. The Pronoun (§ 8—11).

8.

S. Personal Pronoun.

a The personal pronoun appears either as an independent subject-form or as a suffixed form indicating possession (with nouns) or the object (with verbs). But even the subject-form coalesces in the 1. and 2. person with the adjectival or participial predicate to such an extent that the pronoun may assume the form of a mere suffix.

b

Table:

Tab. II.

	in casu recto		in casu obliquo
	separatum	suffixum	
1 s.	אנא	נא-	י-; as objective suffix נִי, נָ
1 p.	†אנתנא; אנן ^a	נן-	†נא; נן; as objective suffix נן-
2 s. m.	†אנת ^a ; אַתָּה	ת-	ך-
2 f. s.	†אנת ^a ; אַתְּ	ת-	†כִּי; כֶּךְ
2 p. m.	†אנתו(ך) ^β ; אַתְּו(ך)	(תו)-	כִּי; כֶּכְו
2 p. f.			כִּי
3 s. m.	†נִיהו, אַיהו, הוּא		†הִי; הֵה; הֵה
3 s. f.	†נִיהִי, אַיהִי, הִיא		†הֵה; הֵה; הֵה
3 p. m.	†נִינְהוּ, אֵינְהוּ, אֵינְהוּ		†הוּ; הוּן
3 p. f.	†נִינְהִי, אֵינְהִי		הִי

^a § 5 s. || ^β For אנתון no reference is available. || ^γ § 4 j. ||
^δ As a resumptive form (§§ 48 b; 63 c) also in the later language. ||
^ε איהו (in Targumic) may be meant for אהו; opinions are divided on the explanation of the form. || ^ζ = איהו + הוה (§ 4 j); איהו probably a deictic element. || ^η With unassimilated ה and loss of ה. || ^θ Copula-forms (§63a); the ה in front has been explained as a pronominal deictic element.

Pronominal suffixes joined to adjectival predicates: קריבנא, *c*
 תכמייתו, מכיבת תכומת, זוטרינק; to participial predicates cf. the Verb (§§ 31—40).

For the manner in which the possessive and objective suffixes are joined to nouns and verbs cf. §§ 22; 41.

9. Demonstrative Pronoun.

9.

1. For the designation of the proximate („this“):

Early forms: sg. m. דיין (דין), f. דא, pl. אילין; with pre-fixed deictic element (ה)ה: sg. m. הדיין, f. הדא, pl. הלין.

Sporadic forms: sg. m. עדי, f. עדא (עדה), pl. עדי. *b*
 These forms still requiring explanation are specifically Babylonian.

Late (common) forms: sg. m. (incorrectly also f.) *c*
 הני, f. (esp. in a neuter sense) הא, pl. הני.

These forms are contracted from הדיין, הדא, הלין; in *d*
 the last instance, ל has been transformed into ה. Through combination of הדיין and הוא arise in the same manner (but with retention of ה) היינו (היינו) *ecce eum (id)*, „that is“; f. היני.

אידי, formed from דיין with אי (§8b^e?) in front, is *e*
 found only in the expression ואידי ואידי with correlative force, „this and that“, „both“.

2. For the designation of the distant („that“) two *f*
 series of forms are employed, of which one results

from the addition cf. **כי** or **ן** to the demonstr. forms just mentioned, while the second = the pers. pron. of the 3. person plus a prefixed (**א**)**ה**. Hence: (1) sporadically sg. m. **דיכי**, pl. **אילך**, commonly sg. m. **האיך**, f. **הך**, pl. **הנך**; (2) sg. m. **ההוא**, f. **ההיא**, pl. **הנהו**.

g From ***דך** (= **דיך** m. and **דך** f.), through prefixing **א** (§*e*), arise sg. m. **איך**, f. **איך**, „that“, „the other“. In a similar manner (at the same time with transition of **ל** into **נ**) the plural **אינך** „those“, „the others“, is formed.

10.

10. Relative Pronoun.

a †**די**, usually shortened to **ד**.

b By combining the relative pronoun †**די** with the preposition **ל**, in the common language with the noun **יד**, an independent possessive pronoun is formed, **דידי**, **דילי**, etc.

11.

11. Interrogative Pronoun.

a 1. In a substantive function: **מאן** of persons, †**מה**, †**מא**, **מאי** (§*6b*) of things.

b **מה דין** † (by side of **מאן הוא**; **מני** = **מאן היא**). †**מה דין** † (**מאי**), cf. Hebr. **מה זה**.

c 2. In an adjectival function: **הי** (but also in a subst. function), †**אידין** (cf. Hebr. **אי זה**).

d For the employment of the pers. pron. **מאן**, **מא** in front of the relat. pron. as an indefinite pron. cf. the Syntax (§*51b*).

B. The Noun (§ 12—23).

(a). The Nominal Stems (§ 12—18).

12. Preliminary Remarks.

12.

There are but few *compound* nouns, i. e. nouns *a* standing to one another in the genitive relation and forming a unit. In addition to the compound numerals for 11—19 (§23*a*) cf.: בעיל דבבא, סגי נהור, pl. סגי נהורי; (בתרי) בי תרי (= בר זרעא *); ביורני, pl.

In the case of the *simple* nouns we distinguish between *b* the nominal stem and the inflectional endings. The nominal stems are of Semitic origin or formed after the pattern of Semitic types. The genetic origin of the Aram. nominal stems must hence be looked for in the parent language; at all events the original status has been so obscured in historical Aram. through semasiological development as well as by the forces of analogy that only sporadically may we succeed in cleanly dividing the nominal *forms* according to functional categories (nouns of the agent and adjectives, nouns of action and abstract nouns, etc.); in all probability such a clear distinction was felt by the speaker only in a few particularly specific types. Even the formal classification is capable of being carried out only with triconsonantal stems; and even there it breaks down in part in עו"י and לו"י roots. The following survey of the most important nominal formations subserves in the main practical ends.

13. I. Nouns with Shortened Stem.

13.

Some of the nouns mentioned here may have been *a* orig. biconsonantal.

שום, פום, מ"א, pl. יר, זני, pl. זנא, דם, בר. With feminine *b* ending: אחו(ה), אבו(ה) || שנא, שיפתא, קשתא, ברהא, אמתא; אחמו(ה); with feminine ending אח(א)תא, חמת(ך) || מ(א)ת „city“ comes probably from the Assyrian.

14. 14. a. With vowel gradation: Tab. III.

	I stirpis sanae	II א"ש	III med. ע sive א	IV ult. ע sive א	V ע"נ
<i>b</i>	1. fa'al, fi'al כפנא, אדיקנא, שיכרא ^β ברכחא ^β עינבחא	חד		פקחא	
	2. fa'il חברא? לבינהא				
	3. fa'ul חשוכא סעודחא				
<i>c</i>	4. fa'il מלכא ^δ , אדירכא ^α מלכחא		רשא, ע(א)נא תאינתא	קרא	אש(אר), אנפ(יר)†
	5. fi'il גירסא ^ε		כאיבא, כיבא	קינ(יה), פיקא ביזחא	עיוא אי(י)זחא
	6. fu'il שופרא ^ζ חוכמהא		כונא		
<i>d</i>	7. fā'al, fā'il עלמא ספרא כהנהא			מ(א)רי מרתא	
<i>e</i>	8. fa'al, fi'al, fu'al שלמא לישנא ^η חולקא ^η שינבחה ^θ שערתא			קריי(ך), קרא	
	9. fa ^a / ₁ il זריז ספינתא		ביש		
	10. fu'ul לבושא גבורתא				
<i>f</i>	11. fā'ul ינוקא ינוקתא				
	12. fu'aql אוזילא ^η				

14. a. With vowel gradation:

Tab. III.

VI פ"ר	VII צ"צ	VIII צ"ו	IX ע"ו	X ל"ו	XI ל"ר
					קניא ר(י)תיא עניא
דעתא	רב		VII.d. חייא ^a		pl. שמיא ^a
	דנא ^a כלתא ^a	רומא, רווחא ^β חובתא VII. כווחא ^a	תילא, גייסא אימתא X. תיותא	רעוא רעוחא ^β	כריא אליתא קרתא ^a
	ליבא מילתא		דינא דירחא	תידווא רשותא ^β III. שותא ^β	ציריא שוליותא, ^β סילתא ^a
	טולא דוכתא	גופא			pl. כוליותא
					רעיא אשיתא ^β
	גללא	ניית, זווד(ין)			
	כלילא	עויר			

II. Triconsonantal Nominal Stems (§ 14—16).

14. 14. a. With vowel gradation
(s. Tab. III, p. 20. 21).

a The nouns adduced under 3. are not quite certain. The forms 7. (act. partic.) and 9. (pass. partic.) will be treated at length under the Verb. To the eleventh formation belong several denominatives (nouns indicating an occupation or trade).

g I. ^α It is questionable whether the *i* originates in a parallel form or is to be explained on a phonetic basis (§5*n*). || ^β דובשא and גנוברא after §5*h*. || ^γ By the side of כהפא also כפא (§4*j*). || ^δ גפא by the side of גרפא (§4*j*); גופנא (§5*h*). || ^ε ריהטא (5*m*^α). || ^ζ אונא by the side of אורנא (§4*j*). || ^η §5*o*. || ^θ §5*m*^η.

II. Cf. §6*a*.

III. Cf. §4*l*; 5*c*.

IV. Cf. §4*l*. Note the transition into the לר"י class.

V. Cf. §4*j*.

VI. A form of the infin. שינחא with geminate *n*; brought into conformity with column VII.

VII. ^α With *i* גינחא (§5*n*); in addition with the gemination resolved pl. הינגי (§4*n*).

VIII—IX. ^α §5*d*. || ^β סיפא has replaced סופא (which is met with occasionally in the MSS.) almost entirely; through analogy with its opposite רישא. In the table are wanting צו"י forms like דרא, f. עקרא (1. or 8.) and ריחא; קים (pass. part.) corresponds to the 9. form.

X. XI. ^α With shortened stem. || ^β Cf. §5*p*.

15. 15. b. With the middle radical geminate
(s. Tab. IV, p. 23).

a 14. seems to come from the Hebrew. 15. forms denominatives. Some nouns of this formation betray an affinity with the Intensive Stem (קים = מקים; *nomen actionis*); the same holds good of 20. (for the most part *nomina actionis*; from the Hebr.?). 16.—18. form adjectives; 16. and 17. adjectives of color. In 18. and prob. also in 19., the gemination seems to be unorganic.

Continued on p. 25.

	I	II	III	IV	V	VI	VII
		med.laryng.	ל"א	ע"ע	ע"ו	ע"ר	ל"ר
13. fa ^a / _i al	אימר, pl. ככרי א"אמרתא						
14. fi ^a il	חגרא						
15. fa ^a al	חמרא תקנתא	פרשא, פחרא		צללא	גוונא, גוונא	דיינא	תנא, בנאר
16. fi ^a al		ירוק			בחורר		
17. fu ^a al	איכס	ירוק					
18. fa ^a il	ימין	חריק, יחיר	סג pl. מגיאין	קליג II. קריר			
19. fa ^a ul	עמודי, pl.	חרובא					
20. fi ^a ul	איסורא זיבורתא	מיטופא					

16. c. With prefixes.

Tab. V.

	I	II prim. sive ע	III ע"א	IV פ"נ	V פ"ו	VI ע"ע	VII עו"ר	VIII ל"ר	IX ל"ר
21. m ^a /f ^{al}	מדברא ^a	מברא, מיכלא		מגלא מתנתא	מוחב	מששא pl. מטלרי משללתא	מזונא ^a		מישתיא II. (יך) מרתא
22. maf ^{il}	מכתבא				מתרבתא ^a				מתנתא
23. maf ^{ul}								מסותא ^a	
24. m ^a /f ^{al}	מתקלא	מדרשא	מסאנא		מודעא ^β				תענתא
25. taf ^{il}									
26. taf ^{ul}	חלמירא								
27. taf ^{ul}	חלמורא								
28. 'af ^{al}	אסמכתא								V. אורייתא
29. 'af ^{ul}				אבוב					

b

c I. ^a מדינתא, מדינתא according to §5*p*; the influence of Hebr. גיטיבה. || ^β Belongs to the Causative Stem.

מישכלתא is formed from משיכלא.

II. Cf. §4*l*; 5*c*.

III. Cf. §4*l*.

IV. Cf. §4*j*; 5*p*. || ^a Also הנתתא, borrowed from the Hebrew.

V. Cf. §5*d*. || ^a Metaplastically from the root תרב (after the manner of ע"ו roots), prob. through

VI. By the side of the contracted forms also uncontracted ones after the manner of column I.

VII. ^a Borrowed from the Hebr. or more prob. from a dialect in which, as in Hebr., $\bar{a}$ became $\bar{o}$.

VIII. ^a = מסחיתא, cf. §4*j*.

I. *a* The fem. of ציפרא is ציפורתא. *c*

II. Cf. §5*k*.

III. Cf. §4*l*.

V. *a* גיורא after the manner of Hebrew. || *β* Belongs perhaps originally to 17.

VII. *a* Probably a re-formate from the st. d. (cf. §4*d*).

16. c. With prefixes

16.

(s. Tab. V, p. 24).

21.—24. *nomina actionis, loci* and *instrumenti*; 25. *nomen actionis* of the Intensive Stem and its Reflexive; 26. and 27. come from the Hebrew; 28. is formed from the Causative Stem. 21. (mif'al) is the form of the infin. of the Simple Stem.

17. III. Pluriconsonantal Stems.

17.

a. *fʷl*: שטנון, מרטוט, שבריר. *a*

b. *fʷl*: גולגלא, גילגלא, גלגלא; גרגירא; f. דקדקתא, *b* קילקילתא. With dissimilation (§4*h*): דרדקי and דעדקי; קיקילתא and שושילתא (§5*d**p*); the simplification may also take place at the end in front of the fem. ending: קילקתא. From stems with ב as second radical (according to §4*h*; 5*d*): כוכבא, לוליבא, דיבבא. An old form of this category is ליליא.

c. *fʷlʷ*: f. (with simplification at the end) ירקרתי. *c*

d. With *l* at the end: ערפילא, פרולא, שמאלא; *d* ארטלתא.

e. Other nouns: צוארא, עקרבא, עכברא, שותפא (Assyrian *c* loan-word); f. כרכושהא, etc.; also the adjective ווטא, in shortened form ווטא.

18. 18. IV. Denominatives formed by means of Affirmatives.

a The affirmative serves to form abstract nouns from adjectives and participles, and adjectives from abstract nouns; or it is added pleonastically, without effecting a change in the meaning.

b $-\bar{a}n$ ($-\bar{e}n$, $-\bar{i}n$): 1.—2. שלמנא, f. (with the addition of an $-\bar{i}$ the nature of which has been differently explained) גמלניתא; 4. סדנא (VII.), מותנא (VIII.); 5. עידן (VII.), אילן (IX.), בנינא (XI.); 6. שולטן, f. אחריתי (§4j), פלן (IV.) d. פלניא f. פלניתא, בוצינא (VIII.); 8. f. גללניתא; 21. מפקנא (IV.), מסקנא (סלקן), מעלנא (VI.); from תולע: תולענא (תולאנא, תולנא, §4l); from a pluriconsonantal stem: שומטנא (§5h; 4h); from the partic. of the Intensive (§33) מדברנא and, with loss of the prefix, רהמנא. From fem. nouns: 5. זיותן (IX. and X.); ריחתנא; with loss of the fem. ending: 23. מצוינא (V. + VIII.).

c $-\bar{a}i$ ($-\bar{a}i$): 1. עילאי (XI. with shortened stem); 2. בראי (VII.); 4. חקלאה, קדמאה, קמא (§4j; 15c^{VIIa}), תחאי for תחתאי (§4j), סדאה (VII.), f. pl. גוייתא (VIII. + VII.); 5. גיראה (VII.); 6. נוכראה; pleonastically after the affirmative $-\bar{i}n$: 4. ירחינאה; from the fem. with loss of the fem. ending: 4. גינאה (VII.); חנואה (and חנונאה, with a double affirmative) from חנואה (§d). Gentilic nouns: גלילאה, ארמאה, etc.

d $-\bar{u}t$ (properly * uat) (for the dropping of the t in the absol. st. cf. §44c): 2. חברותא, מלכותא (with spirantic k ; hence from the original *malik-*, not *malk-*), הירו (VII.; the underlying *היר has probably been transformed from הר pl. חרי in conformity with עוי"י formations like ריק and the like), עניותא (XI.); 4. טיבו (IX.), סיבוהא (by the side

of סבותא, from סב); 7. ינקותא, אסו (X.), similarly זכות, חנותא, מנותא, שטותא; the $\bar{e}$ in שירותא has not been satisfactorily explained; 8. שיבבותי; 9. גריעותא; from מית: מיתותא, similarly from זיל (analogical formation from וילל): וילותא; 18. עתירותי. From pluriconsonantals: הימנותא (§40), שותפותא. From the pass. partic. of the Intensive (§33): מפנקותא, מעליותא. From a noun with the affirmative $\bar{a}n$: ליצנותא. The foreign word ליסטאה (with the afform. $\bar{a}i$) furnishes ליסטיותא.

$\bar{a}i$ ($\bar{e}$): 10. חבוליא, כנופיא; סוסיא (from סוס); כודניא, etc. *e*

(b) Inflection (§ 19—22).

19. Inflectional Endings.

19.

1. Preliminary Remarks. We distinguish in the *a* Aramaic noun two genders (masculine and feminine), two numbers (singular and plural) and three states (the absolute, construct, and determined).

The gender of a noun is properly recognizable *b* through the construction in the sentence. Feminine are not only nouns designating female beings (אימא, רחילא, etc.), but also certain other categories, as the names of the members of the body (ידא, אודנא, ברעא, etc.), of instruments and utensils, the words „earth“ (ארעא), „sun“ (שימשא), etc.; though not always uniformly. In the morphology, all nouns without a fem. ending are regarded as masc.

Remnants of the dual are the numerals (תריני) *f. c* (תריני and מאתן) (§23*a*); but traces may also be found in forms like בירכיה, etc., where the third radical is not spirantized.

d 2. Table of inflectional endings:

Tab. VI.

	Masculine		Feminine	
	sing.	plur.	sing.	plur.
absol. ^a	†- γ	† $\eta\eta$ -, η - ^{δ}	† η - ($\aleph$ -) ^{ζ}	† η -
constr. ^{β}	†- γ	† η -	† η -	† η -
determ.	$\aleph$ -	† $\aleph$ - η -, η - ^{ϵ}	$\aleph$ - η -, η - η - ^{η}	$\aleph$ - η -

e

Explanations.

^a Barring the shortened form in the pl. masc., the forms are found only in the earlier language. In the common language the st. d. takes the place of the absol. Cf. §43b.

^{β} Exclusively a part of the earlier language. In the common language the genitive relation is expressed by means of circumlocutions. Cf. §44e.

γ Coincides with the bare stem, since the case vowels in which the forms terminated in Semitic have been lost in Aram. both in the st. a. (which is properly a pausal form) and in the st. c.

^{δ} Only with adjectives and participles.

^{ϵ} With substantives and substantivized adjectives and participles. Reduced in meaning so as to replace the st. a. Cf. §43b.

ζ = *-ah, pausal form from *-at.

η In certain adjectives: 1. $\eta\eta$ (§4k); 2. $\eta\eta$ (VII.); 16. $\eta\eta$ (II.), $\eta\eta$ (V.); 17. $\eta\eta$; also $\eta\eta$ (§17c) and $\eta\eta$ (§18b).

20. Modification in the Stem occasioned by the Inflection. 20.

The stem is shortened in the sg. d. אבא and pl. אחי *a* (§13*c*); the artificial gemination (in the latter instance, owing to the ה, it is only virtual (§5*k*)) serves as compensation.

The stem may furthermore be shortened in לוי" formations of the types 1—6 (§14*bc*); thus pl. טבי (sg. d. טביא), קני (sg. d. קניא), שמיא; f. sg. d. קרתא (pl. ק[י]רייתא), סילתא by the side of שיליתא (שליתא).

נ as last radical may be assimilated to the ה of the *c* st. d. fem. sg. (§4); hence שתא (abs. שנא, §13*b*).

The plural endings in the forms 4—6 (§14*c*) are *d* joined to the expanded stems of the type *fa'al-*, *fi'al-*, *fu'al-*. Hence, in the place of the explosive, we find in the third radical the corresponding spirant (§4*p*). E. g., מלכאתא, חסדין, אלפי, משכי.

The plural of אחתא (§13*c*) is אחותא; i. e., the *c* plural ending is affixed to the form ³*ahau-*, language identifying therewith the stem ³*ahā-* underlying the sing. Similarly, a. sing. *נפתא is presupposed by the pl. נפותא.

The shortened nouns אמתא and שיפתא (§13*b*) form *f* a plural derived from a stem expanded by means of ה or ו and assuming the type *fa'/_i al-*: שיפּוּתא, אמתהּתא. The pl. אמתהּתא from אמתא (4VII.) rests on analogy.

The stem as it appears in the shortened sg. d. אבא *g* is expanded in the pl. by means of ה (type: *fi'āl-*): אבּהּתא (note the fem. ending). The pl. אימּהּתא from אימא (5VII.) rests on analogy.

לוי" (orig. ל"ו) stems of the form 7. may resume *h* the ו-sound in the pl.; thus אסוּתא from א"ל stems may

be raised to the same level: thus *מ(א)רי* from the sg. *מרוותא* from the sg. *סנוותא* from the sg. *סני*. *חתנוותא* (from *חתנא* 1.) is properly a double plural presupposing the intermediate *התנוותא.

i Similarly the pl. of *ליליא* (§17*b*) is *לילוי* (*לילותא*); of *סוסיא* (§18*e*) — *סוסותא*; on the other hand *כודניא* — *כודניאתא*.

j The pl. of stems of the type 11. are expanded by means of *א*: *אמודאי*, *אפונאי*.

k Stems of the types 4—6 may receive in the pl. a pleonastic *-ān* (itself an affirmative with pluralic function); thus *צלמניא*, *סמני(ן)*, *ביורני* (from *ביורא*, §12*a*). But also *רברבנוהי* from *רברב* (§17*b*).

l The inflectional ending may be pleonastically repeated; thus sg. d. *שמעתתא*; pl. abs. *צניעתן*, d. *שמעתתא*. The simple forms, however, are met with as textual variants.

21. 21. Pl. fem. from Masculines and conversely.

a In §20*gh* we have met with plurals possessing femin. endings, from masculines.

b Of a different character are fem. plurals of nouns which, though lacking a fem. ending, are nevertheless syntactically construed as feminine (§19*b*); thus *ארחן* from *אורח*. *קרנא* forms both *קרנתא* and *קרני(ן)*, the former being used in a metaphorical sense, the latter (prop. a dual) in its proper sense.

c Masc. plurals go with fem. nouns in the sg. serving as *nomina unitatis*. Thus *שני(ן)*, *כלמי*, *דמע*, *גומרי*, *ליבני*, *שערי*, *פתילי*.

The pl. of *איתתא* is *נשי(א)*. The underlying form is *nišai-* (in itself a plural) which is then shortened (cf. §14*g*^{XIa}).

22. The Noun with Pronominal Suffixes.

Tab. VII.

	I. ending in a long vowel	II. in a diphthong				III. orig. in a short vowel	
		a. pl. m.	b. pl. f.	c. sg. m.	d. sg. f.	a. sg. m. et f.	b. pl. f.
1 s.		בניו ^a	בנתיו, שייכבתאי	שכאי	דעתאי	אחתיו [†] בריי [†]	אבתתיו [†]
1 p.	אבונא [†]	רבנן ^β	בנתין ^α	אורחין ^α	דעתין ^α	אבת ^α בור ^α ארענא [†] , רעגן אורחן	אבתנא [†]
2 s.m.	אבך	בכייך ^β		ארעיק ^α	אהתיך ^α	איתך ברך	בנתך
2 s.f.	אבך	בנייך ^β				רעפתיך בריך	
2 p.m.	אבוכון [†]	בתיכון ^β , בנייכו ^ε	באתיכו ^β	נפשיו ^β	רשותיו ^β	ארעכון [†]	
2 p.f.		גברייכי ^ε		פוימי ^β			
3 s.m.	אבוהי [†] , אבות [†]	בניה ^β , אפויי [†]				בריה, בכולי ^β	בניה
3 s.f.	אבות [†]	מנחא ^β	שיכבתתא [†]			שמה ^β	אחתיה [†]
3 p.m.	אבותא [†]	רגליהון [†]	באתיהו ^β	מתיהו ^β	גזרתיהו	כולהו ^β	אבתתהון [†]
3 p.f.	אבותהון [†]	בנייהו ^ε	קתיהי ^ε			כולהי	

22.   22. The Noun with Pronominal Suffixes
(s. Tab. VII, p. 31).

a   For the form of the suffixes cf. §8*b*.

c   Explanations. I. Cf. §13*c*. The suff. of the 1 sg. is joined to the shortened stem (§20*a*): *אחי shortened to אח. „My father“ is אבא = st. d.

II^a. *a* An orthographic variant. || *β* The diphthong monophthongized (§5*de*). || *γ* The same pronunciation as in יומך. || *δ* §5*g*. || *ε* The diphthong remains. || *ζ* Defective writing.

II^b. Analogical form after the pl. m. || *a* The ם is mute. || *β* Defective writing.

II^{cd}. The st. d. appears to be the basis. || *a* The ם only graphic. || *β* Defective writing.

III. *a* Shortened form. || *β* The ה quiesces; ם and א graphic means.

23.   23. Numerals.

a   Cardinal numbers:

1   חד (חדא); f. חדא (§6*a*).

2   † תרין, תרי; f. † תרתין, תרתי (תלתי) (§19*c*); תרוינן, תרוייהו, תרויכו

3   תלת; f. תלתא

4   ארבע; f. ארבעא

5   חמש; f. חמשא

6   שית; f. שיתא

7   † שבע, שב; f. שבעא

8   תמני; f. תמניא

9   תשע; f. תשעא

10   עשר; f. עשרא

- 11 חד סרי, חד סר; f. סרי
- 12 תרי סרי, תרתי סרי; f. תרי עשר[†]
- 13 תלת[†], תלת עשרי[†], תלת עשרה[†]; f. תליסר, תלת עשר[†]
- תליסרי, סרי
- 14 ארב(י)סרי, ארבע עשרה[†]; f. ארב(י)סר
- 15 חמ(י)סרי, חמש סרי[†], חמש עשרה[†]; f. חמ(י)סר
- 16 שית סרי, שית עשרה[†]; f. שיתסר, שיתסר, שית סר
- 17 ש(י)בסרי, שב(ע) עשרה[†]; f. שביסר, ש(י)בסר
- 18 תמני סרי, תמני עשרה[†]; f. תמניסר
- 19 תישסרי, תשיסרי, תשע סרי[†], תשע עשרה[†]; f. תשסר
- 20 חמשין 50 | ארבעי, ארבעין[†] 40 | תלתין 30 | עשרין
- 60 [תשעין 90] | תמנ(י)ן 80 | שבעין 70 | שיתי, ש(י)תי[†] 60
- 100 | ארבע מאה 400 | תלת מאה 300 | מאתן 200 | מאה 100
- 700 | תמני מאה 800 | שבע מאה 700
- 10 000 | שיתא אלפי 6000 | תרי אלפי 2000 | אלפא 1000
- ר(י)בוותא, ריבוון, ריבואן; pl. רבבתא, רבותא.

Ordinal numbers:

b

- 1 קמייתא, קדמיתא[†]; f. קמא, קדמאה[†]
- 2 תנייתא, תנינתא[†]; f. תנינא[†], תניין[†]
- 3 תליתאי (also in a multiplicative sense)
- 8 תמינאה
- „Last“ בתרייתא; f. בתרא

Fractions:

c

- חומשא $\frac{1}{5}$ | ריבעא $\frac{1}{4}$ | תילתא, תולתא $\frac{1}{3}$ | פלגו, פלגא $\frac{1}{2}$ | שתיתא, שתותא $\frac{1}{6}$

multiplicative. (תולתא, תילתא) תלתא

C. Particles (§ 24—26).

24.

24. Adverb (s. Glossary).

- a* 1. Adjectives in the adverbial case; thus שפיר, קליל, ריקן, טפי, ערטיל, etc.
- b* 2. Feminines in *-ūt* (§18*d*): טייעות, בישות.
- c* 3. Nouns in the adverbial case; e. g. טובא.
- d* 4. Preposition + Noun (Adjective) (the st. a. very frequently preserved): לשלם, לעגל, מריש, לחדא, לחדוד (with suffixes לחודך, לחודיה, לחודי(י)הו, אבראי, מעילאי, מחתאי; בשלמא, מעיקרא, etc.
- e* 5. תו shortened from טוב (Imptv.).
- f* 6. The petrified Imptv. הדר.
- g* 7. Compositions like השתא (= הא שעתא), האידנא (= הא עידנא), מנא (for מנאן = מן-אן cf. Hebr. מֵאֵן; for an explanation cf. §5*e*; 4*jo*), לאו (for לא הוא) by the side of לא, etc.
- h* 8. Other adverbs originating in pronominal roots, as הכא, היכא, etc.

25.

25. Prepositions.

- a* Prepositions are properly nouns in the st. c., either in the adverbial case simply or in conjunction with other prepositions (ב, כ, ל, מן). Note אמטול with the closing consonant dropped: אמטו by the side of אטו = *אטון = אמטון. Some of these nouns were originally plurals (or duals); hence the endings י *e* (*a*₂), ת *āt*; in the case of others, the same endings are due to analogy. In עלי, *a*₂ (*e*) is naturally part of the stem; but in the expanded form עילוי it is a late increment. In כוות, לוות, ת is to be regarded as the final part of the stem, *ā* + femin. ending *t*.

Prepositions with Suffixes.

Tab. VIII.

	orig. in a short vowel	in <i>-āt</i>	in <i>-at</i> _h
1 sg.	לִּי, מִיְנִי, מִיָּן, מִיְנָי	כּוּתִיר, כּוּתִי, כּוּתֵי	כּוּתֵי
1 pl.	לָנוּ, לָךְ		כּוּתֵנוּ
2 sg.m.	לְךָ, לִיךְ	כּוּתִיךָ, כּוּתֵיךָ	כּוּתֵיךָ
2 sg.f.	לְךָ		כּוּתֵיךָ
2 pl.m.	לָכֶם, לְכֹנְךָ, מִיְנֵיכֶם	כּוּתֵיכֶם	כּוּתֵיכֶם
3 sg.m.	לֵיהּ, מִיְנֵיהּ	כּוּתֵיהּ, אִמְטוּלְתֵיהּ	כּוּתֵיהּ
3 sg.f.	לֵיהּ, מִיְנֵיהּ		כּוּתֵיהּ
3 pl.m.	לָהֶם, לָהֶן, מִיְנֵיהֶם, מִיְנֵיהֶן	כּוּתֵיהֶם	כּוּתֵיהֶם
3 pl.f.	לָהֶן		כּוּתֵיהֶן

The preposition ל may take on in Talm. Aram. *c* before suffixes also the form נִיהֵל; hence נִיהֵלִי, נִיהֵלִיהּ, נִיהֵלְהוּ.

26. Conjunctions (s. Glossary).

26.

D. The Verb (§ 27–41).

27. The Modifications of the Stem.

27.

- (1) Simple stem (*Peⁱal*); (2) Reflexive-passive thereof *a* (*Itpeⁱel*, abbreviated *Itpe.*); (3) Intensive (*Paⁱel*, abbr. *Pa.*); (4) The Reflexive-passive thereof (*Itpaⁱal*, abbr. *Itpa.*); (5) Causative (*Afⁱel*, abbr. *Af.*); (6) the Reflexive-passive thereof (*Ittafⁱal*, abbr. *Ittaf.*).

In the remnants of the earlier language, the initial *b* consonants of the Causative, and also of the Reflexive-passives, is ה. Exx.: הוּדְעָתָּהּ, הַקְרַבְתָּהּ, הַתְנַסַּבְתָּהּ.

- c* היטין is borrowed from the Hebrew (as in Syriac).
d Rarer stems (esp. from roots ע"ע and ע"י): *Pā(ē)l* and *Itpā(ē)l*; *Palp(ēl)* and *Itpalp(al)*; *Šaf(ē)l*.

28.

28. Inflectional Elements.

- a* 1. Perfect. Tab. IX.
1 sg. †ת—, †ית—, י—	1 pl. †נא—, †נן—, ן—
2 sg. m. ת—	2 pl. m. †תון—, תו—
2 sg. f. ת—	
3 sg. m. —	3 pl. m. †ו—
3 sg. f. †ת—, ה— (א—)	3 pl. f. †ן—, א—
- b* Note 1. In the common form of the 3 pl. m. the ending is dropped and a new form is created by the insertion of *ū* in front of the last radical, which thus takes the place of the stem vowel (§5s).
- c* Note 2. In front of the endings (נן, תו) we find occasionally the vowel *ī* which appears to have been imported from the participial inflection (§31), e. g., דריינן by the side of קמנן שביקיהו (but שבקיהו), אשגחיהו. The forms are to be regarded as less correct.
- d* 2. Imperfect. Tab. X.
1 sg. —א	1 pl. —נ
2 sg. m. —ת	2 pl. m. †ון—ת, ו—ת
2 sg. f. †ין—ת, י—ת	
3 sg. m. —י†, —נ, —ל	3 pl. m. †ון—י, †ון—ל, ו—נ, ו—ל
3 sg. f. —ת	3 pl. f. ן—ל
- e* In a few examples, we find in the 1 pl. —ל for —נ, incorrectly (by false analogy) imported from the 3 person.
- f* 3. Imperative. The same endings as in the 2 person of the imperf., but without the prefixes.
- g* 4. Participle + Personal Pronoun (vgl. §8).

For the Tables of the Pe'al s. § 29—31.

stirpis sanæ		סלֵק		פִּי	
		fa'al-	fa'il-	fa'al-	fa'il-
1 sg.	אָמַרְתָּ	זָכַרְתָּ	שָׁפַרְתָּ	שָׁחַרְתָּ	יָחַרְתָּ
1 pl.	אָמַרְנוּ	זָכַרְנוּ	שָׁפַרְנוּ	שָׁחַרְנוּ	יָחַרְנוּ
2 sg. m.	זָכַרְתָּ	זָכַרְתָּ	שָׁפַרְתָּ	שָׁחַרְתָּ	יָחַרְתָּ
2 sg. f.	שָׁפַרְתְּ	שָׁפַרְתְּ	שָׁפַרְתְּ	שָׁחַרְתְּ	יָחַרְתְּ
2 pl. m.	שָׁחַרְתֶּם	שָׁחַרְתֶּם	שָׁחַרְתֶּם	שָׁחַרְתֶּם	יָחַרְתֶּם
3 sg. m.	שָׁחַרְתָּ	שָׁחַרְתָּ	שָׁחַרְתָּ	שָׁחַרְתָּ	יָחַרְתָּ
3 sg. f.	שָׁחַרְתְּ	שָׁחַרְתְּ	שָׁחַרְתְּ	שָׁחַרְתְּ	יָחַרְתְּ
3 pl. m.	שָׁחַרוּ	שָׁחַרוּ	שָׁחַרוּ	שָׁחַרוּ	יָחַרוּ
3 pl. f.	שָׁחַרוּ	שָׁחַרוּ	שָׁחַרוּ	שָׁחַרוּ	יָחַרוּ

a

b a זָכַרְתָּ after the analogy of לָרָיָה. || β Spo- | contracted in כָּפַרְתָּ, i. e. כָּפַרְתָּ (S4k). || γ S5r. ||
 radically we find forms like עָבַרְתָּ (S28c); δ Once עָבַרְתָּ! || ε Also יָחַרְתָּ.
 the 2 of the stem and the 2 of the ending

30.

30. Imperfect, Imperative, and Infinitive. Tab. XII.

		stirpis sanae			פ"א §4l; 5c		
		u	i	a	u	i	a
Imperfect	1 sg.	א(י)שקול	איצביר	אטרח		איזיל	אימר
	1 pl.	ניקטול	נ(י)צביר			ניזיל	
	2 sg. m.	חיקטול	תעב(י)ר	תקרב	תיכול		תימר
	2 sg. f.	תעבירי, ת(י)רחלין †				† תיכולון, תימרו	
	2 pl. m.	תזבנו, תיזבנון †					
	2 pl. f.						
	3 sg. m.	† יספור,	ליזביר,	† ליקרב, ילבש,	ליכול	† יזיל,	† ימר
		‡ ל(י)שקול	נעביר	נימשה		‡ לזיל	
	3 sg. f.	חיע(י)רוק				תיזיל	
	3 pl. m.	† ל(י)גרסו, יספרון				ניכלו, לימרו	
3 pl. f.					† לילפן		
Imperative	sg. m.	קטול	עיביר	קרב	[כול אכול]	זיל	
	sg. f.	שבקי, שקולי				זילי	א(י)מרי ^a
	pl. m.	כחובו,	עבירו	פתחו		אכלו ^a	א(י)מרו ^a
	pl. f.	קטולן, קטולן ^a					
Infinitive	מיתטף, מייזבן				מימרא, מיכל		פ"א §4j
							מישאל, מישב

d

^a The accent shifted to the inflectional element is the cause of the reduction of the second stem vowel, cf. the corresponding forms of the imperf.

30. Imperfect, Imperative, and Infinitive.

ןֿ §4j (סלק) פ"נ			פ"י		
u	i	a	u	i	a
אינקוט ניפוק	אתן ֿניחיב חינסיב	א(י)סק ניסק חיסב		ֿחיחיב	
ֿחיח(ו)הו, תינקטו			ֿחירחון, תירחון		
ניפוק		ֿיסק		ֿלחיב	חירות
ניקוט, ֿנינקוטו, ליפקו(ן), יסבון			ֿלירעו, ירתון		
פוק, נקוט	נסרב	ֿז(אר)נטר, סק		חיב ֿ(אי)חיבו	חב
מיסק, ֿמ(י)חבא, ֿמיחב, מיפק			ֿמידע, מיחב		ֿמיחב

ֿ §5m. || ֿ §5r. || ֿ תֿחב, the gemination for the purpose of artificially increasing the volume of the form. || ֿ With compensative production (§5k). || ֿ A mixed form from נֿחן and יֿחב.

31.

31. The Participles.

Tab. XIII.

		active		passive	
			ע"א		
a	separatum	sg. m.	ידע, שביק	שויב	ידיע, אכיל, קטיל
		f.	יהבא, אזלא		עציבא, כסיפא
		pl. m.	† אבדיין, † טחניין, † גנבי, † יהבו, † יחבי ^a	שויבי	עבידי, גלידיין †
		f.	† אולן, † רהטן	שיבה	תמיהא, שקילן †
b	cum suff.	1 sg.	טרחנא, קטילנא ^β		חשיבנא, גמירנא
		1 pl.	יהבינן, קטלינן		עסיקינן
		2 sg.	קטלה, עיהבת ^ε		חשיבת ^ε
		2 pl.	† אמריחו, † אמריחו ^γ		בדיקיתו ^δ

c

^a The ending imported from the perf.^β By its side the form קטלינא, which however is not so well attested and is met with only sporadically.^γ Sporadically אזילהו.^δ Forms like צריכותו are not well attested.^ε Femin. forms עבירה, עברה.

	cf. §4j	prim. ש, ס §4i	prim. ז, צ §4i	prim. אידבקרי, ט, ת, §4j/c	N"א §4j	N"ע (after N"א)	פ"ר
a	1 sg. † אינסבי, איקלעית, איקלעי	† אינסבי, איקלע(ר)נוך, איקלע	† אינסבי, איקלע(ר)נוך, איקלע	† אינסבי, איקלע(ר)נוך, איקלע	† אינסבי, איקלע(ר)נוך, איקלע	† אינסבי, איקלע(ר)נוך, איקלע	† אינסבי, איקלע(ר)נוך, איקלע
	2 sg.m. † איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו
	2 pl. † איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו
	3 sg.m. † איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו
	f. † איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו
	3 pl.m. † איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו
	f. † איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו	† איפ(ר)ייתו
b	1 sg. † אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך
	2 pl. † אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך
	3 sg.m. † אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך
	f. † אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך
	pl. m. † אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך
	f. † אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך	† אימליך

Peri.

Imperi.

32. Itpe'el.

Tab. XIV^b.

	cf. §4j	prim. ש, ס §4i	prim. ז, צ §4i	prim. ר, ט, ת §4j/c	N ⁿ §4j	N ⁿ (after N ⁿ)	פ"י
sg. m. pl. m.	אפרע, איתפרע			איטמר ‡ איטמרו; ‡ איטמור			
	‡ איתנסבא, איתנסבו	אסתמורי	איתרהורי	איטרורו	איתנחי	א(ר)תשולר	
sg. m. f.	מיגניב, מתרהיש ‡ מיקלע		מצטריך	מיטריך	מיתביד מתנת	מ(ר)תשיל	
pl. m. f.	מימטרא, מתעברא ‡ מקלעין, מתמלכין, ‡ מימנעי, מתרתשי ‡ מינערא, מנסכין	מי(ר)שתמטא ‡ משתחין, ‡ ‡ משתקלן, ‡ מישתמטא					
1 sg. 1 pl. 2 sg.	מינסיבנא ‡ מינסבינן ‡ מ(ר)נסבת			מיטרידנא ‡ מתפסר	מ(ר)תנתח		

c

Imply.

Inf. p

e

Part.

Part. c. suff. j

33. Pa^{el}.

Tab. XV^a.

33.

		med. laryng. §5k	ש"פ §4l	ש"פ §4f	
1 sg.	† שדרו, זבינו, קבולית	† קרובית, ברוכו		† שיורית	a
1 pl.	† נקירנא	† ברוכנא, ברכינן			
2 sg. m.	קבילת			שיורה	Perf.
2 pl. m.	† פטרתון, † קב(ר)לתון				
3 sg. m.	שדר, קביל	ברוך, שער		שיולה	
f.	שדרה, פקידא			שיולן	
3 pl. m.	† קדום, שבחון			† שיולן	
1 sg.	א(ר)שדר, אישלם, אזבין	איבר(ר)ך, אפיש			b
1 pl.	נשדר, נקדים	נ(ר)ברוך			
2 sg. m.	תעקר, תשפיץ				
3 sg. m.	† לישר, ניהליט, יקבר	נ(ר)ברוך, ליחריך			Imperf.
f.	תשדר				
3 pl. m.	† ליקבלו, יקברון			לישי(ר)לו	
f.	† ליעכבן				
sg. m.	שדר, זבין				c
f.	בשילי				Imptv.
pl. m.	זבינו	בעירו, קריבו			

		med. laryng. §5k	§4l פ"א	§4f ע"א
Inf. d	קדומי	ברוכי, צעורי		שיולי
Part. act. e	sg. m. מטבע, מזבין	מתריך		משאיל
	f. מיקרא, מזבנה			
	pl. m. † מגנבו, משררי, מבטלין †	† מצערין, מקרבין † מצערי		† משירלין †
	f. † מרמזן			
c. suff. f	1 sg. משרנא, מזבינ(כ)א			
	1 pl. מבדחינן			
	2 sg. מזבנה	מצערה		
	2 pl. מקבליהו, משלמתון	מגרשיהו		
Part. pass. g	sg. m. מחקן	מקרב		
	f. מחקנא	מקרבא	מלפא	
	pl. m. מרתחו, מירבשי	מפרשי		
	f. † מבדרן †	† מסרגאן, מרחקא, מקרבא		
c. suff. h	1 sg. משמתנא	מקרבנא		
	1 pl. מרחקינן	מרחקינן		
	2 sg. מפקדה			
	2 pl. † מרחקיתון †			

34. Itpa^{al}.

		med. laryng. et ר §5k	prim. ש, ס §4i	prim. ז, צ §4i	prim. ת §4k	ע"א §4f	
sg. g.m.	איעתרו איעסקה איעסקה		אשתתרו				a
g.m.	אייקר	איתרך		אודכן, איצטער איזדמנא		אשתתיר	Part.
f.	איתקדשתו אינגעארי, איקשטא		אשתבוש				
l.m.	איעתור, איעתרו						
sg. l.	איעכב		תתחרט	אצטער נצטער תצטער			b
g.m.		תתחרט	ת(ר)סחכל	תצטער			Imperfv.
l.m.	תיתעתרו		ניסחכל	ליצטער ליצטרף			
g.m.	לכפר			ליזדבנו ליצטרפי			
f.	חיקבל, חתקבל						
l.m.	יחעסקון ליבטלון ניבדתי, ליעתרו						
f.			ליסתכלן				
g.m.			איסתכל				c
f.	איקשטי						Imptv.
nf.	איתו(ר)קורי, איבסומי		איסתכלא, איסתכולי				d
sg. f.	מיקבל, מחכפר		משתלם מסתברא	מצטער מצטבנא			e
g.m.	מתעו(ר)א מיבסומי			מזדבנו מיצטרפי	מיתקפו		
f.			מסתכלא				Part.
sg. pl. sg. pl.			משתלמא משתלמה מיסתלקיתו	מיזדבנין מזדבנת [מיסתלקיתו]			f
							Part. c. suff.

Tab. XVII^a.

35. Afel.

		פ"א like	פ"ב (after פ"א)	פ"ג (סלק) §4j	פ"ד §5d
a	1 sg. 1 pl. 2 sg. 2 pl. 3 sg.m. f. 3 pl.	† אהרתי, אשלימי, אהרתי † † אשכתי, אשכתינתי † אחרתי, אשלימתי † † אהרתי, אהרתינתי † אחרי (א)פסיק † † אחרי, אחרינתי, אהרתי, אהרתינתי † † אשכתי, אשכתינתי, אשכתי, אשכתינתי †	אורי, אורי	† אפיקתי † אפיקתי † אפיקתי, אפיקתי † אפיקתי, אפיקתי, אפיקתי †	אורי † אורי, אורי † אורי, אורי † אורי, אורי †
b	1 sg. 1 pl. 2 sg.m. 2 pl. 3 sg.m. f. 3 pl.	אשמי, אשמי נשתי, נשתי השתי השתי נשתי, נשתי † אשמי, אשמי, אשמי, אשמי †	אורי, אורי	נתי † השתי † השתי † † אשמי, אשמי †	אורי † אורי † אורי † אורי †
Impr.	sg.m. pl.m. f.	אשמי, אשמי אשמי, אשמי אשמי, אשמי	אורי	אשמי † אשמי †	אורי † אורי †
Inf. p		אשמי, אשמי	אשמי	אשמי, אשמי	אשמי

37.

37. Verbs ע"ע.

a Forms without prefixes (Perf., Imptv. *Pe.*) are made by geminating the second radical (before consonantal affirmatives we find occasionally for the sake of protecting the gemination the vowel $-ē$ imported from verbs לו"י: מצית, תפיתו, מצית; otherwise the gemination must naturally be given up: מצה, etc.); on the other hand, in forms lacking a prefix, the first radical is geminated.

b Forms occur which are made exactly as in the strong verb: תתתי, תגווו, קשישנא.

c Through analogical force, עו"י formations have penetrated into the participles of the *Pe.* and into the *Pa.* (*Itpa.*).

d—j s. Table p. 49.

k *Itpē.*: Perf. 1 pl. † אידוקקינו; Infin. אידוקוקי; Part. cum suff. 1 sg. מ(י)ודקיקנא, 1 pl. מ(י)ודקיקינו, hence after the manner of strong verbs.

l *Pa^{ae}el.*: strong forms: Perf. 3 sg. עליל; Imptv. sg. m. חרד; Infin. צנוני; Part. act. pl. m. מחללי, מרנני; Part. pass. sg. m. מעפף, pl. f. מחדדן. After the fashion of עו"י: Perf. 2 sg. m. עיילת; 3 sg. m. עייל; f. עי(י)לא; 3 pl. m. † עיילו, עייל; Impf. 2 sg. m. תעייל; 3 sg. m. ליעייל; 3 pl. m. ליעיילו, ניעיילו; Imptv. sg. m. עייל; Part. act. sg. m. מחייט; pl. m. מעיילין; cum suff. 1 pl. מעי(י)לינו || *Itpa.*: Perf. 3 sg. f. איחננא.

m *Pā^{ae}el.*: Part. act. sg. m. מחטט. *Itpā.*: Perf. 3 pl. m. איתקצו (the form may however be *Itpē.*).

n *Palp.*: Perf. 3 sg. m. הרהר; Infin. ולוולי; Part. act. c. suff. 1 sg. מולולנא. *Itpalp.*: Impf. 3 sg. m. לישתלשל, מיקלקלא; Part. sg. f. ל(י)בלבל.

Table:

Tab. XVIII.

	Pe'al	Afel	
1 sg.	חשאי, חשי, עלית †		d
1 pl.	חשינן †, חשינא †, חשינא †		
2 sg.	חשי, חשי	חשי	
2 pl.	חשיהו		e
3 sg. m.	חשי, חשי (א) ל, חשי	חשי	
f.	חשי, חשי, חשי		
3 p.	חשו, חשו	חשו	f
1 sg.	חשול, חשול, חשול		
1 pl.	חשו (ח) חשו		
2 sg. m.	חשול, חשול		g
2 pl.	חשו		
3 sg. m.	חשול, חשול, חשול	חשול, חשול	
f.	חשול		h
3 pl. m.	חשו, חשו, חשו		
sg. m.	חשול	חשול	
pl. m.	חשו		i
	חשול, חשול, חשול	חשול, חשול, חשול	
sg. m.	חשול, חשול, חשול	חשול (חשול), חשול	
f.	חשול	חשול	j
pl. m.	חשול, חשול, חשול	חשול	
f.	חשול		
1 sg.	חשול		k
1 pl.	חשול (ח) חשול		
2 sg.	חשול		
2 pl.	חשול, חשול	חשול, חשול	l
sg. m.	חשול, חשול, חשול		
f.	חשול, חשול, חשול		
pl. m.	חשול		
f.	חשול		

a = חשול.

- o* *Ittaf.*: Perf. 3 sg. m. אִיתְרַע, אִיתְקִיל (after the fashion of עו"י); Impf. 3 sg. m. לִיתְהַל (and after the manner of עו"י: לִיתְחִיל), נִתְהַל, לִיתְרַע; 3 pl. m. לְהוֹלוּ; Part. sg. m. מִתְהַל, f. תְּהַלָּא.

38.

38. Verbs צו"ר

- a* In the *Af'el* the forms, as a rule, are conformed to פו"י verbs.
- b* The parallel forms in the pass. partic. of the *Pe*. proceed from the same basic form. In the one case *kaḵīm appears as *kīm*; in the second, the same form has been turned into *kaīm (cf. §5e) which of course became *kaīm* (§5q).
- c* Forms like לִימְתוֹן, etc., are due to the analogical force of verbs ע"ע.
- d* The verb קוּם loses occasionally its closing consonant; thus אִיקוּ, נִיקוּ, תִּיקוּ, קֵאִי (whence קָא, קַד, §58f), אִוקִי by the side of resp. for אִיקוּם, נִיקוּם, תִּיקוּם, קֵאִים, אִוקִים.
- e—k* Table p. 51.
- l* *Pa. (Itpa.)* as a rule with י as middle radical: Perf. 1 sg. קִימִיתָ, נִימִי, 1 pl. עִינִינָן; Impf. 1 sg. אִקִּים, etc.; *Itpa.*: Perf. 3 sg. m. אִיתְחִיב, אִיתְחִיב, etc. — With ו as middle radical from the root כוּן: Impf. 3 sg. m. לִיכוּן; Part. pass. sg. f. מְכוּ(ו)נָן; *Itpa.* Perf. 1 sg. אִיכוּנִי.
- m* *Palp.*: Inf. טִלְטוּלִי; Part. act. sg. m. מְנַמְנֵם; pass. pl. m. מְטַלְטְלִי; *Itpalp.*: Perf. 3 sg. m. אִ(י)וֹדְעוּעָא.
- n* *Ittaf. (Itpē.)*: Perf. 3 sg. m. אִיתְחַב, אִיתְעַר; f. אִיתְחַבָּא; 3 pl. m. אִ(י)תְדוֹן, אִתְשַׁעוּ; Impf. 3 sg. m. לִיתְעַר, 3 pl. m. נִיתוּנִי, f. לִיתְצַדָּה; Infin. אִ(י)תְצוּדִי; Part. sg. m. מִתְקִים, מִתְדַּר, f. מִתְדַּנָּא, pl. m. מִתְצַדִּי.

	<i>Pe.</i>	<i>Af.</i>	
1 sg.		אָהר	<i>e</i>
1 pl.	דרינגן †, קמנן †, תבנא †	אנתנא †, אהיבנא †	
2 sg.m.	קמה	† אחיבה	
2 pl. m.		† אוקימתון	Perf.
3 sg.m.	סיב, מיה, קם		
f.	† מיהא, קמה, מיהת †, קמת †	איקים, אהיך	
3 pl. m.	קום, ביהת †, מיהת †, קמו †		
f.	פשא		
1 sg.	איקום	אוקים	<i>f</i>
1 pl.	ניקום		
2 sg.m.	† תדור		
2 pl. m.	† תלישו, † תקומו	† תחיבו	Impf.
3 sg.m.	לינח, ניסים, לניקום, יקום †	ננח, לוקים	
f.	† תינח, תיקום, תמות †		
3 pl. m.	ליקומו, לימתון †, ימותו † ימותון †, ליקמו		
sg.m.	קום	† אצית	<i>g</i> Impvtv.
f.	קום, תובי		
pl. m.	לישו, דונו		
	† מידר, מבח †	אנוחי, אוקומי, אחוכי	<i>h</i> Inf.
sg.m.	דייר, ניר(ר)ח, ניים, קאים	מוקים, מטיב †, מתיב †	<i>i</i> Part. act.
f.	נדיא, קיר(ר)מא ^a	מנח, מורת	
pl. m.	שאפו, קימו, קיר(ר)מי, מיר(ר)תיו †	† מתכו, מוקמי, מתיבי †	
f.	קיימן †		
1 sg.	דיירנא, דאירנא, זינא, קאימנא	מוקימנא	<i>j</i> cum suff.
1 pl.	מייתינגן	מוקמינגן	
2 sg.	קיימה	מוקמה	
2 pl.	צייחיתו	מוקמיתו	
sg.m.	קיים, קים	מנח	<i>k</i> Prt. pass.
f.	קיימא, דיקא	מנחא	
pl. m.	שייפי, שיפי		

^a After the analogy of לז"י.

Table:

Tab. XX^a.

	Pe'el	Itpe'el
e	1 sg.	אֲנִישָׂא
	1 pl.	אִישְׁתְּלוּ(ר)ן
	2 sg. m.	א(ר)תְּחַנֶּיחַ
	f.	
	2 pl.	
	3 sg. m.	אִיבְעִי, אִיתְרַמֵּי
	f.	אִיגְלֵאִי, אִיתְרַמֵּאִי, אִיבְעִיא, אִיסְתַּגִּיא אִיבְרִיא
	3 pl. m.	אִישְׁתְּלוּ(ר)ן, אִישְׁתְּלוּ(ר)ן, אִיבְרוּ
	f.	אִיגְלִיִּין, א(ר)שְׁתְּבוּיִין
	f	1 sg.
1 pl.		נִיתְּחַנֵּי
2 sg. m.		תִּסְתַּפֵּי
f.		
2 pl.		תִּישְׁתְּרוּ, תִּישְׁפֹּנוּן
3 sg. m.		לִיתְּחַנֵּי, רִיתְּקָרִי
f.		
3 pl. m.		רִישְׁפֹּנוּ, רִישְׁפֹּנוּ
f.		
3 pl. m.		

Table:

Tab. XX^a.

Pa ^{al} el	Itpa ^{al}	Af ^{el}	Ittaf ^{al}
<p>† צלוחתו, צלוחתו † שנינא, שנין, שנינן † שניה</p>	<p>א(ר) תסאר</p>	<p>א איתאי, אהניר † איתנין †, אהרנין † איותית, אמטית</p>	
<p>שני דלוא, מתאר מתו</p>	<p>אירצי, אוכסי, א(ר) תסי, א(ר) שתעו † איעלית, † איתסיאת †, איעלוא א(ר) שתעו</p>	<p>אורי, איותו, אשרו † איתלאי, איתואת †, איותיא † איתו, אמטו, איותיו †</p>	<p>א(ר) תתזי</p>
<p>אושני ניתתי תבזי, תקנא, תיגרו</p> <p>ת(ר) גלו † נוצלר, וילוח †</p> <p>תרבי</p>	<p>תגרר לתסר לישתהר</p>	<p>איותו, אחור לי(ר) תי תיהני, תשרר יתו, ליותו</p>	<p>תתתזו</p>

Table:

Tab. XX^b.

		Pe'al	Itpe'el
Imptv. <i>g</i>	sg. m.	חא, חוי, אישהי, שחי, בעי	איקרר
	f.	חאי, חואי	
	pl. m.	(א) חו, א(י) שהו, שחו, חוו	
Inf. <i>h</i>		מרחזר, מרחדא, מרבעי, מיבעא	א(י) תרמויר
		מיתא	
Part. act. <i>i</i>	sg.	חוי, חוי, בני	מיקרר, מיתבעי
	f.	חויא, בעיא, בכיא	מיבעיא, מינצו(י)א
	pl. m.	בכו, בכוי, אחאן, סגן, בעיין, רעי	מיתבעין, מינצו, מתבעין
	f.	מליא, חויין, מלי(י)ן	מקררין, מתקררין
cum suff. <i>j</i>	1 sg.	אמינא, חיינא, בנינא	מבעינא, מהבעינא
	1 pl.	חזינן	מקלינן
	2 sg.	חוייה, חוייה, בעייה	מינציה, מתבריה
	2 pl.	בעייתו, בעייתו	מסתפיתו
Part. pass. <i>k</i>	sg. m.	שדי, מצר	
	f.	תניא	
	pl. m.	מלוי, מלויין	
	f.	שריין, רמיראן	
c. suff. <i>l</i>	1 sg.	מצינא	
	1 pl.		
	2 sg.	מציה	
	2 pl.		

Table:

Tab. XX^b.

Pa'el	Itpa'al	Af'el	Ittaf'al
דל, דלר דלו (	אשתעו	איותי, אגנו איתא + איותאו, אמטרו, איותו, אקרו	
+ אסורר, אסאה	+ איתכסאה, מגניא	א(ר)תויר, אגנויר	איתתזויר
מצלר מכלרא + מסירן, מסו + משנירן, משניא	מ(ר)שתעו, מרצו מיגניא	מיותי, מחיר, מקשר, מודר מתיא, מגניא + מיותין, מסגן, מיותו, מגנו, מורן, + מיותין, מהניאן	
מגלרנא, מסירנא משורין		מ(ר)תרנא, מגנינא מדיין, מגביין	
מעלר מעלו + מדמירן			
מעלירן מכסירת			

39.

39. Verbs לו"י.

a Forms like אישתבין, תיצביין, רמייאן, מנסייה, etc. resemble to all intents and purposes the strong verb. In the other forms, the non-syllabic character of *u* resp. *z* appears clearly. The diphthongs are treated according to §5*de*.

b According to §5*s*, דל is easily explained (by-form of דלי, Imptv. *Pa.*).

c In the imperf. of the verb הוה we find by the side of the regular forms יהוי, ליהוי, etc., shortened forms like נהי, יהי, etc.

d In the table, forms from doubly weak verbs are included, since with the aid of the rules given in the strong verb they admit of easy explanation.

e—l s. Table p. 52—55.

40.

40. Pluriconsonantals.

Exx. of pluriconsonantal verbal forms (including the *Šaf'el* and the verb הימין §27*cd*): Perf. 1 sg. הימני; 3 sg. m. משכ(י)ן; 3 pl. תרגימו; Impf. 3 sg. m. נייגנדר; Inf. כברויי, שעבודי; Part. act. sg. m. משעביד; c. suff. 1 pl. מתרגמינן; pass. sg. m. מהימן, משלהי; c. suff. 1 sg. מהימנא (מהימנא).

Reflexive forms: Perf. 3 sg. m. איטרטט, אישתרבב, אישתרבו; Inf. מרטוטי, א(י)מרטוטי; Part. sg. m. מיגנדר, f. מ(י)זדוטרא.

41. The Verb with Objective Suffixes.

41.

For the form of the suffixes cf. §8*b*.

a

In the 1 sg. the suffixes may be joined to the *b* shortened form, e. g., שִׁאִילֵינֵהוּ; such forms, however, are less frequent.

The ending נָא in the 1 pl. appears as נֵנִי in the *c* remnants of the older language.

The stem of the imperf. may be expanded by *d* means of יִנּוּ -*inn-*; this element intrudes itself then also into the perf.

Concerning לוֹ"י stems s. the Table. Occasionally *e* we meet with transitions into the לוֹ"י class also in other verbal classes.

אִית is treated as an imperf.

f

The suffixes יִנּוּ, יִנְהוּ, יִנְהִי coalesce with the verbal *g* forms to a less degree than the other suffixes. Hence we find them occasionally written as separate words (so esp. אִינּוּ). They also influence to a less extent the vocalic modification of the verbal form.

Table s. p. 58—61.

Table:

Tab. XXI^a.

	1 sg.	1 pl.	2 sg.	2 pl.	
Perf.	1 sg.	—	—	m. פּרעטיך, בּדּרתינכו, f. גּרשתיך אשבעתיכו	
	לוי	—	—	תּזיחך תּזתינכו, שו(ו)ינכו	
	1 pl.	—	—	קב(ר)לנך	
	לוי	—	—	חזינך ...	
	2 sg.	קב(ר)לחך	חשדתינך	—	
	לוי	אקריתך	חזיתינך	—	
	2 pl.	סבינחין	...	—	
	לוי	...	...	—	
	3 sg. m.	דּינן, גּקטן	אשבען, אשמעינך	נשק(ר)ך	אוקמינכו
	לוי	מחיראן	דליינך כסרין	לוייך	...
f.	קרצחן				
לוי	...	...	...	...	
3 pl.	צערון	שבקין שבקין	קדמוך	...	
לוי	אקריון	...	שיוך	...	

Table:

Tab. XXI^a.

3 sg. m.	3 sg. f.	3 pl. m.	3 pl. f.
קטלתיה, אומינתיה, אשכחיתה, רפיתיה, תזיתיה	זבנתה, זבניתה, אי(ר)תיתה	שאלתינהו, שאילתינהו, שויננהו, תזיתיהו	אשכחתינהו
† אגרנוה, † כהבנוה, † בדקיניה, קרעניה, † אשקיניה, אקרינוה, †	אוקימנה, ...	שקלינהו, שכחנינהו, שנינהו, תזנהו	תננהו, תזננהו
שתלתיה, הפס(ר)הוה, ...	אוקימתה, אמריתה, אי(ר)שתיתה, תזיתיה, תניתה	קטלתינהו, פשרתינון, איותיתיהו	
קטליה, גזירה, גזירה, דצירה, אקרייה, תזייה, אגביה	זבנה, שמעא, חזייה	קטלינהו, טעימינון, חזינהו, תזנהו, דלינהו	אנהרינהו, בננהו
שבקתיה, שדיתיה, שדיתיה, רפיתיה	דצתה, אסרתה, רמתה	לבישתינהו, איבס[ר]תינהו	כבשתנהו
קטלוה, אדהוה, † רפיוה, מחוה, מחוה	אזמנוה, † אותבוה, שפיוה, † שריוה, †	שבקוהו, קטלינון, † כרכינהו, † חזוהו, † תזוהו, † מלינהו, † תזנהו, † סמונהו	גזוהו, שרונהו, † הזינהו

Table:

Tab. XXI^b.

		1 sg.	1 pl.	2 sg.	2 pl.
<i>i</i>	sine aff.	ניִסְבֵּן	נִשְׁמְעִין	m. אגמרך, ‡ ידכרתיך, אגזירך f. אוכליך	א(ר)בדקינכו
	Impf. ל"י	לִימְטִין	...	לִישְׁוִירך	...
	c. aff. ל"י	...	נִיגְמְרִין	לִיקְטִלוך	...
<i>j</i>	sg. m. ל"י	‡ ארהיטני, ש(ר)בִּקֵּן	...	...	...
	Impvt. ל"י	אגנירך	...	...	...
	sg. f. ל"י	אסקין	...	...	...
	pl. ל"י	אוֹתִיבֵּן	...	...	...
<i>k</i>	Inf. ל"י	לִצְעִירך	לִאֲשְׁמֹעִין	לִאֲוֹתוֹבֵךְ	...
	ל"י	...	...	...	...
<i>l</i>	Part. ל"י	מִצְעֵרך	...	מִלְפֵךְ	...
	ל"י	...	...	...	...
<i>m</i>	Part. c. aff. ל"י	פִרְעֵתִין	...	...	...
<i>n</i>	איה ל"י	...	אִיהִינך	...	אִיהִ(ר)נכו

Table:

Tab. XXI^b.

3 sg. m.	3 sg. f.	3 pl. m.	3 pl. f.
א(ר)שבקיה, אלטייה, אלבשיניה	א(ר)קבלה, לשבקינה	איקטלינון [†] , איקטלינהו	
א(ר)חמ(ר)ניה ליקליה, א(ר)בנייה	לתלוייה	לישדינהו	...
יקברוניה, נידחקוה ולוניה, לשדייה	תחלונה ...	ניזבנינהו, חקטלונהו ...	ניכלינהו ...
תיפשיה, שקליה ...	קטלה דלייה	שבקינהו כסינהו	רמינהו
שבקיה			
תפסוה אמטייה	אתרוה ...	אמטונהו	
לזבוניה, למ(ר)קטליה מילטייה, מיקצויה	למיכבשה, לזבונה אתויה	למינקטינהו, לזבונינהו כשוניהו, למימינהו	למינקטינהו, זבוננהו למבנינהו
מזמינתיה, פסליה ...	ממלייה, בנייה	דברינהו, pl. תברוניהו. s. ...	
	מזבינתה		
אתיה	ליתה	איתנהו	אתנהו

III. Syntax (§ 42—74).

A. The Noun (§ 42—54).

42.

42. The Neuter.

a With adjectives used as nouns, both the masc. and the fem. may be employed in order to express the neuter. Thus בין טב לביש „between good and evil“; עביר ביש „a doer of evil“; עתיקתא „the old“, חדתא „the new“. The fem. of the demonstr. pron. may be equally used for the neuter: דדא ביה כולא ביה „in whom *this* is, everything is“; דלא הא ולא הא „where neither this nor that is“.

b Frequently the speaker may have in mind the noun מילהא (cf. §55*d*) to which then a pronom. suffix may be made to refer; thus שמע מינה „learn therefrom“; דון מינה „conclude therefrom“; מאי נפקא לן מינה „what follows for us therefrom?“

43.

43. St. absol. and determ.

a There is a clear distinction between the two in the earlier language; thus הוא גבר בכולא „he is a man in everything“; באתר דלית גבר תמן הוי גבר „where there is no man, there be a man“; but גוזליא רכיכין ואימריא דעדקין „the pigeons are tender, and the lambs small“.

b In the common language of the Talm. this distinction falls to the ground, the st. a. being almost entirely replaced by the st. d. As a textual variant, the st. d. penetrates even into archaic texts; thus in the second of the examples cited in §*a*, M reads באתר דלית גברא,

but characteristically תמן הוי גבר (after הוה as a predicate noun).

Elsewhere the st. a. is retained in: פלן „a certain one“ (thus פלן דוכתא B. b. 73^b BH [פלניתא M] and דוך פלן Ber 18^b; Šab 66^b B reads בר פלנית but the abbreviation mark merely appears to be missing, read with M בר פלניתא; פלניתא precedes), „a man“, „some one“ (hence in a worn signification), and in certain compositions with prepositions constituting an adverbial phrase: לעגל „below“, מלרע „above“, „in peace“, „soon“, „to-morrow“, „at first“, „finally, at last“, etc.; the st. d. may, however, likewise be used: בעלמא „rightly“, בדינא „gently“, „merely“, „at first (opp.: לבסוף in the end)“, etc. After כל we find usually the st. d.: כל יומא „every day“, כל עבדא „at every hour“, (ב)כל שעתא ושעתא „every slave“, etc.; but כל חד וחד „every single one“.

The st. a. is of course indispensable as a predicative *a* adjective: הילמא בישא עדיף מהילמא טבא „an evil dream is better than a good dream“; Suk 56^b בוצינא טב מקרא MM₁ Ar (טבא B is therefore an incorrect reading) „a young gourd is better than an old one“; אחתי „my sister who is more beautiful than I“, etc. A seeming exception: טבא הוא וטבא להוי; but supply הילמא and render: „a good dream it is, and a good dream it shall be“.

44. St. constr. and Periphrastic Genitive.

44.

The st. c. for expressing the genitive relation is *a* frequent in the older language and in proverbs; thus קל חבריה „at the door of the shop“, אבב חנותא „the

voice of his neighbor“; בשמי שמיא „in the heavens of heaven“; איתת אחוה „his brother's wife“; בנת ישראל „daughters of Israel“.

b But also in the common language the st. c. is preserved not only in proper names like טור מלכא „נהר מלכא, etc., but also in certain combinations which have become quasi-compounds, as: עמר גופנא „cotton“, מרי ביתא „ריש שתא“, „new moon“, „new year“, „housemaster, landlord“, אורה ארעא „custom“. Cf. also §12*a*. Esp. in combinations with בר, בת, which are very numerous.

c Exx. of a partic. in the st. c.: עביד ביש (§42*a*), „shedder of blood“, מפשר הלמי „interpreter of dreams“, etc. The fem. end. ת is dropped in צבו ביתיה Ioma 87^a „the needs of his house“, פלגו נוקא B. k. 13^b H „half the damage“.

d The st. c. is also maintained in nouns turned into prepositions. Thus לפום „according to“, חלף „instead of“, משום and אגב „on account of“, כעין „after the manner of, like“, בתר „behind, after“, בגו „within, in“, תחות(י) „under“, עילוי „on, over“, קמי „before“, אחורי „behind“, etc.

e In all other cases, two constructions are used to express the genitive relation: (1) the governing noun is put in the st. d.; (2) it is given a pronominal suffix which agrees with the noun governed in number and gender; in both cases the noun governed is introduced by the relative ד. Exx.: אחרא דשמואל „Samuel's place“; גלימי דאינשי „people's garments“; מלכותא דשמיא „the kingdom of Heaven“; אימהתא דינוקי „the mothers of the little children“; similarly after a demonstr.

pron. : אבוא דרוב המנונא „that of R. Hamnuna; (2) אבוא דשמואל „Samuel's father“; וזויה דאיניש „a man's money“; אבההון דינוקי „the fathers of the little children“; ברתיה דרב „R. Hisda's daughter“; הסדא „R. Hisda's daughter“; נפשה דרביהא etc. Instances of the latter construction are exceedingly frequent.

The genitive designated by means of ד may stand by itself, without an antecedent noun. Of course, the noun is easily supplied from the context, thus שותא „a child's talk in the market-place is either that of its father or that of its mother“; אמצעי דיתמי „the middle belongs to the orphans“. But also: דאבא עדיפא מדברא „that of the father is better than that of the son“; טבא דנפחא מדבר נפחא „that of the smith is better than that of the smith's son“.

45. Coordination.

45.

The attributive adjective agrees with its noun in *a* gender and number, and accordingly is placed either in the st. a. or in the st. d.: מא(י)גר רם לבירא עמיקהא „from a high roof to the deepest pit“; גברא „a great man“; אחרתא Ber 56^a „another woman“ (M incorrect) „the former status“; סכינא חריפהא „a sharp knife“; גרמי קטיני „small bones“; חמרי חיוורתא „white she-asses“. || עינא עורא „a blind eye“, עינא בישא „an evil eye“, לישנא בתרא „the latter (last) expression“ are no exception to the rule, since עינא is used both as a masc. and as a fem., while לישנא is always masc. But note איניש Meg 27^b „a small man“, איניש מעליא B. m. 101^b „an excellent man“. — Ex. of an attributive participle: מלכותא קטיעתא „a curtailed kingdom“.

b As may be seen from the above exx., the attributive adj. follows its noun. Ordinal numbers may however precede: עשיראה ביר „my tenth son“.

c In אינשי בדוחי „cheerers“, גברי נגרי „carpenters“, the second noun is an appositive; the first noun is best omitted in the translation (cf. Hebr. אנשים אהים).

d The object measured is as a rule construed as an apposition; nevertheless textual variants are found presenting the more common genitive expression. Thus תרי קבי תמרי קבא קשייתא וסרה Ioma 79^bMM₁ (כ reads דתמרי „two *kabs* of dates are equal to one *kab* of kernels and something over“; תלת מאה גרבי B. b. 73^bכH (but דמישה' M) „300 pitchers of oil“; תרי מוגי מיא ib. H, (sic) תרתי ib. M (כ reads דהמרא) „two cups of wine“.

46.

46. Construction of כל.

a The independent st. d. כולא „all, everything“ is found only in the older language (cf. the ex. §43a); but also in a saying by Rab Judah (Str. 103; Mielz. 46).

b כל (st. c.) followed by a noun in the sg. means „every“; thus כל חד וחד „every single one“, כל עבדא „every slave“, כל מילתא „every thing“, כל יומא דשבתא „every sabbath“. כל ד „every one who“. When followed by a noun in the pl., כל = „every“ (in a distributive sense): כל תלתין יומין „every thirty days“. כל may be followed by a preposition (cf. BA. כל קבל, Hebr. כל עמט); it is not necessary to emend it into כלקבל, כלעמט): כל כי הנך שני Ber 18^bM „exactly the same number of years“; כל כי הני מילי מעלייתא Beṣ 28^a „just like these excellent things“.

כל followed by a pl. usually means „all“: כל מילי *c* „all things“. כל ד „all who“.

כל with the suffix of the 3 sg. = „whole, entire“, *d* with that of the 3 pl. = „all“. Its relation to the noun is appositional, and it usually precedes the noun: לכולי תלמודא „the whole Scriptural verse“, כוליה קרא Šab 63^a M „the whole Talmud“, כולי עלמא (§4*m*) *tout le monde*; כולה מתא „the entire city“; כולה אורחא „the whole way“; כולהו נכסיך „all thy goods“. כוליה האי Ber 7^b ב (M reads כולי) „so much“. It may, however, follow the noun: לא חלמא טבא מקיים כוליה ולא חלמא כוליה „neither a good dream nor a bad dream is wholly fulfilled“.

In independent position, without a noun: על כולהון *e* „on account of all of them“, כולהי „all of them“.

47. The Joining together of several Nouns. 47.
Distributive Repetition.

When more than two nouns are joined together, *a* the ו is usually omitted in front of the middle nouns; thus תרביה משכיה ואליתיה „its fat, its skin, and its fat tail“; תרנוגלא חמרא ושרגא „a cock, an ass, and a candle“. In enumerations, the nouns may all be placed in juxtaposition without a conjunction (asyndetically): בהני תלת מילי . . . במסכתא בפוריא באושפיוא „concerning the following three things . . . their treatise, couch, and lodgings“ (note however the variant ובאושפיוא).

When the connection is a close one, the governing *b* part of speech referring to all is put only once: לכל דהבא וכספא „all gold and silver“. The objective pronoun

in the sg.: שדיתיה „she threw it“, which follows, proves that both nouns are conceived as a unit. Similarly a preposition is put only once: ממשה ושיהין ריבוון „than Moses and the 600 000“. On the other hand: בשוקי „in the market-places and streets“; so also in a negative sentence: דאבריה ואברתיה לא חס „who spared neither his son nor his daughter“. The sign of the genit. ד may equally be placed but once: בני דינא דר' „the court of justice of R. Ami and (or) that of R. Asi“; but it is repeated when both nouns are separated from each other by a word and in addition form opposites of one another, e. g. דוכתא דגברי „a separate place for men and women“.

- c Distributive repetition: לבינתא לבינתא „one brick after the other“; ביועי ביועי „all sorts of holes“; דיקולי „one basket of fat after the other“.

Pronoun (§ 48—51).

48.

48. Personal Pronoun.

- a The independent pron. of the 1. or 2. person, by the side of a verb or a partic. with a subjective suffix, signifies emphasis: אנא במיא דביתו אמרי „I meant: water that has remained over night“; אנן . . . לא מצינן „we . . . cannot become like you, but *you* circumcise yourselves and be like unto us“.

- b On cases like אנא הוא דאפיקית יתכון „I am, etc., cf. §63c. Of a different character is the

„enclitic“ הוא for the purpose of strengthening individual parts of speech; thus arise the compounds *מהו*, *לאו*.

A determined noun is frequently anticipated by *c* means of a pronom. suffix. Such is the case (1) with the genitive relation (§44*e*, 2); || (2) with prepositions, (*a*) as in the case of the genitive, by means of *ד*: *לגויה דביהא*: „into the house“; *עליה דאיניש* „on a man“ (*איניש* is determined by itself); *קמיה דשכיח קמי רבנן* „before one who associates with scholars“; *מיניה דמר* „from you“; (*b*) by repeating the preposition: *ביה בחיויא* „in the snake“; *ליה לקיסר* „to Caesar“; *ליה לקשישא* „to the elder“; *לה להך איתחא* „to that woman = to me“; *להו לצדיקי* „for the righteous“; *להו לתרין בנוהי* „his two sons“; *בהו ברבנן* „in the scholars“; *לא תיגרי בהו מותנא בהנך אינשי* „do not provoke death against us“; || (3) with the objective relation, by means of objective suffixes joined to the verb (§61*c*).

The independent possessive pronoun *דיל-דיד*, *דיל-דיד* *d* (§10*b*) is found (1) by itself: *דידך* „is thine, belongs to thee“; *בדידך קיימא* „it stands in thine (= thy book)“; *רבה דידך ועלמא דידך* „Rabba is thine, and the world is thine“; || (2) in conjunction with nouns in the place of the personal suffix: *כספא ודהבא* „his gold and silver“; *אפדנא דידי* „my mansion“, etc., esp. after a Hebrew phrase: *בין השמשות* „thy twilight“. || (3) after prepositions with suffixes to add emphasis: *עלי דידי* „over me“; *בהדאי* „with me“; || (4) in the place of a suffix, with prepositions: *אי צאית לדילי* „if he listens to me“; *לדידי חוי לי* „I saw“; *לדידון* „for us“, *לדידהו* „for them“; *לדידי* „with you“; so also *לדידי*, etc., as objective pronouns (cf. §61*b*).

e The reflexive pronoun is expressed by means of „נפשא ,soul, person“ + personal suffix: „בנפשי (בנפשאי) ,in myself“, „בנפשינ ,in ourselves“; „לנפשה ,for herself“; „על נפשיה ,for the sake of himself“; „נפשיה ,himself“.

f The ethical dative (ל with a personal suffix which according to the sense is reflexive) is exceedingly frequent.

49.

49. Demonstrative Pronoun.

a The forms denoting that which is distant, in consequence of a shifting of the meaning which is easily explained, are employed also as indefinite pronouns. Thus „ההוא גברא *vir quidam*, „ההיא איתתא *femina quaedam*, „ההוא סבא ,a certain old man“, „ההוא אתרא ,a certain place“, „ההוא יומא ,upon a certain day“, „הנך עיוי ,goats“ (the pronoun is best left untranslated). In a peculiar manner, these pronouns are used in a mysterious sense in connection with the nouns „גברא ,איתתא ,אינשי to indicate the person of the speaker or the person addressed. Exx.: „קודשא בריך הוא בעי לחרובי ביתיה ובעי לכפורי ידיה ,God wishes to destroy His house, and would then wipe His hands with *me!*“ „פוק מאתרינ ולא תיגרי ,go forth from our place, lest thou provoke death against *us!*“ „מכדי ההוא גברא בעיל דבביה ,since *thou* art *my* enemy, what doest thou here?“ „אמאי לא צניעא הך איתתא ,באיסורא עשרה בני אית לה להך איתתא ולית לה מגברה אלא חד ? ,why art *thou* not secretive in sin? *I* have ten sons, and only one from *my* husband“.

b All demonstr. pronouns may be employed attributively with a noun, or by themselves without a noun. Exx. for the latter: „בר אינש ... כדין ,a man ... like

this one“; אידך „the other one“; אינסיבי ליה להאי „I married this one“; האי בר עלמא דאתי „this one is a son of the world to come“; בני עלמא דאתי נינהו „these also are sons, etc.“; כולהו נכסי דהאי „the whole property belongs to this one“. In a neuter sense: מאי „what is this?“; כולי האי „all this“; לבר מיהא „except this“; על דא „on account of this“. So esp. at the beginning of a sentence as predicate: דין עסק „this is a bad business“; ביש „this is the bone of my tenth son“; האי הוא „that is he“. The demonstr. pronouns are used also nominally as the antecedent of a relative pronoun: להא דאמר ר' „that which R. Johanan said“.

When serving as an adjectival attribute, the demonstr. pron. may either precede or follow its noun: (a) הדין ביתא „this house“; הדא מילתא „this word“; אילן מלאכייא „these angels“; בהלין עשרה יומין „in these ten days“; האי אינש „this man“; הא איתתא „this woman“; הני מילי „these words“; הק וויחא „that corner“; הנך אינשי „those men“; לאידך מית „for another dead person“; (b) שטרא דנן „this document“; עמא הדין „this people“; שניא אילין „these years“. On the whole, the pronoun more frequently precedes the noun; I do not know of an example where האי follows the noun.

50. Interrogative Pronouns.

50.

מאי is used of persons, מה of things; thus a מאי שמך „what is thy name?“

מאן is used nominally. It may therefore be dependent upon a preposition: בהדי מאן נשרד „through

whom shall we send?" In the ex. חזי מאן גברא רבא „see, what a great man testifies for him“, מסהיד עליה „*see*, what a great man testifies for him“, מאן apparently has adjectival force.

c מאן is not inflected; number and gender are, however, indicated in the construction. Thus מאן הואי Ket 65^a M „who (which woman) was *d*to-day in the academy?“

מאי may be accompanied by a noun in apposition: מאי טיבותא עבדי בהו R. h. 20^a ב „what favor they have conferred upon them“; מאי טעמא „for what reason?“

51.

51. Relative Pronoun.

a The relative pronoun may be inclusive of its antecedent: דאקרייך קהלת לא אקרייך משלי „whosoever (= he who) taught thee Ecclesiastes, did not teach thee Proverbs“; מי איכא דמטרה קמי שמיא כולי האי „is there one who molests God so much?“ דעלך סני „whatsoever is hateful to thee“. So also after כל: כל דצריך „every one who is needy“.

b Just as frequently the antecedent is expressed by a demonstr. or interrog. pron. (or מידי): האי דקא מחיל „he who desecrates the holiday“; מאן דיויף „he who lends the sabbath“; מה דכתיב בספר „that which is written in the Book of the Law“; כל מה דאית לכון למישאל „whatsoever you have to ask“; ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא „and concerning that which first came to our mind“; מי איכא מידי דאנן „is there anything that we do not know?“ A double antecedent: האי מאן דיהיר „he who is arrogant“.

52. Numerals.

52.

The cardinal numbers may stand nominally by *a* themselves: *הד דמשתין וריו* „one (a single one), who is more capable than sixty“; *טבא תרתי מתלת* „two are better than three“. Of course, the numbered objects are easily supplied from the context.

הד, *הדא* as an adjectival attribute (§45*b*) properly *b* follows the object numbered: *עמא חד* „one people“, *יומא חד* (א) „one day“, *וימנא חדא* „once“. But the numeral may just as well precede the noun: *חד זוזא* „one zūz; *בהד מהטרא* „with one beating“; *אחד כתפיה* „on the one shoulder“; *הדא ברכתא* „one benediction“. The other numerals almost without exception precede the noun, e. g., *תרי קבי* „two *kabs*“; *תרתי נשי* „two women“; *שב בנתיק* „thy seven daughters“; *סרי שני* „twelve years“.

The numerals from 3—10 are still construed in *c* accordance with the well known Semitic rule, i. e. masc. forms go with fem. objects and conversely. The numeral is put either in the st. a. appositionally, or in the st. c. Exx. of the latter construction: *שבעת ושבעת לילותא* „7 days and 7 nights“; *שבעת אלפי דינרי* „7000 *denarii*“. The circumstance that, where the numbered object is not specifically mentioned (§*a*), the numeral nevertheless appears in the correct form, proves that the Semitic (Early Aram.) principle is still alive. Thus *באפי תלתא* „before three (sc. men)“; *תשע* „9 (cubits) on the one side“. To be sure, incorrect readings occur, but they are proportionately infrequent.

d On the other hand, the fem. form seems to be on the wane in the numerals from 11—19. As far as my observation goes, we have no right to speak of a promiscuous use. It is also to be observed that, where the numbers are used absolutely, even when the numbered object is easily supplied from the context, the numeral may be taken in a neuter sense; in which case of course both the masc. and fem. are proper (§42).

e Beginning with 2, the numerals are followed by the pl. of the numbered object; after the numbers 21, 31, etc., the sg. may likewise be used: מאתן ועשרין וחד „21 logs“ (variant לוגא); „21 years“.

f Ordinals may be replaced by cardinals: חד בשבא, חרי בשבא, etc., „first, second day in the week“, etc. Cardinals are of course indispensable for those numbers which possess no ordinals of their own.

g על חד תרין has a multiplicative force: „twice as large“.

h אהדדי signifies „one another“; with prepositions בהדדי „To one another“ may also be expressed by the phrase להבריה חד.

53. 53. Adverbial Expression.

a The adverbial accusative in specifications of place and time is uncommonly frequent.

b An adverb modifying an adj. precedes it: כמה נפיש גברא „how great is the man!“

54. 54. Prepositions.

a ל to introduce a point of time: למחר „to-morrow“, לעגל „soon“, לסוף „at last“. Also in general adverbial expressions: לשלם „in peace“, לחוד „separately“.

ל to introduce the logical subject with passives: *b*
cf. §58*i*.

מן (*1*) in a causal sense: מעוצבא דלבך „because of *c*
grief“; מחרוא דלבך „because of joy“; (*2*) partitively,
cf. אכל מן; (*3*) comparatively, e. g., חילמא בישא עדיף
מחילמא טבא „an evil dream is better than a good
dream“; frequently with טפי superadded, cf. סומק טפי
„is redder (מדםא דחברך than the blood of thy fellow-man)“.

מן pleonastically in מקמי, מתותי and the like. *d*

בגו and בהדי take the place of ב both in a local *c*
and in an instrumental sense. ב has orig. a local force
in מתפסת בגנבי „thou wilt be caught into the thieves
(among the thieves, as a thief)“.

B. The Verb (§ 55—62).

55. Person and Gender.

55.

With a finite verb, the personal pronoun is ex-*a*
pressed solely for the purpose of emphasis (§48*a*).
Nevertheless, even in the latter case, the pronoun of
the 3. person may be wanting: איתקיל ואיתקילא ביה
„he stumbled, and his camel stumbled over him“
(so HM*; M^{superscr} adds איהו).

The 3. person is often omitted with the participle *b*
serving as predicate, both when the subject is indefinite
(„they“, „one“) and when the definite subject is easily
supplied from the context. Exx.: (a) גמירי „they say“;
כולי עלמא כיילי ליה בקבא ווטא „to everybody else they
measure with a small measure“; מיהב יהבין משקל לא
„they give, but they do not take back“;

(b) מי שביק לי מידי מיניה „does he (sc. the tenant) leave aught thereof for me?“

c An indefinite personal subject may remain unexpressed with the finite verb as predicate; thus אקרין „it was recited to me (by God or by an angel)“; לא אהני לך „they have not benefited thee“. When the subject is a human person, אינשי or איניש is usually added.

d On the other hand, when the indefinite subject is to be conceived as an impersonal, neutral one, the mere verbal (or participial) form is sufficient, the fem. and masc. being equally permissible (§42): לא איכפת ליה אממנא דחבריה „his fellow-man's property does not concern him“; אי הוא לי „if I had it (= means)“; מאי קהויא עליה „how does he fare (how fares it with him)?“ לא שמיעא לי „I have heard nothing“; ניחא ליה למר דליהוי ריש מתיבתא (with the epexegetical infin.) „is it acceptable to you, that you become the head of the college?“ איחשיך „it grew dark“; מידי שמיע לך בהא „hast thou heard aught in this matter?“ The indefinite neutral subject may, however, also be expressed by means of מילתא, עלמא and the like; thus מריחא לי „it is troublesome for me“; דחיקא להו מילתא „it was straitened about them, they were in straitened circumstances“; דחיק ליה עלמא „it is straitened about him.“ Incorrect readings: איבראי ליה עלמא „he became well“; דחיקא ליה עלמא.

56.

56. The Perfect.

a As historical tense; exx. uncommonly frequent (though the participle is used likewise, §58f).

As a perfect proper: מחייאן רבאי „my master has b struck me“; סליק למתיבתא דרקיעא „he is gone up to the heavenly college“.

Occasionally in a subordinate clause to express c coincidence in the past (the partic., however, is more frequent, §58b); the main clause, of course, has the perfect likewise: בהדי דחוינך בריכינן עלך תרתי „when we saw thee, we pronounced over thee two benedictions“. To designate the pluperfect: עד דאחא שמואל מבי רב נח „before S. had come from school, his father died“; „I saw, that the house had fallen in“. So also after the conjunction כי (§71d).

In conditional clauses to designate unreality (§73c). d So also שואי נפשאי כמאן דשקלי מיניה „I acted as if I had taken from him“.

In cases like שרא ליה מריה לפלניא the perf. de- e signates a fact (not a wish).

57. The Imperfect.

57.

For the future proper only few exx. are available a „cut off thine, then I shall cut off mine“; קוץ דידך והדר איקוץ אנא „woe to the one, when the other will arise“.

Usually a modal force attaches to the impf.; we b then use the auxiliaries „be able, may, shall“: מאי איזיל ואימליך באינשי ביתאי „what shall I do?“ „let me go and take counsel with my family“; ליהוי תיורע ולא „let us all be one people“; רחמנא ידכרינך „thou shalt sow, but not reap“; תיחצד לשלם „God remember thee for peace“. So also in

indirect questions: לא ידעיתו היכי תעבדו „you do not know what you are to do“ (it continues then epexegetically תקטלונהו כולהו . . . תקטלונהו להנך „if you are to slay them all . . . , if on the other hand you are to slay only those“).

c The impf. has a modal force in subordinate clauses after the conjunction אי „when“ and esp. after final conjunctions like ד, כי היכי ד אי הקלאה מלכא ליהוי : „when a rustic becomes king“; לא מצינא דאטרה „I do not like to trouble myself (prop. „I have not the strength that I should trouble myself“); במוטתא מינייכו דלא תהוו קמאי לא ביומי ניסן ולא ביומי תשרי דלא תטרדו „I pray you that you be not with me either in Nisan or in Tishri, in order that you may not be concerned about your sustenance the entire year“; אוקירו נשיכו כי היכי דתיתעתרו „honor your wives, in order that you may become rich“.

d On a line with the Hebr. perf. with ו consecutive or the voluntative with weak ו, we find in Talmud. Aram. the imperf. with ו continuing an imperf. (imptv.) (or a partic. replacing an impf.) with modal force: ליכנפי ליה למר עשרה וליצלי „let them assemble for my lord ten persons, that he may pray“; ואצלי „cause me to arise likewise, in order that I may pray“; שלח מדרך ונא אלבשיה „take off thy garment, in order that I may put it on“; אנגמרו לבנייכו תורה ונגרסו „teach your sons the Torah, that they may study therein“; „soon days are coming . . . , when we shall sleep“; מאן יהיב לן נגרי דפרולא „would that we had feet of iron, that we might be able to hear thee“.

58. The Participle.

58.

I. As in Hebrew, the partic. denotes: (1) duration *a* in the present, but also the simple or real present: כדורבן קיימת קמי מרך „dost thou stand with by back in the presence of thy Lord?“ ידע אבון בהאי צערא „does our father know of this grief?“ ורחמנא היכא יתיב „and where does God dwell?“

(2) a continuous state in the past, esp. in sub-*b* ordinate clauses: חוייה ללוי דיתיב אבראי „he saw Levi sitting outside“; אשכח ביה חויא דפסיק ושדי בתרתי גובי „he found therein a snake which was cut through and lay in two pieces“. So also after the conjunctions אד, אד, אד „while they were sitting there, he went and returned“; אד „while they were cleaning them (the fish), an odor arose in them“.

(3) imminent or certain futurity: „you say that *c* you are wise; tell me then, מאי חוינא בחלמאי what I am going to see in my dream“; חויית „thou wilt see“; בידא דפלניתא בת פלניתא דאתיא למחר „by the hand of N. N. who is coming to morrow“; השתא אָתו יומי „soon days are coming“; בריך גנבא הוי „thy son will (is destined to) be a thief“; תרויכו רבנן הויתו „both of you will be scholars“.

II. The partic. is met with very frequently (as in *d* Hebrew) in gnomic sentences. It is furthermore used to designate a habitual action in the present as well as in the past: למאן מברכינן „whom are we in the habit of blessing?“; מאן דיהיב ליה זווז מפשר ליה חלמא „

למיבו „whoever gave him a zūz, he would interpret his dream favorably“.

e The partic. denotes a future action after the conjunctions כד, כי, בחר, ד, עד; thus כד מפיקנא לכו עבידנא „when I cause you to go forth, I shall do for you a miracle“; עד דגניתון לי גננא איזיל ואשמע מילתא „until you prepare for me the bridal chamber, I will go and hear something“. The partic. has replaced the impf. even in conditional and final clauses: מאן דילמא מהבעינא (מי יתן) „would that we had“ „lest I am sought“; (כי היכי) דידעיתו „in order that ye may know“. We find ומצלניא as a variant for ואצלי in the ex. §57*d*. The partic. shares likewise in the modal nuances of the impf.: הוא אכיל ואנא משינא „he is eating, and I am to wash myself!“ The partic. is particularly employed in the sense of the imptv.: אתון מהליתו והו כוותן „rather you circumcise yourselves and be like unto us“.

f The partic. is frequently used in the narrative as historical present in continuation of a perf. Through this device, the style ceases to be monotonous, and the narrative becomes more vivid, description taking the place of mere narration. The retarding tempo serves in particular to describe concomitant conditions, or to emphasize a marked event with which the narrative is rounded off at a certain point: למחר איתבר מוונא „on the following day the royal customs house was broken into, — then they came and arrested Raba“; שקלי כולי עלמא „... , then everybody took his pitcher and came to him“; לא

„they did not know what he meant; so they came to R. Banna'a“.

The partic. is frequently strengthened by a prefixed *g* „why art thou weeping?“; „שמע דקאמר; אמאי קבכית: (ק) קא „he heard a godless person say to his wife“; „בהדי דקא סליק נפל ספרא מיניה „as he was departing, he dropped a book“; „קרי אבבא אהת לאתחואה ליה קא „he appeared to them in the guise of a man, and called at the door“; „מדחן לה רבנן יתיב אההוא מעיינא קא „she came to show herself to him; but the disciples pushed her away“; „אכיל נהמא קא קטלי ליה „he seated himself beside a spring and ate bread“. In a conative sense: „קא בלעה לספינתא „they were about to kill him“; „וקא בלעה לספינתא „and it was about to swallow the ship“.

Very frequently the idea of duration in the past *h* conveyed by the partic. is made more precise by the addition of the verb הוה. | Occasionally הוה also is inflected, e. g., הויתי דייר = *habitabam*; „כי הוות אתיא ליה „when ever a woman came to him, he would have her put on“. Almost universally, when the partic. is placed in the pl.: הוו יתבי = *sedebant*, הוולי = *ibant*. As a rule, however, הוה remains uninflected: הוה קאימנא Suk 44^b M₁ (M, however, reads הוואי = *stabam*; הוה יתבא = *sedebat*, etc. The partic. with הוה and the simple partic. are frequently found by the side of each other, e. g., הוה קא מצטער רבי „Rabbi endeavored (on various occasions) to ordain him, but he never succeeded in bringing it about“. For the use of the partic. with הוה in conditional clauses cf. §73c.

i Just as the act. partic. succeeds to the functions of the impf., the pass. partic. takes the place of the perf., e. g., כתיב „it is written“; מידע ידיע „it is well known“; שקילן טופריה „its claws have been taken away“; שכיב חד מיניהו „one of them died“; שכיב ליה ברתיא „his daughter died“. The pass. partic. with הוה takes on the sense of a pluperf., e. g., הוא תוב דהוה כתיב „he saw again that it was written“; לא הוו ידעי היכא הוה „they did not know where he had died“.

j Quite popular is the construction: Pass. partic. with ל introducing the agent, with the connotation of an active perf., e. g., שמיע לי „I have heard“; לא שמיע לי „I have never heard it“; חואי = לדידי חוי לי „I saw a gazelle“; with no attempt at concord: מאן דשמיע ליה „any one who has heard anything“; מילחא לדידי חוי לי „I saw a frog“.

k The (pass.) partic. of the form פעיל in an active sense occurs with doubly transitive verbs and elsewhere, e. g., טעין „(laden with,) bearing“; לביש „(clothed in,) having on“; גמירי „they say“; דכירנא „I remember“; נקיטין „we hold“; עסקינן and עסיקינן „we are occupied“.

The imptv. is really the 2. person of the impf. minus the prefix. With a negative, the impf. is used; hence קטול „kill“, לא תיקטול „do not kill, thou shalt not kill“.

60. The Infinitive.

60.

The infin., when corresponding to the infin. constr. *a* in Hebrew, is usually preceded by the preposition ל, particularly when an aim or a purpose is to be expressed: חמר למירכב „an ass for riding“; קריבו יומך „thy days are drawn nigh that thou must die“; „be alert to do the will of your Lord“ . . . להוטו „be alert to do the will of your Lord“. This function goes over into the objective one, so esp. after verbs like „wish, be able to, permit“: בעא למיעבד קרבא בהדיהו „he wished to wage war with them“; לבר מיהא דלא מצינא למיעבד „barring that which I am not able to do“; ההיא „a certain province which they were not able to conquer“; ולא שבקא ליה למיפק לבי „she would not permit him to go to the academy“, etc. The infin. with ל may epexegetically also represent the subject, e. g., לאו אורה ארעא למעבד „it is not customary, to act thus“. Exx. without ל: לא בעי מר מינם „does not my lord wish to sleep?“; „we cannot be like unto you“; „she did not permit him to uncover his head“.

In the place of the infin. with ל, the finite verb *b* with ד may be found to express the functions referred to, e. g., בעינא דאיזיל „I wish to go“; „if thou art accustomed to carry in thy city“ (cf. „if you are accustomed to dine early“); B. b. 74^b עתידה דשדיא „she is destined to throw“.

With איכא, הוה, איבעי, the infin. denotes obligation, *c* necessity, or ability: „what shall (may)

one say?"; הוה לך למיהב „thou shouldst have given“; איבעי ליה (ל)עיוני ומיזל „he should have taken heed“.

d I find a subject by the side of the infin. in the ex. למבעא רחמי ומיהא מטרא „that you may pray and that rain may come“.

e For the infin. absol. cf. §61*g*.

61.

61. Government of the Verb.

a In the older language we meet with the independent objective particle ית, but only with suffixes, hence in the place of objective suffixes. Cf. אפיקית יתכון Ber 38^a ו = אפיקתנכו M.

b In the later language, the pronominal object is expressed either by means of objective suffixes or by means of ל (or לדיד' §48*d*) with its (nominal) suffixes. In the case of the partic., the latter mode of expression predominates; but even there the simpler method of appending suffixes directly to the verbal stem is met with. — || Exx.: אפסיל ליה „he rendered him unfit“; אשמען לי „cause (f.) me to hear“; הוי לדידי „look at me“. — With the partic.: מצערן „who vexes me“; מלפך „teaches thee“; מודעיה „he informs him“; מומינתיה „she invites him“; בנייה „he rebuilds it“; ממלייה „he fills it“; פרעתין „thou payest me“; מודעתן „thou informest me“. Much more frequent, however, are exx. like קטיל ליה „he slays him“, קטלת לן „thou slayest us“.

c Where the object is particularly emphasized, the pronominal object is pleonastically expressed by means of an objective suffix plus לדיד' with its suffix: שדיוה „they cast him“; שייליה דידיה „ask him“.

The nominal object when (syntactically) undetermined, requires no specific designation: „I have built a house“; „הבו לי מספרא“; „give me a pair of scissors“; „אפיק גלימי דתכלתא“; „take out purple garments“; „הוא גברא“; „he saw a man“ (accordingly also „הוא ההוא גברא“). On the other hand, when the nominal object is determined, the following modes of expression are possible: (1) „בעינא אבא“; „I am looking for my father“. So esp. when the verb and the object constitute as it were a compound, as in the case of „אהדרת אפך חבוטו לקבריה דאבוכון“ (2) || „מסרנא נפשי אפך“; „beat the grave of your father“; „אי קטלי לההוא גברא“; „if they slay me“; „מאן שתיל להאי חרובא“; „who planted this carob-tree?“ The object may precede: „לבני אחוה שוי“; „his brother's sons he has appointed“; „למאן מברכינן“; „whom are we in the habit of blessing?“ (3) || „אחרביה לעלמא“; „I shall destroy the world“; „שמעא לדביתהו“; „he heard his wife“; „לאיתויינהו“; „thou hast brought their sons“; „למאניה“; „to fetch his garments“. This is the most usual construction. The object may again precede: „לאחוה“; „his brother he has appointed“. (4) || „קרעוה ליה“; „they cut open his belly“; „לכריסיה“; „קטלונהו להו לכולהו“; „they slew all of the villagers“.

Exx. of the construction of doubly transitive verbs: *e* „אחוי“; „teach your sons the Torah“; „אגמ(י)רו (ל)בנייכו תורה“; „לי רבנן צדיקי“; „permit me to see the righteous scholars“; „שווייה גברא רבא“; „he made of him a great man“.

Exx. of the transitive construction of the passive *f* of a doubly transitive verb: „איכסיתינהו“; „she covered herself therewith (with the garments)“; „פארי איפרע“; „be paid with bran“; „מיהייבת תרי קטלי“; „thou art worthy of

two deaths“. The verbs לבש, מלא and the like are similarly construed: לבישתיהנהו „she clothed herself therewith“; מלא דוכתא דמא „the spot was filled with blood“. אדכר and אשתמיט are equally construed as transitives: אי אדכרתון ומניה דשטרא „if you remember the date of the document“; אשתמיטתן „it escaped us“. Note also: אבדן „it was lost to me“.

g Very frequent is the absolute object (the infin. absol.). Usually it precedes, e. g. מיהשב חשיבנא „I am esteemed“; מימר שפיר קא אמרת „thou speakest well“; מימחא נמי מהית „thou strikest in addition“; לייטת להו „thou art cursing them“; מידע ידיע „it is well known“. Rarely it follows: דמצלו אצלווי „as they bent (their body)“.

62.

62. איה.

a איה (negatively לא איה, לית) is properly a noun in the st. c. signifying „existence“. Gradually, however, it becomes independent so that it may be separated from its noun and assume verbal force („is, are, there is, there are“). Thus it coalesces with כא into איכא (ליכא). Exx.: באתר דלית גבר „where there is no man“; איה לן בגויכו חולקא „have we a share in you?“; מי איכא מידי „is there anything?“ In accordance with §44e: איכא דאמרי „there are those who say“; וליכא דשמעיה „and there was none who heard him“. The noun may even precede איכא הכא „there are many Abbas here“. Of course, the interrog. pronoun always comes first: מאן איכא „who is there?“

b The noun in the genit. may, of course, be replaced by a personal pronoun (pronominal suffix): בריה ליתיה

בר בריה איתיה „his son no longer lives, but his grandson does“; ליתה הכא „she is not here“. — The suffixes are originally possessives, but, as the forms become independent (§a), objective suffixes may be appended exactly as in the case of the verb: איתנין „we are“; ליתנהו „they are not“; איתנהו „they are“; איתינו „you are“; איתיה „they are not“. Even the independent pronoun is met with: איתי אנן (read thus for איתו) Pes 50^a B.

Conformably to the construction with objective *c* suffixes, the noun may be conceived as an object and thus be introduced by means of ל: לבריה ליתה לבר Taan 23^a M. The pronominal object may likewise be introduced by means of ל: אית לכו כמה שני גבן „you have been with us these many years“ Pes 87^b M.

As a mere copula: לית הוא עביר (var. ליתה עביר) *d* „he does not do“.

Although in itself אית possesses no temporal *e* connotation, it may, when referring to the past, be strengthened by הוה איכא חד מינן: הוה איכא חד מינן „there was one among us“.

C. The Simple Sentence (§ 63—68).

63. The Copula.

63.

The function of a copula is assumed not only by *a* אית (§62*d*), but much more frequently by the independent pronoun of the 3 person, originally being nothing more than an emphatic resumptive of the subject. Whereas, however, the forms †הוא, †היא, †איהו, †איהי, †אינון, †אינהו, †אינהו, †אינהי are used both as subject and as copula, Talm.

Aram. possesses the distinctive resumptive forms ניהו, נינהי, נינהו, ניהי.

b The copula lends emphasis to the part of speech which precedes it; hence it drops out when no emphasis is intended, e. g., טור תלג „the mountain is (covered with) snow“; so esp. with an adjectival predicate: אורחן רחיקא וצוותין בסימא „our road was long, but our society pleasant“. Contrast, on the other hand: עדי סוראה הוא „this man comes from Sora“; הכא אתרא דשמואל הוא „here is the place of Samuel“; מר ניהו (הוא) רב (var.) „you are master“; כולהי הדרא ברכתא ננהי „all of these (benedictions) are one“.

c הוא may be resumptive of a pronoun of the 1. person serving as subject: דאנא הוא דאפיקית „that it is I who brought out“. But the pronominal subject may be resumed by the corresponding person: אנא קאימנא ומרמינא „I will rise and throw together“.

64.

64. The Casus Pendens.

A noun which is to be emphasized is very frequently taken out of the sentence and placed at the beginning as a *casus pendens*. It is then resumed in the sentence by a corresponding personal pronoun, and its syntactical relation to the sentence is thus indicated, e. g., כולי עלמא כילי ליה בקבא ווטא האי מרבנן כילי ליה „to everybody they deal out with a small measure, but to this disciple with a large measure“; ינוקי מאי אעביד להו „what shall I do with the children?“ „I was not acquainted with the saying of R. Hamnuna“.

65. Concord of the Parts of Speech.

65.

Exx. of the masc. form gradually becoming pre-*a* dominant at the expense of the fem. have been met with in the preceding sections (§§45*a*; 50*c*; 52; 55*d*; 57*i*). In the verb and in the partic. (or adj.) with subjective suffixes, the specific forms of the fem. in the 2 and 3 pl. are found but rarely; for the most part they are not used at all. With an adj. or partic. serving as predicate, concord is imperative.

Incorrect readings are easily removed in the face of the evidence of the older MSS.

Constructio ad sensum: בעדנא דמצלו צבורא Ber 7^b *b*
 M^{mg} (צמלי) „when the congregation prays“; ודייני
 כולי עלמא „and everybody concludes“; on the other hand,
 כולי עלמא כילי ליה (§64). When מלכותא is subject, the
 predicate may be placed either in the sg. (masc. or
 fem.) or in the pl.

For the construction of מאן cf. §50*c*.

מידי construed as a fem.: מידי סריא „something that
 stinks“.

When two or more nouns are joined by means of *e*
 ו, the predicate is put in the pl. and agrees so far as
 the gender is concerned with the subject next preced-
 ing or following: ואתו בניה Ber 56^aM, but ואתו
 ובנתיה *ibid*.

66. The Order of Words.

66.

Normally the predicate follows the subject whether *a*
 in the verbal or in the nominal clause. The least
 emphasis suffices to reverse the order. Exx.: קריביה

שימשא „a relative of R. Ide died“; דרב אידי שכיב הוציא מלכותא „the sun sets of itself“; ממילא ערבא קידרא דבי „impudence is uncrowned royalty“; לא קרירא „a pot belonging to partners is neither hot nor cold“; on the other hand: נבה „a dog barked at her“; ויזיל נחום איש גם זו „let Nahum of Gimzo go“; קמחללי רבנן שבתא „the disciples are desecrating the sabbath“; כפין עניא ולא ידע „a poor man is hungry, and knows it not“.

b The object follows normally the verb, but it may also precede it, e. g., הב לי ירך „give me thy hand“; לכנפי למר עשרה „let them assemble for you ten persons“; on the other hand: אגרא הוה לך למיהב „thou shouldst have paid the reward“; רחמנא לבא בעי „God demands the heart“.

c Exx. illustrative of the position of adverbs and adverbial specifications: הרהר כולי יומא „he mused over it the whole day“; שפיר קאמרת „thou speakest well“; ביומי ניסן וביומי תשרי לא התחוו קמאי „do not appear before me either in Nisan or in Tischri“. || נמי is with preference given the second place in the sentence. מיטחא נמי מחית „thou strikest in addition“.

67.

67. Negative Sentences.

a לא is in the main used to negative a verb which it then immediately precedes, e. g.: אפילו גברא כוותיק „I have not flattered even a man like thyself“; לא אשגח בה „he paid no attention to her“; גהדורי „he does not go about begging“. — When the predicate is a noun or when a single word

is negated, לא is used, which is placed immediately before the negated word: לאו בר הכי הוא „he is not capable thereof“; לאו אורח ארעא למעבד הכי „it is not customary to act thus“; לאו עכברא גנב אלא חורא גנב „not the mouse, but the hole stole“; הא דרבא לאו „this opinion of Raba was not said expressly, but is only inferred“; לאו „a miracle does not happen every day“.

לא, however, is used (1) in בלא (e. g., בלא מתאי „outside of my home“; בלא שניה „prematurely“), דלא (e. g., דלא תאגא „uncrowned“), לא איניש „nobody“, לא „nothing“. || (2) in repetitions: לא דינא ולא דיינא „there is neither law nor judge“. — Note double negation: . . . ולא פילא . . . ולא דיקלא „they show a man neither a palm-tree . . . nor an elephant . . .“; לא אמר ליה ולא מידי „he said to him nothing“; || (3) elliptically: לא „no“; ואי לא „and if not“.

68. Interrogative Sentences.

68.

A direct question concerning the predicate is introduced by מי or אטו, which is always placed at the beginning of the sentence: מי קא שביק לי מידי מיניה „does he leave ought thereof for me?“; מי איכא מידי „is there anything that we do not know, but the scribes know?“ — A *casus pendens*, however, may precede: רישא מי אמרינן דפליגא אמתניתין „shall we say that the first case is at variance with our Mishnah?“

b Much more frequently the interrogative particle is dispensed with: ידע אבון בהאי צערא „does our father know of this grief?"; תרנגולתא אפיקת מביתך „has thou taken out of thy house a hen?"; אית לכו ארעא „have you land?";

c With a negative: לא לישדר ליה מר שלמא לילתה „does not my lord wish to send greetings to Jaltha?"; לא בעי מר מינם פורתא „does not my lord wish to sleep a little?"; — Together with מי לא מכתפינן קמיה: מי „should we not carry before him?";

d The interrogative pronouns and adverbs are for the most part placed at the head of the sentence, e. g., מאן איכא בהאי שוקא „who is in this market-place?"; אמאי יתבת אבראי „why dost thou sit outside?"; עד הכי „how long will ye act thus?"; Frequently also after the word to which the question refers, e. g.: וווּי היכא „where is my money?"; ורהמנא „and where does God dwell?"; אנא אמאי „and why I?";

e The phrase מהו דתימא is to be taken interrogatively = *quid est, quod dicas?*

f Interrogative sentences often assume the meaning of exclamatory ones: ... כמה נפיש גברא מ „how greater is this man than ...!";

D. Compound Sentences (§ 64—73).

69. Copulative Sentences.

a Two verbs designating actions closely following each other, or congruous, or one of which expresses a modification of the other, are very frequently joined by

means of ו, but may frequently enough be placed beside each other without ו, e. g.: איייל ואשמע „I will go and hear“, but איייל איחוי „I will go and see“; ניפוק וניההני „let him go forth and enjoy himself“, but פוק הוי „go forth and see“; איקום ואגלי „I will arise and go into exile“, but ניקום ניייל נעביד עיסקא; קם גלא „come, let us go and do business“. || Very frequently one of the two verbs is best rendered adverbially, e. g.: קדום כלוק „the clouds rose first at the corner where his wife was“; השׁיך תקין נפשך וקדים תקין „set thyself aright (ease thyself) early and late“; „enter early and go out early“; אחריו פוקו „thou tookest them again“. || In the same manner מצי „be able“ is construed: לא מצינא „I am not able to fulfill“; „thou art not able to say“.

Circumstantial ב בפניא אתא עניא . . . והוה טריד כולי: וליכא דשמעיה „in the evening a poor man came, while everyone was busy and there was none to hear him (= Hebr. וְאִין שְׁמַע)“; with the perf. in the sense of a pluperf.: נח נפשה דרביתא ולא פקידא „the girl died, having left no will“. || = „nevertheless“: בדידך קיימא וצערתן כולי האי „it is written in thy book, nevertheless thou hast vexed me so much“. Cf. also § 57d.

או serves to introduce the second alternative in a double question: לדריה הוא דתקין או דילמא לדרי עלמא „did he ordain it only for his generation, or perhaps also for all the generations of the world?“

70. Attributive Relative Sentences.

- a* ד, די[†], orig. a demonstrative, has been reduced to a relative particle. The precise specification of the relation is expressed in the relative clause by means of a personal pronoun.
- b* This pronoun is usually dispensed with in the case of the subject even in nominal clauses: יומי דאריכי וקטיני „days which are (at the same time) long and short“. Nor is it always necessary to indicate the object; contrast גברא דקא בעינא ליה „the man whom I am seeking“ and שקלתיה לדסתנא דיהבת לי „I took the portion which thou gavest me“; „of the excellent things which R. Huna was wont to do“: מהני מילי מעליתא דהוה עביד רב הונא.
- c* On the other hand, the pronoun is indispensable in the genitive relation and with prepositions: ההוא אתרא „a place the name of which was Truth-town“; דקושטא שמיא „a certain Gentile who had great wealth“; מתא דלית בה מקרי דרדקי „a city in which there is no teacher“; הנך דמלכותו עילויהו „those over whom you are ruling“.
- d* The pronoun is usually wanting, when the antecedent is an expression denoting place or time: באתר „in the place where there is no man“; דלית גבר מהא „at the corner in which his wife stood“; זויחא דהות קיטא דביתהו „on the day on which she enters“; ההוא יומא דעיילא „from the day that Sarah died“; מן יומא דמיתת שרה „all the years during which thou didst not go in“. | So always after certain adverbs: כל אימת דהוה עייל לבי מדרשא „as often as he entered the house of study“.

The pronoun may be found occasionally in a second relative clause: *ההוא חסידא דהוה רגיל אליהו* „a certain saint with whom Elijah was wont to associate“.

When a relative sentence refers to the 1. or 2. person, the resumptive pronoun will be placed in the corresponding person; esp. is this true of the 1. person: *אנא הוא דאפיקית* „it is I who brought out“; *שואי נפשאי כמאן דשקלי* „I acted as (one who had taken) if I had taken“.

71. Conjunctive Relative Sentences.

71.

ד as a conjunction transforms a whole clause into a noun; it may then serve as subj. or obj. or be found in the genitive relation or in dependence upon a preposition.

Exx. of subjective sentences: *ב ניהא ליה למר דליהוי* „is it acceptable to my lord that he become the head of the college?“ *ווי לן דמיייתין* „woe unto us that we must die!“ A pronominal antecedent may precede: *האי דלא אכלוה* „the circumstance that they did not eat him“.

Exx. of objective clauses: *אמריתו דחכני[מיתו]* „you say that you are wise“; *מידע ידענא דגברא . . . הכא ניהו* „I know that the man . . . is here“.

The most important of the prepositional compounds is *כד* „while, as, when“ which occurs only in the older language: *כד נפיק ואתי* „as he went away“; *כד הוינן זוטרי* „when we were small“; *כד יקום דין* „when this one will arise“; *כד מפיקנא לכו* „when I bring you out“. || In the later language *כד* is replaced by *כי*:

כִּי לֹא מָשַׁית יָדְךָ „while thou hadst not washed thy hands“; כִּי מָטְאִי לְגַבְיָה „when I came to him“; כִּי אֲתִי „when a poor man comes“. — כִּי is found also in front of an unfinished clause: הוּוֹה כִּי דוּבֵא „he was as a bear (is) = like unto a bear“. כִּי may be strengthened by a preceding לְ; מֵכִי = „since“.

e Other combinations: בְּהֵדִי ד „while, as“; אֲמַטּוּל ד „because“; אֶפְ עַל גַּב ד „while, until“; אֲפַּי עַד ד „although“; כִּי הֵיכִי ד „in order that, that“; מִקְמִי ד „before“; בְּתַר ד „after“; מִשׁוּם ד „because“. In some cases, ד alone suffices; thus it signifies „because“, „in order that“.

72. 72. Indirect Interrogative Sentences

are treated exactly as the direct ones.

73. 73. Conditional Sentences.

a אִי with the partic., אִית, or a nominal clause signifies a condition conceived as real or realizable: אִי הִדְרַת בְּךָ יִהְיֶבְנָא לְךָ אַחְתִּי „if thou wilt reform (begin a new life), I shall give thee my sister“; אִי גַנְבִי „if they steal, let them steal of yours“; אִי הִשְׁבִּנְנָא כּוֹלִי הָאִי נִיעִיִּלוּהּ לְלוֹי „if I am esteemed thus much, let them cause Levi to go in“; אִי אִיכָא מָאן „if there is any one who has heard anything, let him say it“; אִי בְרִי שְׂרָאֵל הוּוֹ אִוִּיל „if he is an Israelite, he will return“; אִי הִכִּי הִכִּי „if it is so, he means as follows“.

b When the condition is placed in the past, the perf. is used: אִי נִקְמַת תְּרַתִּי נִקּוּט תְּלַת „if thou hast married two, marry three“.

Unreality is expressed by means of the pf. both in the *c* protasis and in the apodosis: איכו השתא לא אהאי סכנתון „if I had not come this moment, you would have endangered my son“; השתא איכו לא חויתך ספית לי איסורא „if I had not seen thee this moment, thou wouldst have given me something forbidden to eat“. Frequently we find in the apodosis הוה with the partic.: אי איתב מר „if my lord had given himself to study, would he not have become the head of the college?“ Note also: אי לאו דנחמני את לא הוה משרדינן „if it were not that thou art Nahmani, we should not have sent it back to you“ (the conditional particle is strengthened by *ד* and the protasis is a nominal clause).

Sometimes the conditional particle is dispensed *d* with entirely: בתר גנבא גנוב וטעמא טעום „when you steal after a thief, you taste thereof“; ריש תורא בדיקולא סק „when the head of the ox is in the basket, go up to the roof“.

Literature.

---

1. Introductions.

- Hermann L Strack*, Einleitung in den Talmud, L. 1887, 1908.
MMielziner, Introduction to the Talmud, Cincinnati 1894.
SSchechter, Art. „Talmud“ in Hasting's Dictionary of the Bible V (1904), 57—66.
WBacher et alii, Art. „Talmud“ in Jewish Encyclopedia XII (1906), 1—37.

2. Dictionaries. Lexicographical Works.

- Michael Sachs*, Beiträge zur Sprach- u. Alterthumsforschung, B. 1852—54.
- Joseph Perles*, Etymologische Studien zur Kunde der rabbinischen Sprache u. Alterthümer, Breslau 1871.
- Jacob Levy*, Neuhebräisches und chaldäisches Wörterbuch über die Talmudim und Midraschim, 4 volumes, L. 1876—1889.
- Alexander Kohut*, Aruch Completum, Wien-New York 1878—1892.
- MJastrow*, Dictionary of the Targumim, the Talmud Babli and Yerushalmi and the Midrashic Literature, New York 1886—1903.
- Samuel Krauss*, Griechische und Lateinische Lehnwörter im Talmud, Midrasch und Targum, B. 1898—99.
- G Dalman*, Aramäisch-neuhebräisches Handwörterbuch zu Targum, Talmud u. Midrasch, Frkft. a. M. 1901.
- WBacher*, Die exegetische Terminologie der jüdischen Traditionsliteratur, II: Die Bibel- und Traditionsexegetische Terminologie der Amoräer, L. 1905.

3. Grammars and Grammatical Treatises.

- SDLuzzatto*, Elementi grammaticali del Caldeo Biblico e del dialetto Talmudico Babilonese, Padua 1865. || Grammatik der biblisch-chaldäischen Sprache und des Idioms des Talmud Babli. Deutsch von MSKrüger, Breslau 1873. || Grammar of the Bibl. Chaldaic Language and of the Idiom of the Talmud Babli. Translated by JGoldammer, New York 1876.
- IsRosenberg*, D. aramäische Verbum im Babyl. Talmud, Marburg 1888.
- Arthur Liebermann*, Das Pronomen und das Adverbium des babylonisch-talmudischen Dialektes, B. 1895.
- CLevias*, Grammar of the Aramaic Idiom contained in the Babylonian Talmud, Cincinnati 1900 (= AJSL., XIII—XVI [1897—1900]).

4. Other Linguistic Works.

1. *CBrockelmann*, Grundriß der vergleichenden Grammatik der semitischen Sprachen, I, B. 1908.

- W Wright*, Lectures on the Comparative Grammar of the Semitic Languages, Cambridge 1890.
- Th Nöldeke*, Beiträge zur semitischen Sprachwissenschaft, Straßburg 1904.
- J Barth*, Sprachwissenschaftliche Untersuchungen zum Semitischen I, L. 1907.
- Etymologische Studien, L. 1893.
- Die Nominalbildung in den semitischen Sprachen, ²L. 1894.
- P de Lagarde*, Übersicht über die im Aramäischen, Arabischen und Hebräischen übliche Bildung der Nomina, Göttingen 1889. Register und Nachträge, 1891.
2. — Gesammelte Abhandlungen, L. 1866.
- Armenische Studien, Gött. 1877.
- S Fraenkel*, Die aramäischen Fremdwörter im Arabischen. Leiden 1886.
- Imm Löw*, Aramäische Pflanzennamen, L. 1881.
- Aramäische Fischnamen, in: Orientalische Studien, Th. Noeldeke zum siebenzigsten Geburtstage gewidmet, Gießen I (1906), 549—570.
3. *MLidzbarski*, Handbuch der nordsemitischen Epigraphik, Weimar 1898.
4. *E Kautzsch*, Grammatik des Biblisch-Aramäischen, L. 1884.
- HL Strack*, Grammatik des Biblisch-Aramäischen mit den nach Handschriften berichtigten Texten und einem Wörterbuch, ⁴L. 1905.
- K Marti*, Kurzgefaßte Grammatik der biblisch-aramäischen Sprache, B. 1896.
- HHPowell*, The Supposed Hebraisms in the Grammar of the Biblical Aramaic, Berkeley 1907.
5. *GDalman*, Grammatik des jüdisch-palästinischen Aramäisch, ²L. 1905.
6. *Th Nöldeke*, Über den christlich-palästinischen Dialekt, ZDMG 1868, 443—527.
7. — Kurzgefaßte syrische Grammatik, ²L. 1898.
8. — Mandäische Grammatik, Hallé 1875.
9. *AJ Maclean*, Grammar of the Dialects of Vernacular Syriac, Cambridge 1895.

I. Formen und Sätze.

Forms and Sentences.

- A. כסף, חמר, עמר, אניש, איניש, עסק, עיסק | עמר גופנא, 13.14c
(43a; 44ab) ריש ירחא; אורח ארעא, טור מלכא | טור תלג¹. דעל² סוס מלך.
- (43b; 44c) בריש כל מוחא אנא דם³. הוא גבר בכולא. || B. קטלא, גדפא,
גפא, דירכא, טעמא, זעפא, ענא, רישא, קרא, דנא דחלא, רווחא,
יומא ופלגא, סופא, סיפא, גייסא, חילא, רעוא, כריא; גירסא, חילמא,
פיקעא, פיקא, כיבא, כאיבא, עיוא, חולשא דליבא, דינא, חידווא,
ריעיא; שופרא, אודנא, אונא, טונא, טולא, גופא, חוליא | אנרא
דפירקא ריהטא⁴. נו"ן סמ"ך עי"ן, נונא סמא לעינא⁵.
- A. נהר מלכא, באתר דלית גבר. || B. כפנא, כווא חדתא, 14b.
דיקנא דכלבא, שיכרא; חברא, כתפא, כפא, גברא רבה⁶; קניא,
ריחיא, רחיא; ארעא דחשוכא, אתרא חשוכא | לפום גמלא שחנא.
מגמלא אונא. צנא דדובשא כווא. שימשא דבחר מיטרא כמיטרא⁷.
ווי מפרא, ווי מביתא.
- A. אשיד דמא, מרי ביתא. || B. בר עלמא, ספרא דחמה⁸, 14df.
רעיא ד^pבן כלבא שבוע^p, ינוקא | כשורא במתא כווא, כשורא
דכברא כווא⁸.
- A. זמר, חמר, בר אנש, בר אינש, בר נש. || B. שלמא, לישנא, 14e.
חולקא, גופא דעובדא, גללא.
- A. זריו, עביד ביש, ביש גדא. || B. חמירא, לישנא בישא, 14ef.
כלילא דוורדא, עינא עוירא, סימא בביתא; לבושא; אווילא | שיקרא
שכיה⁹, קושטא לא שכיה¹⁰.

¹ §63b. || ² §§10a; 51a. || ³ B. b. 58a HM. || ⁴ Ber 6b. || ⁵ Ned 54b M. ||

⁶ §45a. || ⁷ Taan 3b M. || ⁸ B. k. 11a B. || ⁹ §43d. || ¹⁰ Šab 104a.

- 14g כּיף ימא; שלם טב לרב טב. || B. דרא, מלא חוטא דחלא, כסא, שקא, ריחא דבישרא | חילמא בישא עדיף¹ מחילמא טבא². VIII—IX β.
- טבא בביתא פּאהא בביתא³.
- 19—20 A. בנין, גוברין, גברין, גמל חסדין, יומין, זמנין, זיקין דנור
 בעורין דאישא | ביומי תמוז, בני תרי, כל חללי עלמא | כוזא דמיא, abjk.
 ארויא, כרמיא, ויתיא; פּוריא; חבריא, בשמי שמיא; חשוכיא; פריטיא;
 רויא | סמנין, צלמניא | ברשא כל חיין אנא תמר⁴. בריש כל
 מרעין אנא דם⁵. || B. בני, אחי, גוברי, גברי, חיי, יומי; ביועי, בוי, חנגי;
 אודני; וזוי דיתמי; ספרי; אינשי כדוחי, בוטטי דנורא; מבי, קני |
 סמני, ביורני | בר אמודאי, ספונאי | תעלי בני תעלי. נפיש
 גמלי ס(א)בי דטעיני משכי דהוגני⁶.
22. 1 sg. A. אסוירוס^p ברי, ביר, אַח, יד, נפשי, נפש, רישי, מדי, מר |
 1 pl. אבונא, ארענא, מרנא | 2 sg. f. בנייכי | 2 pl. m. אבוכון,
 בתיכון, ארעכון | 3 sg. m. אבוהי, בנוהי, רגלוהי, ריגלוהי, ענפוהי,
 שנאוהי, רווהי | 3 sg. f. אבוהא, אַחאה, מנהא, מצרנהא | 3 pl. m.
 אבוהון, רגליהון, שנאיהון, מנייהון, כולהון | כלבוהי לא נבחין, טחנוהי
 לא טחנין⁷. || B. 1 sg. בניי, בנאי, סמנאי; בראי, ידאי, נפשאי,
 רישיי, ליבאי, מוחאי, פוריאי, פורי, רבאי, שטראי | 1 pl. אבון,
 רבנן | אורחן, גמלן, איסדן; חילמין, אורחין, אתרין, איסדין | 2 sg. m.
 אבוה, מיף, נכסך, נגריך, כנפיק, כרעיק, כפיק; יומך | בר ברך,
 דמך, ירך, מביתך, עיסקך, מרך, פתורך, קרייך; ארעיקה, ליטעמך,
 רישיך, שקיקך, כיסוך, ארחך, מריך, בעיל דבבך, קדאך | 2 sg. f.
 אבוה, בניה, כשוריק; כשורך; בריך, לחמך, אימך, עפריך | 2 pl. m.
 בנייכו, מנייכו; נפשיכו, עובדיכו | 2 pl. f. גברייכי; פומיכי |
 3 sg. m. אבוה דשמואל, בניה, מגרמיה, מאניה, חוביה דדרא,
 בעיניה דתוי(י)א, בירפיה, מליה, אודניה, טופריה, חבריה, במעיה,
 כעובדיה, מעיניה | בריה, בשמיה דאבוה, אינשי ביתיה, קיניה,
 כוליה יומא, כולי עלמא, באורייה, אתריה דרב^p ושמואל^p, בישריה,

¹ § 43d. || ² Ber 55^a M. || ³ Ar 19^a B. || ⁴ B. b. 58^b B. ||
⁵ ib. HM. || ⁶ Sanh 52^a. || ⁷ Šab 152^a.

בעיל דבכיה, גלימיה, אָסִייה דרבי, כָּבִיחַ | 3 sg. f. שְׁמָה, מגברה,
 גבְרָא, במתא דרישה (דרישא) אָסִיא, לכולה מתא, לְמַדְרָה |
 3 pl. m. בְּנֵייהוּ, ידייהוּ, מִייהוּ, גַּדְפֵיהוּ, מְנִייהוּ, כְּרַעֲיִיהוּ, גְּלִימֵייהוּ;
 טַעֲמֵייהוּ, שְׂמִנֵיהוּ, שׁוּמְנֵיהוּ, מְטַרְיֵיהוּ, מִן מְרִיְהוּ, מְתִיְהוּ; כּוֹלְהוּ |
 3 pl. f. קְתִיבֵיהִי; שְׂמִיְהִי; כּוֹלְהִי | כְּחִישׁ לִי חִילָאִי. חֲבֵרְךָ חֲבֵרָא אִיתְּ
 לִי, וְחֲבֵרָא דְחֲבֵרְךָ חֲבֵרָא אִיתְּ לִיָּהּ. עֲשִׂיק לְגַבִּיךָ וְשׁוּי לְכַרְ(י)סִיךָ.¹
 נהרא נהרא ופשטיה.

A. שְׁנָא, מְלָה; צְבוּ | בַת קְלָא, בַת יוּמָא, אִיתְּתָא אַחוּהּ, אִיתְּתָא
 13. 14. 19. חֲבֵרִיָּה, בְּרַעוּת נַפְשִׁיָּה, צְבוּ² בִּיתְהִי, סְפִינַת צִיּוּדִין. || B. אָמְתָא, 20bcl.
 בְּרַתָּא וּבְרָא, קְשִׁתָּא, שִׁפְתָּא, יֶרְחִי שְׁתָּא, אֶחְתָּא; מְלַכְתָּא, תְּאִינְתָּא,
 חֲתָנָא וְכֻלְתָּא, גִּינְתָּא, בְּנִתָּא, חֻזְבְּתָּא, אִימְתָּא דְשְׂמִיא, חִיּוּתָּא,
 רַעוּתָּא דְמְרִיכּוּ, אֲלִיתָּא, קְרָתָּא; בִּיּוּתָּא, אִינְתָּתָּא, אִיתְּתָּא, מִילְתָּא,
 דִּירְתָּא, שִׁיעַתָּא דְדִנָּא, רְשׁוּתָּא, שִׁלְיִיתָּא, שְׁלִיתָּא, סִילְתָּא; חוּכְמָתָּא,
 דוּכְתָּא; בְּרַכְתָּא; הִילְכְתָּא, צְדָקְתָּא, עֵינְבְתָּא, עֲנַבְתָּא, מְדִיבְחָא
 לְעֶצְרָתָּא, פְּדַעְתָּא, שְׂמַעְתָּא, שְׂמַעְתָּתָּא; לְבִינְתָּא, גּוֹיְרְתָּא, אֲדַעְתָּא
 דְרַבְנָן, סְטָא דְשִׁינְתָּא; סְעוּדְתָּא; כְּהַנְתָּא, אֲשִׁיתָּא, זְוִיתָּא, חֲבִיתָּא
 דְעַפְרָא; יְנוּקְתָּא; שְׁעֵרְתָּא, שִׁיבְבְתָּא, חֲמֵרְתָּא; מְצִיעַתָּא, בִּי כְּנִישְׁתָּא,
 סְפִינְתָּא, צְפִירְתָּא, שְׂכִינְתָּא, עֵבִידְתָּא, עֵיבִידְתָּא; גְּבוּרְתָּא; דְרָתָּא,
 עֶקְתָּא; שְׁתָּא חֲדַתִּי, הִילְכְתָּא רַפְתִּי | שׁוּתָּא דִּינוּקָא בְּשׁוּקָא אִו
 דַּבּוּהָ³ אִו דַּאִימִיָּה. אֲנָרָא דְשְׂמַעְתָּא סְבֵרָא⁴. דַּבְּאָ⁵ עֵדִיפָא
 מְדְבֵרָא⁶. סְבַחְתָּא בְּבִיתָא סִימָא בְּבִיתָא⁶.

A. בְּנָן | בְּנַת יִשְׂרָאֵל^p. || B. בְּנָתָן, צְנִיעָתָן | בְּנַתָּא; מְלַכְתָּא,
 19. 20d—gl. חִיּוּתָּא, בְּנִי ק(י)רִייתָא; אִילוּאֲתָא, חִיִּי דְבְרִייתָא; מִיא דְכוּלִּיתָּא;
 בְּרַכְתָּא, חֲדַתְתָּא, קְשִׁייתָּא, קְשִׁיאתָּא; שְׂכִינְתָּא; שְׂמַעְתָּתָּא; אָמְתָּתָּא
 דְּבִי רַבִּי, אָמְתָּתָּא, אִימְתָּתָּא דִּינוּקִי, נְפוּוּתָּא | יְהוּדָה^p וְחוּקִיָּה^p אַחִי,
 פּוּי^p וְטוּי^p אַחוּוּתָּא.

A. אַרְחָן דְתֶקְנָן, קֶרְנִין, בַּר אַבְהָן, שְׁנִין, כְּבִשְׁנֵי חוּנִי^p, מִלִּין. || 20gh. 21.
 B. קֶרְנִי, קֶרְנַתָּא; אַסּוּוּתָּא, מְרוּוּתָּא, חֲתַנּוּוּתָּא, אַבְהָתָּא דִּינוּקִי;

¹ B. m. 52^a BH. || ² §44c. || ³ ib.f. || ⁴ Ber 6^b. || ⁵ B. b. 90^b H. ||

⁶ Ar 19^a B.

שני דהוני^p, סאוי; כלמי, תאני, יוני, כווי, כאווי, כאוי, כוי, ביעי;
דמעי, חיטי, מילי דשמיא, מילי דעלמא; כסא דגומרי, חמרא
חדתא בעינבי; ליבני; נחמא דשערי; פתילי, פתילתא; נשי דמחוזא |
אבב¹ חוטרא מילי.

22. 1 sg. A. ברת, אחתי; סנוותי, אבהתי | 1 pl. אבהתנא |
3 sg. f. שיבכתהא | 3 pl. m. אבהתהון דינוקי. || 1 sg. B. אחתאי,
ס(י)לתאי, דעתאי, אשיתאי; בנתיי, שיבכתאי | 1 pl. דעתן, דעתין;
בנתין, אבהתין, שמעתתין | 2 sg. m. ברתך, אימתך, איתתך, אשיתך,
בר אחתך, איתתך, סעודתך, יוניך; בנתך | 2 sg. f. דיפתך |
2 pl. m. ברשותי^(י)כו, עיבידתיכו; אבהתיכו | 3 sg. m. ברתיא דרב
חסדא^p, אימא שלום^p אחתיה דרבן גמילאל^p, אמתיה, אליתיה,
לא^(י)נתתיה, איתתיה, אופתיה; בנתיה, אחוותיה, שיפוותיה, אבהתיה,
שמעתתיה | 3 sg. f. ברתיא | 3 pl. m. גוירתייהו; אבהתיהו | תורא
אריכא גנובתיה.

8. A. אנחנא שהדי, אנת אנתתי, אנתו גופיכו. || B. אנא.

אלכסנדרוס^p. אתו גופיכו. אינשי בדוחי אנן. וכן את. מאן את (f.)?

אנא הוא. אינהי כהנתא. אנא ניהו. הוא ניהו. (63a.)

9 (49). A. שטרא דנן, מן יומא דנן ולעלם, ארעא דא, מילתא דא,

שניא אילן, שניא אילן, הדין ביתא, הדין לישנא, הדין פסוקא,
עמא הדין, הדין מילתא, בארעא הדא, הדא מילתא, מרי דיכי |

דין עסק ביש. דין כבד לקישא²? דין גירא בעיניה דסטנא³.
עדי סוראה הוא. עדי גוברין ונהרדעי גוברין. || B. האי אניש,

הא איתתא, האי מילתא, הני מילי; דמא דהארך, הך וויתא, הנך
אינשי, הנך שני, הני בהנך והנך בהני; ההוא גברא, ההיא
איתתא, הנהו ביתרי, הנהו צפרי, איךך, איךך, אינך, אידי ואידי |
האי ניהי. היני הא. הנהו גומרי ריתמא.

15. A. אימר, שריר וקים, בנאי, זנאי, תנא | איגר שורא, עיבר.

ימינ[א], סגי נהור, שיעור זוו, ברחוק מילא | אימריא, קצביא,
רשיעיא | יהיר(א), עקן סגיאן | מאיגר רם לבירא עמיקתא. נכסוהי

¹ = עֶלְ-בָּב || §68b. || ² Suk 38^a ב.

דבר איניש אינון ערבין ביה. ווודין קלילין ואורחא רחיקא. B. ציפרא, צפורתא, צפרי, ככרי, חגרא, עיקרא, טפשאי, בר חמרא, חגרא, פחרא, פרשא, גונדא דפרשי, ברחא קרחא, צללא, גווא, דינא, דיני, ויפא, טייעא, תקנתא, שבשתא, חוור, ווא חוורא, חוורתי לחוורתי, חמרי חוורת[א], ירוק, ירוקתי, ירוקי, מעיקרא; פתיא אוכמא, שילייתא דשונרתא אוכמתא, אוכמתי לאוכמתי, ירוק, יורקא, ברוא סומקא, חביתא דאוהדי; גובתא דחמרא עתיקא, יבישא לרטיבא ורטיבא ליבישא, עתירתא דירושלם, יהיר, סכינא חרופתא, סגי נהורי; חרובא; איסורא, מיעוטא, זיבורא, זיבורתא, זיבורי, זיבורת[א] | טבא דנפחא מדבר נפחא¹. ערבא וערבא דערבא. בריה דחוני המעגל² מי קיים? או גנבא או אומנא או טבחא או מהולא. קבא מארעא ולא כורא מאיגרא³. לית דעני מכלבא, ולית דעתיר מהוירא⁴. חמרא אפילו⁵ בתקופת תמוז⁶ קריר ליה⁷. רווחא לבסימא שכיח⁸. יציבא בארעא, וגוירא בשמי שמיא!⁹ אסיא רחיקא עינא עוירא¹⁰. אורחן רחיקא וצוותין בסימא¹¹. נהירי לי שבילי דרקיעא כשבילי דנהרדעא¹². רישך בקרירי, ורישא דרישך בחמימי¹³. מילתא אלבישייהי יקירא¹⁴. אגרא דבי הלולי מילי¹⁵.

16. A. ממון, במותב תלתא, ספר אורייתא, מספריי[א], מחצליא | בריך מיתייך לשלם. אפוב לחרי זמר. חמרא וחיי לפום רבנן, חמרא וחיי לפום תלמידיהון¹⁶. דעל חמור¹⁷ בר תורין¹⁸, דמנעלין ברגלוהי בר אינש¹⁹. B. מדבחה, מדברא, מספרא, מספורתא, מדינחא, משיכלא, משיכלי, משכלתא, משיכלתא, מלאכא דמותא, מלאכי, מברא, מחשבתייה, מיכלא, מגלא, מתנתא טמירתא, מפקתיה, ממשא, קופא דמחטא, מיכסא, מטללתא, מטללי, מזונייה, מזוני, מזוניכו, משתיא, משתייא, מכתבא, מדובא, מרו(י) בי דצפורי, ריש

¹ Sanh 96^a. N. = Johanan Nappaḥa; Bar N. = Jiṣḥaḥ bar Joh. N. || ² Pes 113^a MM. || ³ Šab 155^b. || ⁴ ib. 53^a. || ⁵ Meg 7^b B Ra^M. || ⁶ Erub 9^a +. || ⁷ B. ḳ. 85^a; §45^a. || ⁸ Suk 52^a M. (Ar^M וצבהין). || ⁹ Ber 58^b M. || ¹⁰ Šab. 55^a. || ¹¹ ib. 10^b M. || ¹² Ber 6^b B. || ¹³ Šab 67^b M. || ¹⁴ ib. 152^a M.

מתיבתא, מתיבתיה, מתניתא, מתניתין, מתנייתא דמר, מסותא, גובתא דכוחלא ומסרקאי, מתקליה, בי מדרשא, מסאנא דרב מרעאי, מסאני אוכמי, מודעא, תלמודא, אסמכתא, ספרא דאגדתא | את מלווד ומותבך בנהרדעא. סמא דכולא משתוקא¹. אגרא דתעניתא צדקתא². במתאי שמאי, בלא³ מתאי תותבאי⁴.

17. A. רברבנוהי | גווליא רכיכין ואימריא דעדקין. || B. גלגלא (דרקיעא), גילגלא דעיניה, קילקילתא, קילקתא, קיקילתא, קילקלי דמתא מחסיא, קיקלי דמתא, שושילתא, שושילתא דרבן גמליאל, דקדקתא, דרדקי, כוכבא ווטא, סומקא דלוליבא, בליליא, לילוחא, לילוי, גרגירא, ירקרתי, שברירי דשימשא, שמנוניהו, בחללא דבי צוארא, מצואריה, צוורא, עקרבי, כרכשתא, כרכשיה, כרכושתא, ערפילא, פרולא, ווטרא, ווטרת, ווטרי, ווטי | רברבן אודניה ווטרא גנובתיה. לית בקא בר יומא, ולית דיבא בת שתא⁵. תוקפא בביתא כי קריא לשומשמא⁶. זנית[א] בביתא כי קריא לשומשמא⁷. ממהדורי מילי וממרטוטי כלמי⁸. קידרא דבי שותפי לא חמימא ולא קירא⁹. עכברא דשכיב אדינרי¹⁰. כל קיטרי בשמאלא¹¹. טבא שתא דטבת^p ארמלתא¹².

18. 20ik. A. שולטן, לדוך פלן, רגון, ויותן, עילאי, תתאי, בישו, טיבו, חירו, אסו דרבי^p, עידן^h קריאת שמע^h, דוכרן פתגמי, וכות אבהתא; אילנייא, רוחצני, עניוטי, בשיבבותי, עתירותי. || B. סדנא, מותנא, בעידניה, חיליה דאילנא, בנינא, קורבנא, שומעניה, חמריה דפלניא בר פלניתא, שלמנא, תרבא דחיפושתא גמלניתא, מילחא גללניתא, ריחתנא, מפקנא, מסקנא, מעלנא, מצווינא, רחמנא, תולענא, שומשמנא, שושמנא, וורדינא, סהד[א] אחרנינא[א], אתתא אחריתי, לאחרני, מילי אחרנייתא, הקלאה, גירדאי, תתא, פיקעא תתאה, סדאה, גינאה, גינאי, גוי(י)תא, גיראה, פיקעא עילאה, עמא נוכראה, בשוקי ובברייתא, תנואה, חנונאה, ירחינאה, ליסטאה, שיראי, ארמאה,

¹ Meg 18^a GMM₁. || ² Ber 6^b. || ³ §67^b. || ⁴ Šab 145^b Ar. ||

⁵ Hul 58^b B. || ⁶ Soṭa 3^b. || ⁷ ib. M (Ar; זנייהא B זנותא). || ⁸ Ber 51^b B (M; מסמרטוטי Ar). || ⁹ Erub 3^a M. ||

¹⁰ Sanh 29^b. || ¹¹ Šab 66^b. || ¹² Taan 6^b M₁.

גלילאה, רב יהודה^p הינדואה, כלדאי, בר ליואי, חמרי לובייתא,
הללא מצראה, הלילא דמצראי, פרסאי, רומאי, טיבותך, טיבותך,
בשיבותיה, אסותיה דרבי^p, חנוון, מטותא, שטותא, גריעותא, שירותך,
דוכתא דצניעותא, וילותא, צילותא, מפנקותא, מעליותא, הימנותא,
שותפותא, ליצנותא, ליסטיותיה, תבוליא, כנופיא, סוסיא, סוסותיהו,
כודניא, כודניאתא | טובא בטלני איכא בשוקא¹. כל מנייני
בשמא דאמא². רבא דעמיה, מדברנא דאומתיה, בוצינא דנהורא³.
בוצינא טב מקרא⁴. איהו בי קרי ואיתתיה בי בוציני⁵. חמרא
דמריה וטיבותא דשקיא⁶. או חברותא או מיתותא⁷. חוצפא
מלכותא דלא תאגא⁸. ינקותא כלילא דוורדא, סכותא כלילא
דחילפי⁹. אבכ חנותא נפישו אחי ורחמי, אבכ בי זיונא לא
אחי ולא רחמי¹⁰. נאָה^h ליהודאי עניותא כברוא סומקא לסוסיא
חירא¹¹.

25 (54).

A. משום לישנא בישא, בדיל הוצא; אגב אורחיה, כגו ביתא,
חלא לגו חמרא, מגו טרעיה, בין טב לביש, מן גברא רבא, אטו
שבת^h, בתר מרי נ(י)כסי, תחות צינורא, אמטול מטרא, אמטו זווא;
קמי רבנן, באנפי חבריי, באפי גברייכי, לגבי דיינא, ביני חילפי,
בהדי הוצא, להדי יומא, עילוי קיברי, מעילוי רישיה, אחורי ביתיה,
תחותי ההיא אשיתא, תותי כנפיך | 1 sg. בי, לי, ניהלי, מיני, מין,
לקיבלי, כוותי, כוות, לותי, לוות | 1 pl. לנא, לקיבלנא, באנפנא,
ביננא, קדמנא, לקדמנא | 2 sg. f. בגויכי | 2 pl. m. דילכוון,
מינכוון, קדמיכוון | 3 sg. m. באנפוהי, באפווי, עלוהי, מן קדמוהי,
אמטולתיה | 3 pl. m. להון, דילהון, עליהון, אבתריהון, מ(י)נהון |
לפום חורפא שבשתא. מלכותא דארעא כעין מלכותא דשמיא.
חלף שופרא כיבא. חברותא כלפי שמיא? סחרנהי גלידין¹². ||
1 sg. B. מינאי, כוותאי, לאפאי, לגבאי, בהדאי, עלי, עלאי, עילואי,

¹ Pes 51^b M₁. || ² Šab 66^b M. || ³ Sanh 14^a K; (דברנא) K; (M) דבור'. || ⁴ Suk 56^b MM₁ Ar. || ⁵ Meg 12^{ab} GArM. || ⁶ B. k. 92^b M. || ⁷ Taan 23^a B. || ⁸ Sanh 105^a KM. || ⁹ Šab 152^a. || ¹⁰ ib. 32^a Ar. [בר זיונא] sic l. pro בזיונא, בזיוני, בר זיינא, cf Ber 56^a F. || ¹¹ Hag 9^b G. || ¹² Šab 152^a (סחרנוהי) RaM.

עילוואי | 1 pl. בן, לן, דילן, ניהלן, מינן, גבן, עילוון | 2 sg. m.
 בך, ביד, לך, ליר, ניהלך, מינך, בתרך, כוותרך, כוותרך, לוותרך,
 לותרך, קטרך, באפך, עליך, עלך, עילווך, עילויד | 2 sg. f.
 לך, בגוויד | 2 pl. m. בכו, לכו, מיניכו, כוותריכו, גבייכו, בגביכו,
 בהדייכו | 3 sg. m. ביה בחיויא, ליה, ניהליה, הוא ניהלי, לגויה
 דביתא, מיניה וביה, לאחוריה, כותיה דרב¹, לגביה, גבי דאבוכון,
 בהדיה, עליה דאיניש, עילויה, מתותיה | 3 sg. f. לה, לה, לה
 ניהלה, מינה, בתרה, אבתרה, עילוה | 3 pl. m. בהו, ניהליהו,
 מינייהו, מיניהו, בתרייהו, כוותריהו, קמייהו, באנפיהו, באפיהו,
 בגוייהו, ביניהו, עלייהו, עילויהו, עילויהו, בהדיהו, מתותיהו |
 3 pl. f. להי, מיניהי, בהדייהי | משח אודניה, וחוטרא אבתריה.
 קמי[ה] דשתי חמרא חמרא, קמי[ה] דרפוקא גרוויא דיבלי¹.
 בהדי כיבשי דרחמנא למה לך?²

23. (52.) A. בתרין, על חד תרין, תרתין שנין, תלת שנין, שבע (52.) שבע
 שנין, בהלין עשרה יומין דבי ריש שתא ליומא דכיפורי, באילך
 עשרה יומי דבי ריש שתא ליומא דכפורי, תרי עשר ירחי שתא,
 תרתי סרי שנין אחרנייתא, תלת עשר תכטקי, תלת עשרה תעננתא,
 תלת עשרי אפי הילכתא, תלת סרי, תליסרי שנין, ארבע עשרה
 שנין, חמש עשרה, חמש סרי, כבר שית עשרה וכבר שב עשרה,
 מאתן ושבע עשרה בעין, תמני עשרה, תשע עשרה, תשע סרי,
 מאתן ועשרין וחד לוגא, עשרין וחד שתא, עשרין ותלת ד¹אוויל
 מרודך², תלתין יומין, תלתין ושבע, ארבעין וחמש, חמשיין, ש(י)תין
 ותלת, בר שבעין וארבע, תמנין, בתמנן זווי, בר תמנן נכי תרתין,
 עשרין וארבעה אלפין דינרין; כי ענינא קדמאה, תומנתא קדמיתא,
 תלת שעין קדמנתא, תניין, ארבא תניינ[א] דגישרא, אוריאן תליתאי
 לעם תליתאי על ידי תליתאי ביום תליתאי בירח תליתאי³, לישן
 תליתאי קטיל תלתא⁴ || B. חד דמשתין ורין, חד זווא, בחד מחטרא,
 עמא חד, יומא חד, זימנא חדא, אחד כתפיה, אבתפיה חד, ולא

¹ Sota 10^a M. (גרירי חרא [גררוויא]) || ² Ber 10^a H.; §68d. ||

³ Šab 88^a B (בירח) Mmg. || ⁴ Ar 16^b M.

חדא ביה, בחדא ידיה, כל חד וחד, חד לחבריה, בהדי הדדי, חד
 בשבא, כחדא, חד כרעא לחוד וחד כרעא לחוד, לתודך, לחודיה,
 דוכתא דגברי לחודי(י)הו ודנשי לחודי(י)הו; תרי אודי יבישי וחד
 רטיבא, תרי בנד, תרתי נשי, אתלתי חבייתא, מתרוינגן, תרוויכו,
 תרוויהו; אתלת שיני, תלת סאוי, בהני תלת מילי, הנהו תלתא
 עתירי, באפי תלתא, בארבע שען, ארבעא זווי, חמש [ביניתא],
 חמשה חומשי לחמשה ינוקי, שית דליליא ותרתי דימטא, שיתא
 סידרי לשיתא ינוקי, שב שני, שב שמעתתא, שבעא זמני, שבעה
 יומי, לך ולשב בנתוך ולתמני כלתך; עשרה, תמניא, שיתא, ארבעה
 [כסו], תשע אמהתא להאי גיסא ותשע להאי גיסא, עשרה דרי,
 בחד סר בתשרי¹, בתדיסר, תריסר, תרתי סרי, תרתי סרי שני, תרי
 סרי שני אחריני, תליסר, בתליסרי עליאתא דדינרי, ארבסר וחמסר,
 ארבסר וחמיסר, בארביסר ובחמיסר, ארביסרי, ארבסרי, חמסרי
 סעודות², חמיסרי, שיתסר כסי, שיתסר ושיבסר, שבסר זווי, בר
 שית סרי, כבר שיבסרי וכבר תמני סרי, שבסרי בעין, שבסרי,
 תמניסר, תשסר, תישסרי, תשיסרי; ארבעי גריוי חרדלא, פוריא בר
 שיתי גרמידי; מאה ושית סר, תלת מאה ספסלי, ארבע מאה
 ספסלי, שבע מאה ספסלי, תמני מאה חמשין ותרתי; אלפא
 משמאליה ורבותא מימיניה, אלפא פרסי, תרי אלפי וחמש מאה
 גרמידי, שיתא אלפי פרסי, שבעת אלפי דינרי, תריסר אלפי גברי,
 שית מאה אלפי, תלת מאה ריבוותא, בתריסר רבוותא, בחד סרי
 ריבוותא; קמא קמא, קמייתא, קמאי קמאי, תלת שעו קמייתא,
 יומא תמינאה, בתרייתא, מיא בתראי, כרעיה בתרייתא; תרי
 ופלגא, פלגו נוקא; תילתא שמעתא, תילתא אגדתא, תילתא
 מתלי³; תמני מאה ותלתין ותלתא ותילתא, תרי תילתי, עגלא
 תלתא, אישתא תילתא, שיבסר נכי חומשא, שתיתא, שתותא |
 חדא שמה זיבורתא, וחדא שמה כרכושתא. טבא חדא פלפלתא
 חריפתא ממלא צנא דקרי². כולהי חדא ברכתא ננהי. מתנייתא
 קשיין אהדדי. תרי קבי תמרי³ קבא קשייתא וסרת. וחד מינייהו

¹ Sanh 38^b 1B. || ² Meg 7^a M. || ³ §45d.

עדיף כתרי מינן. מולא דבי תרי עדיף. טבא תרתי מתלת. ארבעה לצלא, ארבעה לצללא¹. בר שית למקרא², בר עשר למשנה³, בר תריסר לתעניתא⁴. שב בירי לשלמנא, וחדא לעביד ביש⁵. בצירן חד סרי. ארבסרי, תרי שבועי. משב ועד תמני סרי, חד סרי. משב ועד תשסרי, תרתי סרי. תמני ותלתין ושבע הא ארבעין וחמש. מאה פפי⁶, ולא חדא רבינא⁷. מאה זווי בעי(י)סקא בישראל וחמרא, מאה זווי בארעא מילחא וחפורא⁸. כמה נפיש גברא ממשח⁹ ושיתין ריבון¹⁰. יומא קמא דריש שתא אי חמים כולה שתא חמימא, ואי קריר כולה שתא קרירא. והלכתא כלישנא בתרא ד¹¹ריש לקיש¹². תשעה מתלתין ושיתא ריבעא. כל אמתא בריבועא אמתא ותרי חומשי באלכסונא¹³.

29 (56). A. שקלת, שמעית, אפכית, שפילית, שאילית, יכילית | סברנא,

פתחנא, סברנן, אגרנן, הבנן, שכיבנן | שבקתון | בלעת, שבקת, שקלת, אולת, ילדת, ערוקת | בדקו, מלחו, מרדו, שקלו, אולו, אכלו, אמרו, נפלו, יהבו, הבו, קריבו, שכיבו, אישתיקו, שאילו, נחיתו, סליקו, סקו, יתיבו | נתון, שלחן | אנא אמרית ניהליה, ומשמיה דרבא¹⁴ אמרת ניהליה. יהבנא לך שלמא. ולעניין שאילתא דשאיילנא קדמיכון. ההיא שעתא לא עברינן ירדנא. אנן לשום אמהותא פרקינן לה ניהלה. אולת ועברת על דעתיה. אף היא עבדת זוודתא לנפשה. האי הוא, דלא איכפת ליה אמטונא דחבריה. כרכושתא ושונרא עבדו הלולא מתרבא דביש גדא. || B. זבני, סברי, סמכי, שמעי, שתלי, אזלי, אמרי, אפכי, עבדי, עברי, נדרי, שפילי, שאלי, נסיבי, יכולי | שכחן, הדרן, שכיבן | זבנת, סברת, שבקת, שקלת, הדרת, עברת, נקטת, יהבת, נסיבת, סלקת, יתיבת, איתיבת | שבקת, עבדת | עבדיתו | בחש, בטש, טרק, מלך, שקל, תפס, אול, חטף, נפל, נפק, שתיק, אישתיק, טעים, קדיש, רהיט, רהט, באיש, שמע, יתיב, איתיב, איתב | טרפא, סברה, שקלה, אולא, שכיבא, שמעה, ילדה | סבור, אזול, אכול,

¹ B. b. 5a. || ² Ket 50a XB. || ³ Sanh 7a. || ⁴ Pes 89b (הרד M₁). ||

⁵ Jeb 63a MM₁ (והפירא M₁). || ⁶ Hul 7a XB. || ⁷ Suk 8a MM₁.

אמור, פרוח, נפול, נפוק, נהוג (f.), רהוט, טעון, חרוב, סלוק |
 אנא לא בעניותי אכלי ירקא, ולא בעתירותי אכלי ירקא¹. אין,
 חטפי, ודידי חטפי². תורא שאילי, אריא לא שאילי³. אי שתיקי
 לך כדשתיקו ליה חבריה לרבי יהודה^p, נפק מיניה חורבא⁴. אמאי
 לא טעמת מדי? עמא קטילא קטלת. קימחא טחינא טחנת.
 דילמא שקלת מידי מינייהו? קטלת לך תלתא. לאו⁵ עכברא
 גנב, אלא חורא גנב⁶. גזר רבי^p תעניתא. וכך עמא דבר. ואפלו הכי
 לא סמך רבי אלעזר^p בר שמעון^p אנפשיה. חבר גזוי דברדא
 ונחית וטבל. אול אנקט תרנוגלא ואסר כרעיה לפורייה ויתיב
 קמיה. ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא. אמר מר. מלא חוטא
 חלא ולית דעבר. נכה בה כלבא. בריך רחמנא דיהב מלכותא
 דארעא כעין מלכותא דשמיא ויהב ליה שולטן ורחמי בדינא⁷.
 גחין ולחיש ליה לרבה^p. קריביה דרב אידי^p בר אבין^p שכיב
 ושבק דקלא ואמר: „האי דקלא לקריבי“. צפרא נהור. אמרה
 לי אם. אסור חד כרעיה לחד ארוא, וחד כרעיה לחד ארוא.
 A. ת(י)דחלין | תדרשון, תיובנון, תאמרון, תימרון | ימלוך, יספוד,
 יאמר, ילבש | יספדון, יסבון, ליפקון (f.), ליתנון | ננטרון, לנטרון,
 לילפן | במטותא מיניכו, לא תירתון תרתי גיהנם⁸. לא תיכלון
 נהמא בהדי גברייכי. מאן ייזיל? מי יימר? אי גדיא יאי,
 יסק לחמידא! ברא וברתא כחדא ירתון⁹. || B. א(י)שקול, איפוק,
 אשתיל, איעביד, אשטר, איהדר, איזיל, אימר, אתן, איתיב, אטרח,
 אסק | ניקטול, ניסק, ניתיב | תיכול, תחליף, תעב(י)ד, תימר,
 תינסיב, תיתיב | תובנו, תובינו, תעבדו, תימרו | לשלוט, לישקול,
 נ(י)שקול, ליחרוק, לשחוט, נישחוט, לישחוק, לימוד, ניפוק, ליובין,
 לחליף, ניוזיל, ניתיב, נימשח, ליסק | תיערוק, תיעירוק | ליגנבו,
 ליגרסו, נגרסו, ניפלגי, ניכלו, ליכדי, ליפקו, ניקוטו, ניקוט, ליעבדו,
 לימרו, ליהדרו, ליהדור, לישמעו, לידעו | איזיל איכול¹⁰ בהו קורצא

30a (57).

¹ Šab 140^b. || ² B. b. 33^b. || ³ B. k. 29^b. || ⁴ Šab 29^b M. ||

⁵ §67a. || ⁶ Git 45^a. || ⁷ Ber 58^a M. || ⁸ Ioma 72^b B. || ⁹ Šab 116^b B. ||

¹⁰ §69a.

בי מלכא. איול ואשמע מ(י) לתא מבי מדרשא. אימר דאמור רבנן הויכא דאיכא סכנה^h, הויכא דליכא סכנה^h מי אמור? אינקוט שטרא בידי כל דהוא. ניפוק ונעביד שלמא בהדי(י)הו. ניויל נעביד עיסקא. הכא אתרא דשמואל^p הוא, ניעביד כותיה דרב^p? לא תיקטול. לא תינסיב גיורתא. לכרמא לא תקרב. ת(י)ורע (ו)לא ת(י)חצד. לא ת(י)רתח. לא תשוור ניגרא. לא תיסק לפוריא בלא^h קרית שמע^h. לא תעבדי הכי. לא תידחלי מינאי. לא תיתבו בשוקי ובב^hיתא ותכתבו ליה. לא תינקטו בדעתייכו. לא תיחותו הכא. אטו תנא כי רוכלא ליחשוב וליויל¹? ת(י)כחוש ארעא, ולא ליכחוש מרה². ליטעום מר מידי. בר בי רב לא ליכול ירקא. ליגמר איניש והדר ליסבר³. ל(י)חרוב בית(י)ך וליתיב אושפיוך. נהרא כפשטיה ליויל. ניתיב מר אפוריא. מאן דאית ליה דינא, ליקרב לגבי דיינא. במקום^h ברא, ברתא לא תירות⁴. תיויל לעיל. ליולו רבנן בשלמא⁵.

A. כול, קטולן | למת ירקא ירקא שקול⁶. כל מן דין, כל מן (59) 30b
 דין, סמוכו לנא. אמר לנא ,,כתובו והתומו והבו ליה“ ||
 B. פשוט, קטול, קבוץ, שפוך, שקול, לבוש, רכוב, רהוט, חטוף,
 אכול, טול, כוס, פוץ, פוק, נשוט, שאיל, שאל, קרב, פתח, סק |
 שקולי, שבקי, זילי | כרוכו, כתובו, כתבו, פלוגו, רהוטו, אכלו,
 חותו, טבילו (f.), שקילו, טעימו, עבדו, וילו, איוילו, איתיבו, פתחו |
 בחר גנבא גנוב וטעמא טעום⁷. פסוק לי פסוק(י)ך. הפוך
 בנבילתה ולא תיפוך במילי⁸. לא תנקוט תרתי; ואי נקטת תרתי,
 נקוט תלת⁹. נחות דרגא ונסיב איתתא, סק דרגא בחר שושבינא.
 איתת(י)ך גוצא, גחין ותלחוש לה. תעלא בעידניה סגיד ליה.
 שטיא, שפיל לסיפיה דקרא. הכא אתרא דשמואל^p הוא, זיל
 עיביד לה כרב^p. תיב אפוריא. ורע ולא תוכין. נטר עד למחר.
 סק עילואי לפורייך. הב לי ירך. הב לי ברתך. זילי נהוגי

¹ Git 33^a M. || ² B. m. 104^b HM (ליכחוש) HM; an Af'el legendum?). || ³ Šab 63^a. || ⁴ ib. 116^b. || ⁵ Taan 9^b B. ||
⁶ Men 85^a En. || ⁷ Ber 5^b Ar^M vid. || ⁸ Pes 113^a B. || ⁹ ib. M₁.

נויפותא חד יומא בנפשיך. ויל אמרי לאימיך. טרוקו גלי.
מהולו נפשיכו ועיבידו פסח⁴. לדידיה לא תימרו ליה, לאתריני
אימרו להו. אקיקלי דמתא מחסיא^p תיבו, ולא על אפדני
דפומבדיתא^{1p}.

A. עמר למילבש. טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו. 30c (60).

שאלו כל מה דאיח לכון למישאל. || B. למ(י)ובן, מ(י)צמח, למסעד,
למ(י)הדר, מיחטף, למיכל, למילף, למימר, למימרא, מישב, למיפק,
מיתב, מ(י)תבא, למיחת, למיסק, מידע | מיגמר בעתיקתא² קשי
מבחדתא³. לאו אורח ארעא למעבד הכי.

A. אבדיו, אכליו, בטליו, דחליו, נסביו, עבדיו, צלביו, קטליו, 31 (58).

קטרו, רהטיו, תפסיו, אמריתון, ידעיתון | כד רגיו רעיא על עאניה,
עביד לנגודא סמיחא⁴. תלת אמרת, תלת את שמע! „לך לך,
אמרו, „גורא! סחור סחור, לכרמא לא תקרב⁶“.

כלבוהי לא נבחין, טחנוהי לא טחנין. מיהב יהבין, משקל לא שקליו. ||
B. אחיך, אסר, כפר, מסר, סחר, סתיר, דאיג, שאיל, שייב |

יהבא | אסרי, גנבי, טחני, עבדי, שמעי, שי(י)לי, שייבי, נהגי, נפקי,
סלקי, יהבי, יהבו, קטלו | עבדו, שקלו, אולו, יהבו, שיבה | אוילנא,
אוילנא, אכילנא, בחישנא, רהימנא⁶, יהיבנא, כתיבנא, פשיטנא,

נפילנא, סליקנא, עבידנא, עבדינא, קטילנא, טרחנא, טבענא, אוגרנא,
אגירנא, סכרנא, סתרנא, אמרנא, הדרנא, אסרנא, מסרנא | שקלינו,
קטלינו, שבקינן | אכלת, בלעת, טבחת, יהבת, קטלת | עברת (f) |

אמריתו, ידעיתו, מלכיתו, אוילתו⁷, עבידיתו | מי שביק לי מידי
מיניה? חמרא מולא דמ(א)ריה גרים⁸. דכאיב ליה כ(א)יבא, הוא
אויל לבי אסיא. חמור^h מקל^h יליף, קל^h מחמור^h לא יליף.

כלבא בלא מ(א)תיה שב שנין לא נבח. כלבא לכפניה גללי בלע.
כודניא עקרא, מאי פרע לי? מכתבא גללא בוע, ודגלא בחבריה
ידע⁹. כפין ענייא ולא ידע. רטין מגושא ולא ידע מאי אמר¹⁰.

¹ Ker 6^a M. || ² §42a. || ³ Ioma 29^a. || ⁴ B. k. 52^a H (סמיתא)
H* ArM). || ⁵ Šab 13^a M; Pes 40^b MM₁. || ⁶ Sanh 89^b K. || ⁷ Pes
101^a B. || ⁸ B. b. 98^a. || ⁹ A. z. 22^b Ar^s v. || ¹⁰ Sotā 22^a Ar^M.

חמרא אכתפא דמאריה שוואר¹. איתתא בהדי שותא פלכא.
 בחר עניא אולא עניותא. ש(י)משא ממילא ערבא. מאי נפקא
 לן מינה? למאי נפקא מינה? לא סלקא דעתך. מלא צנא
 דדובשא בוואו, ובבלאי לא עסקי באורייתא! לא אכלי מינן, ולא
 נסכי מינן. זווייה דאיניש עבדי ליה ספסרותא. רעיא חגרא
 ועיוי רהטן, אבב חוטרא מילי, ואבי דרי חושבנא. אי אמר[א]
 מלכ[ות]א: „עקרנא טורא“, עקר[א] ולא הדר[א] בה². סלקת
 לאיגרא, שירותיך בכנפיך. משה! שפיר קאמרת. מי איכא
 מידי דאנן לא ידעינן וספרי ידעי? מר סבר: דרשינן וביום^h,
 ומר סבר: לא דרשינן וביום^h. בטאי עסקינן? בהא סלקינן
 ובהא נחתין. והא אמרת „ולא במרכבה ביחיד“^h? אי הדרת
 בך, יהיבנא לך אחתי דשפירא מנאי. ידעת מאן שתיל להאי
 חרובא? היכי יכלת להו? דילמא שקלת צדיקי ושבקת רשיעי?
 שמעת מינה: „יש בירדה“^h. אמאי יתבת אבראי? מאי טעמא
 לא סלקת? ואת (f.) להיכא אולת? בטאי עסקיתו? עד אימת
 עבדיחו הכי וקטליתו ליה לעלמא בכפנא?

A. גלידון, נפישין | דעל סוס מלך, דעל חמור^h בר חורין^h,
 דמנעלין ברגלוהי בר איניש; דלא הא ולא הא, דחפיר וקביר טב
 מיניה. עביד איניש דכל תלתין יומין טריד בשוקא. || B. גמיר, פסיק,
 קטיל, שליף, אכיל, אניס, ידיע, רויה | כסיפא, עציבא, פשיטא,
 מלכותא קטיעתא | מתילי, עבידי, נקיטי | מסירן, שקילן, תמיהא,
 שביקא | גמירנא, חשיבנא | חשיבינן | חשיבת, צניעת (f.),
 אסירת (f.) | צריכיתו, רגיליתו | גביל לתורא, גביל לתורי. קרא
 כתיב. דמבי דינא שקיל גלימיה, זמר ואויל באורחיה. הוא
 עסיק בחיי דברייתא, ואת אמרת: „במילי דעלמא“! עביד איניש
 דגזים ולא עביד. עביד איניש דפרע בנו ז(י)מניה. עביד איניש
 דובין דיניה. עביד איניש דסיאר ארעיה ולא זבין⁴. מידי שמיע
 לך בהא? טריחא לי מ(י)לתא. לא שמיעא לי (כלומר^h): לא
 סבירא לי). סיפא ודאי^h פליגא אמתניתין; רישא מי אמרינן

¹ B. b. 96^b זב. || ² ib. 3^b H*M. || ³ Ieb 72^b. || ⁴ B. b. 41^b זב.

דפליגא אמתניתין? פשיטא! — לא צדיכא¹ דהדר ביה. גמירי:
 „קללת חכם אפילו על חנאי באה“^h. הא מיפלג פליגי ביה!
 אליבא דרבי מאיר כולי עלמא לא פליגי, כי פליגי אליבא דרבנן.
 כל טילי דכדי לא דכירי אינשי. בינקותיה לא דכירנא, בסיבותיה
 דכירנא. בשופטני עסיקונן? מכלל ד^hבנותן טעם^h עסיקונן.
 הכא בטאי עסיקונן. אנן עדיפין מיניכו. בתי^h, אמאי עציבת?
 לא בדיקיתו לי. השתא דחתימי, אמרינן להו: „אמאי חתימיתו“?²
 32. Perf. 1 sg. A. | 1 pl. אידבקנא, איקלעין,
 איקלענן | 3 sg. f. איתנסבת, א(י)תיהיבת, אינטילת | 3 pl. m.
 א(י)תהפיכו, אפליגו, איתעקרו, איעקרו | 3 pl. f. איקרען | Impf.
 3 sg. m. | 3 sg. f. תתעביד | 3 p. f. | לישתמען | Inf.
 איתנסבא | Pt. pl. m. | 3 pl. f. מישתקל[ן], משתמען, מנסכן,
 מכתבן | כי כתביתון הני תברי, אי אדכרתון³ זמניה דשטרא,
 כתובו; ואי לא, כתובו סתמא. זילו חתומו ולא תתקטלון. זילו
 איטמרו וכתובו ליה. צבתא בצבתא מתעבדא. עבדא בישא,
 בתר דעבדין מתמלכין? חבל על דאבדין ולא משתכחין.
 Perf. 1 sg. B. | א(י)צטריכי, איקלעי, איתשלי | 1 pl. איקלען,
 2 sg. m. | 2 pl. א(י)צטריתו, איפטיריתו | 3 sg. m. | א(י)תהפיק,
 איתעקר, איתנגיד, אינגיד, איגניב, איעריב, איבלע, אשתפ(י)ך,
 א(י)שתמע, איודריק, איודיק, א(י)צטריך, אתבר, איתחיד, איתמר,
 איתנח, איתרע, איתשיל, איתידע | 3 sg. f. | איכנעאי, אבלעא,
 איבליעא, אינסבא, אינסיבא, אצטריכא, איתרעא | 3 pl. m. | איפטור |
 3 pl. f. | איתילידא | Impf. 1 sg. | איתסר | 2 pl. m. | תיכספו,
 תטרו | 3 sg. m. | ליתעבד, ליתמסיר, ליכסף, ליתמסר, נמסר,
 לישתבע, ל(י)תבר, ליתסר, נ(י)תשיל | 3 sg. f. | תיתסר | 3 pl. m. |
 ליכספו | Imp. sg. m. | איטמר | pl. m. | איטמו[ן] | Inf. | ליפטורי,
 אישתכוחי, לאסתמורי, לאיודהורי, לאיטרודי, אתנוחי, א(י)תשולי |
 Pt. sg. m. | מיגניב, מידביק, מיקטיף, מיחלף, מינגד, מיקלע, מצטריך,
 מיטריד, מיחביד, מתנח, מ(י)תשיל | sg. f. | מ(י)שתמטא, מימסרא,

¹ sc. אלא. || ² Ket 19^aM. || ³ §61e.

מנסכה | pl. m. מתרחשי, מימנעי, מ(י)נסבי, מ(י)פלגי, מיתכלי |
 pl. f. מינטרא, מישתמטא | 1 sg. מ(י)טרידנא, מינסיבנא (f.) |
 1 pl. מינסבינן | 2 sg. מתפסת, מ(י)תנחת, מ(י)נסבת (f.) | מעיקרא
 אכלי בתרומה⁴ דבי נָשִׁי; אינסיבי ליה להאי, אכלי בתרומה
 דגבראי; והשתא הדרי לי למילתא קמייתא. אטו בקבא דקירא
 אידבקי בכו? אִיתְּרַתְּ ליה, פּוּץ עמריה. א(י)שתקיל טילוליה.
 אימסר עלמא בידא דטפשאי. איטריד עלמא. אמאי? והא
 מינס איתניס! הא דרבא¹ לאו בפירוש איתמר, אלא מכללא
 איתמר. איתקיל, ואיתקילא ביה גמליה. בעיין איפשיטא;
 מתנייתא קשיין אהדדי. איזיל וא(י)מליך באינשי ביתאי. רבנותיה
 דמר וסרבנותיה דמר גרמא ליה דלא תיתמר שמעתא משמיה.
 ממרי רשות(י)ך פארי אפרע. קרב לגבי דהינא ואידהן. לאו כל
 יומא מתרחיש ניסא. לאו כל שעתא מתרחיש ניסא. בהדי גברא
 דמתרחיש ליה ניסא למה לי? כל מילתא דמתאמרא קמי תלחא
 לית בה משום לישנא בישא¹.

33. Pf. 1 sg. A. קבילית | 1 pl. קבילנא, נקירנא, בריכנא, ברכינן.
 2 pl. m. קב(י)לתון, סכ(י)נתון | 3 pl. m. קריבו, שדרו, שבחו, שיילו
 Impf. 3 pl. f. | 3 pl. f. | Pt. act. sg. m. מפשר ח(י)למי | pl. m.
 2 pl. | מצערין, מקרבין, מנגדין, מנסרין, משיילין | 2 pl.
 pass. pl. f. | מברדן, מסרגאן | 2 pl. מרחקיתון | הא
 קריבית נפשי קמך. ולא שיירית בזיני אילן קדמאי כלום. פטרותן
 יתי. איזיל אפריש אינון מאיסורא. יקבר דיקברון יתיה. בבלאי
 טפשאי, אמטול דיתבי בארעא דחשוכא אמריתון שמעתא דמחשכון.
 הני נשי דמחזוא², אף על גב דלא עבדן עיבידהא במעלי שבתא
 משום דמפנקן, דהא כל יומא נמי לא עבדן².

Pf. 1 sg. B. קבילת, שיירת | 2 sg. m. | 3 sg. m. קביל,
 שדר, שער, בריך | 3 sg. f. פקידא, שדרה, שיילה | 3 pl. שדרו |
 Impf. 1 sg. | אובין, אישלם, א(י)שדר, איבר(י)ך | 1 pl. נשדר |
 2 sg. m. | תשפיץ | 3 sg. m. ליובין, ניחליט, ליחרוך, ניחרוך,

¹ B. b. 39^{ab} HM. || ² Pes 50^b M₁.

נ(י) בריך, לישרר | 3 sg. f. תשרר | 3 pl. ליקבלו, ליכנפי, ליתקני,
 לישיני(י)לו | Imp. sg. f. בשילי | pl. m. ובינו, קדימו, חשיכו, בעירו,
 קריבו | Inf. קדומי, קדושי, צעורי, ברוכי, נגודי, סלוקי | Pt. act.
 מובין, מקבל, מחרין, מפרק, מטבע, מידואר | sg. f. מעכבא,
 מובנה, מיקרא | pl. m. מדברי, מצלחי, משדרי, משחרי, מצערי, מגנבו,
 מרחמו | pl. f. מרמון | 1 sg. מוביננא, מובינא, משדרנא | 1 pl.
 מבדחינן, מסלקינן | 2 sg. מובנת, מדברת (f.), מצערת (f.) | 2 pl.
 מקבליחא, מגרשיתו | pass. sg. m. מדבק, מפשר, מתקן, מקרב, מרווח |
 sg. f. מתקנא, מקרבא, משבשתא, מתרצתא, מחוורתא, מ(י)יתבא |
 pl. m. מייבשי, מרתחו | pl. f. מקרבא, מרחקא | 1 sg. משמתנא,
 מקרבנא | 1 pl. מרחקינן | 2 sg. מפקדה | בירא וביני לך, מיא לא וביני
 לך. כי אולינן לההוא עלמא, בדיחא דעתאי דאפילו גברא כוותיך לא
 חניפי ליה. אנא שדרי ליה חוליא, (ו)איהו שדר לי חורפא. חיתא
 דקטרי סברת וקבלת. קדומי קדים לגרסיה. קדום סלוק¹ ענני מהך
 וזיתא דרב[י]תהו. אטו² כל השנה כולה³ מי עבדינן כרבי עקיבא
 דהשתא נעביד כרבי עקיבא? — כל השנה כולה מאי טעמא לא
 עבדינן כרבי עקיבא, תמני סרי תקון, תשיסרי לא תקון; הכא נמי
 שב תקון, תמני לא תקון. נקדים וניויל בארחא. למחר ליקדים
 וליויל באורחא פלון². הב לן ונבריך. הב נבריך. הבו ניבריך. לא
 תעקר ככא. לישתף איניש נפשיה בהדי צבורא. לא לישרר ליה
 מר שלמא לילתה? נשרר ליה מר שלמא לילתא! ארחלא אכרעיק,
 ובינך ובין. חשיך תקין נפשך, וקדים תקין נפשך. שדר להו
 ק(ו)רבנא. פטומי מילי בעלמא הוא. סכינא דחריפא לפסוקי קראי.
 אי אמרת בשלמא: תד דקדש³ וחד דתרומה³, היינו דאצטריכא
 לשיולי; אלא אי אמרת: אידי ואידי דקדש, למה לי למהדר ולשיולי?³
 כל דמשאיל לי מילתא בדבי רבי חייא ובדבי רבי הושעיה ולא
 פשיטנא ליה ממתניתין, נפילנא מאיסקריא וטבענא. קאקי חיזורי,
 משלחי גלימי דאינשי. דמלפא תכלי לא בהחא. כל מנייני דמפרשי
 כדמפרשי, ודלא מפרשי ארבעין וחד וימנא.

¹ §69 a. || ² Suk 52^a M₁. || ³ Nid 6^b M.

34. Impf. 3 pl. m. | איעתרו 3 pl. m. | איתקדשת Pf. 3 sg. f. A.
 ליבטלון | 3 pl. f. ליסתכלן | Inf. לאיסתכלא | יתעסקון ביה עמטין.
2 sg. m. איתעסקת, איעסקת	Pf. 1 sg. B.	
3 sg. m. א(י)צטער, אודבן, איחרך, אשתיר, איקר	3 sg. f.
איודמנא, איקשטא, אינגעאי	3 pl. אישתבוש, אשתכור, איעתור
Impf. 1 sg. אצטער, איעכב	1 pl. נצטער	2 sg. m. ת(י)סתכל
2 pl. m. ת(י)תערתו	3 sg. m. לשתתף, ל(י)סתכן, ניסתכל, ליצטרף,
לכפר	3 sg. f. תתקבל, תיקבל	3 pl. m. ליודבנו, ליעתרו, ליצטרפי,
ניבדהי	Imp. sg. m. א(י)סתכל	sg. f. איקשטי	Inf. א(י)שתמושי,
Pt. sg. m.	אית(י)קורי	Pt. sg. m.
sg. f. משתלם, מ(י)סתכן, מצטער, מ(י)עטרף, מתנדב
pl. m. מ(י)צטרפי, מודבני, מיבסמי, מיתקפו	pl. f. מתעו(ו)רא
1 sg. משתמישנא, מסתלקנא	1 pl. מיודבנינן	2 sg. מסתכלא
2 pl. מסתליקיתו	אי לא נסיבנא¹ כהנתא, לא איעתרי.
 בר ברך קירא ליובין, ואת לא תצטער. כל מילי זבין ותתחרט, בר
 מהמרא דתובין ולא תתחרט. לא ל(י)צטער מר. האי מאן דיהיר,
 אפילו אינשי ביתיה לא מ(י)קבל. אמא בברתה מצטבתא, ברתא
 באימא לא מצטבתא². להכי שקלי כספים^h, דאי מיגנבי לא
 מישתלמנא מינך; להכי שקלת קרקע^h, דאי מיטרפא לא מישתלמת
 מינאי³.

35. Pf. 1 pl. A. אשכחינן | 2 sg. m. הודעת | 3 sg. f. הקרבת,
 אשגחת | 3 pl. m. אדליקו, אסהידו, אשכחו, אפיקו, אחיתו, אסיקו
 | Impf. 3 pl. m. יחסנון, יפקון, לרגשון | Pt. act. pl. m. מפיקן,
 | pl. f. מפסדון, מבעון, מובלן | pass. pl. f. מחתן | הדא
 היא קרתא דירושלם דעלה ארגשית כל משרייתו ועלה כבשית כל
 מדינת[א]? הלא היא ועירא. הלא היא חלשא מכל כרכי עמטין[א]
 דכבשית בתקוף ידי? כד מפיקנא לכו, עבידנא לכו מלתא, כי היכי
 דידעיתו דאנא הוא דאפיקית יתכון ממצרים. מה דין אתריסתון
 לקבלי? כגון אתון דיתביתון אציפונא דארץ ישראל^p, אדרומי

¹ §73c. || ² B. b. 80^a Ar. || ³ B. m. 109^a H.

אדרימו. קטלן ואשמען לי קלא דסנוותי. || Pf. 1 sg. B. אשלימי,
 אחויקי, אותיבי | 1 pl. אשכחן | 2 sg. m. אשלימת, אתריסת, אהדרת,
 אוזפת | 2 pl. אשגחיתו | 3 sg. m. אסהיד, אפקיד, אפסיל, אפסיק,
 איפסיק, אהדר, אוריד, אוגר, אפיק, אגיד, אסיק, אותיב | 3 sg. f.
 אוקינה, אהדרא, אושלה, אפיקה, אחתה | 3 pl. אצרוך | Impf. 1 sg.
 אחויק, אשמע | 1 pl. נחויק, נשכה, נחית | 2 sg. m. תשכה, תוריד,
 תפיק, חוליד | 2 pl. תחוקו, חורכו | 3 sg. m. לשבע, להדר, ליהדר,
 נוכח | 3 sg. f. תפיש | 3 pl. ליקדמו | Imp. sg. m. אקדים (f.),
 אפקר, אוביד, אפיק | pl. m. אשלימו, אחריפו, אפיקו | Inf. אגמורי,
 אדכורי, אתמוהי, אתחולי, איפרוכי, לאוכולי, אושולי, אווקי, לאסוקי,
 אוסופי, אותובי | Pt. act. sg. m. מדליק, מסהיד, משכח, מתמד,
 מאכיל, מוגר, מושיל, מויק, מחית, מנקיט, מנסיב, מותיב, מוקיר,
 מודע | sg. f. מ(י)תחלא, מפלא, מפקא, מנקטא, מוקרא | pl. m.
 מדלקי, מפקדי, מסרחי, מושלי, מפקי, מופי, מותבי | 1 sg. משכחנא,
 מהרנא, מצילנא, מודענא | 1 pl. מחחלינן, מפקינן, מותבינן |
 2 sg. מאפלה, מחרבת, מוקרת | 2 pl. מגבחיתו, משכחיתו |
 pass. sg. m. מחח | sg. f. מוכחא, מותבא | pl. m. מחחי | בירא
 אקדשי, מיא לא אקדשי. הכי אמר לי קודשא בריך הוא, והכי
 אהדרי ליה. בשלמא לדידי אשכחן דפלגו רבנן בין יממא לליליא...
 אלא לדידך ביממא גופיה היכא אשכחן דפלגו רבנן? אשכחן
 צ(י)בור^h, משיה^h מנלן? ארבעה לי אריא אמצראי. תרנגולתא
 אפיקת מביתך? לא אשגח בה. לא אסבר להו אפי. קרא אשכח
 ודרש. דאיימין ליה סמא דחיי, דלא איימין ליה סמא דמותא¹.
 קרא אשכח ודרוש. דילמא חד מיניכו שקל מידי מיניהו? ניהדר
 להו! איתתך ילדה שתין, מאי הנאה אית לך? איפפלא ואוליד חד
 משתין וריו. אקדימו ואחשיכו לבי כנישתא, כי היכי דתורכו חיי.
 אגמירו בנייכו תורה^h, כי היכי דליגרסו בה. אוקירו נשיכו, כי
 היכי דתיתעתרו. לאפוקי מאי? מתקיף לה רב אשי: ומי מאיס?²
 דפרע קיניה, מחריב ביתיה. אהדורי אפיתחא לא מהדר, מי

¹ Sab 88^b M. || ² A. Z. 68^b M.

איכא דמטרה קמי שמיא כולי האי? כל עבדא דמריד האי שעתא מצלח. ב,,מוציא^h כולי עלמא לא פליגי ד,,אפיק" משמע (דכתיב¹: ,,אל מוציאו ממצרים"); כי פליגי ב,,המוציא", רבנן סברי: ,,המוציא" נמי ,,דאפיק" משמע (שנאמר²: ,,המוציא לך מים מצור החלמיש"), ורבי נחמיה סבר: ,,המוציא" ,,דמפיק" משמע (שנאמר³: ,,המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים")⁴. מאי קמשמע לן? מאן דאית ליה סיסיא, ברחמיה מסיק ליה? סכינא חריפתא מפסקא קראי. בשלמא למאן דאמר: ,,בששה בסיון"^h, משכחת לה (דאמר מר: ,,בשבעה באדר נולד משה"^h, ומ^h שבועה באדר"^h עד ,,ששה בסיון"^h תלחא ירחי); אלא למאן דאמר: ,,בעשרים ואחד בניסן"^h, היכי משכחת לה?

36. א(י)תוספו | ארי כמה דמיתותב עולם עם. Pf. 3 pl. m. A.
 בתולתא, יתותבון בגויכי בניכי. || 3sg.m. | איתוקת Pf. 2sg.m. B. ||
 אהצל, איתוק | 3sg.f. | איתוספא | 3sg.m. | Impf. 3sg.m. | ניתוק | 3pl.m. |
 ליתוספו | Pt. sg. m. | מתוגר | sg. f. | מיתוגרא | pl. m. | מיתוקי |
 2sg. מ(י)תצלת | אנא סמכי וא(י)תוקי.
37. א. Pf. 1 sg. A. עליה, חייית | 1 pl. קשינא, קשינן, קשישנא,
 קשישן | 3sg.f. | ולת, עלת, חשת, רקת | 3pl.m. | גו, קצו, עלו |
 Impf. 3 pl. m. | ליעלון | Pt. act. pl. m. | עלין | pl. f. | עיילן |
 2 pl. גניתון | pass. pl. f. | ביפן || Pf. 1 pl. Itpē. || איודקקינן |
 איטלליתון || Pf. 3 pl. m. Pa. || עיילו | Pt. act. pl. m. | מעיילין ||
 איתקצו || Pf. 3 pl. m. Af. || אהילו | Pt. act. pl. m. |
 מחליין | באחר דויקין דנור ובעורין דאישא, מאן מעייל בר נפחא לתמן?
 Pf. 1 sg. B. חשי, חיי, האיי, חשאי, קשאי | 1 pl. קשישן | 2sg.m. |
 מצת, מצית, חייית | 2 pl. תפיתו | 3sg.m. | חס, חש, על, עאל,
 צר, קש, גרר | 3sg.f. | ולא, חשא, קשא, עלא, רקא, רקקה | 3pl.m. |
 Impf. 1 sg. | איעול | 1 pl. נ(י)חוש | 2sg.m. | תקוץ |
 2 pl. m. | תגוון | 3sg.m. | ניעול, ליעול, ליציל | 3sg.f. | תירוק |
 3 pl. m. | ניקצו, ליגוון, ליגוון, ליגוון | Imp. sg. m. | כוף, מוך, עול |

¹ Nu 24⁶. || ² De 8¹⁵. || ³ Ex 6⁷. || ⁴ Ber 38 a M.

לא קיירא ולא חיימא. רבי אמר ורבי אסי מכתפי ועיילי, מכתפי ונפקי, אמרי: „אילו מיקלע לך רבי יוחנן, מי לא מכתפינן קמיה?“ לאו אורח ארעא לולולי במלכותא. מן האי? ליתחל גופיה דקא מחיל ליה לשבתא. מאן האי? לתחיל גופיה דמחיל יומא טבא. נתחל גופיה האי דקא מחיל יומא טבא. כי יויף איניש בצנעה יויף, כי היכי דלא ליתולו נכסיה; וכי זבין איניש בפרהסיא זבין, כי היכי דליפוק ליה קלא.

38. 3 pl. m. | מיתת, מיתת 3 sg. f. | קמת, מיתת 1 pl. A.
 קמו, מיתו | 3 sg. m. | Impf. 3 sg. m. | ימות 3 sg. f. | תקום, תמות 3 pl. m. |
 ימותון, לימתון, ימותו | Inf. | מבת, ממת | Pt. act. pl. m. | מי(י)תין |
 Pf. 1 sg. Pa. || אתשעו Pf. 3 pl. m. Itpe. = Ittaf. || קיימן pl. f.
 קיימית | 1 pl. | עיינינן | 3 pl. m. | עיינו Pt. pass. pl. f. | מכו(ו)נן ||
 Pf. 1 pl. Af. | אותיבנא, אנחנא | 2 pl. | אוקימתון || בעשרי[ן] ותמני[א]
 ביה תבנ[א] לדינ[נא]. אנא במיא דביתו אמרי. לא תדור במתא
 דרישה אסיא, ולא תדור במתא דלא צניף בה סוסיא. ווי לדין, כד
 יקום דין. שלם טב לרב טב מריבון טב דמטוביה מטיב לעמיה¹.
 קמת Pf. 2 sg. m. B. | 3 sg. m. | גר, חס, פש, קם, מית,
 נים, סיב | 3 sg. f. | קמה, מיתא | 3 pl. m. | קום, צוד | 3 pl. f.
 פשא | 1 sg. | Impf. 1 sg. | איקום, איקו, אימות | 1 pl. | נינום | 2 pl. m.
 תלושו, תלישו | 3 sg. m. | ליקום, ליקו, לידון, לידין, נידון, נינום,
 ליכיל, ניסים, ניסום | 3 sg. f. | תיקום, תיקו | 3 pl. m. | ליקומו,
 ליקמו, לימותו, ליחסו | Imp. sg. m. | מוש | sg. f. | חובי,
 קום | pl. m. | דונו, לושו, לישו | Inf. | מידר, מיון, מילט, למימת |
 Pt. act. sg. m. | דאיק, מאית, קאים, קאי, d. | לאטא, חיך, ניים,
 פייש, דייר, ני(י)ח | sg. f. | דיירא, נדיא | pl. m. | דיירי, חייכי,
 מייתי, קי(י)מי, קימו, שאפו | 1 sg. | דאירנא, דיירנא, זיינא, חייכנא,
 ניימנא, קאימנא, קאמינא (f.)² | 1 pl. | לישנין | 2 sg. | תייכת, ליימת,
 מיתת, צייחת (f.) | 2 pl. | צייתיתו | pass. sg. m. | קים, d. | לוטא |
 sg. f. | דיקא pl. m. | שיפי, שייפי || Ittaf. = Itpe. 3 sg. m. | איתער |

¹ Taan 24^b 10 || ² Šab 156^b 10M (sed 1. קארינא).

ליתער Impf. 3 sg. m.	3 pl. אי(ת)דון	3 sg. f. איתנהא	
3 pl. m. ניתוני	3 pl. f. ליתצדה Inf.	איתנוחי, אי(ת)צודי	
	מ(י)תדנא pl. m.	מ(י)חדר sg. f.	מתקים, מ(י)חדר Pt. sg. m.
Impf. 1 sg.	ציין, עיין, כוין 3 sg. m.	ניימי Pf. 1 sg. Pa.	
3 pl. m.	ליעיין	1 pl. נקיים, נעיין	3 sg. m. ליבון, ליעיין
לידי(י)נו	Imp. sg. m. עיין	Inf. סיועי	Pt. act. sg. m. מציין
sg. f. מסייעא	pl. m. מחייכי, מסיימי	1 sg. מקיימנא,	
pl. m. מחייבי	sg. f. מקיימא	pass. sg. m. מקים (f.)	
Pf. 1 sg. Itpa. איכווני	3 sg. m. איתחייב, אחייב, איגייר,		
אקיים Impf. 3 sg. f.	תקיים		Inf. PaIp. לטלטולי
sg. m. מנמנמ	pass. pl. m. מטלטלי		Itpalp. Pf. 3 sg. f.
א(י)ודעועא		Pt. act. sg. d. Pā.	מלטטא Pf. 1 sg. Anhi
2 sg. m. אחיכה	3 sg. m. אחיך, אוקי[ם]	Impf. 1 sg.	אוקים
3 sg. m. לוקים, ננח	Imp. אצית	Inf. אוקומי, אחוכי, אנוחי	
Pt. act. sg. m. מתיב, מוחיב, מוריק, מורה, מנח	pl. m. מוקמי,		
1 sg. מוקימנא	1 pl. מוקימין	2 sg. מוקמת	
	Ittaf. Pf. 3 sg. m. איתותב	sg. f. מנחא	pass. sg. m. מנח
 בת דינא, בטל דינא. נפק דק ואשכח. נח נפשיה. נח דעתיה.
 קם ליה בדרבה מיניה. „חברך מית“, אשר; „אי(ת)עתר“, לא
 תאשר. עד אימת אידון ואיוול בהאי דוחקא? ¹ ניקום ניויל געביד
 עיסקא! השתא מספיקא ניקו וניקטול? לכי תיכול עלה כורא
 דמ(י)לחא. בעידנא דבי מדרשא לא תקומו אבראי. ניקום מר
 ונמליך. ליחיב מר לינח. מר ניהו רב, נינח מר! תינח נפשיה
 דההוא גברא, ולא ליתמסר לידא דמלכותא. תינח ² קרבן אנשים,
 קרבן נשים ³ מאי איכא למימר? קום לבוש הני מ(א)ני. שוף
 כר(י)סך עול, שוף כרסך (ו)פוק. גברא דאבריה ואברתיה לא חס,
 עלי דידי חיים? שליו ערטיל וסיים מסאניה. תנא היכא
 קאי...? תנא אקרא קאי. אשיחא פלגא חדתא ופלגא עתיקא
 לא קי(י)מא. היא ני(י)מא ודיקולא שפיל. כולי עלמא כילי ליה

¹ Taan 25^a G.

בקבא זוטא, האי מרבנן כיילי ליה בקבא רבא. קים לי בנפשאי דידענא טפני. עבדא בהפקירא ניהא ליה, וילא ליה, שביחא ליה (ו)פריצא ליה. הניחא למאן דאמר: „עד דמנקיב קרמא תתאה“; אלא למאן דאמר: „אנקיב עילאה אף על גב דלא אינקיב תתאה“, ניהוש דלמא עילאה אינקיב, תתאה לא אינקיב? מתניתין נמי דיקא. הא קיימא לן ד^העד צאת הכוכבים ^ה יממא הוא? מכדי קראי לא כמר דייקי ולא כמר דייקי, רב^פ מאי טעמא לא אמר כשמואל^פ? ווי לן דמייתנין. אי צייתת, צייתת; ואי לא, מפיקנא לך רב מאוניך. בדובר קיימת קמי מרדך¹? וילו קיימו שטרייכו וחותרו לדינא. פתיה אוכמא, מינאי ומינך תסתיים שמעתא. לא חלמא טבא מקיים כוליה, ולא חלמא בישא מקיים כוליה. גברא רבה אמר מ(י)לתא, לא תחיכו עליה! לא תציתו להני כללי דכליל יהודה^פ אחי משמיה דשמואל^פ. דון מינה ומינה. דון מינה ואוקי באתרה. אוקי ממנא בחוקת^ה מריה. מוקים לה כרבי בנימין^פ בר יפת^פ. מוקי לה דנגעי כוליהו בראשון^ה. חגא מידע לא ידע מאי קאמרי רבנן, תיובתא קא מויתב? מחכו עלה במערבא. ומדרבי אליעזר קמותבת ליה למר? האי קרא במערבא במאי מוקמיתו ליה? כוליה קרא בפרה^ה לא מ(י)תוקם.

39. Pf. 1 sg. A. בניתי, חוייתי, בני[ת], חוית | 1 pl. בעינא, חוינא, תנינא, אחינן, בענן, גלינן, חוינן, תלינן | 2 pl. הויתון | 3 sg. f. את(א)ת, בנת, הוות, הות, שדת | 3 pl. m. מלאו, אתון | Impf. 2 sg. f. ת(י)צביין, תיהוין | 2 pl. תשתון (f.), תיחווין | 3 sg. m. יבכה, יחדי, יהוי, יהי, יהא | 3 pl. m. יבכו, יגבו, ליבעון (f.) | Pt. act. pl. m. בעיין, סגין, סגון, אתאן | 2 pl. בעיתון | pass. pl. m. מליין, גלן, כסן || אנא ^העון גיליון^ה לא לטיפחת מן אורייתא דמשה^פ אתיתי, אלא לאוסופי על אורייתא דמשה אתיתי. כדו הויתי דייר בארעא הדא ארבעין שנין, ולא חמיתי בר אינש מהלך בארחן דתקנן כדון. במותב תלתא הוינא, וחד ליתוהי. אפשר איתא להא דאמר רבי יוחנן, ולא תנינא לה במתנית[ין]? כד הוינן ווטרי, לגברי; השתא דקשישנא, לדרדקי.

דילמא מפומבדיהא אחית, דמעילין פילא בקופא דמחטא? מן יומא דגליתון מעל ארעכון אינטילת אורייתא דמשה ואתיהיב[ת] ביה עון גליון. איך פלניא בר פלניתא פטר ותרין ית פלניתא אינתתיה דהות אינתתיה מן קדמת דנא מן יומא דנן ולעלם. עד דגניתון לי גננא, איול ואשמע מילתא מבי מדרשא ואיתי ואימר לכו. יהא רעוא דאימא מילתא ותתקבל. ייתי ואיזכי דאיתיב בטולא דכפותא דתמריה. ייתון בני עממין לשלם דעבדין עובדא דאהרון, ולא ייתי בר אהרון לשלם דלא עביד עובדא דאהרון. זלת, קפוץ קנה מינה; באתר דלית גבר, תמן הוי גבר. דדא ביה, כולא ביה; דלא דא ביה, מה ביה? דא קני, מה חסר? דא לא קני, מה קני? בר אנש דאתי לקיבלנא, הוא יאי וגולתיה יאי. לא ליהוי לך פקר בהדי יהודאי, דכל דבעון מן מריהו עביד להו¹. דאכיל אליתא משיי בעיליתא, דאכיל בקקולי אקיקלי מתא שכיב. דחית נפיש, או דחיינא? עד דכפנת, אכיל; עד דצחית, שתי; עד דרתהא קדרך, שפור.

Pf. 1 sg. B. אתאי, בעיי, בעאי, גלאי, הואי, חואי, מטאי, מצאי, קראי, שדאי, תנאי | 1 pl. הויין, אתן, בען, חון, תנן | 2 sg. m. חזית, קלית | 2 sg. f. אתית | 2 pl. m. אתיתו, בעיתו | 3 sg. m. בכא, דרא, הוה, סגא, תנא, אימצי, צחי, שתי | 3 sg. f. אתאי, חואי, סגאי, אתיא, הויא, חויא, מטיא | 3 pl. m. בעו, הוו, חוו, משו, מטו | 3 pl. f. אתאן, הויין, שדיאן, שדיין | Impf. 1 sg. m. א(י)גלי, איחוי | 1 pl. נ(י)בעי, נישדי, ניתי | 2 sg. m. תיגני, תשדי, ת(י)חוי | 2 pl. m. תחו | 3 sg. m. ליקלי, ליקני, לישרי, ניתני, לתני, ליתי, ניתי, לימא, נהי | 3 sg. f. ת(י)מלי, ת(י)הוי, תהא, תיתי | 3 pl. m. לבעו, (f.) ל(י)בעי, לטעו, ליטעי, נימטו, ליתרו, ליתו, ניתו | Imp. sg. m. בעי, דחי, שחי, אישתי, הוי, בקי (f.), חואי (m.) | sg. f. חואי, תאי | pl. m. חוו, שתו, אשתו, אישחו, אתו | Inf. מיבעא, מיגנא, מיחדא, מיטעא, מקרא, משתא, למירמא, למישרא, למיפא, מיתא, למיבעי, למיחוי, למימני, למ(י)רעי, מיתי | Pt. act. sg. m. בכי, בני, ג(א)ני, תוי, שאני, חיי | sg. f. בכיא, מטיא, סניא, שדיא, הויא | pl. m. בכיי, רעיי, רעי, שדי, בכו,

בעו, גנו, דמו, הדו, חוו, מלו, שבו, ש(א)רו, אתו | pl. f. דמיין,
 מטיין, מלי(י)ן, מליא, הויין | 1 sg. בנינא, בעינא, בעינא (f.),
 שדינא, שתינא, אמינא, אתינא, חיינא | 1 pl. חוינן, מחינן, קדינן |
 2 sg. דרית, הוית, מטית, הוית, חיית, גבית (f.) | pass. sg. m.
 בעי, לדידי חוי לי, משי, מצי, שדי, שרי | sg. f. טפיא, תליא |
 pl. m. דלו, טשו, מלו, סנו | pl. f. שדיין, רמייאן || ובנת, קנית;
 זבין, אוביד. אפילו בר בי רב לא קרית. בעא מיניה רב חסדא
 מרב הונא: מה הוא לקדושי אשיכרא? טוביה^p חטא, וויגוד^p
 מינגד! שב שני הוה מותנא, ואיניש בלא שניה לא אזא¹. ד(י)רמא
 לך הא, לא חש לקימחיה. תלא לסילתיה, תלא למוזניה. חד
 סדי ולא גנב, נפשיה בשלמ(א)ני נקט. מסיגני ושליטי הואי איואן^p
 לגברי ניגדי². שיתין מני דפרולא תלו ליה לבקה בקורנסיה. הנו
 רבנן. (ו)אימא: „לבו“^h. . . „(ו)אימא: „אונו“^h. . . ? נימא
 קסבר: „נותן טעם לפגם אסור“^h? לא תרתח ולא תחטי. לא
 תרוי ולא תחטי. לא תשתי סמא. וכי תימא: „נילף מיניה“,
 ממונא מאיסורא לא ילפינן; וכי תימא: „נילף מקנסא“, ממונא
 מקנסא לא ילפינן. תהא לוטא ולא ליטא³. לא תיתלו בוקי
 סדיקי ברב נחמן. במטותא מינייכו דלא תהוו קטאי לא ביומי
 ניסן⁴ ולא ביומי תשרי⁴, דלא תטרדו במוזנייכו כולה שחא. לעולם^h
 ליבעי איניש רחמי על נפשיה, ואפילו עד ובילא בתרייתא, לשלמא.
 בר בי רב דלית ליה משחא, נימשי במיא דחריצי. מאן נימא לך?
 תפיש תירוס אמתא, בחד מחטרא ל(י)הוי. אי חקלאה. מלכא
 ליהוי, דיקולא מצוואריה לא נחית. קרחא בביתיה, פדדכשא
 ל(י)הוי. קריינא דאיגרתא, איהו ליהוי פרוונקא. מאה קרי במתא
 בווא, תותי כנפיך ניהו. מיטרא במ(י)פתח בבא — בר חטרא,
 מוך שקיך וגני. קום משי ידך. פוק קרי קרייך לברא. כי
 עיילת לקמיה דרבי אבהו^p, רמי ליה. ריש תורא בדיקולא —
 סק לאיגרא ושדי דרגא מתותך. שרי שקיך ועייל ביה נהמא.
 שרי שקך ופתח כסך. פתח פומיך קרי, פתח פומיך תני; כי היכי

¹ Sanh 29^a M. || ² ib. 106^a [איואן] cf. Teš-geon; pro ניגדי
 I. (נגדי). || ³ ib. 49^a M (ליטא = לירטא).

דתקיים ביך ותור[יך]חיי. פוק תני לברא. הוי, מאן גברא רבא מסהיד עליה! לא תימא: „מפני שיכול לאומרה“^h, אלא אימא: „הואיל ואומרה על הכוס“^h. תא שמע. חדאי, נפש, חדאי, נפש! לך קראי, לך תנאי. אדמגדשיתו גרמי בי אביי^p, תו אכלו בשרא שמינא בי רבא^p. חטוף ואכול, חטוף ואישתי; דעלמא דאולינן מיניה לבי הלולא דמי. בהדי הוצא לקי כרבא. מאן דרחים לי, לבעי עלי רחמי; ומאן דסני לי, לחדי לי. רבי זריקא דמי קראי קמיה דרבי אלעזר (ואמרי לה: אמר רבי זריקא: רבי אלעזר דמי): כתיב¹: „ולא יכול משה לב(ו)א אל אהל מועד כי שכן עליו הענן“, וכתיב²: „ויבא משה בתוך הענן“? טוט אסר, (ו)טוט שרי. ^hמעשה לסתור^h! — חסורי מחסרא והכי קתני. מאי שנא הכא דקתני „שתיים שהן ארבע בפנים ושתיים שהן ארבע בחוץ“^h, ומאי שנא התם קתני „שתיים שהן ארבע“ ותו לא? במשלם שערי מכדא, נקיש ואתי תיגרא. אי בר אחתיך דיילא הוי, חוי, בשוקא קמיה לא תחליף. הלכה^h בעיא צילותא כיומא דאסתנא. טבא תרתי מתלת; ווי לה לחדא דאולא ולא אתיא. בכו ליה למד ולא ידע, חייכי ליה למד ולא ידע; ווי ליה למד דלא ידע בין טב לביש. גופני קנו דיקלי, דיקלי לא קנו גופני. רהיט ונפיל תורא, ושדו לסוסיא באורייה. דרחים רבנן הוו ליה בנין רבנן; דמוק[ר] רבנן הוו ליה חתנוותא רבנן; דדחיל מרבנן, הוא גופיה הוי צורבא מרבנן; ואי לאו בר הכי הוא, משתמען מיליה כצורבא מרבנן. דעלך סני לחברך לא תעב(י)ד. לא נאי להו יוהרא לנשי; תרתי הוין בהי דיהירן, וסני שמייה; חדא ניבורתא, וחדא כרכושתא. שרי ליה לאיניש לאודועי נפשיה באהרא דלא ידעי ליה. נשוט נבילתא בשוקא ושקול אגרא, ולא תימא: „כהנא אנא וגברא רבה אנא, וסניא בי מילתא“³. היכלא קליא קלית. כל מילתא דלא רמיא עליה דאיניש, אמר לה ולאן אדעתיה. שקילא טיבותיך ושדיא אחיזדי. כל ליצנותא אסירא, בר מליצנותא ד^hעבודה זרה^h דשריא. מריה דאברהם^p,

¹ Ex 40³⁵. || ² ib. 24¹⁸. || ³ Pes 113^a M₁ (Ar. [ישיט]).

ת(א)לי תניא בדלא תניא? טסאנא דרב מכרעאי לא בעינא. כולהי מצינא מקיימנא, לבר מיהא דלא מצינא למיעבד. לא מצינא דאטרת. מאי טעמא (קא) בכית? מאי בעית בהאי ארעא? אי דלית, דלינא; ואי לא דלית, לא דלינא. כי מחית לינוקא, לא תמחי אלא בערקתא דמסאני; דקארי, קארי, ודלא קארי, ליהוי צותא בעלטא לחבריה. אי לא אתית, מחינא לך בסילוא דלא טבע דמא. בירא דשתית מיניה מיא, חוי, קלא לא שדית ביה. לא מצית אמרת. בעירו חמירא דבני חילא; דכיון דאילו מיגניב ואילו מיתביד, ברשותיכו קאי ובעיתו שלומי, כדירכו דמי.

Itpa. | 3 pl. f. א(י)שתביין | Pf. 3 pl. m. A.

Pt. pl. f. | 3 pl. m. יחקרי | 3 sg. m. ת(י)פנון | 2 pl. מתקרן, מקריון, מיקלי(י)ן | אפילו מילי דמיטמן איגליין להון. רגלוהי דבר אינש אנון ערבין ביה, לאתר דמיתבעי תמן מובלן יתיה. באתר דלית חמר, תמן מתבעין סמנין. || Pf. 1 sg. B. אנשיי, אנשאי | 1 pl. אישתליין | 2 sg. m. א(י)תהנית | 3 sg. m. איתרמי, איבעי, איפני, אשתב[י] | 3 sg. f. איתרמאי, איגלאי, אשתביי, אתרמאי, איסתגיא, איברייא | 3 pl. איברו, אימנו, איתלו | Impf. | 1 sg. אהני | 1 pl. ניתהני | 2 sg. תיסתפי (f.) | 3 sg. m. ליתהני | 3 pl. ליפנו | Inf. א(י)תרמוי | Pt. sg. m. מתרמי, מיקרי, מינצי(י)א | pl. m. מתבעו, מתבעי, מינצו, מינצי, מפני | 1 sg. מתבעינא, מיבעינא | 1 pl. מקלינן | 2 sg. מתברית, מינצית | 2 pl. מסתפיתו | אידלי יומא, אידלי קצירא. איבעיא להו. יהא רעוא דתישתרו תרבא. ומאי תיבעי ליה? זבון וזבין, תגרא איקרי. מבעי ליה לאיניש לאסתמורי מעינא בישא. נקיטינן: האי צורבא מרבנן לא מעינא. השתא סיפא דלא קמשבח כלל, אסרי רבנן; רישא מיבעיא? חלמא דלא מפשר כאגרתא דלא מקריא.

Pa. Itpa. Impf. | 1 pl. טוינא, שנינא, שנינן | Pf. 1 sg. A.

pl. f. | 3 sg. m. ילוה | Inf. אסאה | Pt. act. pl. m. טפיין | 3 pl. f. איתסיאת, משניין | pass. pl. f. מדמין || Pf. 3 sg. f. Itpa. | איעליח | Pt. pass. sg. f. מגניא | יהא רעוא כל כי הני מילי מעלייתא תדרשון משמאי. || Pf. 1 sg. B. מחאי | 2 sg. m.

שנית | 3 sg. m. דלי, שני | 3 sg. f. מחאי, דליא | 3 pl. מחו |
 2 sg. m. | 1 pl. ניתי | אישני, אצלי, אישני | 3 sg. m. ניצלי, ליתתי | 3 sg. f. תרבי |
 תיגרי | 2 pl. ת(י)גלו | 3 sg. m. | 3 sg. f. | Pt. act. |
 Imp. sg. m. כסי, דל | pl. m. דלו | Inf. גלויי, אסויי |
 3 sg. m. מגלי, מצלי, משני | 3 sg. f. מסכיא | pl. m. מגלו, מצלו,
 מסו | pl. f. משניא | 1 sg. מגלינא, מצלינא | 1 pl. משוינן |
 1 pl. | pass. sg. m. d. איניש מעליא | f. d. טענתא מעלייתא | 1 pl.
 מעלינן | 2 sg. מכסיית || Itpa. || 1 sg. Pf. א(י)תסאי | 3 sg. m.
 איכסי, אירצי, א(י)שתעי, א(י)תסי | 3 sg. f. א(י)שתעיא, איעליא |
 3 pl. א(י)שתעו | 2 sg. m. תתגרי | 3 sg. m. לתסי | 3 pl.
 לישתהי | Imp. אשתעי | Pt. sg. m. מרצי | sg. f. מיגניא || אלא
 מחוורתא כדשנין מעיקרא. גיורא עד עשרה דרי לא תבוי ארמא[ה]
 קמיה. לא תקנא בארמאה. לא תקנא בח(י)ויא. ליכנפי ליה
 למר עשרה וליצלי. ניתי מר ונתני. רבי רבי, בר ברתך אנא.
 אנא שנאי חדא, ואת שני חדא. דלי כרעיך מקמי גהינמ¹. גלויי
 מ(י)לתא בעלמא הוא. אגרא דהספדא דלויי. לא חציף איניש
 לשויי שמיא דאבוה סימנא. מיקרי ומיתני במטללתא, ותנווי בר
 מטללתא. חציף עלן מאן דמצלי בפקתא. בר בי רב לא ליתבי
 אציפתא חדתא דמכליא מאניה. בהני תלת מילי עבידי רבנן
 דמשנו בד(י)בוריהו: במסכתא, בפוריא, (ו)באושפיזא. לכל מילי
 עותקא מעלי, לבר מתמרי ושכרא והרסנא. תלתא מוקמי, חמשה
 מסו, שבעה אפילו לכשפים^h מעלו. הב לי לדידי, (ו)אנא מסינא
 נפשאי. איערב² שימשא ואידכי יומא. ומי מישתעי ריש לקיש
 בהדי רבה^p בר בר חנה^p? השתא בהדי רבי אלעזר מרה דארעא
 דישראל לא מישתעי (דמאן דמשתעי ריש לקיש בהדיה בשוקא,
 מוופי ליה וזוי בלא סהדי), בהדי רבה בר בר חנה מישתעי?

Af. Ittaf. | 1 pl. A. Pf. אתרינן, איתנין | 3 sg. f. אחיאח | 3 pl. אייתיו |
 Imp. pl. m. אמטיו, אייתיו | Pt. act. pl. m. מסגן, מורן, מיתין |
 pl. f. מהניאן, מייתין || B. | 1 sg. Pf. אהנאי, אהניי, איתאי
 2 sg. m. אמטית, אהנית, אייתית | 3 sg. m. אשרי, אהני, אחוי,
 אייתי, אורי | 3 sg. f. איתלאי, אייתיא | 3 pl. m. אמטו, אתנו, אייתי,

3 sg. f. | לייתי 3 sg. m. | אייתי Impf. 1 sg. | אתו
 תיהני 3 pl. m. | לייתו, ניתי Imp. sg. m. | אגני, אשני, אחוי,
 אייתי, איבראי | sg. f. איתא | pl. m. איתו Inf. | אגנוי, אצלויי,
 איתווי, אתווי, אודווי | Pt. act. sg. m. מקרי דרדקי, מקשי, מתני,
 מחיי, מודי | sg. f. מגניא, מרמיא, מתיא | pl. m. מגנו, ממטו,
 מצלו, משקו, מייתו | 1 sg. מגניא, מקרינא, מתנינא, מי(י)תינא |
 1 pl. מגבינו, מרמינו, מדינו || Ittaf. 3 sg. m. Pf. א(י)תחוי |
 2 pl. m. Impf. תחוו | Inf. איתחוו || ארמלתא לא תרבי כלבא,
 ולא תשרי בר בי רב באושפיוה. עד בר שית לא תקביל, ^hמיכן
 ואילך ^hקביל ואספי ליה כי תורא. עד דהדרנא, אקרו בהדי הדדי
 ואתנו בהדי הדדי. אשוו זבינו; ואי לא, דרישנא לכו כרבי שמעון^p.
 „^hזה הכלל^h“, לאיתווי מאי? לאו לאיתווי ^hתענית צבור ותשעה
 באב? ^hלא מייתי איניש חובתא לנפשיה. לא מחוו ליה לאיניש
 לא דיקלא דדהבא, ולא פילא דעייל בקופא דמחטא.

40. Pt. pass. sg. m. משלהי ולאי || Perf. 3 pl. m. A. תרגימו

Impf. 3 sg. m. | משכ(י)ן 3 sg. m. | הימני Perf. 1 sg. B. ||
 ניגנדר | Inf. כרושי, שעבודי, כרווי | Pt. act. sg. m. משעביד |
 1 pl. מהרגמינו | pass. sg. m. מהימן | 1 sg. מהימנא, מהימנא ||
 Perf. 3 sg. m. It. אישתרבובי אישתרבב, א(י)מרטוטי אימרטט,
 איווטר | Pt. sg. m. מיגנדר | sg. f. מ(י)ודוטר[א].

41. Perf. 1 pl. A. אגרנוה, אשתמודענוהי | חכרנוה | 2 sg.

פטרתינון | 3 sg. טעימינון | 3 pl. אדחיה | אומנוהא | קטלינון |
 Impf. איקטלינון, נקטלינון | יקברוניה | Inf. למ(י)דייניה || שטרא
 דנן דכתבנוהי לא למגבא ביה לא ממשעבדי ולא מבני חרי, אלא
 כי היכי דתקום ארעא בידיה. שיתין רהוטי רהטין, ולא דוורוה לגברא
 דמצפרא כרך. אבוב לחרי זמר, גירדאי השתא לא קבלוה. דחמנא
 ידכרינך לשלם. מאן דלביש מדא ילביש מדא; מאן דלא לביש מדא
 יאמר לגברא דלביש מדא: „שלח מדא ואנא אלכישנייה.“
 במטותא בעינא מינייכו, לא תחלוניה. כי מטית להתם, ארהיטני¹.

¹ A. z. 48b.

Perf. 1 sg. B. | פרעתוך, סכנתוך, קריבתך, אוויפתך | גרשתוך |
 בדרתינכו, אפקיתנכו, אשבעתיכו | קטלתיה, שאילתיה, לְטתיה,
 שדרתיה, צערתיה, אומינתיה, אשכחיתיה | זבנתה, זבניתה, אכלתה,
 אמריתיה, אמרת[ה], קיימתה, אשכחתה, אנחתה | בדקתינהו, שקלינהו,
 שאילתינהו, שאילינהו, קב(י)לתינהו, אהדרתינהו, אשכחתינהו,
 אשכחתינהו, אסחתינהו, אהדרינהו | אשכחתינהי | 1 pl. קב(י)לנך,
 אותיבנך | קרעניה, חכרני[ה], בדקיניה, אוכליניה, אותיבניה, אותיבניה |
 אוקימנה | שכחנינהו, שקלינהו, אותיבניהו | 2 sg. זמנתן, קב(י)לתן,
 צערתן, אדכרתן, אודעתן, אותיבתן | חשדתינן, כסיפיתין | שתלהיה,
 כסיפתיה, קבילתיה, חריבתיה, אמליכתיה, אחלישתיה, אפיקתיה |
 אמריתיה, אדרתה, אוקימתא | קטלתינהו, סיימתינהו, אפסדתינהו |
 2 pl. סכינתין | תפסתוה, תפסיתוה | 3 sg. m. נקטן, דנן, אישתמטן,
 אותבן | אשבען, אשמעינן | נשק(י)ך, זמנך, אבטחך, אומנך | קטליה,
 גויה, גוייה, גווי[ה], דצייה, קבליה, שי(י)ליה, עייליה, גששיה,
 אכשליה, אוכליה, אפקיה, אסקיה, אותביה, איתיביה, אתיביה, שובי[ה] |
 אמרה, שמעא, זבנה, אותבה | קטלינהו, זבנינהו, תרצינהו, אשכחנהו,
 אחתינהו, אותיבניהו | חתכינהי, מלחינהי, שפצינהי, אחתינהי |
 3 sg. f. קרצתן, אישתמיטתן[ן], אויקתן | שבקתיה, ופינתיה, שדרתיה,
 אפיקתיה | אסרתה, דצתה, אדרתה | אסרתינהו, תבעתינהו, לבישתינהו |
 כבשתנהי | 3 pl. שבקין, צערון, ברכון | שבקין, שדרינן | קדמוך |
 זקפוה, חבשוה, שחטוה, קבלוה, שדרוה, עיילוה, אטרחוה, אסקוה,
 המנוה | אכלוה, אמרוה, בטלוה, טייפוה, אותבוה, אוקמוה | שבקוהו,
 שקלוהו, כרכינהו, עיילוהו, חרכינהו, אהדרוהו, אטרחוהו |
 Imperf. | ננסבן, למנען, תבדחן, תצערן, ליברכן, ליגמרן, ליצלן,
 לישובן | נשמעינן | אגוייך, אגמרך, לישבעך | אוכליך | א(י)בדקינכו |
 א(י)שבקיה, אלטייה, נגרריה, נשהדיה, ליכייפיה, לצייריה, ליהדריה,
 נודעיה | א(י)קבלה, נ(י)קבלה, לשבקניה, נפרחה, אוקמינ[ה] |
 איקטלינהו, א(י)שבקינהו, תשבקינהו, לימדינהו, ניהמנינהו, לוקמינהו |
 3 pl. ניגמרינן | ליברכוך | נידחקוה, נ(י)עי(י)לוה, נידינוה, נותבוה |
 תקטלוהו, תיכלינהו, ניוזבנינהו, להימנינהו | ניכלינהי | sg. m. Imp. |
 שבקו, שיבקו, פרע(י)ן, צערן, אושלן, אוופן | שקליה, תיפשי[ה],

חרדיה, שייליה | קטליה, שבקה, אהדרה, אותבה | שבקינהו, שקלינהו, סייעינהו | sg. f. אסקין | שבקיה | pl. אותיבון | שבקוה, תפסוה, שחטוה, אפקוה | תיפסוה, אחרוה, אקדטוה | Inf. לצעורן, לאגמרן | לאשמועינן | לאותובך | למ(י)קטליה, מיקציה, למילטייה, לזבניה, לאחוריה, לפרוקיה, לש(י)זביה | למיכבשה, למינסה, לזבונה, אטכולה, אוגורה, משכונה | למינקטינהו, לזבנינהו, לנטורינהו, לאבדינהו, לאקדומינהו, לאשלמינהו, לאנחוינהו, לאנחינהו | למינקטינהי, זבוננהי, חילופינהי, תלופנהי, אוזפנהי | Part. מצערן, מלפך, פסליה, מודעיה, תברינהו | מוטינתיה | דברינהו | פרעתין, מודעתן | מובינתה || לתקוני שדרתיך ולא לעו(ו)תי. אנא הא דרב המנונא¹ לא שמיע לי, אלא מדעתאי בריכתינהו לכלהו. אנן אחתיניה, אנן מסקינן ליה; לזילותא דבי דינא לא חיישינן. גרעתי לארמאה ושפר ליה, אתלי ליה נורא בדיקניה, ולא שבעת חוכא מיניה. לא הדרת שקלתינהו מינאי? אדלא אבדן² בחישנא. בריך רחמנא דיהבך ניהלון, ולא יהב(י)ך לעפרא. פלגא אוקמינכו?³ כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמריה סייעיה. הא מילתא אמר לן רב ששת⁴, ואנהרינהי לעינין⁵. טוביה דשמע ואדיש, חלפוח בישתא⁶ מאה. עבדא הוה לי, קטלוה, פסקוה לרישיה, פשטוה למשכיה, אוקמוה, וקא משקו ביה מיא, לא דמי קא יהבו לי, ולא אגרא קא יהבו לי. גברא דנשי קטלוה, לא דינא ולא דיינא. על דא אפקוה לרבי ירמיה מבי מדרשא. ועל דא עילוה לרבי ירמיה לבי מדרשא. תרי קיסי יבישי וחד רטיבא, אוקדוה יבישי לרטיבא⁷. מייך אשפלוה⁸ לארעיק. גמלא דאזל למיבעי קרני, אודני דהוו ליה גוון[נ]הי מיניה. כל כי האי דיתחא לירתח רחמנא עלן ול(י)פרוקינן. מאן יהיב לן נ(י)גרי דפרזלא ונשמעינך. דנפיק מינך טעמא נלפך. האי מאן דאית ליה סעודתא ניכלה ביטמא. האי צורבא מרבנן דשמע ליה מילתא ולא ידע פירושה, לישיליה קמיה דשכיח קמי רבנן, דלא איפשר דלא שמיע ליה מגברא רבא. ליקטלוך ולא תיקטול. אוקמן נמי לדידי ואצלי. שבקוה לרוי, דמנפשיה נפיל. לא לימא איניש לינוקא: „יהיבנא לך האי מידי“, ולא יהיב ליה, דילמא אתי לאגמוריה שקרא.

לר"ר

|| 3 pl. A. שריוהא, אי(י)תינון | א(י)חמ(י)ניה, ליייתהא, ילוניה ||
 איך פלני[תא] בת פלני[תא] הקרבת יח פלן לקדמנא ואישתמודענון[ה] |
 דאחוהי דמיתנא ^המן האב^ה הוא, ואמרנא ליה: ,,אי צבית לייבוטה,
 ייבם; ואי לא, אטלע לה רגלא ימינא“, ואיטלע לה רגלא ימיניה
 ושרת סיניה מעל ריגליה, ורקת באנפוהי רוקא דאיתחוי לנא בכי
 דינא על ארעא . . . ואקריוהי מה דכתיב בספר אורייתא דמשה
 ואשתמודענוהי. || 1 sg. Perf. B. קרית(י)ך, הותינכו, שו(ו)ינכו |
 שדיתיה, חויתיה, רביתיה, שויתיה, אגניתיה, אמשיתיה | אי(י)תיתה |
 חויתינהו, עשיתינהו, שוינהו, אי(י)תינהו | 1 pl. אשקיניה | חונהו,
 שנינהו | חונגדי, תננהי | 2 sg. אקריתן | אי(י)שיתיה | אי(י)תיתה |
 אייתיתינהו | 2 pl. תניתוה | 3 sg. m. כפיין, דלינן, אקריןן |
 אתיין | חוייה, שתייה, דלייה, כבייה, שוייה, אמשייה, אקרייה,
 ארמייה, אשקייה, אתנייה, איתייה, אייתית[ה], אחייה, אגביה,
 אסחיה | חוייה, תליה | חונהו, חוינהו, שדנהו, שדינהו, שרנהו,
 קרנהו, דלינהו, שוינהו, אשקינהו | תלנהי, בננהי | 3 sg. f. שדיתיה,
 חויתיה, רביתיה, אייתיתיה | רמתא | איכסתינהו | 3 pl.
 אקריון | שויוך | חויוה, מחיוה, מחוה, תלוה, אינשוה, דלוה,
 סמיוה, אשקיוה, איתיוה, אתיוה, מתונהו, שרונהו, קלונהו, חונהו,
 חוונהו, מלינהו, סמונהו, אמטינהו, אי(י)תינהו | שרונהי, חוינהי |
 Imperf. לישוויך, אשקיך | אי(י)בנייה, לימחי[ה], ליתלייה, ליקליה,
 לימלייה | לתלייה, למלייה | לישדינהו, לסמינהו, נשהינהו | לשדיוה,
 נתיוה || sg. Imp. אגניין (f.), אשקיין | שדייה, דלייה | כסינהו, אייתינהו |
 רמינדי | pl. אמטיוה, אשקיוה | אתיוה | אמטונהו || Inf. מסנייה,
 מסניה, למימחיה, לבווייה, לשויה, איתויה | למימנינהו, מ(י)טוינהו,
 ל(י)מפינהו, עשוינהו, לאי(י)תוינהו | למבנינדי || Part. בנייה,
 ממלי[ה] || השתא איכו לא חויתך, ספית לי איסורא. בהדי דקא
 חוינך, ברכינן עליך תרתי. ואנן היכי חויתין? שב שני אימראי
 בקת[א] מבקה, דאמרה ליה: ,,תויתיה לבי מחוון[אה] דסתי מיא
 ואיכרך בסדיניה ויתיבת עליה ומציח מיניה דמא ולא אודעתן
 לי.“ קריתיה לבר עמית(י)ך ולא עני(י)ך, דחי גודא רבה (ו)שדי
 עליוה. חברך קרייך תמרא, אוכפא מוש לגב(י)ך. נרשאה

נשקיד, מני ככיד; נהר פקודאה לוויך, מגליטא שפירא דחוא
 עלך; פומבדיתא[ה] לוויך אשני אושפיוך. דאקרייך קהלת^ה,
 לא אקרייך משלי^ה. כי היכי דלימטיין שיבא מכשורא. נתניאן
 מר^ה ספר יוחסין^ה.

II. Zusammenhängende Lesestücke. Connected Texts.

A.

1. Ungenaue Aussprache. *Inaccurate Pronunciation.*

Erub 53^b B.

ההוא בר גלילא^א דאמר להו: „אמר למאן? אמר למאן?“
 אמרו ליה: „גלילאה שוטה^ה! חמר למירכב, או חמר למישתי?
 עמר למילבש, או אימר לניכסא^ב?“

2. Liebenswürdigkeit, die zu spät kommt.

Kindness Coming too late. Šab 63^b M.

ההיא איתתא דעלת לטיפא בהוא^א ביתא, נבח בה כלבא,
 איתעקר^ב ולדה. אמר לה מרי דביתא: „לא תדחלין; שקילן ניביה,
 שקילן טופריה“. אמרה ליה: „שקילא טיבותיך ושדיא אחיורי!
 כבר נע ולד“.

3. Übermäßige Trauer. *Excessive Mourning.* M. k. 27^b M₁.

ההיא איתתא דהות^א בשיבבותיה דרב הונא, הוו לה שבעה
 בני. שכיב חד מיניהו, והות קא בכיא עליה ביתרתא^ב. שלח
 לה רב הונא: „לא תעבדי^ה הכי^ה“. לא אשגתת. אמר: „אי
 צייתא, מוטב^ה; ואי לא, תמוש^א ההיא איתתא^א ווודתא לאידך
 מית“. ומיתו כולהו. אף היא עבדת ווודתא לנפשה ומיתת.

1. a M. | b RaM. || 2. a cf. B. | b B. || 3. a M. | b B. | c BM.

4. Ein frommer Laie. *A Pious Layman.* Suk 44^b M₁.

אמר איבו: הוה^a קאימנא קמיה דרבי אלעזר ברבי יצחק ואיתי ההוא גברא ערבה^b לקמיה. אמר ליה: ,,קריתא אית לי, כרמיא^b אית לי, זיתיא אית לי; ואתאנ^b בני קריתא, ומקשקשין בכרמיא, ואכלין בויתיא; אריך, או לא אריך?" אמר ליה: ,,לא אריך". הוה שביק ליה ואויל. אמר: ,,כדו הויתי דייר^c בארעא הדא ארבעין שנין, לא חויתי בר נש דמהלך בארחן דתקנן כדון." הדר אתי^d אמר ליה: ,,מאי אעביד?" אמר ליה: ,,אפקד זיתא לחשוכיא^e, ותן פרימיא^f לקשקושיא^g כרמיא."

5. Die Gattin des R. Akiba. *R. Akiba's Spouse.* Ned 50^a B.

רבי עקיבא איתקדשת ליה ברתיה דבר כלבא שבוע. שטע^a בר כלבא שבוע^a, אדרה הנאה^b מכל ניכסיה. אזלה ואיתנסכת ליה בסיתוא. הוה^a גנ^b בי תיבנא, הוה קא מנקיט לה^a תיבנא מן מויה. אמר לה: ,,אי הואי לי, רמינא ליך ירושלם דדהבא". אתא אליהו, אידמי להון כאינשא, וקא קרי אבבא אמר להו: ,,הבו לי פורתא דתיבנא, דילידת^b איתתי, ולית לי מידעם לאנגויה^c". אמר לה רבי עקיבא לאינתתיה: ,,חזי גברא דאפילו^b תיבנא לא אית ליה". אמרה ליה: ,,זיל^a הוי בבי^a רב". אול הוה^a תרתי סרי שנין קמי רבי^a אליעזר ורבי^a יהושע. למישלם תרתי סרי שנין, אקם^a ואתא^a לביתיה. שטע מן אחורי ביתיה דקאמר לה חד רשע^b לדביתהו: ,,שפיר עביד ליך אבוך: חדא, דלא דמי ליך; ועוד^b ארמלות חיות^b כולהון שנין". אמרה ליה: ,,אי צאית לדילי, ליהוי תרתי סרי שנין אחרנייתא^b". אמר: הוואיל^b ויהבת לי רשותא, איהדר לאחוריי". הדר אול הוה תרתי סרי שנין^a אחרנייתא, אתא בעשרין וארבעה אלפין ווגין תלמידין^c. נפק כל עלמא^c לאפיה,

4. a M. | b M. | c RaM. | d אתא M. | e M₁^{mg} B. |

f B. | g BM. || 5. a M (sed בר בן pro) En. | b M. | c En.

ואף היא קמת למיפק לאפיה. אמר לה ההוא רשיעא: „ואת להיכא אולת^a?“ אמרה ליה: „יודע צדיק נפש בהמתו^d“. אתת לאתחוא[ה]^b ליה, קא מדתן לה רבנן. אמר להון: „הניחו לה, שלי ושלכם שלה הוא^h“. שמע בר כלבא שבוע ואיתשיל על נידריה, °ואישתרי מן ניכסיה^e.

6. Alexander und die Amazonen.

Alexander and the Amazons. Tam 32 F.

אמר להון: „בעינא דאיזיל למדינת אפריקי“. אמרו ליה: „לא מצית אולת, דפסקי^h חושך^h“. אמר להון: „לא סגי דלא אוילנא; ^aאמו הכי משיילנא^a לכו; אלא מאי אעביד?“, אמרו ליה: „אייתי חמרי לובאי^b דפרשי בהברא, ואייתי קיבורי דמתני וקטר בהאי גיסא; וכי אתית, °נקטת בגווייהו^e ואתית^d“. עבד הכי ואול. מטא להווא מחווא דכוליה^e נשי. בעי^f למיעבד קרבא בהדיהי. אמרי ליה: „אי קטלת לן, אמרי: נשי קטל; אי קטלינן^g לך, אמרי דנשי קטלוה“. אמר להי: „אייתו^h לי נהמא“. אייתו ליה נהמא דדהבא^h אפתורא דדהבא^h. אמר להי: „מי אכלי אינשי נהמא דדהבא?“, אמרו ליה: „אלא לא הוהⁱ לך נהמא באתרך, דשקלת ואתית להכא?“, כד נפיק ואתי כתב אבכא דמחוא: „אנא אלכסנדרוס הויתי שטיא, עד דאתיתי למדינת אפריקי דנשייא ויליפית עצה^h מן נשייא“. כי שקיל ואתי, יתיב אהווא מעיינא, קא אכיל נהמא. הוו בהדיה^j גילדני דמליחיא^k. בהדי^l דמתוורי להו, נפל בהו ריחא^m. אמר: שמע מינה, האי מעיינא מ^gגן עדן^p קאתי. איכא דאמרי: שקא מהנהו מיא וטרא באפיה. איכא דאמרי: אידלי כוליה, עד

d Pr 12¹⁰. || 6. ^a mg laud lect: דאמטול הכי קא משריאילנא. | ^b B לובי FM. | ^c mg. | ^d גאתיה F. | ^e B. | ^f = M בעא B. | ^g M דמלחיא B. | ^h B. | ⁱ M הו(י)ת F. | ^j בהדי F. | ^k דמליחיא B. | ^l בהדי F. | ^m B רוחא F. | ⁿ M מילחיא F. | ^o mg מלאי F.

דמטא לפתחא דגן עדן; ^ו רמא קלא: „פתחו לי בבא“. אמרו ליה: „זה השער ליי צדיקים יבואו בו“^ו. אמר להו: „אנא מלכא, אנא מיחשב חשיבנא; הבו לי מידי“. יהבו ליה גולגלחא חדא, אחא תקליה לכוליה כספא ודהבא דיליה בהדיה, ולא הוה תקיל. אמר להו לרבנן: „מאי האי?“ אמרו ליה: „גילגלא^פ דבשרא ודמא הוא, דלא קא שבע“. אמר להו: „ממאי דהכי הוא?“ שקלו^ו קליל עפרא^ר, אלתר תקל. דכתיב^ס: „שאלו ואבדו“ לא תשבענה, ועיני אדם לא תשבענה^ה.

B.

1. Ein reifer Knabe. *A Ripe Boy*. Ber 48^a B.

אביי ורבא ^א ברדיה דרב חנן^א הוו יתבי קמיה דרבה. אמר להו רבה: „^בלמאן מברכינן^ב?“ אמרו ליה: „לרחמנא“. — „ורחמנא היכי יתיב?“ — רבא אחוי לשמי טללא; אביי נפק לברא, אחוי כלפי שמיא. אמר להו רבה: „תרויכו רבנן הויתו, מיהו^ב, ^ובוצינא מכניה ידיע^ו.“

2. Ein strenger Lehrer. *A Strict Teacher*. Hul 107^b M.

אבוה דשמואל אשכחיה לשמואל דהוה קבכי. אמר ליה: „אמאי קבכית?“ אמר ליה: „דמחייאן רבאי.“ אמר ליה: „אמאי מחייך?“ אמר ליה: „דאמר לי: „ספית^א לבראי, כי לא משית ירך.“ אמר ליה: „אמאי לא משית?“ אמר ליה: „איהו אכיל, ואנא משינא?“ אמר ליה: „לא מיסתא דלא גמרת, אלא מיטחא נמי מחית!“

^ו דעינא + | ^ו Ps 118²⁰. | ^פ Fsuperser. | כר מטא לפתחא דגן עדן + | ^מ BM. | ^ו שקלי M | ^ר FIB. | ^ו כסיוה + | ^ס Pr 27²⁰. | ^ט F, נגדו + | ^ה cf Jb 26⁶.

1. ^א M. | ^ב Hal-ged. | ^ו Teš-geon. || 2. ^א B.

43. Ein grausamer Vater. *A Cruel Father*. Erub 22^a B.
 רב אדא בר מתנא הוה קאויל לבי רב. אמרה ליה דביתהו:
 „ינוקי מאי אעביד להו?“ אמר לה: „מי שלימו^a להו קראמי^b
 דאנמא^a?“

44. Ein gleichgiltiger Vater. *An Indifferent Father*.
 Šab 151^b M.
 רבי חנינא שכיבא ליה ברתיא, ולא הוה קבכי עילוה.
 אמרה^a ליה דביתהו: „תרנגולא אפק[ת] מביתך?“ אמר לה:
 „תרת, תכלא ועיורא?“

5. Eine grausame Schwiegermutter. *A Cruel Mother-in-law*.
 Šab 26^a M.

ההיא^a חמתא דהוה סניא לכלתא, אמרה לה: „זילי איקשטי
 במשחא דאפרסמא.“ אולא איקשטא. כי אתאי, אמרה לה: „זילי
 ואתלי אשרגא.“ אולא איתלאי אשרגא, אינפה בה נורא ואכלתה.

6. Ein Mißverständnis. *A Misunderstanding*. Pes 42^a M₁.
 אמר רב יהודה: „אשה לא תלוש אלא במים שלנו^b.“
 דרשה רב מתנה בפפוניא, שקלי כולי עלמא חצביהו ואתו לגביה.
 אמר להו: „אנא במיא דביתו^a אמרי.“

7. Ein rätselhaftes Testament. *An Enigmatic Will*.
 B. b. 58^a F.

ההוא דאמר להו: „חביתא דעפרא לחד בראי, חביתא דגרמי
 לחד בראי, חביתא דאודדי^a לחד בראי. לא ידעי מאי קאמר.
 אתו לקמיה דרבי בנאה, אמר להו: „אית לכו ארעא?“ אמרו
 ליה: „אין.“ — „אית לכו חיותא?“ אמרו ליה: „אין.“ — „אית
 לכו ביסתרקי?“ אמרו ליה: „אין.“ — „אי הכי, הכי קאמר.“

3. ^a ArM. | ^b קורמי RaM, קורמי B, קורמי M, קרמי En. ||
 4. ^a B. || 5. ^a B. || 6. ^a B דביתהו MM₁. || 7. ^a F דאודדיה

8. Ein fleißiger Gelehrter. *An Industrious Scholar.*Erub 65^a B.

אמרה ליה ברתיא דרב חסדא לרב חסדא: „לא בעי מר מינם פורתא?“ אמר לה: „השתא אתו יומי דאריכי וקטיני, ונינום טובא.“

9. Ein zuvorkommender Lehrer. *An Obliging Master.*Sanh 10^b B.

אמר ליה אביי לרב יוסף: „עד האי דנא מאי טעמא לא פריש לן מר הכי?“ אמר להו: „לא הוה ידענא דצדיכיתו; מי בעיתו מנאי מילתא ולא אמרי לכו?“

10. Ein gewissenhafter Richter. *A Conscientious Judge.*Ib. 7^b—8^a M.

אושפיוזכניה דרב אתא לקמיה לדינא, אמר ליה: „דינא אית לי.“ אמר ליה: „פסילנא לך לדינא.“ אמר ליה רב לרב כהנא: „פוק דייניה.“ חוייה דהוה קגיים ביה, אמר ליה: „אי צייתת, צייתת; ואי לא, מפיקנא לך רב מאיניך.“

11. Ein Weiser, aber kein Rabbi. *A Sage, but no Rabbi.*B. m. 85^b H.

שמואל ירחנאה אסייה דרבי הוה. הלש רבי בעיניה, אמר ליה: „אימלי לך סמא.“ אמר ליה: „לא יכילנא.“ — „אשטר לך משטר.“ — „לא יכילנא.“ אותיב ליה גובתא דקניא תותי בי סדייה, ואיתסי. הוה קא מצטער רבי למסמכיה, ולא קא טסתייעא מלתא. אמר ליה: „לא ליצטער מר כולי האי. לדידי הוי לי סיפרא דאדם הראשון“, וכתיב ביה: „שמואל ירחינא חכים יהוי, ורבי לא יתקרי; ואסותיה דרבי על ידיה תהא.“

12. Das Eigentum des Nächsten.

The Property of one's Fellow-man. B. m. 24^a H.

מר זוטרא חסידא אגניב ליה כסא דכספא מאושפיוז^a,
 חוייה לבר בי רב דמשי ידיה וכפר בגליטא דחבריה. אמר:
 „האי הוא, דלא איכפת ליה אמטונא דחבריה.“ כפתיה ואודי.

13. Du sollst nicht töten. *Thou shalt not kill.*Pes 25^b (= Ioma 82^b; Sanh 74^a).

ההוא דאתא לקמיה דרבא, אמר ליה: „אמר לי מרי
 דוראי^{ab}: „זיל קטליה לפלניא; ואי לא, קטילנא^c לך!“ אמר
 ליה: „ניקטלך ולא תקטול! מאי חוית דדמך סומק טפי, דילמא
 דמא דחברך סומק טפי^d?“

14. Gib, daß man den Deinen gebe.

Give that they may give to thy Children. Šab 151^b B.

אמר לה רבי חייא לדביתהו: „כי אתי עניא, אקדים ליה
 ריפתא, כי היכי דליקדמו לבניך.“ אמרה ליה: „מילט קא לייטת
 להו.“ אמר לה^a: „קרא קא כתיב^b: כי בגלל הדבר הזה.“

15. Wohltätigkeit erlöset aus dem Tode.

Charity delivereth from Death. Šab 156^b B.

רבי עקיבא הוויא ליה ברחא, אמרי ליה כלדאי: „ההוא
 יומא דעיילא לבי גננא, טריק לה חוויא ומיתא.“ הוה^a דאיג
 אמילתא^a טובא. ההוא יומא שקלחה למכבנתא, דצתא^b בגודא,
 איתרמי איתיב בעיניה דחויא. לצפרא, כי קא שקלא לה, הוה

12. ^a H*: זירה - Hc. || 13. ^a MM₁. | ^b BRa^M Han^M: דוראי
 MAr? M₁. | ^c B Ioma. | ^d M₁ Ioma. || 14. ^a M. | ^b De 15¹⁰. ||
 15. ^a מילתא B En mend. | ^b En.

קא סריך ואתי חייוא בתרה. אמר לה אבוה: „מאי עבדת?“ אמרה לה: „בפניא אתא עניא, קרא אבבא, והוה טריד כולי עלמא בסעודתא, וליכא דשמעיה: קאמינא אנא^e שקלתיה לדסתנא^d דיהבת לי, יהבתיה ניהליה^b.“ אמר לה: „מצוה עבדת.“ נפק רבי עקיבא ודרש: „וצדקה תציל ממות^e,“^c ולא ממיתה משונה, אלא ממיתה עצמה^b.

16. Idem. Ib.

שמואל ואבלט הוו יחבי, והוו קאולי הנך אינשי לאגמא. אמר ליה אבלט לשמואל: „האי גברא אויל ולא אתי, טריק ליה חייוא ומיית.“ אמר ליה שמואל: „אי בר ישראל הוא, אויל ואתי.“ אדיתבי, אול ואתא^a. קם אבלט^a שדיה לטוניה^b, אשכח ביה חייוא דפסיק ושדי בתרתי גובי. אמר ליה שמואל: „מאי עבדת?“ אמר ליה: „כל יומא הוה מרמינן ריפתא בהדי הדדי ואכלינן. האידנא הוה איכא חד מינן דלא הוה ריפתא בהדיה^c, הוה קמכסיף^c. אמינא להו: „אנא קאימנא ומרמינא^c.“ כי מטאי לגביה^d, שואי נפשאי כמאן דשקלי^a מיניה, כי היכי דלא ליכסיף^a. אמר ליה: „מצוה^b עבדת.“ נפק שמואל ודרש: „וצדקה תציל ממות, ולא ממיתה משונה, אלא ממיתה עצמה.“

17. Bedecke dein Haupt. Cover thy Head. Ib.

אימיה דרב נחמן בר יצחק אמרי לה כלדאי: „ברוך גנבא הוי^a.“ לא שבקתיה גלויי רישיה. אמרה ליה: „כסי רישך, כי היכי דתיהוי עלך אימתא^a דשמיא, ובעי רחמי.“ לא הוה^a ידע אמאי קאמרה ליה. יומא חד יתיב קא גרים תותי דיקלא, נפל גלימא מעילויה^a רישיה, דלי עיניה, חוא^b לדיקלא, אלמיה יצריה, סליק פסקיה לקיבורא^a בשיניה.

^c M. | ^d Ar. | ^e Pr. 11⁴. || 16. ^a M. | ^b En לטוניה B. | ^c En. | ^d En B. || 17. ^a M. | ^b En חואה B.

18. Die Zerstreuung Israels. *Israel's Dispersion*. Pes 89^b M₁.

אמר ליה ההוא מינא לרבי יהודה נשיאה: „אנן עדיפינן מיניכו: בדידכו כתיב^a: „כי ששת חדשים ישב שם יואב וכל ישראל עד הכרית כל זכר באדום“, ואנן הא כמה שני איתנכו גבן, ולא קא עבדינן לכו מידי“. ^hאמר לו: „רצונך יטפל לך תלמיד אחד?“ נטפל לו^h רבי אושעיה, אמר ליה: „משום דלא ידעיתו, היכי תעבדו: תקטלוננהו כולהו, לא מלכיתו עילויהו; תקטלוננהו להנך דמלכיתו עילויהו, קרו לכו מלכותא קטיעתא“. אמר ליה: „גפה של^h רומי^p, בה סלקינן ובה נחתינן“.

19. Werdet ihr wie wir. *Be ye like unto us*. Sanh 39^a 18.

אמר ליה קיסר לרבי תנחום: „תא ליהוי כולן לעמא חד“. אמר: „לחיי; אנן דמהלינן, לא מצינן מיהוי כוותייכו; אתון טהליתו והוו כוותן“. אמר ליה: „מימר שפיר קאמרת^a, מיהו כל דזכי למלכא לשדויה לביבר“. שדויה לביבר, ולא אכלוה. אמר ליה ההוא מינא: „האי דלא אכלוה^a, משום דלא כפון הוא“. שדויה לדידיה ואכלוה.

20. Der Esel des Messias. *The Messiah's Ass*. Ib. 98^b 18.

אמר ליה שבור מלכא לשמואל: „אמרתון, משיח^h על חמרא אתי; אישדר ליה סוסיא בדקא^b דאית לי“. אמר ליה: מי אית לך^a כאר הור גונא^{ac}?

21. Heute, wenn ihr gehorcht. *To-day, if ye hearken*.Ib. 98^a K.

רבי יהושע בן לוי אשכחיה לאליהו ולרבי שמעון בן יוחי דהוו קיימי אפיתחא דגן עדן, אמר להו: „אתינא לעלטא דאתי?“

18. a 1 Reg 11¹⁶. || 19. a MEn. || 20. a Ar. | ^b בהרג Arlect. | ^c גור(ר)נג KM.

א[מרו] ליה: „אם ירצה אדון זה^h“. אמר רבי יהושע בן לוי: „שנים ראיתי, וקול שלשה שמעתי^h“. אמר להו: „לאימת אתי משיח?“ אמרו ליה: „זיל שיליה לדידיה!“ — „היכא יתיב?“ — „אפיתחא דרומי“. — „ומאי סימניה?“ — „יתיב ביני עניי^h סובלי חלאים^h, וכולהו שרו ואסרי בחד זימנא, ואיהו שרי חד ואסיר חד, אמר: דילמא מתבעינא^a ולא איעכב“. אול לגביה, אמר ליה: „שלום עליך, רבי^{ab}!“ אמר ליה: שלום עליך, בר ליואי!“ אמר ליה: „לאימת אתי מר?“ אמר ליה: „היום^h“. אתא לגבי אליהו, אמר ליה: „שקורי שקר בי, דאמר לי היום^h“. אמר ליה: „היום אם בקולו תשמעו“^d. אמר ליה: מאי אמר לך?“ אמר ליה: „שלום עליך, בר ליואי“. אמר ליה: „אבשחך לך וקאבוך לעלמא דאתי“.

22. Weder freien noch sich freien lassen.

They neither marry, nor are given in Marriage. B. b. 38^a F.

רבי בנאה הוה קא מציין מערתא. כי מטא^a למערתא דאברהם, אשכחיה לאליעזר עבד אברהם דקאי אבבא. אמר ליה: „מאי קעביד אברהם?“ אמר ליה: „גאני בכנפה דשרה, וקא מעיינא ליה ברישיה“. אמר ליה: „זיל אימא ליה: בנאה קאי אבבא“. אמר ליה: „ליעול וליתי: מידע ידיע^b דאיצר הרע^h בהאי עלמא לא שליט“. ציין ונפק.

23. Das Wissen der Toten. *The Knowledge of the Dead.* Ib.

ההוא אמגושא דהוה קא חטיט שכבי, כי מטא למערתא דרב טובי בר מתנה, תפסיה בדיקניה^a. אתא אביי, בעא במטותא מיניה, שבקיה. הדר אתא, תפסיה בדיקניה^a. אתא אביי, ולא שבקיה, עד דאיתי מספרא, וגווה^b לדיקניה^a.

21. a ת superser. | b + ומורי superser. | c לגביה K. | H. וגזו F וגרזיה b | a IB. || 23. a M. | b ידע || 22. a מתא F | b מטא a || Ps 95⁷. d

24. Idem. Ber 18^b M.

ועירי אפקיד זווי גבי ^a בת אושפיוכניה^a. עד דאתא מבי רב, נח נפשה דרביתא^b ולא פקידא. אול בתרה ל^b חצר מות^a, אמר לה: „ווי היכא?“ — אמרה ליה: „מתותי צינורא דדשא בדוך פלן; ויל שקלינהו; ואימ' לי לאימא, תשרד גובתא דכוחלא ומסרקאי בידה דפלניתא בת פלניתא דאתיא למחר“.

25. Idem. Ber 18^b M.

אבוה דשמואל הוו מפקדי זווי דיתמי גביה. עד דאתא שמואל מבי רב, נח נפשיה דאבוה והוו קא קרו ליה בר אכיל^a זווי דיתמי. אול בתריה^b לחצר מות. אמר להו: „בעינא אבא“. אמרו ליה: „אבא טובא איכא הכא“. אמר להו: „בעינא אבא בר אבא“. אמרו ליה: „אבא בר אבא טובא איכא הכא“. אמר להו: „בעינא אבא בר אבא דשמואל“. אמרו ליה: „סליק למתיבתא דרקיעא“. — אדהכי והכי, חוייה ללוי דיתבי אבראי. אמר ליה: „טאי טעמא דיתבת אבראי?“ — „דאמרי לי: כל כי הנך שני דלא עיילת למתיבתא דרב אפס וחלישתיה^d לדעתיה, לא טעיילינן לך למתיבתא דרקיעא“. — אדהכי והכי, אתא אבוה, ^eחוייה, בכא^e ואחיק. אמר ליה: „טאי טעמא בכית?“ אמר ליה: „דלעגל אתית, דקריבו יומך לממח“. — „ואמאי חייכת^f?“ אמר ליה: „דחשיבת טובא בהאי עלמא“. אמר ליה: „אי חשיבנא כולי האי, נייעילוה ללוי“. — דבריה ללוי ועיילוה. — אמר ליה: „זווי דיתמי היכא יהיבי?“ — „יהיבי באמתא דריחיא, עילאי ותתאי דידך, ואמצעי^g דיתמי; דאי גנבי, ליגנבו מדידך; ואי אכלא ארעא, תיכול מדידך“.

24. ^a אשפיוכניה IB. | ^b superser. | Ar. || 25. ^a prim IB. | נמי + ^c IB. | אבתריה IB. | ^b superser. | מאן ד ^d IB. | וחלישתיה IB. | חזייה דתוה קא בבי ^e IB. | אתיכת ^f IB. | ומיצעי ^g IB.

26. Was Gott tut, das ist wohlgetan.

Whatever the Lord doeth, is for the Best. Ber 60^b M.

רבי עקיבא הוה קאויל באורחא, הוה בהדיה תרנוגלא חמרא ושרגא. כי מטא לההוא [ביתא], בעא למכת בליליא, לא יהבו ליה אושפיזא. נפק וכת בדברא; אתא אריא ואכלא לחמרא, אתא תעלא ואכלה לתרנוגלא, אתא ויקא כבייה לשרגא. אמר: „כל דעביד רחמנא לטב“. אתא גייסא שבייה^a לביתא. אמר: „היינו דאמרי לנו: כל דעביד רחמנא לטב.“

27. Heilige den Sabbat. *Keep the Sabbath Holy.* Šab 119^a B.

יוסף מוקר^a שבי הוה ההוא גוי^b בשבבותיה, דהווי^a נפישו נכסיה טובא. אמרו ליה כלדאי: „כולהו נכסין^b יוסף מוקר שבי אכיל להו“. אול זפנינהו לכולהו נכסיה^b, וכן בהו מרגניתא, אותבה בסייניה. בהדי דקא עבר מברא, אפרחיה ויקא שדייה במיא, בלעיה כוורא. אסקוה אייתוה אפניא דמעלי שבתא, אמרי: „מאן זבין כי השתא?“ אמרי להו: „וילו אמטיוה לגבי יוסף מוקר שבי דרגיל דובין“. אמטיוה ניהליה, זבניה, קרעיה, אשכח ביה מרגניתא, זבנה^b בתליסר עיליתא דדינרי דדהבא. פגע ביה ההוא סבא, אמר: „מאן דיויף שבתא, פרעיה שבתא.“

28. Wahrheitsstadt. *Truth-town.* Sanh. 97^a M.

אמר רבינא: מריש הוה אמינא, ליכא קושטא בעלמא. אמר לי ההוא מרבנן ורב טבות שמיה (ואמרי לה: רב טביומי שמיה), דאי הווי יהבי ליה כל חללי עלמא, לא הוה משני בדיבוריה: „כי איקלעי לההוא אתרא דקושטא שמיה, ולא משני בדיבורי[הו], ולא הוה מאית איניש מהתם ולא^a שניה; נסיבי איתתא מיניהו, והווי לי תרי בני“. יומא חד הוה יתבא דביתוהו וקא חיפא רישיה, אחיא שבבתא טרפא אדשא. א[מר]: „אמינא

26. ^a B En. || 27. ^a M. | ^b Ar. || 28. ^a בלא rell.

לאו אורח אדעא; אמרי לה: "ליתתה הכא." שכיבו לה בני^b; אתו אינשי לקמי[ה], אמרו: "מאי האי?" ,אמינא להו: הכי הוה מעשה^h; אמרו לי: במטותא מינך בענן, פוק מאתרין, ולא תיגרי בהו מותנא בהנך אינשי."

29. Wie man sich als Gast benimmt.

The Etiquette of a Guest. Pes 86^b M₁.

רב הונא בריה דרב נתן איקלע לבי רב נחמן בר יצחק. אמרי ליה: ,,מאי שמך?" אמר להו: ,,רב הונא." אמרי ליה: ,,תיב אפוריא", ואיתיב. יהבו ליה כסא, קבליה בחדא זימנא, שתייה, איפסיק ביה, ולא אהדר אפיה. אמרי ליה: ,,מאי טעמא קרית נפשך, רב הונא?" אמר להו: ,,בעל השם^h אנא. — ,,מאי טעמא קבילת כסא בחדא זימנא?" אמר להו: ,,מסרבין לקטן, ואין מסרבין לגדול"^h. — ,,ומאי טעמא כי אמרו לך: תיב אפוריא, איתיבת?" אמר להו: ,,כל שאומר לך בעל הבית עשה^h". — ,,ומאי טעמא אישתייה לכסך בתרי^a זימני?" אמר להו: ,,דתניא: ה^h השותה כוסו בבת אחת, הרי זה גרגרן^h". — ,,ומאי טעמא לא אהדרת אפך?" אמר להו: ,,כלה^h תנן."

30. Eine kluge Frau und eine törichte Frau.

A Wise Woman and a Foolish Woman. Sanh 109^b—110^a K.

אמר רב: און בן פלת אשתו הצילתו^h. אמרה ליה: ,,מאי נפקא לך מינה? אי מד רבה, ואנת תלמידה; ואי מר רבה, אנת תלמידה." אמר לה: ,,ומאי איעביד? הואי בעיצה^h ואישתבעי בהדייהו." אמרה ליה: ,,ידענא^a דכולה כנישתא^a קדישי נינהו, (דכתיב^b: כי כל העדה כולם קדושים)". אמרה ליה: ,,תיב דאנא מצילנא לך". אשקיתיה חמרא וארויתיה ואגניתיה גואי, איתיבה^c על בבא וסתר^aה למוייה; כל דאָתי, חוייה, הדר. אדהכי והכי, איבלעו להו. — איתתיה דקרח אמרה

b = בניה B En. || 29. a BM. || 30. a BM. | b Nu 16^a. | c En.

ליה: „חיות מאי קא עביד משה? איהו הוה^a מלכא, לאחזה שׁויה כהנא רבא, לבני אחזה שוי^b סגני כהנים^b; אי אתיא תרומה^b, אמר: תיהוי לכהן^b; אי אתיא חלה^b, אמר: תיהוי לכהן; ^bמעשר ראשון^b דשקליתו אַתו^d, אמר^e: הבו חד מעשרא לכהן; ותו, גייו לכו למויכו ומטליל^f בכו^f ככפנתא, עייניה^e יהיב במזייכו^g“. אמר לה: „הא איהו נמי קא עביד!“ אמרה ליה: „כיון דכולהו^g רבותא בהדיה נינהו^g, חמות נפשי עם פלשתיים, הוא דקא עביד“. ועוד דקאמר לכו: עיבידו הכלת^h; אי סלקא דעתך תכלתא^h חשיבא היא^b מצוה^h, אפיך^a גלימי דתכלתא^a וכסינהו לכולהו מתיבתך“. והינו דכתיבⁱ: „חכמת^j נשים בנתה ביתה, ^hזו אשתו של און^h; ואולת בידה^k תהרסנה, ^hזו אשתו של קרח^h“.

31. Die Männer von Sodom. *The Men of Sodom.*

Sanh 109 M (ordo qui in B).

^a אמרי אנשי סדום^a: דאית ליה תורא נרעי^b חד יומא; דלית ליה, נרעי^b תרי יומי. ההוא יתמא בר ארמלתא יהבו ליה תורי למרעי, אול שקלינהו וקטלינהו; אמר להו: „דאית ליה תורא^e, נישקול חד משכא; דלית ליה, נישקול תרי“. אמרו ליה: „מאי האי?“ אמר להו: „סוף דינא תתלת^h דינא; מה תתלת דינא דאית ליה תורא נרעי^b חד יומא, דלית ליה נרעי^b תרי יומי, אף סוף דינא דאית ליה נישקול חד משכא, דלית ליה נישקול תרי“.

דעבר במברא, ניתיב זווא; דלא עבך במברא, ניתיב תרי. דהוה רמי ליבני, אחי כל חד, שקיל חד; אָמר ליה: „אנא חדא דשקלי!“ דהוה שדי תומי או שמכי, אתי כל חד, שקיל חד; אָמר ליה: „אנא חד דשקלי!“

d Kc. | e superser. | f M. | g Kc. | h mg. | i Pr 14¹. | j sic; חכמה BM (ut Biblia). | k En (ut Biblia) || 31. ^a superser. | b En Ar. | c K.

ארבעה^d דיני הוּוּ בסדום: שקראי ושקרוראי זיפאי^e ומצלי דין. דמחי ליה לאיתת חבריה ומפלה, אַמרי ליה: „הבה ניהליה דטיעברה ניהליך^e. דפסיק ליה לאודנא דחמרא דחבריה, אַמרי ליה: „הבה ניהליה^e עד דקדחה“^f.

דפדיז ליה לחבריה, אַמרי ליה: „הב ליה אנרא, דשקיל לך דמא“^g. מאן דעבר אארבא^h יהיב^h ארבעה זווי; דעבר במיא, יהיב^h תמניא זווי. זימנא חדא אתא ההוא כובס^h, איקלע להתם. אמרו ליה: „הב ארבעה זווי“^g. אמר להו: „אנא במיא עברי“^g. אמרו ליה: „אם כן^h, הב תמניא זווי“^g. לא יהב. פדיוהⁱ. אתא לקמי דיינא, אמר ליה: „זיל הב ליה ארבעה זווי, דשקיל לך דמא, ותמניא דעברת במיא“^g. אליעזר עבד^h אברהם איתרמי להתם, פדיוהⁱ. אתא לקמי דיינא, אמר ליה: „הב ליה אנרא, דשקיל לך דמא“^g. שקל גללתא, פדיוהⁱ לדיינא. אמר ליה: „מאי האי?“ אמר ליה: „אנרא דנפיק לי מינך, יהביה ניהליה להאי!“ אמר ליה: „ולואי כדקיימי, קיימי!“

הויא להו פורייתא^k דהוּוּ מגנו עלה^l אורחי; כי מאריך, גייוי מיניה; דהוּוּ גוץ מתחי ליה. אליעזר עבד אברהם איקלע להתם, אמרו ליה: „קום גני אפוריא!“ אמר להו: „גידרא נדרי, מן יומא דמיתת שרה, לא גנינא אפוריא“.

כי הוּוּ מתרמי להו עניא, יהבי ליה כל חד וחד דינרא, וכתוב שמיא עליה, וריפתא לא הוּוּ מטטו ליה^m. כי הוּוּ מאית, אתו כל חד וחד שקיל דידיה.

^mכי הוּוּ עבדי הלולא, והוּוּ אתי אכסניא, ומזמין יתיה חד מנהון, הוּוּ להו איסרא דהוּוּ צלבין ליה. אליעזר עבד אברהם. אול אשכח להו הלולא, אול יתיב לגבי סעודתא בעקבא דכולהו.

d M* = rell; Me, duo nomina קפשקר קפשקר ששה | e זיפא K. | f + לאמתא וכן Msuperscr. | g M*KtF; addit. | e זיפא K. | f + לאמתא וכן Msuperscr. | g M*KtF; addit. | h FK. | i M*K*; MeKe. פדעיה | j M*KF; Me. פדעיה | k En K. כורסיותא | l rell; M. עליה | m mg.

אמר ליה: „מאן ופנך הכא?“ אמר ליה: „את“. שקל גלימיה ורהט. עבד לכולהו הכי, עד דמטא לגבי דינא. אמר ליה: „מאן ומנך?“ אמר ליה: „את“. שקל גלימיה ורהט. שקלו כולהו גלימייהו ורהוט. יתיב עלוי^ה סעודתא ואכלה^ה.
 ההיא רבי^התא דקא מפקא ריפתא לעניא בחצבא, איגלאי^ה טילתא; שפיוה דובשא ואוקמוה על איגר שורא, אתו זיבורתא^ה ואכלוה. והיינו דכתיב^ה: „ויאמר יי ועקת סדום ועמורה כי רבה“, ואמר רב יהודה אמר רב: „על עסקי ריבה“^ה.

32. Sanherib. *Sennacherib*. Sanh. 95^b M.

אמר רבי אבהו: ^האלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו^ה, דכתיב^ה: „ביום ההוא יגלח יי בתער השכירה“. אתא קודשא בריך הוא, אידמי ליה נגברא סבא, אמר ליה: „אי אולת לגבי הנך ^המלכי מורח ומערב^ה דאיתיתניהו לבניהו וקטלתינהו, מאי אמרת להו?“ אמר ליה: „ההוא גברא נמי בההוא פחדא הוא^ה יתיב“. אמר ליה: „היכי נעביד?“ אמר ליה: „ויל שני נפשך, כי היכי דלא לידעוך“. — „במאי אשני?“ אמר ליה: „ויל אייתי לי מספרא ואיגוייך“. — „טהיכא?“ אמר ליה: „עול לההוא^ה ביתא ואייתי“. אול אשכחינהו למלאכי, אידמו ליה לגברי, והוו קטחני קשייתא. אמר להו: „הבו לי מספרא“. אמרו ליה: טחון^ה חד גריוא דקשייתא^ה וניתן לך“. טחון חד גריווא דקשייתא^ה, יהבו ליה מספרא. עד דאת[א]^ה, איחשיך^ה. אמר ליה: „ויל אייתי נורא“. ^האייתי ליה^ה. בהדי דקנפח^ה ליה, איתלי נורא בדקניה. אול גוויה ולרישיה^ה. היינו דכתיב^ה: „וגם את הוקן תספה“. (אמר רב פפא: היינו דאמרי אינשי: גרידת[יה]^ה לארמאה^ה שפיר^ה, איתלי נורא בדיקניה, לא שבעת

^h n Mmg. | ^o rell. | p בורר (ז) BF | q Gen 18²⁰. || 32. ^a Is 7²⁰. | ^b K. | ^c mg. | ^d B En. | e K. טחון | f B En K. | g K. דאתי | h superscr. | i פח eras. | j rell. לרישיה | k = K En K שפר ליה, quod postea deletum. | l Ar. גרעתיה | m Ar. ושפר ליה

חוכא^h מיניה.) אול אשכח דפא מתיכותא דנח, אמר: היינו אלהא רבא דשובי[ה] לנח מטופנא; אי אויל ההוא גברא ומצלח, מקרב להו לתרין בנוהי קמ[ך]. שמעו בנוהי וקטלוה.

33. Eleazar, Sohn des R. Simeon.

Eleazar Son of R. Simeon. B. m. 83^b—84^b F.

רבי אלעזר ברבי שמעון אשכחיה ל^aפרהגבנא^a דמלכא דתפיש גנבי. אמר ליה: „היכי יכלת להו? לאו בחיותא^b מתילי, דכתיב^c בהו: „בו הרמוש כל חיתו יער“? (איכא דאמרי: מהאי קרא^d אמר ליה: „יארוב במסתר כאריה בסוכו יארב לחטף עני יחטף עני^e במשכו ברשותו.“^f) אמר ליה: „מאי אעביד? הרמנא דמלכא הוא.“ אמר ליה: „תא אגמך, היכי תעביד: עול בארבע^g שעו לחנותא. וחוי מאן שתי חמרא וקמנמם^h, עין אבתריה: אי עבידתיה בליליא הוא, רדודי קא רדיד, ואי לא, גנבא הוא; אי צורבא מרבנן הוא, קדומי קדים לגירסיה; אי פועל^h הוא, קדומי קדים לעבידתיהⁱ; דלא הכי יהכי, תפשיה^j.“ אישתמעת מילתא בי מלכא, אמ' ל': „קרנא דאיגרתא, איהו ליהוי פרוונקא.“ הוה קא תפיש ואויל. שלח ליה רבי יהושע בן קרחה: „חומץ בן יין! עד מתי אתה מוסר בנוי של אלהינו להריגה?^h“ שלח ליה: „קוצים אני מכלה מן הכרם^h.“ שלח^k: „בעל הכרם יכלה את קוציו^h.“ פגע^l ההוא כובס^h, אמר ליה: „חומץ בן יין! עד מתי אתה מוסר עמו של אלהינו להריגה?“ אמר: „מדחציף כולי האי, שמע מינה, רשע^l הוא.“ אחוי עליה, תפשוה. בתר דעבד, תב מדעתיה, וקעי

Ⓜ En. | 33. a = M Ar פרה גנבא H פרהגונה | K. דשיזביניה
 b = HMvid כ | c Ps 104²⁰. | d Ps. 10⁹. | e למשכו
 H (א"ל) דילמא (ק)שקלת צדיקי ו(ק)שבקת + f | F. ברשותו
 | g rell. | h וקמנמם F. | i לעבודתיה F. | j תפשיה M. | k + ליה rell. | l + ביה rell.

לפרוקיה, ולא הוה קא מסתייעת מילתא. קרי אנפשיה: שומר פיו ולשונו שומר מצרה^m נפשוⁿ. אסקוה לוקיפה, קא אויל ואתי תותיה וקא מצטער. ^hאמ[רן] לו: „רבי, אל ידע לך! הוא ובנו בעלו נערה המאורסה^o ביום הכיפורים“. הניה ידו על כריסו, אמר: „כרסי ובני מעיי, שישו! ומה ספיקות שלכם כך, והאות על אחת כמה וכמה! טובטחני בכם שאין רימה ותוליעה שולטת בכם^h“. ואפילו הכי, לא מייתבא דעתיה. אשקוה^p סמא דשינתה^q, ועילוה לביתא^r דשישא, וקרעוה^s לכרסיה, והוו מפקי מיניה דיקולי דיקולי דתרבא, ומותבי בשימשא בתמו^t ואב^u, ילא מטרח^t.

ואפילו הכי לא סמיך ר' אלעזר בר' שמעון אדעתיה^u. קביל עליה יסורי. בליליא הוו מייכין ליה שיתין נמטי, לצפרא מפקין מיניה שיתין משכלי דמא וכיבא. וכל יומא עבדא ליה דב[י]תהו שיתין מיני^v ליפדא דהוה אכיל ובאדי^w, ולא שבקא ליה למיפק לבי מדרשא, סברא, דילמא חל[ני]ש. בליליא אָמר: „אחי וריעי, בואו^h!“ לצפרא אָמר: „אחיי וריעי, צאו (מפני ביטול תורה^h)! יומא חד שמעתייה דביתהו, אָמרה ליה: „כיליתה ממון של בית אבא^h!“ שבקתיה ונפקת לבי^x נשה. ההוא יומא אתו^y שיתין^z ספוני^a, ואייתי ליה שיתין ארנקי, ועבדו ליה שיתין מיני לפדא. אָמרה לה דביתהו לברתא: „איולי הוי אבוך מאי קא הויא עליה!“ אתאי חואי, אמר לה: „שלנו גדולה משלכם^h“. קרי אנפשיה: היתה כאניות סוחר מטרחק תביא לחמה^b.

^m text. masor. מצרות. | ⁿ Pr 21²³. | ^o = HM; art. > B En. | ^p = H. | ^q דשוניאה H. | ^r + בר (F^o דברי) F*; confusae sunt duae lectt. | ^s H עיה-Fvid. | ^t + כל —? לא מסרח. | ^u חרבא כי איה ביה סוריקי סומקי מסרח, האי אצ"ג דאית ביה שורייוקי H שורייוקי M = [סורייוקי] Fmg; סורייוקי סומקי לא מסרח B En. | ^v rell. | ^w סורייוקי H שורייוקי M סורייוקי [סורייוקי] B En. | ^x rell. | ^y וריעי F. | ^z > rell. | ^a ספוני F. | ^b Pr 31¹⁴.

ההוא יומא איברי^g ליה עלמא ונפק^d לבי מדרשא. איתיו^e
 שיתין מיני דמא, אטהרינהו. הוו קא מרנני רבנן, אמרי: סלקא
 דעתך, לא הוה בהו חד טמא^h? אמר להו: „אם כמותי הוא,
 יהו כולם זכרים; ואם לאו, תהא נקבה אחת ביניהן“. היו^f
 כולם זכרים, והעלו^g להם אלעזר על שמו. (אמר רבא^h: כמא
 פיריה וריביה בטלה אשהⁱ זו מישראל!^h)

כי נח נפשיה, אמר לה לדביתהו: „מידע ידענא דרבנן
 נקטי בדעתיהו עילוין^j, ולא נהגי בי יקרא כדמבעי לי^k; אסקין
 אנניין בעליתא, ולא תיסתפי מינאי“. אמר רבי שמואל בר
 נחמני: אישתעיא לי אימא דמר נתן^l דאישתעיא לה^m דביתהו
 דרבי אלעזר בר' שמעון: לא בציר מתמני סריⁿ ולא טפי מעשרין
 וארבע^o דאגניתיה בעליתא; וכי הוה מעיינא ליה ברישיה, והוה
 מיתעקר שעריה, מלא דוכתא דמא. יומא חד חוייה מורנא דקא
 נפיק מאוניה, חלש דעתה^p; איתחוי^q: „לההיא דשמעית בצורבא^r
 מרבנן, ולא מחאי^s כי דימבעי ליה“. כי הוו אתו בתרי^t לדינא,
 מר מסדר דיניה ומר מסדר דיניה, נפקא בת קלא מעליתא
 ואמ[רה]: „איש פלוני, אתה זכאי! איש פלוני, אתה חייב!^u“
 יומא חד הות קא מינצייא שיבכתה^v, אמרה: „תהי כבעליך
 שלא ניתן לקבורה^w“. אמרי רבנן: הא ודאי לאו אורח ארעא.
 שלחו ליה^x לבני בירי לאסוקיה^y, סליקו רבנן לאיעסוקי ביה, לא
 שבקינהו בני בירי, דכל כמא דהוה מנח גביהו, לא שלטא^z בהו
^hחיה רעה^h. איתחוי ליה רבי שמעון בן יוחי אבוה דרבי
 אלעזר לרבנן בחילמא: „פרידא אתת יש לי ביניכם, ואי אתם
 מביאין אותה אצלי^h“. יומא חד מעלי יומא דכיפורא הוה,

o F. ויעלה g. | F. יהו f. | M. איתו e. | F. ונפק d. | F. ראי e.
 F. להו k. | H. ויא; F. ויה j. | R. רשעה. | HM. ר' h.
 FH. סר EnM. n. | F. ליה m. | En. ונתן HM. יותנן l.
 לר בחילמא + q. | F. תיה p. | En. ותרין HM. ותרתי F. וארבע o.
 EnM. x. | F. בזלוחא דצורבא r. | F. א"ל ליה?? מירי אלא
 | l. להו v. | rel. בהדי H. | F. בתריה t. | H. מיחאי H. אמחאי
 F. שליטא x. | w. quaedam hic omissa videntur.

אגב דהוו טרידי, סליקו רבנן ואסקו^z, זאול ואמטיה^z למערתא דאבוה, אשכחו עכנא דאהדרה^a למערתא דאבוה. אמרו ליה^b: „עכנא עכנא, פתח^c פיך, ויכנס בן אצל אביו^h“. פתחה להו, עיילוה.

34. Die Bedeutung des R. Hijja. *The Greatness of R. Hiyya.*
Ib. 85^b H.

כי הוו מינצו רבי חנינה ורבי חייא, אמר ליה רבי חנינא: „בהדאי דידי מינצית? דאי משתכחא תורה^h מישראל^p, מהדרנא לה מפילפולאי“. אמר ליה רבי חייא: „בהדאי דידי מינצית? אנא עבידנא^h לתורה שלא תשתכח מישראל^h: שדינא כיתנא, וגדילנא נשבי, וציידנא טאבי, ועבדינא מגילאי טפי, וכתיבנא חמשא חומשי, וסליקנא למתא דלית בה מקרי דרדקי, ומקרינא חמשה ינוקי בהמשה חומשי, ומתנינא שיתא ינוקי בשיתא סידרי, ואמינא להו: „עד דהדרנא, אקרו בהדי הדדי, ואתנו בהדי הדדי; ועבדי לתורה^h דלא משתכחא מישראל“.

35. Idem. Ib.

אמר רב חביבא: אישתעי לי רב חביבא בר סומקי: הוא ליהוא מרבנן דהוה שכיח אליהו גביה; בפניא הוו שפירן עיניה, לצפרא הוה כדמיקליין עיניה בנורא. אמרי ליה: „מאי האי?“ אמר: „דאמרי לאליהו: אחזי לי רבנן צדיקי כי סלקי ונחתי למתיבתא דדקיעא; ואמר לי: „בכולהו גוהרקין איסתכל לבר מגוהרקא דרבי חייא דלא תיסתכל“. — ומאי סימניא^a? — בכולהו גוהרקי עיילי מלאכי, לבר מגוהרקא דרבי חייא, דלא עיילי מלאכי, דמנפשיה סליק ונחית. לא מצאי לאוקומי אנפשי, ואסתכלי ביה“. אתו תרי בוטאטי^b דנורא, מתו לעיניה וסמיוה. „אולי ואשתטחי אמערתי, אמרי ליה: מתניתא דמר הנינא. ואיתפאי“.

rell. | c פתחתי | b לה = rel. | a F-רו | z אול ואמטיוה | י. דוה |

35. a סימניה F. | b בוטאטי = FM Ar בוטאטי H.

36. Idem. Ib. F.

אליהו הוה שכיח במתיבתא^a דרבי. יומא חד איעכב ולא
 אתא; כי אתא, אמר ליה: „מאי טעמא איעכב^b?“ אמר ליה:
 „אדמוקימנא לאברהם וממשינה ליה ידיה ומצלי ומיגנינא^c ליה,
 ואדמוקימנא ליה ליצחק וממשינא ליה ידיה ומצלי^d ומיגנינא, וכן
 ליעקב.“ אמר ליה: „ואוקמינהו להו בהדי הדדי!“ — „דחקי
 ליה^e שעתא, ואתי משיח^h בלא ומניה.“ אמר ליה: „יש דוגמתן
 בעולם הוה^h?“ אמר: „איכא ר' חייא ובניו^h.“ גור^f תעניתא,
 אותבינהו קמי^g תיבותא^h, אמ[ר], ^hמשיב הרוח^h, נשא וקא;
 אמ[ר], ^hמוריד הגשם^h, אתא מיטרא; כי מטא, ^hמחייה המתים^h,
 אמרו ברקיעא: „מאן גליא להא מילתא?“ — „אליהו.“
 אתיוה ומחיוה שיתין פולסי דנורא. אתיהיב ליה רשותא, הוה
 כי דובא; עלⁱ ביניהו וטרדינהו.

37. Die Weisheit des R. Banna'a. *The Wisdom of R. Banna'a*.
 B. b. 58 H.

ההוא גברא דשמעא לדביתהו דהוה אמרה לברתה: „אמאי
 לא צניעא הך איתתא באיסורא? עשרה בני אית לה להך
 איתתא ולית לה מגברה אלא חד.“ כי קא שכיב, אמר להו:
 „כלהו נכסי לחד ברא.“ לא ידעי להי מיניהו; אתו לקמיה
 דרבי בנאה, אמר להו: „זילו חבוטו^a לקבריה דאבוכון, עד דאמר
 לכו.“ אזול, פש חד מיניהו דלא אול. אמר: „כולהו נכסי
 דהאי.“ אזולו ואכלו ביה קורצא^b בי מלכא^b, אמרו ליה:
 „איכא חד גברא ביהודאי דמפיק ממונא בלא סהדי ובלא
 מידי^c.“ אתיוה, חבשוה^d. אתת דביתהו, אמרה להו: „עבדא
 הוה לי, קטלוה, פסקוה לרישיה, פשטוה למשכיה; אוקמוה, וקא

36. a Fe. | b adde מר. | c rel. ומיגנינא. | d F. ומצליה. |
 e l. לה? | f גור F. | g קמיה F. | h H. תיבתא F. | i Fsuperscr. ||
 37. a B. En F. חבטו H. | b rel. מלכא H. | c rel.
 H. | d rel. > H.

משקו ביה מיא; לא דמי קא יהבו לי, ולא אנרא קא יהבו לי. לא הוו ידעי, מאי קאמרה להו. אמרי: „אפקוה לסבא דיהודאי, דילמא ידע.“ נפק אמר להו: „ורנוקא קאמרה.“ אמרי: „הואיל^h וחכים כולי האי, ליתבי אבבא ולידין דינא.“ חזא דכתיב אבבא דאבולא: „כל דיין דמתקרי לדין, לא שמיא דיין.“ אמר: „אלא מעתה^h, אפלו אתי איניש מעלמא ומקבע ליה ומנא לבי דינא, הכי נמי דאפסיל ליה? אלא^e הכי כתובו: „כל דיין דמתקרי לדין ויגבון מיניה ממון בדין, לא שמיא דיין.“ כתבו הכי: „ברם סבא דיהודאי כך אמר: „כל דיין דמתקרי לדין ויגבון מיניה ממון בדין, לא שמיא דיין.“ חזא טוב דהוה כתיב: „בריש כל מותא אנא דם, ובריש כל חיין^f אנא חמר.“ אמר להו: „אלא מעתה, דנפיל מאיגרא ומית, דנפיל מן דקלא ומית, הכי נמי דדם קטיל ליה? ודימטא לממט^g ואשקויה חמרא, היי? אלא כתובו הכי: „בריש כל מרעין אנא דם, בריש כל אסואן אנא חמר.“ כתבו: „ברם סבא דיהודאי כך אמר: „בריש כל מרעין אנא דם, בריש כל אסואן אנא חמר^h; באתרⁱ דלית חמר, תמן מתבעין סמנין.“

38. Die Bekehrung des Reš Lakīš.

The Conversion of Resh Lakīsh. B. m. 84^a F.

יומא חד הוה קא סחי במיא בירדנא, אתא ריש לקיש דמייה באיתתא^a, דצייה לרומקא, ^bשוור לירדנא^b אבתריה^c. אמר ליה: „חילך לאורייתא^d!“ אמר ליה: „שופרך לנשי!“ אמר ליה: „אי הדרת בך, אית לי אחתא דשפירא מינאי ויהיבנא לך.“ הדר בית^e בעא^e למיהדר לאיתויניהו למניה, ולא אמצי. אקרייה ואיתנייה ושוייה גברא רבה. יומא חד^f הוה יתיב^g בית מדרשא וקאמרי: ^hהסייף והסכין והרומת והפגיון מגל קציר ומגל

e HEn. | חרי M חריא F | f B F | sed cf. infra. | H היכי כתיבי e

ובאתרא H באתרא i rell | h mg. | H לימות B En למימת FM g

H. | b tr F. | H. | סבר איתתא הוא = M אדמיר' כאיתת' 38. a | Hmg. ||

F. | d Fe. | e H בעיא F. | f > F. | g l. | F. | אבתריה c

יד מאימתי מקבלין טומאה? משעת גמר מלאכה. איזהו גמר מלאכתך? ר' יוחנן אמר: ^hמשעה שיצדפינו בכבשן^h; ריש לקיש אמר: ^hמשעה שיצחצחינו במים^h. אמר ליה: „ליסטאה בלסטיותיה^h ידע“. אמר ליה: „מאי אהנית לי? התם קרו ליה רבי, הכא קרו ליה רבי“. אמר ליה: „לא אהנאי לך, דקריבתך תחת כנפי השכינה^h?“

חלש דעתיה דר' יוחנן; איחלש ריש לקיש. אתאי דביתהו אמרה ליה: „חוי לדירי!“ לא אשגח בה^j. — „חוי לבניה^k ולבנתיה!“ לא אשגח בה^m. קרי עלה: עובה יחומיך אני אחייה ואלמנותיך עלי תבטחום^o. נח נפשיה דריש לקיש, הוה קא מצטער ר' יוחנן אבתריה. אמרי רבנן: מאי נעביד ליה דמיתבא^p דעתיה? ליתי ר' אלעזר בן פדת דמחדדן^q שמעתתיה, נייעול. עייל לקמיה. כל מילתא דהוה קאמר, הוה אמר ליה: „תניא דמסייעא לך“. אמר ליה: „את^s כבר לקישא? בר לקישא כי הוה אמינא שמעתא, מקשי ליה עשרין וארבעה קושייתא^u, ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פירוקי^v, וממילא^w רווחא שמעתא; ואת אמרת: תניא דמסייעא לך! אטו אנא^x לא ידענא דשפיר קאמינא?“ הוה אזיל קא קרע מניה^z ואמר: „בר לקישא היכא את? בר לקישא היכא את?“ עד דשף דעתיה, ובעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה.

39. Der Tod des Rabba b. Nahmani.

The Death of Rabba b. Nahmani. Ib. 86^a F.

אמר רבינא^a: אישתעי לי חמא בר ברתיה דחסא^b, דרבה בר נחמני בשמדא נח נפשיה. אולו אכלו ביה קורצא בי מלכא,

^h H XB En בליסטאותיה M בליסטאיה F. | ⁱ ליה F. | ^j H ביה F. | ^k F-חי I. | ^l ? לבניי I. | ^m F-נותיה I; F-? ולבנתיה I. | ⁿ F-חוי I. | ^o Je 49¹¹. | ^p H דליתירבה F. | ^q HM דרו F-vid. | ^r H >F. | ^s F-e. | ^t ליה F. | ^u XB En H מ-יאתא F. | ^v HM פרוקי XB En פירקי F. | ^w XB En M ומימלא F. | ^x H. | ^y H אנן F. | ^z מיניה F. || 39. ^a כחנא rell. | ^b superscr.

אמרי: „איכא גברא ביהודאי דקמבטל תליסר אלפי גברי ירחא בקיטא וירחא בסיתוא מכרגא“. שדרו פריסחקא^o דמלכא אבתריה, ערק^d לצריפא דעינא, ומצריפא דעינא לשיחא, ומשיחא לאפדנא דשבח^e, אול פריסחקא דמלכא אבתריה, ^fאיכלע לההוא אושפיוא דהוה ביה^f, אשקויה חרי כסי ^gודליוה לתנא מקמיה^g, הדר פרצופיה לאחוריה. אחו^h לגביה אמרו ליה: „מאי נעביד? גברא דמלכא הוא“. אמר להו: „הדרוⁱ לתנא ויהבו ליה כסא, דהשתא הדר^j פרצופיה“. עבדו ליה הכי ואיתסי. אמר: „מידע ידענא דגברא דקא בעינא ליה הכא ניהו; מיהו, אי קטלי לההוא גברא, לא טודע; אי מצערו ליה, מודע“. עיליה^k לביתה, אחדא לבבא. איתרחיש ליה ניסא, פרק אשיחא, נפק. אול לאגמא. אשכח גירא דדיקלא, הוה קא יתיב עליה. קא מיפלגי במתיבתא דרקייעא: ^hאם בהרת קודמת^l לשער לבן, טמא; ואם שער לבן קודם לבהרת, טהור; ספק^h מאי? אמר ^hהקדוש ברוך הוא: טהור^h, מתיבתא דרקייעא אמרי: „טמא^h. אמרי: מאן נוכח? נוכח רבה בר נחמני, דאמר רבה בר נחמני: ^hאני יחיד בנגעים ואהילות^h. אתא שלית אבתריה, לא הוה יכיל למיקרבא ליה, דלא הוה שתיק פומיה מגירסיה. שמע קלא דריגשא^m באגמא. הוא סבר, פריסחקא דמלכא הוא; אישתיק, יכיל ליה. כי קא ניחא נפשיה, אמר: ^hטהור, טהור^h. ^hיצתה בת קול ואמרה: אשריך רבה בר נחמני שגופך טהור ויצתה נשמתךⁿ בטהרה^h. נפל פיתקא ארישא דאביי: רבה בר נחמני ^hנחבקש לישיבה של מעלה^h. לא הוו ידעי, היכא הוה שכיב. חוו ציפרי דהוו קיימי באגמא, וקא עבדו ליה^o טולא^p. אולו אשכחו, וספרוה תלתא יומין ותלתא לילותא. נפק להו פיתקא דרקייעא: ^hכל הפורש יהא בנדוי^h. ספרוה שבעת יומין ושבעת לילותא. נפק להו פיתקא מרקייעא: ^hלכו לביתכם^q לשלום^h. ^zההוא יומא דנח

^o prm פירי | ^d HM. | ^e codd. inter se omnino differunt. | ^f cf. H.

^g H. | ^h אתא F. | ⁱ הדרו F. | ^j הדרו F. | ^k עיליה F. | ^l rell.

^m F, sed prm דגרסיה, quod deletum est. | ⁿ rell הך F.

^o H להו F. | ^p H הולא F. | ^q rell כו F.

נפשיה, דלי ועפא, דלייה לההוא טיעא כי רכיב אנמלא מחד גיסא דנהר פפא, שדייה באידך גיסא. אמר: „מאי היא?“ אמרי ליה: „נח נפשיה דרבה בר נחמני.“^א אמר לפניו:^ה „ריבוניה דעלמא! רבה דידך, ועלמא דידך; אמאי מחרבת ליה?^ז מיד נח ועפא.

40. Stücke aus dem „Kapitel der Frommen“.

Stories from the „Chapter of the Saints“.

a) Taan 20^b—21^a M₁.

אמר ליה רבא לרפרם בר פפא: „לימא לן מר מהני מילי מעליקתא דהוה עביד רב הונא.“ אמר ליה: „ביומא דעיבא מפקין ליה בגוהרקא דדהבא, וסיר ליה^א לכולה מתא: כל אשיתא דהוה^ב רעיעא, הוה סתר לה; אי איפשר ליה למרה, בני לה; ואי לא, בני לה איהו מדנפשיה. וכל בהדי פניא דמעלי שבתא משדר שליחא, וכל ירקא דהוה יתיר^ס להו^י לגינאי, זבין ליה ושדי ליה לנהרא . . . כי הוה כריך ריפתא, הוה פתח לה לדשא, אמר: „כל דצריך ליעול וליתי.“ (ואיכא דאמרי: מילתא דשיבתא הוה גמיר, הוה^ד מוזמין ליה^ד כווא דמיא ותלי ליה^ה, אמר: „כל דצריך, ליעול ליתי,^ז דלא ליסתכן.) אמר ליה: „כולהו מצינא מקיימנא, לבר מיהא, משום דנפישו בני חילא במחווא.“

b) Ib. 21^a M₁.

אילפא ורבי יוחנן הוה דחיקא להו מילתא טובא, אמרי: „ניקום ניויל נעביד עיסקא ונקיים^א בנפשו, אפס כי לא יהיה בך אביון^ב.“ אולו איתיבו^ס תחותי ההיא אשיתא רעיעא^ד. הוון קא כרכי ריפתא, שמעיה רבי יוחנן דקאמר ליה^ה מלאך

^r H. || 40a. ^a En. | ^b En. | ^c M₁. | ^d M₁. | ^e M₁. | ^f M₁.

^e En. | ^f M₁. | ^g mg. || 40b. ^a M₁. | ^b M₁. | ^c M₁.

^b De 15^d. | ^c M₁. | ^d M₁. | ^e M₁.

ל^החבריה: „תא נשדײה עליהו ונקטלינהו^f, ^hשׁמניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה^h“. אמר ליה אידך: „שבקינהו, דחד מיניה קיימא ליה שעתא“. אמר ליה רבי יוחנן לאילפא: „שמע מד מידי?“ אמר ליה: „לא“. אמר: „שמע מינה, אנא הוא דקיימא לי שעתא. ^gאיהדר אויל^g אנא אקיים בנפש^h, כי לא יחדל אביון מקרב הארץ¹“. עד דאתא אילפא, מלך רבי יוחנן. כי אתא אילפא, אמרו ליה: „אי איתב מד וגרים, לא מר הוה מליך?“

c) Ib. M.

ומאי^a קרו ליה נחום איש גם וו? דכל דהוה סלקא ביה, הוה אמר: ^hגם וו לטובה^h. זימנא חדא שדרו רבנן דורון לקיסר מלכא. אמרי: בהדי מאן נשדר? אמרי: בהדי נחום איש גם וו, ד^hמלומד בניסין^h. שדרוה בהדיה. אול גנא ביהווא דיורא, קמו הני דיוראי שקלו כל מה דהוה בסיפטיהו ומלונהו עפרא. כי מטא להתם, שרינהו^b לסיפטיהו, חונהו דמלו עפרא, אמר: אחוכי קא מחייכי בי^b יהודאי; פקידו^b עליה למיקטליה. אמר: גם וו לטובה. אתא אליהו, אידמי ליה כחד מיניהו. אמר להו: „דילמא טעפרא דאברהם הוא, דהוו שדו מיניה גילי והוו גירי וחרבי למיקטל שנאוהו (שנאמר^c): יתן כעפר חרבו“). ^bהויא ההיא^b מדינתא דלא מצו למיכבשה; בדקו מיניה^b עלה, וכבשוה. עיילונהו לבי גנוא, ומלנהו^d לסיפטיהו^e אבנים טובות ומרגליות^h. אמטו להווא דיורא. אמרו ליה: „מאי אמטית בהדך, דעבדו לך כולי האי?“ אמר להו: „מאי דשקלי^b מהכא, אמטאי להתם“. קמו אינהו נמי, אמטו מהווא עפרא. קם מלכא, בדקו וקטלונהו להו לכולהו דיוראי^b.

f M₁c. | g איהדר אויל * M₁ | h שׁמניחין חיי עולם | i De 15¹¹. || 40c. a ואמאי | b M₁. | c Is 41². | d ומלניהו | e mend. לסיפטיהו | En. | Mend. ומלונהו.

d) Ib. 21^b—22^a M.

אבא אומנא כל יומא אתי ליה שלמא טמתיבתא דרקיעא,
 לאביי ממעלי שבתא למעלי שבתא, לרבא ממעלי יומא דכפורי
 למעלי יומא דכפורי. חלשא דעתיה דרבא מדאביי, והוה קחלשא
 דעתיה דאביי משום דאבא אומנא. אמרו ליה: „לא טצית
 למעבד כעובדי דאבא אומנא“. מאי עובדיה דאבא אומנא?
 כי הוה עביד מילתא, הוה ליה דוכתא דגברי לחודייהו ודנשי
 לחודייהו, והוה ליה לבושא אדאית ביה ביועי ביועי,^a דכי אתיא
 איתתא, הוה מלביש לה, כי היכי דלא ליסתכל בה. והוה ליה
 דוכתא דצניעותא מאבראי למרמי ביה פשיטי: דאית ליה, רמי;
 דלית ליה, עייל ונפיק, אתי אויל, ולא מיכסיף. כי הוה חוי
 צורבא מרבנן דלא אפשר ליה, אמר ליה: „שקול הנך פריטי
 בהלואה^b ואיבראי נפשך^a“. ויטנא חדא^a שדור ווגא דרבנן
 למיבדקיה^a, אולו לביתיה, אוכלינהו^a ואשקינהו ומך להו ביסחרקי.
 לצפרא כרכינהו^b ואייתינהו לשוקא. אמרו ליה: „לישיימינהו
 מר“. אמר להו: „הכי והכי שוו“. אמרי: „דילמא שוו טפי“.
 אמר להו: „בהכי שקלי להו“. אמרו ליה: „במה חשדתינן?“
 אמר להו: „מילתא דמצוה^b איודמנא להו לרבנן, וכסיפא להו
 למיטרא“. אמרו ליה: „לישקלינהו מר“. אמר להו: „מההיא
 שעתא אסחתינהו מדעתאי לצדקה^b“. הוה קא חלשא^c דעתיה
 דרבא באביי, אמרו ליה: „מסתיך דקא טגנא וכותיך אכולה
 כרכא“.

e) Ib. 22^a M₁.

רב ברוקא חוואה הוה קאי בשוקא דבי לפט, אתא אליהו
 איתחוי ליה. אמר ליה: „מאן איכא בהאי שוקא דאתי לעלמא
 דאתי?“ אמר ליה: „לא איניש“. אדהכי^a, אתא גברא דסיים
 מסאני אוכמי ולא הוה רמי חוטי, אמר ליה: „האי בר עלמא

דאתי". קרא ליה ולא אתא לגביה. אול^b בתריה. אמר ליה: "מאי עובדך?" אמר ליה: "ונדקנא^c אנא, ואסרנא גברי לחודיהו ונשי לחודיהו, ובליליא רמינא פוריי בין גברי לנשי, כי היכי דלא ליתעבד איסורא. כי חוינא^d בבת ישראל^e דיהבי גויס^f עיניהו עלה, מסרנא נפשי ומצילנא לה. וימנא חדא איתרמאי הנערה המאורסה^g, בעו למינסה^d; איתאי דורדיא דחמרא, שדאי^e לה בשיפולה^f, אמינא להו: "דשתנא היא." — "מאי שנא דסיימת מטני אוכמי?" — "כי היכי דלא ליהעו דיהודאה אנא; דכי הוה מילתא דצינעא ובעו למיגזר גזירתא, מגלו לי ואמינא להו לרבנן ובעו רחמי ומבטלין לה." — "מאי טעמא כי קריתך, לא איתית?" — "בההיא שעתא הוו גורי גזירתא, אמינא: ברישא אשמעה ואשלח להו לרבנן דליבעי רחמי עלה דמילתא." אדהכי^a אתו תרי אחריני^g, אמר ליה: "הני נמי בני עלמא דאתי ניהו." אמר להו: "מאי עובדיכו?" אמרו ליה: "אינשי בדוחי^f אנן; וכי חוינן איניש דעציבא דעתיה, מבדחינן ליה. אי נמי, בתרי דאית להו תגרא בהדי הדדי, טרחינן ועבדינן להו שלמא."

f) Ib. 23^a M₁.

אמר רבי יוחנן: ^hכל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על מקרא זה^h, שיר המעלות בשוב יי את שיבת ציון היינו כחולמים^a. אמר: איפשר^h שבועים שנה^h כחלמא? יומא חד הוה קא אויל באורחא, הוא ההוא גברא דקא נטע חרובא, אמר: "מכדי חרובא עד שבעין שנין לא טעין; פשיטא לך דחייית שבעין שנין ואכלת מיניה?" אמר ליה: "ואנא עלמא אשכחתי: כי היכי דשתלי^b לי אבהתי, אנא נמי אשתיל לבנאי." איתיב קא כריך^c ריפתא, אתיא ליה שינתיה, ניים. אהרדיה ליה משינתא, איכפי מעינא, ניים שבעין שנין. כי קס^c, הוא גברא דקא מנקיט חרובי

| ?זנדקא En; an leg. est זנדוקא B זנדוקא c | M. איהו + b

| Ps 40f. a M. אחי | f M. | e Ar. | MM₁ למינסבה d En | c rell. | b שהילו En שהלו b | 126¹.

מהוא^d חרובא. אמר ליה: „ידעת מאן שתיל להאי חרובא?“ אמר ליה: „הכי, אבוה דאבא.“ — „ומאן את?“ — „בר בריה דהוא סבא.“ אמר: „ודאי^h שבועין שנין כחלמא. אול לביתיה, אמר להו: „בריה דחוני^e המעגל^h מי מקים?“ אמרו ליה: „בריה ליתיה, בר בריה איתיה.“ אמר להו: „אנא הוא.“ לא המנוה^e. אול לבי מדרשא, שמעינהו לרבנן דקא אמרי, נהירא להו^f שמעתא כהנך שני דחוני המעגל, כי הוה עייל לבי מדרשא, כל קושיא דהוה להו לרבנן, הוה מפריק. אמר להו: „אנא הוא.“ לא המנוה, לא נהגו^g ביה יקרא כד מבעי ליה. בעי רחמי, נח נפשיה. (אמר רבה^h: הינו דאמרי אינאשי: או חברא או מיתותאⁱ.)

g) Ib. 23 M₁.

אבא חלקיה^e בר בריה דחוני המעגל הוה. וימנא תדא איצטריך עלמא למטרא, שדור רבנן ווגא דרבנן לגביה לטבעא רחמי ומיתא מטרא. אוול^a לביתיה, לא אשכחיה. אולו לגביה לדברא, אשכחיה דהוה קא רפיק ריפקא; יהבו ליה שלמא, לא אסבר להו אפי. בפניא הוה קא מנקיט ציבא; כי קא אתא, דרא ציכי אחד כתפיה, וגלימיה אחד כתפיה. כולא אורתא לא סיים מסאניה; כי מטא למיא, סיים מסאניה. ^b כי מטא היוזמי והגי, דלייה ללבושיה^{bc}. ^b כי מטא למתא, נפקא דביתהו לאפיה כי מקשטא^b. כי מטא לביתיה, עילא דביתהו ברישא, והדר עייל איהו אבתרה. איתיב, כרך ריפתא, ולא אמר להו לרבנן: „איתיבו כרוכו ריפתא.“ פלג ריפתא לינוקי; יהב ליה לקשישא חדא, ולווטרא תרתי. אמר לה לדביתהו: „ידענא דרבנן^d אמטול מטרא^d אתו להו; קום נסלק לאיגרא נבעי רחמי, איפשר דמרצי קודשא בריך הוא ואתי מטרא.“ קם איהו בהא וויתא, ודביתהו בהא וויתא; קדים סליק עננא מוויתא דדביתהו. נחית, אמר

^d En. | ^e + אנא הוא M₁. | ^f לך rell. | ^g נהגוה M₁. | ^h רבא En. |

ⁱ מיתתא M₁. || 40g. ^a M₁e. | ^b M₁e; tr ord M₁*. | ^c M. | ^d אמטול M₁. | ^e En.

להו: „מאי¹ אתו רבנן?“ אמרו ליה: „שדרינן לגביה דמר למבעא רחמי ומיתי² מטרא“. אמר להו: „^hברוך המקום שלא הצריך אתכם לאבא^h חלקיה^h“. אמרו ליה: „ידעינן דמטרא מתמת מר הוא דאתא, אלא נימא לן מר הני מילי דתמיהא לן טובא! מאי טעמא כי יהבינן ליה שלמא למר, לא אסבר לן אפי?“ — „אגיר יומא הואי, אמינא: לא איפגר.“ — „מאי טעמא דרא מר ציבי אכתפיה חד, וגלימיה אחד כתפיה?“ — „^hטלית שאולה היא^h: להכי שאילה לי, להכי לא שאילה לי.“ — „מאי טעמא כל¹ אורחא לא סיים מר מסאניה, כי מטא מר טייא סיים מסאניה?“ — „כולא אורחא קא חוינא, במיא לא קא חוינא.“ — „מאי טעמא כי מטא מר היומי והגי, דלייה מר ללבושיה?“ אמר להו: „^hזה מעלה ארוכה^k, וזה אינו מעלה ארוכה^h.“ — „מאי טעמא נפקא דביתהו דמר לאפיה כי מקשטא?“ — „שלא אתן עיני באשה אחרת^h.“ — „מאי טעמא עילא איהי ברישא, ומר אבתרה?“ אמר להו: „לא בדיקיתו לי.“ — „מאי טעמא לא אמר לן מר: כרוכו ריפתא.“ — „לא הוה נפישא רפתא^a, ואמינא: לא אחויק בהו ברבנן ^hטובת חנם^h.“ — „מאי טעמא יהיב¹ ליה לקשישא הדא, ולוטרעא תרתי?“ — „האי קאי בביתא, והאי קאי בכי מדרשא.“ — „מאי טעמא קדים וסליק עננא מההיא וויתא דהות קימא דביתהו דמר?“ — „משום דאיתתא שכיחא בכיתא ומקרבה הנייתה.“^m (אי נמי, „הנך ביריוני דהו בשכיכותי, אנא בעינא רחמי עליהו דימותו, והיא בעיא רחמי דמהדרי בתויבתא“^m).

h) Ib. 24^b—25^a M₁.

אמר רב יהודה אמר רב: ^hבכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת: כל העולם כולו אינו נוון אלא בשביל חנינא בני, וחנינא בני דיו קב חרובין מערב שבת לערב שבת^h. כל מעלי

כנ כולא En M | j ליה M₁. | i M | h rell. | M₁ מירי s | rell. אמאי f
> M₁. | En יהב i | quod sequitur deletum est. | k הוא > M.

שבתא הוה רגילא דביתהו דשדיא אקטרתא בתנורא משום כסופא. הות לה ההיא שיבבתא, אמרה: מכדי ידענא דמידי לית לה, אַויל אחוי, מאי האי. אולא אשכחתי לתנורא דמלי ריפתא ואגנה דמליא^a לישבה^b, אמרה לה: „פלניתא, איתא^c מסא, דחריכא^d לייך ריפתיך^d.“ (תנא: ^aאף היא להביא מרדה נכנסת, מפני שמלומדת בניסין^h.)

אמרה ליה^e דביתהו: „מטיבותא דגניוא להו לצדיקי דעלמא דאתי בעי רחמי דליתנון לך מידי.“ בעא רחמי, שדו ליה כרעא דפתורא דדהבא. חואי בחילמה^f דכולי עלמא קא אכיל אפתורא דתלת כרעי, ^gואינהו^g על תרתי כרעי^g. אמרה: „בעי רחמי ולשקלוה.“ בעא רחמי ושקלוה. (תנא: ^hגדול נם האחרון יותר מן הראשון^h, דגמירי: מיהב יהבין, משקל לא שקלין.)

i) Ib. 25^a G.

חד יומא דמעלי שבתא חו[ייה] לברתיה דהוה^a עציבה. אמר לה: „בתי^h, אמאי עציבת?“ אמרה ליה^b: „אבא, חליף^e לי כווא דמשחא לכווא דחלא, ושדיתיה בשדגא.“ אמר לה: „בתי, מי שאמר לשמן והדליק, יאמר לחומץ וידליק^h.“ (תנא: ^hהיתה דולקת והולכת עד שנטלו ממנה אור להבדלה^h.) הוה^d ליה הנך עיוי. אמרו ליה: „קא מפסדן עיוך.“ אמר להו: „אי קא מפסדן, ליכלינהי דובי; ואי לא, כל חדא וחדא תיתי דובא בקרנא.“ לפניא אתיא כל חדא וחדא דובא בקרנא. הויא ליה ההיא^e שיבבתא דבנת ביתא, ולא טטו כשורי, אתיא לקמיה, אמרה ליה: „רבי, בניתי ביתא, ולא קא טטו כשורי.“ אמר לה^f: „מה שמך?“ אמרה ליה: „איכו^g.“ אמר לה: „איכו^g, איכו^g, נימטו^h כשוריך.“ (תנא: ^hפלימו^p אומר:

40h. ^a = En דמלי M. | ^b לירשא M. | ^c איתרי M איתאי ArM. | ^d M. | ^e M₁c. | ^f בחילמיה M₁. | ^g mg. | ^h ואיהו EnM. || 40i. ^a דהו(ו)ת EnM. | ^b לה G. | ^c איהלף M₁ איהלף EnM. | ^d הוויך M הוויך d EnMM₁. | ^e En. | ^f rell. | ^g Gvid En. | ^h אימטו En לימטו G. | ^p EnMM₁

אני ראיתי את הבית שהיו קורותיו יוצאות אמה לכאן ואמה לכאן, אמרו: ,זה הבית שקירה רבי חנינא בן דוסא כתפלתו^h.
ואמרי לה: ^hאיסניפין עשאום^h.)

k) Ib.

רבי אלעזר בן פדת הוה דחיק^a ליה עלמא טובא. אול ועבד מילחא; אתא לביתיה, ולא אשכח מידי למיכל. אשכח ברה דתומה, שדיה ליה בפומיה. חלש ליביה, אול גנא לבי מדרשא. אתו רבנן לשיולי ביה, וחזויה דבכא וחיך ונפק^b צוציתא דנורא מאפותיה. כי איתער, אמרו ליה: ,,אמאי בכית וחיכת ונפק צוציתא דנורא מאפותיך?״ אמר להו: ,,אתא שכינה^h, אמרי קמיה: ,רבוניה דעלמא כולי, עד אימת אידון ואיזיל^h בהאי דוחקא?״ אמר לי: ,ניחא לך דאחרביה לעלמא והדר איבריה? איפשר דמתרמי לך שעתא דמוזוני!״ אמרי קמיה: ,,כולי האי, ואיפשר? — שני דתיי נפיש, או דתיינא?״ אמר לי: ,דתיי.״ — ,אי הכי, לא בעינא. — לעלמא דאתי מאי יקבח לי?״ — ,יהיבנא לך תליסר נהרי דמשכי אפרסמא, דמשיית בהו ידך ומענגת בהו.״ ואמרי קמיה: ,ריבוניה דעלמא! הני, ותו לא?״ — אמר לי: ,ולחברך מאי ניתיב להו?״ אמרי קמיה: ,ריבוניה דעלמא! ומגברא דלית ליה קא בעינא.״ טרק לי באסקוטלא^d באפותאי ואמר לי: ,אלעזר ברי, גרו^e בך גיראי.״

41. Der Untergang des jüdischen Staates.

The Fall of the Jewish State. Git 55^b—57^a M.

אמר רבי יוחנן: מאי דכתיב^a, אשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לכו יפול ברעה? אקמצא ובר קמצא חריב ירושלם, אתרנגול ואתרנגולתא חריב טור מלכא, אשקא דדייספק^b חריב ביתר. ||

ⁱ G. | ונפיק EnM₁ | ^b G. | דחיקא ^a G. | 40k. || M₁. סנאפי הוה ⁱ | EnMM₁ ואזיל ^e G. | ואיזיל ^d Ge. | 41. || EnMM₁ א(ר)גרו ^e | ^a Pr 2S¹⁴. | ^b En Ar. דדייספק ^b |

אקמצא ובר קמצא חריב ירושלם, דההוא גברא דרַחמיה קמצא ובעיל דבביה בר קמצא עבד סעודתא, אמר לשמעיה: „ויל אייתי לי קמצא“. אול אייתי ליה בר קמצא. אתא אשכחיה דהוה יתיב, אמר ליה: „מכדי ההוא גברא בעיל דבביה דההוא גברא הוא, מאי בעית הכא?“ א"ל: „הואיל^h ואתאי, שבקן, ויהיבנא לך דמי דאכילנא ושתינא.“ א"ל: „לא.“ — „יהיבנא לך דמי פלגא דסעודתיך.“ א"ל: „לא.“ — „יהיבנא לך דמי כולא סעודתיך.“ א"ל: „לא.“ נקטיה בידיה ואפקיה. אמר: „הואיל והוה יתבי רבנן ולא מַחו ביה, איזיל איכול בהו קורצא בי מלכא“. אול אמר ליה לקיסר: „מרדו בך יהודאי.“ א"ל: „מי יימר?“ א"ל: „שדר להו קָרְבנא, חֻוּת אי מְקַרְבִי ליה.“ אול שדר בידיה עיגלא תילתא^e. בהדי דקאתי, שדא ביה מומא ב^hניב שפתים^h (ואמרי לה: ב^hדוקין^d שבעיין^b), דוכתא דלדידן מומא ולדידהו לאו מומא. סבור רבנן לקרוביה משום^h שלום מלכות^h. אמר להו ר' זכריה בן אבקולס: „איאמרו, בעלי מומין קָרְבִין לגבי מובח^h.“ סבור למיקטליה, דלא ליזיל ולימא. א' להו ר' זכריה בן אבקולס: „איאמרו, מטיל מום בקדשים יהרג^h.“ א"ר יוחנן: ^hענותנותו של ר' זכריה בן אבקולס ההריבה ביתינו ושרפה את היכלנו, והגלתנו מארצנו^h. || שדר עילויהו לנירון קיסר. כי אתא, שדא^e גירא למורח^h, אתא ונפל בירושלם; ^fלמערב^h, אתא נפל בירושלם^f; ^hלארבע רוחות השמים^h, אתא נפל בירושלם. א"ל לינוקא: „פסוק לי פסוקך.“ א"ל: „ונתתי את נקמתי באדום ביד עמי ישראל^g.“ ^h(וההוא ינוקא הוה מגמגם בין, באדום^h ובין באדם^h). אמר: קודשא בריך הוא בְּעֵי לְחַרְוֵי בִיתִיהּ, ובעי לכפורי ידיה בההוא גברא! ערק ואול איגייר, ונפק מיניה ר' מאיר. || שדריה עילויהו לאספסיינוס, אתא צר עלה תלת שני. הוה בה הנהו תלתא^f עתירי: נקדימון בן גוריון ובן כלבא שבוע ובן ציצ[ת] הכסת ... חד אמר: אנא ויננאⁱ לכו בדחיטי ושערי^g;

c א"ל לינוקא | d א"ל לינוקא | e א"ל לינוקא | f א"ל לינוקא | g א"ל לינוקא | h א"ל לינוקא | i א"ל לינוקא

וחד אמר: בדמשחא ומילחא; וחד אמר: בדציבי. ושבתו רבנן
 לדציבי מכולהו (דרב חסדא כל אקלידיה הוה מסר ליה לשמעיה,
 בר מציבי; דאמר רב חסדא: אכלבא דחיטי בעיא שיתין אכלבי
 דציבי). הוה^א להו מיון עשרין וחדא שתא. || הוה בהו הנהו בריוני.
 אמרו להו רבנן: „ניפוק ונעביד שלמא בהדיהו“. לא שבקונהו^א.
 אמרו להו אינהו: „ניפוק ונעביד קרבא בהדיהו“. אמרו להו
 רבנן: „לא מסתייעא מילתא“. קמו קלונהו להנהו אמברי, והוה
 כפנא. || מרתא בת ביתוס עתירתא דירושלם הואי. שדרה לשלוחה,
 אמרה: „אייתי לי סמידא“. אדאול, אודבן. אמר לה: „סמידא
 ליכא, חיור[תא] איכא“. אמרה ליה: „זיל אייתי“. אדאול,
 אודבן. אתא אמר לה: „חיורת[א] ליכא, גושקרא איכא“. אמרה
 ליה: „זיל אייתי“. אדאול, אודבן. אתא אמר לה: „גושקרא
 ליכא, קמחא דשערי איכא“. אמרה ליה: „זיל אייתי“. אדאול,
 אודבן. הוה שליפא מסאנא, אמרה: איפוק ואחוי אי משכחנא
 מידי למיכל^א. איתיב לה פרתא בכרעא, ומתה^א. קרי עלה רבן
 יוחנן בן זכאי: הרכה בך והענוגה וגו'^א. (ואיכא דאמרי:
 גרוגרת^א אכלה מדרבי צדוק, ומתה^א. דר' צדוק איתיב ארבעין
 שנין בתעניתא^א. כי הוה אכיל מידי, הוה מתחוי מאבראי; וכי
 הוה ברי, מייתו ליה גרוגר[ות], מייץ מיהו ושדי להי.) כי הוה
 ניחא נפשה, אפיק[ה] לכל דהבא וכספא שדיתיה בשוקא. אמרה:
 האי למאי מבעי לי? והיינו דכתיב^א: כספם בחוצות ישליכו
 וגו'. || אבא סקרא ריש בריוני דירושלם בר אחתיה דרבן יוחנן
 בן זכאי הוה. שלח ליה: „תא בצנעא לגבאי“. אתא אמר ליה:
 „עד אימת עבדיתו הכי וקטליתו ליה לעלמא בכפנא?“. א"ל:
 „ומאי אעביד? דאי אמינא להו מידי, קטלי לי“. א"ל: „חוי^א
 לי תקנתא לדידי; איפוק, איפשר דהוי הצלה^א פורתא“. א"ל: „נקוט
 נפשך בקצירי, וליתו כולי עלמא, ולישיילו בך, ולימרו דנח נפשיה;
 ואימי מידי סריא ואנח גבך, וליעסקו בך תלמידך; דאינהו ידעי
 דחייא קליל ממיתא“. עבד הכי. ^אנכנס בו רבי אליעזר מצד

k De 28⁵⁶. | 1 דלא ליחרוב ירושלם + | m Ez 7¹⁹.

כולי האי לא יהבו^w, והצלה פורתא נמי לא הויא. — אסוותא דמסיין ליה לרבי צדוק מאי היא? — יומא קמא אשקויה מיא דפארי, למחר מיא דסיפוסקא, למחר מיא דקימחא, עד דרויח מייעיה פורתא פורתא). . .

אתרנגול ותרנגולתא חריב טור מלכא. דהוו נהיגי כי הוו מפקי חתנא וכלתא מפקי קמיהו תרנגולא ותרנגולתא, ^hכלומר: פרו ורבו כתרנגולין^h. יומא חד הוה קחליף גונדא דרומאי, שקלונהו מיניהו; נפול עליהו, מחונהו. אתו אמרו ליה לקיסר: „מרדו בך יהודאי.“ אתא עליהו. הוה בהו חד בר דרומא דהוה קפיץ מילא וקטיל בהו. שקליה קיסר לתאגיה ואותביה אארעא, אמר: רבוני דעלמא כולי! אי ניחא קמך, לא תמסריה לההוא גברא לדידיה ולמלכותיה ביד[יה] דחד גברא.“ אכשליה פומיה לההוא בר דרומא ואמר: הלא אחא אלהים ונחתנו פרצתנו ולא תצא בצבאותינו. ^x (דוד נמי אמר הכי? — דוד אתמויה קמתמהו.) על ל^h בית הכסא^h, אתא דרקונא, שמטיה לכרכשיה. אמר: הואיל ואחרחיש לי ניסא, אשבקינהו האי וימנא. שבקינהו, ואול^f. איודקור, אכול ושתו, ואדליקו שרגי עד דאתחזי ביליונא^f דגושפנא ברחוק מילא. אמר: מיחד[א] קא חדו לי. הדר אתא עליהו. א"ר יוסי: תלת מאה אלפי שלופי סייפי עיול לטור מלכא, וקטלו בה תלתא יומי ותלתא לילוותא, ובהך גיסא הלולי וחינגי, ולא הוו ידעי הני בהנך והנך בהני . . .

אשקא דדייספק חריב ביתר. דהוו נהיגי כי הוה מתיילד ינוקא, שתלי ארוא, ינוקתא תו שתלי תורניתא, וכי הוו מינסבי, קייצי להו ועבדי להו גננא. יומא חד הוה קחלפה ברתיא דקיסר, איחבר שקא דדייספק. קצו ארוא ועיילו לה. נפול עליהו, מחונהו. אמרו ליה לקיסר: „מרדו בך יהודאי.“ אתא עילויהו.

^w M; est alt lectio. | ^x Ps 60¹².

42. Wundererzählungen. *Wonder-stories.*B. b. 73^a—74^b H.

אמר רבא : אשתעו לי נחותי ימא : בין גלא לגלא תלת מאה פרסי, ורומיה^a דגלא תלת מאה פרסי, ומנא חדא דלינן גלא וחזיתיה בי^b מרבעתיה דכוכבא, והוה כי מיבוק^c ארבעי גריוי חרדלא; ואי דלי לן טפי, הוה קלי לן מהבלא. רמא ליה גלא קלא לחבריה : „מי שבקת מידי בעלמא דלא תריבתיה?“ אמר ליה : „תא חזי בגבורתיה דמריך, דאפלו כמלא חוטא דחלא^d לא עברי; שנאמר^e: האותי לא תיראו נאם, י.“

ואמר רבא : אשתעו לי נחותי ימא : האי גלא דאתי^f לטבועי ספינתא אית ליה ברישיה כי ציצתא דנורא חיורא, ואית להו^g אילואתא דחקיק עליהו, ^hאהיה אשר אהיה, י, צבאות^h, ומחנין ליה בגויהו^h, וניית.

ואמר רבא : לדידי חזי לי הורמיוⁱ בר לילואתא^k דהוה קא משואר אקובנאה^l דמתווא, ורהיט פרשא בי רכבי סוסיא מתתאי ולא יכיל ליה. ומנא חדא סרגי^m ליה תרתי כודניאתא אתרי גשרי דאנגגⁿ, ושוור מהאי להאי ומהאי להאי, ונקיט תרי מוגי מיא בדיה, ושפיך מהאי להאי ומהאי להאי, ולא נטף^o נטופתא^p מיניהו. וההוא יומא, יעלו שמים ירדו תהומות^q. שמע^r מלכותא עילוה וקטעתיה^s.

אמר רבה בר בר חנה : לדידי חזי לי אווילא^t בר יומיה דהוה ^hכהר תבור^h (והר תבור כמה הוי? ארבעין פרסי), משכא דצואריה תלתא פרסי, בי מרבעיה^u דרישיה פרסא ופלגא; ורמא כפותא וסכריה לירדנא.

42. a 1 pr > H. | b l. לברי. | c H* = M ef Ar. | d דחרדלא H. | e Je 5²². | f דאתיא H. | g l. לן. | h בגויה H. | i = Ar ef RŠbM, | k לילואתא M לילואת' K. | l = Ar. | m סרגו Ar. | n דרוגג B דרוגג u superser. | o נטפא BEnM. | p נטופתא. | q Ps 107²⁶. | r שמעה En. | s = M. | t Hc = M. | u + דראימא, sed del.

ואמר רבה בר בר חנה: לדידי חוי לי היא^v אקרוקתא
דהויא^v כי אקרא דהגרוניא (ואקרא דהגרוניא כמה חוי^w? שיתין
בתי). אתא תנינא בלעה, אתא פשקצא^x בלעת^v לתנינא, וסליק
ויתיב באילנא. תא חוי חיליה דאילנא כמה חוי. (אמר רב פפא
בר שמואל: אי לאו דהואי התם לא הימני.)

ואמר רבה בר בר חנה: זמנא חדא הוה קא אוילנא בספינתא
וחוינא ליה לההוא כוורא דעילא ליה אכלה טינא באוסיה, ומית,
ואגדיה^z מיא ושדייה^a לגודא: חריבו מיניה שתין מחווי, אכלו
מיניה שיתין מחווי^b, מלחו מיניה שתין מחווי, מגולגלא דעיניה
עבדי תלת מאה גרבי משחא. לישנא כי הדרינן ואתינן, הוה^c
קא מנסרין מגרמיה קורי למבננה להנך מחווי.

ואמר רבה בר בר חנה: זמנא חדא הוה קא אוילנא בספינתא
וחוינא לההוא כוורא דיתיב^d חלתא על גביה, וקדח עליה חזרתא.
סברינן דיבישתא הוא, וסלקינן לישנינן ואפינן. חם גביה^e דכוורא,
ואיתהפיך; ואי לאו דהות ספינתא מקרבא לן, הוה מטבע^f לן.
ואמר רבה בר בר חנה: זמנא חדא הוה קא אוילנא בספינתא
ואולא ספינתא בין שיצא לשיצא דכוורא תלת יומי ותלת לילואהא,
איהו בדלא^g ואנן בשפלא^g. (ודילמא אמרת לא מסגינא ספינתא
טובא? כי אתא רב דימי, אמר: ^hכי חם^h קומקומא, סגינא
ספינתא שיתא פרסי. ואיכא דאמרי: שדיⁱ גירא פרשא, ולא
יכיל לה^j. אמר רב אשי: ההוא גולדנא דימא הוא, דאית
ליה תרי שיצי.)

ואמר רבה בר בר חנה: זמנא חדא הוה קא אוילנא בספינתא,
וחוינא לההיא צפורתא^k דהוה קימא עד קרסולה בטיא, ורישיה^l
מטי לרקיעא. סברנא דליכא מיא דנפישין^m, בעינא למיחת
לצונני נפשין. נפק בת קלא ואמרה לן: „הכא בעיתו לצונני

^v IBM (ההוא H האר) | ^w הורא IBM. | ^x = Ar. |

^y ובלטיה MAr. | ^z ואדחיהי BEn. | ^a ושדיוה id. | ^b זא H. |

^c pl. M. | ^d דיהבא BEnM. | ^e גבה H. | ^f טא H. | ^g = M. |

^h כמיהם rell. | ⁱ cf. BEnM שדיא H. | ^j ליה H. | ^k צפרתא En. |

^l sic omn. | ^m שין H.

נפשיכו, דנפל ליה חצינא דבי נגרי שבע^u שנין ולא מטא ארעא?^q
 ולא משום דעמיקי מיא, אלא משום דרדפי מיא. (אמר רב אשי:
 ההוא ^hזויו שדי^h הוה, דכתיב^o: ,וזיו שדי עמדי^o.)

ואמר רבה בר בר חנה: זמנא חדא הוה קא אוילנא במדברא
 וחוינא להנך אוווי דינתור גדפיהו משומניהו, ונגיד ואתי חוטא
 דמשחא מיניהו. אמרי להו: ,,אית לך בגויכו חולקא לעלמא
 דאתי?^q חדא דליא לי אטמא, וחדא דליא לי גרפא. כי אתאי
 לקמיה דרבי אלעזר, אמר לי: ^hעתידין ישראל ליתן עליהן דין^h.
 אמר רבה בר בר חנה: זמנא חדא הוה קא אוילנא במדברא,
 והוה בהדן ההוא טייעא דהוה מורת בעפרא, אָמר: ,האי אויל
 לדוכתא פלן, והאי אויל לדוכתא פלן^q. הבנן ליה עפרא אמר:
 ,,מרחקיתון ממיא תמניא פרסי. הבנן ליה, אמר: ,,מרחקיתון^p
 תלתא^q פרסי. הפכינן ליה עפרא, ולא יכלינן ליה.

אמר לן: ,,תא אחוי לכו ^hמתי מדבר^h“. אולאי וחואי
 דדמוכי כמאן דמיבסמי וגנו, והוה חד מיניהו גני אפרקיד, וכיפן
 בירכיה. ועאל טייעא כי רכיב ונקיט רומחא בידיה, ולא נגע
 ביה^r. פיסקי ושקלי חוטא דתכלתא מיניהו, ולא איסתגיא גמלן.
 אמר: ,,דילמא חד מיניכו שקל מידי מיניהו? ניהדר להו. דגמירי,
 דמאן דשקיל מידי מיניהו, לא מסתגי ליה. הדרינן ליה וסגינן.
 כי אתאי לבי מדרשא, אָמר לי: ,,כל אבא חמור^h כל בר חנה
 סיכסא. מכדי הנך חוטין וחלייתא אי ^hכבית שמאי^h אי ^hכבית
 הלל^h, הוה מיבעי לך למימנינהו ומיתי ומימר^o.“

אמר לן: ,,תו אחוי לכו ^hהר סיני^h“. אולאי וחואי דהדרי
 עקרבי כחמרי לובייתא. נפק בת קלא ואמרה: ^hאוי לי שנשבעתי;
 ועכשיו שנשבעתי, מי מפר לי^h? כי אתאי לבי מדרשא, אמרו:
 ,,כל אבא חמור, כל בר חנה סיכסא. הוה לך למימר: ^hמופר לך,
 מופר לך^h“. ואנא סברי: דילמא שבועה ד^hדור המבול^h הוה.
 (ורבנן? — אוי לא לימא.)

^u prm הא rell. | ^o Ps 50¹¹. | H. מרחיקיתון p | H. הלל M q | H. ביה = rell r

אמר לן: תו אחוי לכו בי בלועי דקרח. אחוי לן^s ההוא
 בועא דהוה נפיק מיניה חוטא דקוטרא. איתי גבבא דעמרא,
 אמשייה^t במיא, וכרכיה ארוטחיה, ודחציה^s; איקלי ואיחרך.
 אמר לי: „אצית איזי מאי דשמעת מהכא.“ ושמעית דקאמרי:
^h „משה ותורתו אמת והן בדאינ^h. אמר לי: „כל תלתין יומין
 מהדרא להו גיהנם כ^h בשר בקלחת^h, ואמרי הכי: ^h „משה ותורתו
 אמת, והן בדאינ^h.“

אמר לן: „תו אחוי לכו, היכא דסחיף^u רקייעא עילוי ארעא.“
 אחוי לן. תואי להדיא כותא, שקלתה^v לסלתאי ואנחתה בגווה.
 עד דצליי, הדר גילגלא, ולא אשכחתה^w. אמרי: „דילמא ^h חס
 ושלום^h גנבי איכא הכא.“ אמר לי: „אינטר עד למחר כי השתא,
 הדר גלגלא לדוכתיה ושקלת ליה.“

רבי יוחנן משתעי: זימנא חדא הוה קא אוילנא ב^h ספינה^h
 ודלי ההוא כוורא רישיה, ודמיין עיניה לתרי סיהרי, ונפלו מיא
 מתרי^x זימיה^v כתרי מברי^z דסורא.

רב ספרא משתעי: זמנא חדא הוה אוילנא בספינתא, ודלי
 הדוא כוורא רישיה, והוה אית ליה תרי קרני, וחוקק^a עליהו:
^h „אני בריה קלה שבים^h, והוינא תלת מאה פרסי, ומזמן לפומיה
 ד^h לויתן^h. (אמר רב אשי: ההוא עיוא דימא הוא וכחישא^b).
 רבי יונתן משתעי: זמנא חדא הוה אוילנן ב^h ספינה^h, וחוינא
 להדיא קרטליתא דהוה מדבק בה ^h אבנים טובות ומרגליות^h, והדר
 לה מינא דכוורא דשמיה כרשי^c. נחית בר אמודאי לאיתויי^d,
 בעא למקטליה. סליק, דרא זיקא דחלא ונחית. נפקא בת קלא
 ואמרה: „מאי עב[י] דתיכו בהרי קרטליתא דדביתהו דרבי חנינא בן
 דוסא, דאית בה תכלתא דשריא^e חוטי לצדיקי לעלמא דאתי?“

^s cf Ar nomine אחרים. | t Ar. | u H. | v H. | w = M. | x מהרתו. | y BM Ar קימיה H אוסיה En cf RŠBM. | z Ar^v מיכרי M. | a וחוקק. | b דבחישא^h. | c כריש Ar כרישא BM כרשא. | d לארהויה M. | e ל. דשריא.

רבי יהודה הינדואה משתעי: זמנא חדא הוה קא אוילנא
 בספינתא וחוינא להווא^f אבן^h טבא^g דהדר לה תנינא, נחית בר
 אמודאי ואיתי לה, ואתא תנינא וקא בלעה לספינתא. אתא
 פשקצא וקטליה, איתהפיכו מיא לדמא. אתא תנינא חבריה,
 שקלה^h, אתנחתה עילויה, ואחייה. הדר וקא בלע לספינתא,
 הדר אתא הווא פשקצא וקטליה, שקלה^h ופרת. בהדי דקא
 פרת, נפלה בספינתא עילוי הנך צפוריⁱ דהוו מליחי. תין,
 שקלוה ופרוח. . . .

אמר רב אשי: אשתעי לי הונא בר נתן: זמנא חדא הוה קא
 אוילנא במדברא והוה בהדן אטמא. פתחנא ונקירנא, איתנחה
 עילוי עשבי וחלמה. איתיןן ציבי וטוינא. לישנא הדרנא אתאי,
 הוה קא מלחשן גומרי. כי אתא[ן] לקמיה דאמימר, אמר לי:
 „עשבי סמתרי הוה, וגומרי דריתמא הוה.“

43. Halachische Stücke. *Halakic Texts.*

a) Ber 2^a—3^a M.

תנא היכא קאי, דקתני מאמתי? ותו, מאי שנא דתני,
 בערבין, ניתני, בשחרין? ברישא? — תנא אקרא קאי, דכתיב^a:
 בשכבך ובקומיך, והכי קאמר: ^hזמן קרית שמע^h דהשכיבה^h
 אימת? משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן^h. || ואיבעית
 אימא: תנא יליף מברייתו של עולם^h, דכתיב^b: ויהי ערב ויהי
 בקר יום אחד. || אי הכי, סיפא דקתני: בשחר מברך שתים
 לפניה ואחת לאחריה, בערב שתים לפניה ושתים לאחריה,
 ניתני, בערב, ברישא? — תנא עתני, ערבית, ברישא^c והדר
 תני, שחרית, ואדקאי^d בשחרית, מפרש כל מילי דשחרית,
 והדר מפרש מילי דערבית.

f rel. ציפרר i | H. ליה ME n | h טוב' g | M. ההי' f | mg j |
 H מלחשן || 43 a. a De 6⁷. | b Ge 1⁵. | c ordo verborum Me. |
 d & pr superscr.

מתני' ^e. משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן] ^fמִבְּדֵי, כהני מאימת קאכלי בתרומה ^h? ^hמצאת הכוכבים ^h?; ניתני משעת צאת הכוכבים! — מילתא אגב אורחיה קמשמע לן, דכהני^g אימת אַכְלִי^h בתרומתן^h, משעת צאת הכוכבים. ויהא ⁱקמשמע לן, דכפרה ^h לא מעפבא להוⁱ, פְּדִתְנָא: , ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים^j ביאת שמשו מעפבתו לאכול בתרומה, ואין כפרתו מעכבתו לאכול בתרומה. || וממאי דהאי, ובא השמש וטהר^k ביאת שמשו^h הוא, ומאי, וטהר^k, טהר יומא, ודילמא ^hביאת אורו^k הוא, ומאי, וטהר^k, טהר גברא? אמר רבא בר רב שילא: ^hאם כן^h, ליכתוב קרא, ויטהר ואחר יאכל מן הקדשים, מאי, וטהר? שמע מינה ביאת שמשו הוא, ומאי, וטהר? טהר יומאⁱ, פְּדִאֲמֵי אֵינְשֵׁי: , אֵינְיָרְבִּי שִׁמְשָׁא ואידְפֵי יומא.

במערכא האי דרבה בר רב שילא לא שמיע להו, ובעז לה מִיבְּעָא: האי^m, ובא השמש וטהר^k ביאת שמשו הוא, ומאי, וטהר^k, טהר יומא, או^m דילמא ביאת אורו הוא, ומאי, וטהר^k, טהר גברא? ופשטו^o לה^p מַבְרִינְתָא, מדקתני בברייתא: סימן לדבר, עד צאת הכוכבים, שמע מינה, ביאת שמשו הוא, ומאי, וטהר^k, טהר יומא.

אמר רב: משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן. ורמינהי: מאמתי קורין את שמע בערבין? משעה שעני נכנס לאכול פתו במלח ועד שעה שעומד לפטר מתוך הסעודה. סיפא ודאי פליגא אמתניתין, רישא מי אַמְרִינְן דְּפְלִיגָא אמתניתין? — דילמא ⁱעני, וכהן^j חד שיעורא הוא. || ועני^j, וכהן^j חד שיעורא הוא? ורמינהי: מאמתי מתחילין לקרות קרית שמע בערבין? משעה שבני אדם נכנסין לאכול פתן בערבי שבתות, דברי רבי מאיר; וחכמים אומרים: משעה שהכהנים וכאין לאכול

^e sup ras. | ^f mg. | ^g Me רכהנין M*. | ^h אַכְלִי Me אוכלין M*. | ⁱ superscr. | ^j Le 22°. | ^k tr Ar; lectio Ar. in laudatur in mg; nostra est Rašiana lectio; ab interpretatione Rašiana abscedunt Tosafot q. v. | ^l M*. | ^m sic vocal. instruct. | ⁿ Me. | ^o ופשיטו M. | ^p ליה M. | ^q sic voc. instr. Me. | ^r ופשיטו M.

בתרומתן, וסימן לדבר, עד צאת הככבים. ואף על פי שאין ראיה לדבר, וזכר לדבר; שנאמר^א: ,ואנחנו חציים עשים במלאכה וחצים מחזיקים ברמחים מעלות השחר עד צאת הככבים'; ואומר^ב: ,והיה לנו הלילה לטמשמר, והיום לטמלאכה. (מאי ואומר?) — וכי תימא, מעלות השחר' לאו יממא, ומכי איעריב שימשא ליליא הוא, ומשום^ה בנין בית המקדש^ה אינהו מקדמי ומחשכי; תא שמע, והיה לנו הלילה למשמר והיום מלאכה. קסלקא דעתך ד^ה, בני אדם בערבי שבתות^ה היינו, עניים, ואי סלקא דעתך, עני' וכהן' חד שיעורא הוא, רבנן היינו רבי מאיר! אלא שמע מינה, שיעורא ד, עני' לחוד, ושיעורא ד, כהן' לחוד! — לא לעולם^ה, עני' וכהן' חד שיעורא הוא ו^ה רוב בני אדם^ה לאו היינו עניים^ה. || ו, עני' וכהן' חד שיעורא הוא? ורמינהי: ,מאמתי מתחילין לקרות קרית שמע בערבית? משעה שקדש היום בערבי שבתות, דברי רבי אליעזר; רבי יהושע אומר: משעה שהכהנים טהורים^ו לאכול בתרומתן; רבי מאיר אומר: משעה שהכהנים טובלין לאכול בתרומתן. אמר לו רבי יהודה: והלא כהנים מבעוד יום טובלין? רבי חנינא אומר: משעה שעני נכנס לאכול פתו במלח; רבי אחאי (ואמרי לה: רבי אחא) אומר: משעה שבני אדם נכנסין להסב. ואי סלקא דעתך, עני' וכהן' חד שיעורא הוא, רבי חנינא היינו רבי יהושע! אלא לאו שיעורא ד, עני' לחוד, ושיעורא ד, כהן' לחוד? || הי מינייהו מאוחר^ה? — אמר רב נתמן בר יצחק: מסתברא ד, עני' מאוחר, דאי סלקא דעתך, ד, עני' מוקדם^ה, רבי חנינא היינו רבי אליעזר! אלא שמע מינה, ד, עני' מאוחר, שמע מינה! אמר מר: ,א"ל רבי יהודה: והלא כהנים מבעוד יום היו טובלין. שפיר קאמר ליה רבי יהודה לרבי מאיר! — אמר לך רבי מאיר^ה: מי סברת א^ה בין^ו השמשות^ה דידך קאמינא, אבין השמשות דרבי יוסי קאמינא, דאמר: ^ה בין השמשות כהרף עין, זה נכנס וזה יוצא^ה. || במאי קמיפלגי? — בבית השמשות

^א Ne 4¹⁵. | ^ר > text mas. | ^ס ib.¹⁶ | ^ת והיו text. mas. (ef Norzi). |

^ו > text. mas.; cf v. ¹⁰ | ^ו seq נכנסין | ^ו Mc; אביה M* vid.

קמיפלגי; רבי יהודה סבר: בין השמשות טובא הוי, ^hהילכך, מבעוד יום טובלין^h; ורבי מאיר סבר לה כרבי יוסי, דאמר: בין השמשות כהרף עין, זה נכנס וזה יוצא, ואי אפשר לעמוד עליו. || קשיא דרבי מאיר אדרבי מאיר! — תרי תנאי ואליבא דרבי מאיר. || קשיא דרבי אליעזר אדרבי אליעזר! — איבעית, אימא: סיפא רבי אליעזר הוי, רישא לאו רבי אליעזר; ואיבעית, אימא. תרי תנאי ואליבא דרבי אליעזר.

b) Pes 102^b—104^a M₁.

גופה: יום טוב שחל להיות אחר השבת, אמר רב: יקנה; ושמואל אמר: ינהק; ורבה אמר: יהנך; ולוי אמר: קנה; ^aורבנן אמרי: קנה^a; מר בריה דרבנא אמר: נקיה; מרונא משמיה דרבי יהושע בן לוי אמר: נהיק. || שלח ליה אבא אבוה דשמואל לרבי: „הילמדנו רבינו, סדר הבדלות הואך?^h“ שלח ליה^b: „כך אמר ר' ישמעאל בר' יוסי, שאמר משום אביו, שאמר משום רבי יהושע בן חנניה: נהיק.“ || אמר ר' חנינא: ^hמשל למלך יוצא והפרכוס נכנס, מליון את המלך, ואחר כך יוצאין לקראת הפרכוס^h. || היכי דאיכא זמן^h, היכי עביד? אביי אמר: יקנה; רבא אמר: יקנה. והילכתא כרבא.

רב הונא בר יהודה איקלע לבי רבא, איתו לקמיה ^hמאור ובשמים^h, שקל וברוך אבשמים ברישא. אמרי ליה: „והא בית שמאי ובית הלל דמודו, ברישא מאור, ^hואחד כך^h בשמים (דתנן^c: בית שמאי אומדין: נר ומוזון בשמים והבדלה; ובית הלל אומ': נר בשמים מוזון והבדלה)“! עני רבא בתריה: ^h„ווא דברי רבי מאיר; אבל ר' יהודה אומר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על המזון שהוא בתחלה, ועל הבדלה שהיא בסוף; על מה נחלקו? — על המאור ועל הבשמים, שבות שמאי או': מאור, ואחר כך בשמים; ובית הלל אומ': בשמים, ואחד כך מאור^h.^d אמר ר' יוחנן: ^hנהגו העם כבית הלל^h, ואליבא דר' יהודה.“

43b. ^a mg. | ^b IBM לו M₁. | ^c IBM דתניא M₁. | ^d IBM.

רב יעקב בר אבא איקלע לבי רבא, בריך רבא אנסא קמא ואנסא דברכתא. אמר ליה: „למה לך? הא בריכנא חדא ומנא!“ אמר ליה: „כי הוינן בי ריש גלותא, הכי עבדינן“. אמר ליה: „בי ריש גלותא, ספק^h מיתו לן, ספק לא מייתו לן; הכא, קמן מנח, ודעתין עילויה!“ אמר ליה: „אנא דעבדי כתלמידי דרב: דרב ברונא ורב חננאל תלמידי דרב הוו יתבי בסעודתא, קאי עליהו רב יבא סבא; אמרו ליה: הבו^h נברוך! ולבסוף אמרו ליה: הבו נישתי. אמ' להו: „הכי אמר רב: כיון דאמריהו, הבו נברוך“, איחסר לכו למישתי.“

אמימר ומר זוטרא ורב אשי הוו יתבי בסעודתא, קאי עליהו רב אחא בריה דרב אשי. אמימר בריך אכל כסא וכסא; מר זוטרא בריך אנסא קמא ואנסא דברכתא; רב אשי בריך אנסא קמא, ותו לא בריך. || אמר רב אחא בריה דרבא: „אנן כמאן נעביד?“ אמימר אמר: „אנא מימלך אנא“. מר זוטרא אמר: „אנא דעבדי כתלמידי דרב“. רב אשי אמר: „לית הילכתא כתלמידי^f דרב; דהא ^hיום טוב אחר השבת^h, ואמר רב: יקנה“. — ולא היא, התם לא עקר דעתיה ממשתיא, הכא עקר דעתיה ממשתיא. || כי^g מטא לאבדולי, קם שמעיה, אדליק אבוקה^h משרגא. אמ' ליה: „והא מנחא שרגא!“ אמ' ליה: „שמעא דעתא^h דנפשיה עביד“. אמ' ליה: „אי לאו שמיע ליה מיניה דמר, מי הוה עביד?“ אמ' ליה: „ולא סבר לה מר להא דאמ' רבא: ^hאבוקה להבדלה מצוה מן המוכחר^h“? || פתח ואמר: ^hהמבדיל בין קדש לחול בין אור לחשך בין ישראל לגוים^h וכו'. אמר ליה: „למה לך כולי האי? והא אמ' רב יהודה אמ' שמואל: ^hהמבדיל בין קדש לחול' וו היא הבדלתו של ר' יהודה הנשיא“^h. אמר ליה: „אנא כי הא סבירא לי, דאמ' ר' אלעזר אמ' ר' הושעיא: ^hהפוחת לא יפחות משלש, והמוסיף לא יוסיף על שבע“^h. אמר ליה: „והא מר לא תלת אמר, ולא שבע אמר!“ אמ' ליה: ^hבין יום השביעי לששת

e M₁*. | f M₁^c = BM. | g superscr. | h אדעתא M.

ימי המעשה, מעין חתימה היא^h. דאמ' רב תחליפא בר אבימי
 אמ' שמואל: ^hהמבדיל צריך שיאמר מעין חתימתה סמוך
 לחתימתה^h. ופומבדיתאי אמרי: ^hמעין פתיחתה סמוך לחתימתה^h.
 מאי ביניהו? — איכא ביניהו ^hיום טוב שחל להיות אחר
 השבת^h דחתמינן, המבדיל בין קדש לקדש: טאן דאמר: מעין
 חתימתה סמוך לחתימתה, בעי למימר, בין קדושת שבת לקדושת
 יום טוב הַבְּדִלְתָּהּ; וטאן דאמ': מעין פתיחתה סמוך לחתימתה,
 לא בעי למימר, בין קדושת שבת לקדושת יום טוב הבדלתה.

e) R. h. 2^a—3^a M₁.

למלכים] למאי הלכתא? אמר רב חסדא: לשטרות^h; דתנן:
 שטרי חוב המוקדמין פסולין, והמאוחרין כשרין.
 תנו רבנן: מלך שעמד בעשרים ותשעה באדר, כיון שהגיע
 אחד בניסן, עלתה לו שנה; ואם לא עמד אלא באחד בניסן,
 אין מונין לו שנה עד שיגיע ניסן אחר.
 אמר מר: מלך שעמד בעשרים ותשעה באדר, כיון שהגיע
 אחד בניסן, עלתה לו שנה. הא קמשמע לן, דניסן^h ראש השנה
 למלכים, ויום אחד בשנה חשוב שנה^h.
 ואם לא עמד אלא באחד בניסן, אין מונין לו שנה עד
 שיגיע ניסן אחר. פשיטא! — לא צריכה דאימנו ליה^a מאדר,
 ולא אמליך עד חד בניסן, מהו דתימא נמנו ליה תרתין
 שנין; קמ"ל.

ת"ר: מת באדר ועמד אחר תחתיו באדר, מונין שנה לזה
 ושנה לזה. מת בניסן ועמד אחר תחתיו בניסן, מונין שנה לזה
 ולזה. מת באדר ועמד אחר תחתיו בניסן, מונין שנה ראשונה
 לראשון, ושנייה לשני.

אמר מר: מת באדר ועמד אחר תחתיו באדר, מונין שנה
 לזה ולזה. פשיטא! — מהו דתימא שתא לבתרי לא מנינן,
 קמ"ל. || מת בניסן ועמד אחר תחתיו בניסן, מונין שנה לזה

ולזה. פשיטא! — מהו דתימא כי אמרינן, יום אחד בשנה חשוב שנה^h בסוף^b שנה, אבל בתחלת שנה^h לא אמרינן, קמ"ל. || מת באדר ועמד אחר תחתיו בניסן, מונין ראשונה לראשון, ושנייה לשני. פשיטא! — לא צריכא דאימנו ליה^a מאדר ו^h מלך בן מלך^h הוא, מהו דתימא נימנו ליה תרתין שנין, קמ"ל. אמ' ר' יוחנן: ^h מנין למלכים שאין מונין להם אלא מניסן? שנאמר^c: ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל^d מארץ מצרים^d בשנה הרביעית בחדש זיו הוא החדש השני למלוך שלמה על ישראל. מקיש מלכות שלמה ליציאת מצרים מה יציאת מצרים מניסן, אף מלכות שלמה מניסן^h. ויציאת מצרים גופה^e מנא לן דמניסן מנינן, דילמא מתשרי מנינן? — לא ס"ד^f, דכתיב^g: ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי י', וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחדש. וכתיב^h: ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חדש באחד לחדש. מדקאי באב וקרי ליה שנת הארבעים, וקאי בשבט וקרי ליה שנת ארבעים מכלל ד^h ראש השנה^h לאו תשרי הוא. || בשלמא האיך מפגש ליציאת מצרים, אלא האי, ממאי דליציאת מצרים, דילמא^h להקמת המשכן^h? כדאמר רב פפא: „שנת עשריםⁱ לגיורה שוה^h“, הכא נמי, ארבעים^j לגיורה שוה: מה התם ליציאת מצרים, אף הכא ליציאת מצרים. || וממאי דמעשה^h ד^dאב קדים, דילמא מעשה דשבט קדים? — לא ס"ד, דכתיב^k: אחרי הכותו את סיחון מלך האמורי, וכי נח נפשיה דאהרן, אכתי הוה סיחון קיים (דכתיב^l: וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב) ^h מה שמועה שמע? — שמע שמת אהרן, ונסתלקו ענני כבוד מישראל, וכסבורין: נתנה רשות להלחם בישראל. והינו דכתיב^m, ויראו כל העדה כי גוע אהרן, ואמר ר' אבהו: אל תיקרי, ויראו

^b prm מזילי M₁^{superscr.} | ^c I Reg 6¹. | ^d superscr. = BM. | ^e B גופיה MM₁. | ^f mg = BM. | ^g Nu 33³⁸. | ^h De 1³. | ⁱ Ne 1¹. | ^j mg. | ^k De 1⁴. | ^l Nu 21¹. | ^m ib. 20²⁰.

אלא, ויראו^u, וכדריש לקיש, דאמר ריש לקיש: ^hכי משמש בארבע לשונות^h: אי, דילמא, אלא, דהא. || מי דמי? הכא כנען, הכא סיחון! — האנא: הוא כנען, הוא סיחון, הוא ערד; סיחון, שדומה לסייח שבמדבר, כנען על שם מלכותו, ומה שמו? ערד שמו. איכא דאמרי: ערד שדומה לערוד שבמדבר, כנען על שם מלכותו, ומה שמו? סיחון שמו).

ואימא ראש השנה אייר? — לא ס"ד, דכתיב^p: ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן, וכתיב^q: ויהי בשנה השנית בחדש השני בעשרים בחדש נעלה הענן מעל משכן אהל מועד; מדקאי בניסן וקרי ליה שנה שנית, נוקאי באייר וקרי ליה שנה שניתⁿ, מכלל דאייר לאו ראש השנה הוא.

ואימא ראש השנה סיון? — לא ס"ד, דכתיב^r: בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים; ואם איתא, בחדש השלישי בשנה השנית^s מיבעי ליה!

ואימא תמוז? ואימא אב? ואימא אלול? — אלא אמ' ר' אלעזר מהכא: ויחל לבנות בחדש השני בשנת ארבע למלכותו^t; מאי שני? לאו ^hשני לירח שמונין בו למלכותו^h? || מתקיף לה רבינא: ואימא שני בחדש? — ^hאם כן^h, שני בחדש בהדיא הוה^u כתיב. || ואימא שני בשבת? אמר רב אשי: חדא דשני בשבת לא אשכחן דכתיב; ועוד^h, מקיש שני בתרא לשני קמא, מה שני קמא חדש, אף^h שני בתראה חדש.

תניא כותיה דר' יוחנן: מנין למלכים שאין מונין להם אלא מניסן, שנאמר: ויהי בשמונים שנה; ואומר: ויעל אהרן; ואומ': ויהי בארבעים; ואומ': אחרי הכותו; ואומ': וישמע הכנעני מלך ערד; ואומ': ויראו כל העדה; ואומ': ויהי בחדש הראשון; ואומ': ויהי בשנה השנית; ואומ': בחדש השלישי; ואומ': ויחל לבנות בחדש השני בשני.

^u vocalis in cod. | ^o IBM. | ^p Ex 40¹⁷. | ^q Nu 10¹¹. | ^r Ex 19¹.

^s IBM. | ^t II Chr 3². | ^u IBM > M₁.

d) Giṭ 36^a—37^a M.

והילל הוקן כו'] תנן התם: פרוסבל אינו משמט, וזה אחד מן הדברים שהתקין הילל, שראה את העם שנמנעו מלהלוות זה עם^a זה, ועברו על מה שכתוב בתורה^b, השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך וגו', התקין פרוסבל. וזהו גופו של פרוסבל: מוסרני לכם פלוני ופלוני הדיינין שבמקום פלוני כל חוב שיש לי אצל פלוני שאגבנו כל זמן שארצה^c, והדיינין חותמין למטה או העדים. || ומי איכא מידי דמאורייתא משמטא, והתקין^h הילל דלא משמטא? אמר אביי: ^h בשביעית בזמן הזה^h, ורבי היא; דתניא: רבי אומר: וזה דבר השמטה שמוט^e, בשתי^d שמיטות הכתוב מדבר, אחת שמטת קרקע, ואחת שמטת כספים: בזמן שאתה משמט קרקע אתה משמט כספים, ובזמן שאין אתה משמט קרקע אי אתה משמט כספים — ותקינן רבנן ד^hתשמט, וזכר לשביעית^h; ראה הילל שנמנעו העם מלהלוות זה את זה, עמד והתקין פרוסבל. || ומי איכא מידי דמאורייתא לא משמטא^d שביעית, ותקינן רבנן דתשמט? אמר אביי: ^h שב ואל תעשה^h הוא. || רבא אמר: ^h הפקר בית דין הפקר^h. דאמר רבי יצחק: ^h מניין שהפקר בית דין הפקר? שנאמר^e: כל אשר לא יבא לשלשת הימים בעצת השרים והוקנים יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה. רבי אלעזר אמר: מהכא: אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי האבות וגו'^f; ^h וכי מה ענין, ראשים' אצל, אבות? אלא לומר לך, מה אבות מנחילין את בניהן כל מה שירצו, אף ראשים מנחילין את העם כל מה שירצו. ^h || איבעיא להו: כי התקין הילל פרוסבל, לדריה הוא דתקין, או דילמא לדרי עלמא נמי דתקין? (למאי נפקא מינה? — לבטוליה; אי אמרת, לדריה תקין, מבטלינן; אלא אי אמרת, לדרי עלמא תקין, הא^h אין בית דין יכול לבטל דברי ב"ד חבירו אלא אם כן גדול הימנו בחכמה ובמניין^h; מאי?) תא שמע, דאמר שמואל: לא כתבינן

43 d. ^a א רב. | ^b De 15°. | ^c ib. 1. | ^d אב. | ^e Ezr 10°.^f Jos 19^o1.

פרוסבל אלא או בבי דינא דסורא או בבי דינא דנהרדעא. ואי סלקא דעתך, לדרי עלמא נמי תקין, בשאר בי דינא נמי ליכתבו! — דילמא כי תקין הילל לדרי עלמא, כגון בי דינא דר' אמי ור' אסי דאלימי לאפקועי ממונא, אבל שאר דייני, לא. || ת"ש דא' שמואל: הא פרוסבל עולבנא דדייני היא, ^hאם אישר חיל^h, אבטליניה. — הכי^h קאמר: אי ^hאיישר תייל יותר מהלל^h אבטליניה. || ורב נחמן אמר: אוקמיניה, אוקמיניה? הא מיקיים^h וקאי! אלא אימא ביה מילחא דאע"ג דלא כתוב^h ככתוב דמי.

איבעיא להו: האי עולבנא לישנא דחוצפא הוא, או לישנא דניחותא הוא? ת"ש דא' עולא: ^hעלובה כלה שוינתה בקרב חופתה^h. אמר רב מרי ברה דבת שמואל: מאי קדאה? עד שהמלך במסכו נרדי נתן ריחו¹. אמר רבא: אכתי חביבותא היא גבן, דכתיב, נתן ולא כתיב, הסריח^h. תנו רבנן: הנעלבין ואינן עולבין, שומעין חרפתן ואינן משיבין, עושין מאהבה ^dושמחין ביסודין^d, עליהן הכתוב אומר^k: ואהביו כצאת השמש בגבורתו.

מאי פרוסבל? אמ' רב חסדא: פרס בולי ובוטי; בולי^h אלו עשירים^h (דכתיב¹: ושברתי את גאון עוזם). תני רב יוסף: ^hאלו בולאות שביהודה^h), בוטי^h אלו עניים^h (דכתיב^m: העבט תעביטנו). א"ל רבא ללעווא: מאי פרוסבל? א"ל: פורסא דמילתא.

אבטליניה? והא אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין ^gpru | M. מיקם ^h | B. חברו אלא א"כ גדול הימנו בחכמה ובמניין! | ¹ Ca 1¹². | ^k Jd 5²¹. | ¹ Le 26¹⁰. | ^m De 15⁸.

Addenda.

p 24*, l. 9. ¹ Ber 6^b Ar.

p 25*, l. 12. ¹ Taan 24^a, pr pars Ar, alt M₁.

p 29*, l. 15, 23. ¹ Kid 81^a M (דל B). || ² sic M (א"י superscr).

p 32*, l. 14 ff. ¹ Ar. || ² Kid 58^a (M. פלגאזה). || ³ Ieb 58^a M. ||

⁴ En. || ⁵ Sanh 93^a Ar. || ⁶ H.

A.

Aramäisches Wörterverzeichnis.
Aramaic Glossary.

א

- א (§4e) = עַל q. v.
- אב (§13c) n. m.; d. אָבָא (etiam pro sf. 1 s.); sf. 1 p. † אַבְיָא, אַבּוֹן; 2 s. m. & f. אַבּוּד; 2 p. אַבּוּכּוֹן; 3 s. m. אַבּוּהָ, אַבּוּהָי; 3 s. f. † אַבּוּהָא, אַבּוּהָ; p. a. אַבְרָן (§20g), d. אַבְרָתָא; sf. 1 s. † אַבְרָתִי; 1 p. אַבְרָתִין; 2 p. אַבְרָתִיכוּ; 3 p. אַבְרָתִיהוּ: Vater, *father*; אַבּוּהָ דְאָבָא mein Großvater, *my grandfather*; p. Väter, Vorfahren, *fathers, ancestors*.
- אבד vb. Pe., Pf. 3 s. m. c. sf. 1 s. אַבְדִּין (§61e); Pt. p. m. † אַבְדִּין: verloren gehen, *be lost*. | Itpe., Pt. מְתַבֵּד: id. | Pa., Inf. c. sf. 3 p. לְאַבְדִּי: vernichten, *destroy*. | Af., Imp. s. m. אֹבֵד: verlieren, *lose*.
- אבוב v. נבב.
- אבולָא (ass.) n. m. Stadttor, *city gate*.
- [אַבְקָא] n. m. Staub, *dust*.
- אַבְרָא v. בָּרַם.
- אַבְרָתָא v. נגד.
- אַבְמָא n. m. Sumpf, *swamp*.
- אַבְנָא n. m. (f.) Becken, *basin*.
- אַגַּר vb. Pe., Pf. 1 p. † אַגְרָנִין; sf. 3. s. m. † אַגְרָנוּהָ; Pt. act. 1 s. אַגְרָנָא, אַגְרָנָא; pass. אַגְרָ: mieten, *hire*. | Itpe., Pf. 2 s. אַתְגְרָתָא: sich vermieten, *hire oneself out*. | Af., Pf. 3 s. m. אֹגְרָ; Inf. c. sf. 3 s. f. אֹגְרָה; Pt. act. מוֹגְרָ: vermieten, *rent*. | Ittaf., Pt. מְתוֹגְרָ: vermietet werden, *be rented*. || אַגְרָא n. m. Lohn, *hire, reward*.
- אַגְרָא n. m.; c. אַגְרָ: Dach, *roof*.

אפרתא n. f. Brief, *letter*.
 אפרתא (= אפרתא §4k) = אפרתא
 §4e v. אפרתא.

[אפרתא] §4e n. m.; p. אפרתא:
 Wollflocken, *flakes of wool*.

אפרתא (et אפרתא §4j) n. f.;
 sf. 3 s. m. אפרתא; p. אפרתא,
 c. sf. 2 s. m. אפרתא: Ohr; *ear*.

אפרתא conj.: oder, *or*. או... או ent-
 weder — oder, *either — or*.

אפרתא n. m. Wald, *forest*.

אפרתא n. m.; p. אפרתא: Schür-
 holz, Brand, *kindling wood*,
firebrand.

[אפרתא] n. m.; p. אפרתא: Gans,
goose.

אפרתא vb. Pe., Inf. c. sf. 3 p. f.
 אפרתא l. מיצאנהי; Pt. act.
 אפרתא: drücken, *press*. | Pa.,
 Inf. c. sf. 3 p. מיצאנהי; Pt.
 act. מיצאנהי: id.

אפרתא v. אפרתא אפרתא.

¹אפרתא (אפרתא §40) vb. Pe., Pf. 1 s.
 אפרתא; 3 f. אפרתא;
 אפרתא, p. אפרתא; Impf.
 1 s. אפרתא; 3 p. אפרתא; Imp.
 s. m. אפרתא, f. אפרתא; Pt.
 אפרתא, 1 s. אפרתא;
 2 s. m. אפרתא, f. אפרתא, p.
 אפרתא l. אפרתא: 1. gehen,
go, walk; 2. fortsetzen, *go*

on: אפרתא קא תפיש וְאִלְּ er
 fuhr fort, (Diebe) zu fan-
 gen, *he went on capturing*
(thieves); אפרתא וְאִלְּ er
 ging fortwährend, *he kept*
walking.

²אפרתא n. m. Gazellen-
 junges, *the young of a*
gazelle.

אפרתא (§13c) n. m.; sf. 1 f. אפרתא,
 אפרתא; p. אפרתא (§20a), sf.
 3 s. f. אפרתא: Bruder, *bro-*
ther. || אפרתא n. f.; sf. 1 s.
 אפרתא; 2 s. m. אפרתא;
 p. אפרתא, sf. 3 s. m. אפרתא:
 Schwester, *sister*.

¹[אפרתא] אפרתא (§6a) adj., d. אפרתא,
 f. אפרתא (constructio §52b):
 eins, ein, einzeln, einzig,
one, single. | אפרתא וְאִלְּ ein
 jeder, *every one*. | ... אפרתא
 אפרתא die eine-und die an-
 dere, *the one — and the*
other. | אפרתא הוד בְּשַׁבָּא Sonntag,
Sunday. | אפרתא אפרתא dop-
 pelt, *double*. || אפרתא אפרתא zusam-
 men, *together*. || אפרתא אפרתא beson-
 ders, *separately*; sf. 2 s. m.
 אפרתא אפרתא du allein, *by thyself*,
 3 p. אפרתא אפרתא. || אפרתא אפרתא (§4e)
 einander, *each other*. || אפרתא אפרתא

(ib.) praep., sf. 1 s. בְּהֵרֵד; 2 s. m. בְּהֵרֵדָה; 2 p. בְּהֵרֵדְכוּ; 3 s. m. בְּהֵרֵדְיָה; 3 p. m. בְּהֵרֵדְיָהוּ; f. בְּהֵרֵדְיָהּ; bei, mit, *with*. || בְּהֵרֵדְיָהּ conj. während, *while*. || לְהֵרֵד präp. in der Richtung auf, *toward*. || חַד סָר f. חֲדִיסָר, חֲדִיסָר, חֲדִיסָר 11. אַחַד vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 2 3 s. f. אֶחָדָה: schließen, *close*. | **Itpe.**, Pf. 3 s. m. אֶחָדָה pass. אַחַד vb. **Pe.**, Pt. act. s. m. אָחַד: lachen, *laugh*. V. חוּךְ. אַחַר vb. **Pa.**, Imp. p. c. sf. 3 s. f. אַחֲרוֹהַ; Inf. c. sf. 3 s. m. לְאַחֲרוֹהַ; zurückhalten, *delay*. || אַחֲרֵינָא adj., f. אַחֲרֵינָא (§18b); p. m. אַחֲרֵינִי, f. אַחֲרֵינִי: ein anderer, *another*. || אַחֲרֵינִי praep., sf. 1 s. לְאַחֲרֵינִי; 3 s. m. לְאַחֲרֵינֶיהָ: hinter, *behind*.

אֶחָדָה v. אח. אַחָדָה

אֶחָדָה v. טען. אַחָדָה

אֶחָדָה (§4e) n. m. (f.) Schenkel, Hüfte, *thigh*.

אֵי conj. wenn, *if* (§73). אֵי אֵי... ob — oder, *whether — or*. | אֵיכֹן wenn doch, *if only, would that*.

אֵיכֹן (?§9e) pron. dem. אֵיכֹן אֵיכֹן dieses und jenes, beides, *this and that one, both*.

אֵיכֹן v. יָד.

אֵיכֹן (?§9g) pron. dem., f. אֵיכֹן: jener, der andere, *that, the other*.

אֵיכֹן v. יָד.

אֵיכֹן (§8b, ε) pron. pers., f. אֵיכֹן: er, sie, *he, she*.

אֵיכֹן (etym.?) adv. nun, doch, *I (we) pray, now*.

אֵיכֹן v. אֵיכֹן. || אֵיכֹן v. אֵיכֹן.

אֵיכֹן v. אֵיכֹן.

אֵיכֹן (§18b) n. m., p. d. אֵיכֹן: Baum, *tree*.

אֵיכֹן n. f. Furcht, *fear*. אֵיכֹן die Furcht Gottes, *fear of God*.

אֵיכֹן adv. ja, *yes*.

[אֵיכֹן, אֵיכֹן] adv.: אֵיכֹן (§24g) woher? *whence?*

אֵיכֹן part., sf. 1 p. אֵיכֹן; 2 p. אֵיכֹן; 3 s. m. אֵיכֹן; s. f. אֵיכֹן; p. m. אֵיכֹן, f. אֵיכֹן: es gibt, *there is, are* (§62). | אֵיכֹן id. | אֵיכֹן לֵיתָה, לֵיתָה (§6b; 5d) sf. 3 s. m. † לֵיתָהּ, לֵיתָהּ, f. לֵיתָהּ, p. m. לֵיתָהּ.. לֵיתָהּ es gibt

nicht, *there is not, are not* (ib.).

אָבֵל vb. Pe., Pf. 1 s. אָבֵל, sf. 3 s. f. אֲבֵלְתָהּ; 3 p. † אֲבָלוּ, אָכַל, sf. 3 s. f. אֲכָלוּהָ; Impf. 1 s. אֵיכֵל; 2 p. תִּיכְלוּ, sf. 3 p. m. תִּיכְלוּהוּ (pro לְהִנְהוּ); 3 s. m. c. sf. 3 s. f. גִּיבְלָהּ; 3 p. m. c. sf. 3 s. f. גִּיבְלִינָהּ; Imp. s. m. אֲכַל, † כָּל; p. אָבֵלוּ; Inf. לְמִיבֵל; Pt. act. p. m. † אֲכָלוּ; 1 s. אֲכָלְנָא, 2 s. אֲכָלְתָּ; pass. אָכִיל: essen, verzehren, *eat, consume*. אָבַל קָרָצָא בְּ verleumden, *stlander*. | Itpe., Pt. pl. m. מִתְבָּלִי, pass. | Af., Pf. 1 s. c. sf. 3 s. m. אֲוִבְלֵנָהּ; 3 s. m. c. sf. 3 p. m. אֲוִבְלָנָהּ; Impf. 1 s. c. sf. 2 s. f. אֲוִבְלֵךְ; Inf. לְאֲוִבְלוּ; Pt. act. מִאָבַל: speisen, *feed*. || אֲכָלָהּ (?) טִינָא Schlammfresser, *mud-eater*. ||

מִיבְלָא n. m. Speise, *food*.

אֲבֵלָא (pers.?) n. m., p.

אֲבֵלָהּ: Speicher, *store-room*.

[אָבֵל] adj., d. אָבֵמָא, p. a. אָבֵמִי; f. d. אָבֵמְתָא, אָבֵמְתִי: schwarz, *black*.

אָבֵמְנָא (gr.) n. m. Fremder, *stranger*.

אָבַח vb. Pe., Pf. 3 s. f. אֲבַחַתְּ אֵי es kümmert ihn um, es geht ihn an, *he has concern for*; Pt. act. s. f. אֲבַחַתְּ sie drängt, *she urges*.

אָבַח n. m. Sattel, *saddle*.

אָבַחִי (etym.?) adv. noch, *yet*.

אָבֵא v. אָבֵא.

אָבֵא n. m. Gott, *God*.

[אָלוּחָא] n. f., p. אָלוּחָא: Kolben, *club*.

אָלוּחָא n. f., sf. 3 s. m. אָלוּחָא: Fettschwanz, *fat tail*.

אָלוּחָא (§9a) pron. dem. p. diese, *these*.

אָלוּחָא (§9f) pron. dem. p. jene, *those*.

אָלוּכְסוֹנָא (gr.) n. m. Diagonale, *diagonal*.

אָלוּ vb. Pe., Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. אָלוּמָה: überwältigen, *overcome*. || אָלוּמִים adj., p. אָלוּמִי: stark, *strong*.

אָלוּ (יָלוּ) vb. Pe., Pf. 1 s. יָלוּ; Impf. 1 p. יָלוּךְ; 3 p. f. לְיָלוּךְ; Inf. לְיָלוּךְ; Pt. act. יָלוּךְ, 1 p. יָלוּיָנָא: lernen, deduzieren, *learn, derive*. | Pa., Impf. 3 s. m. c. sf. 2 s. m. יָלוּךְ (§4l); Pt. act. s. m. c. sf. 2 s. m.

- מְלַפֵּא; pass. s. f. מְלַפָּא :
 unterrichten, *instruct*.
- אֲלָפָא n. m., p. אֲלָפִי, אֲלָפִין †:
 tausend, *thousand*.
- אֲתָרָא v. אֲתָרָא.
 אָמָא v. אָמַר.
- [אמברא] (pers.) n. m., p. אֲמַבְרִי:
 Magazin, *store*.
- אמר (§4e) vb. Pe., Impf. 3 s. m.
 לִיכּוּד: tauchen, *dive*. || [אמודא]
 n. m., p. אֲמוּדָאִי: Taucher,
diver. בַּר אֲמוּדָאִי id.
- אֲמָתָא (§13b) n. f., s. f. 3 s. m.
 אֲמָתָה; p. d. אֲמָתָא: Magd,
maid. || אֲמָהוּתָא: Magd-
 dienst, *servitude*.
- אֲמָטוּל v. נָטַל.
- ¹ אָמָא n. f., sf. 1 s. אָם;
 2 s. f. אִמָּה; p. אֲמָתָא: Mut-
 ter, *mother*.
- ² אָמָא n. f., sf. 3
 s. m. אֲמָתָה; p. אֲמָתָא:
 1. Elle, *cubit*. 2. membrum
 virile.
- ³ אָמָא n. f., c. אֲמָתָא, אָמָתָא;
 אֲמָתָא דְרִחְיָא, אֲמָתָא רִחְיָא;
 das Gestell der Mühle, *the
 frame of a mill*.
- ⁴ אָמָא [אָמָתָא] n. f., sf. 3 s. m.
 אֲמָתָה: Volk, *people*.
- [אמן] vb. Haf., Pf. 1 s. דִּימְנִי;
 3 p. c. sf. 3 s. m. דִּימְנוּהּ;
 Impf. 1 p. c. sf. 3 p. m.
 נִדְהָמְנָהוּ; Pt. pass. מְהִימֵן,
 1 s. מְהִימְנָא (מְהִימְנָא): glau-
 ben, *believe*; pt. pass. glau-
 benswürdig, *trustworthy*. ||
 דִּימְנוּתָא n. f. Treue, *faith*.
- אָמָא n. m. Handwerker, Ader-
 lasser, *artisan, cupper*.
- אָמַר vb. Pe., Pf. 1 s. אָמַרְי, sf.
 3 s. f. אֲמָרְיָה (אֲמָרְיָה); 1 p.
 אָמַרְי; 3 s. c. sf. 3 s. f. אֲמָרְיָה;
 3 p. אָמַרְי, sf. 3 s. f.
 אֲמָרְיָה; Impf. 1 s. אִימַרְי;
 2 p. m. תִּימְרוּ (תִּימְרוּ); 2 p. m.
 אִימְרוּ; 3 s. אִימַרְי, sf. 3 p. m.
 אִימְרוּ; Imp. s. m. אֲמַרְי, f.
 אִימְרוּ (אֲמַרְי); Inf. לִימְרוּ,
 אָמַרְי; Pt. act. s. m. אָמַרְי,
 p. m. אָמַרְיָן; 1 s. אֲמַרְיָא
 (אֲמַרְיָא); 1 p. אֲמַרְיָן; 2 s.
 אֲמַרְיָתוּ (אֲמַרְיָתוּ); 2 p.
 אֲמַרְיָתוּ; 2 p. אֲמַרְיָתוּ: sa-
 gen, *say*. | אִימַרְי: ich sage,
 daß, *I say, that*. | וְאִימְרוּ:
 und wenn du sagst, *and
 if you say* = oder, *or*. |
 אִימְרוּ w. אִימְרוּ: wenn etwa,
if perchance. | Itpe., Pf. 3 s. m.
 אָמַרְי; Impf. 3 s. f. אֲמַרְיָה;
 Pt. s. f. מְהִימְנָא: pass. ||
 אָמַרְיָא n. m., d. אֲמוּרָא:

1. Dolmetscher, *interpreter*;
 2. *Āmōrā*.
 אָמַר n. m., pl. d. אָמְרֵי אֶלֶם:
 Lamm, *lamb*.
 אָמַרְתָּ adv. wann? *when*. | עַד-אָמַרְתָּ:
 wie lange? *how long?* |
 אָמַרְתָּ כִּי-לֹא-אָמַרְתָּ דְּ
 as often as.
 [אֵין: wenn, *if*.] | אֵלֶּא conj.
 nisi.
 אָנָּךְ (§8b) pr. pers. 1 s. ich, *I*.
 אָנוּךְ, אָנְהוּ (§8b) pron. pers.
 3 p. m.; אָנְהִי 3 p. f. sie,
they.
 אָנַח vb. *Itpe.*, Pf. 3 s. m. אָתְנַח;
 Inf. אֲתַנְּחִי; Pt. s. m. אֲתַנַּח;
 2 s. אֲתַנְּחִי: seufzen, *sigh*.
 אָנַחְנָא (§8b) pron. pers. 1 p.
 wir, *we*.
 אָנְהִי (§9g) pron. dem. pl. jene,
 die andern, *those, the others*.
 אָנְךְ (§8b) jüngere Form für,
the common form for אָנְהִי.
 אָנַם vb. *Pe.*, Inf. אֲנַמֵּם, sf. 3 s. f.
 אֲנַמְּמִי; Pt. pass. אֲנַמְּמִי: zwin-
 gen, notzüchtigen, *force*,
rape. | *Itpe.*, Pf. 3 s. m.
 אֲנַמְּמִי: pass.
 אָנְךְ [אָנְךְ] n. du., c. אָנְךְ; sf.
 2 s. m. אָנְךְ; 3 s. m. אָנְךְ:
 Gesicht, *countenance*; Art,

species. || אָנְךְ, אָנְךְ praep.,
 sf. 1 s. אָנְךְ; אָנְךְ; 1 p.
 אָנְךְ; 2 s. m. אָנְךְ; 3 s.
 m. אָנְךְ (אָנְךְ); 3 p. m.
 אָנְךְ, אָנְךְ: vor, *be-*
fore. || אָנְךְ praep. gegen
 hin, *towards*. || אָנְךְ n. f.,
 sf. 1 s. אָנְךְ; 2 s. m. אָנְךְ;
 3 s. m. אָנְךְ: Nase, Stirn,
nose, forehead.
 אָנְךְ, אָנְךְ, אָנְךְ n. m., p. אָנְךְ:
 1. Mensch, *man*; 2. jemand,
some one. אָנְךְ: nie-
 mand, *none*. | אָנְךְ, אָנְךְ
 אָנְךְ — p. אָנְךְ: Mensch,
man (individual). | אָנְךְ,
 אָנְךְ: das Haus meiner, ihrer
 Eltern, *the home of my*,
her parents.
 אָנְךְ, אָנְךְ (§8b) pron. pers. 2 s.
 du, *thou*.
 אָנְךְ, אָנְךְ n. f., s. c. אָנְךְ;
 sf. 2 s. m. אָנְךְ; 3 s. m.
 אָנְךְ, אָנְךְ; p. אָנְךְ,
 אָנְךְ, sf. 2 p. m. אָנְךְ:
 Frau, *woman, wife*.
 אָנְךְ, אָנְךְ, אָנְךְ (§8b) pron.
 2 p. m. ihr, *you*.
 אָנְךְ vb. *Pa.*, Inf. אֲנַמְּמִי;
 Pt. act. p. m. אֲנַמְּמִי;
 1 s. אֲנַמְּמִי: heilen, *cure*. |

- Itpa., Pf. 1 s. אֶתְפִּי; 3 s. m. אֶתְפִּי, s. f. † אֶתְפִּי־אֶתְפִּי; Impf. 3 s. m. לִתְפִּי: pass. || אֶסִּיא n. m., p. d. אֶסִּוֹתָא: Arzt, *physician*. || אֶסִּו n. f., d. אֶסִּוֹתָא; p. a. אֶסִּוֹן: Heilung, Heilmittel, *cure, medication*.
- [אֶפְדָּא] n. m., sf. 1 p. אֶפְדָּן: Polster, *cushion*. בֵּי סְדֵיָא, sf. 3 s. m. בֵּי סְדֵיָהּ: id. | אֶפְדָּן uns zu Häupten, *by our head-side*.
- [אֶסִּיא] n., p. c. sf. 3 s. m. אֶסִּיָּהּ: Nasenloch, *nostril*.
- אֶסְמַכְתָּא v. סַמַּךְ.
- אֶסְקָטָא (gr.) n. Fingerschnippen, *snapping with the thumb*.
- אֶסְקָרָא (gr.) n. Segelstange, *sail-yard*.
- אֶסַר vb. Pe., Pf. 3 s. f. c. sf. 3 s. f. אֶסְרָתָהּ, 3 p. m. אֶסְרָתָנְהוּ; Pt. act. אֶסַר (אֶסַר), p. אֶסְרִי 1 s. אֶסְרָנָא; pass. s. f. אֶסִּירָא: binden, fesseln, beschwören, verbieten, *bind, imprison, bind by spell, forbid*. | Itpe., Impf. 1 s. אֶתְסַר; 3 s. m. לִתְסַר, f. אֶתְסַר: verboten werden, *be forbidden*. || אֶפְדָּא n. m. Entsagungsgelübde, *binding obligation*. || אֶפְדָּא n. m. Verbot, Verbotenes, Sünde, *prohibition, anything forbidden, sin*.
- אֶפְדָּא n. m. Nordwind, *northwind*.
- [אֶסְתָּנִים] ἀσθενής adj.] vb. denom., Pf. 3 s f. אֶתְנַסָּא: siech werden, *fall sick*.
- אֶפֶא vb. Pe., Inf. לְמִיפֶא, sf. 3 p. m. לְמִיפְנֵהוּ; Pt. act. 1 p. אֶפֶיגֵן: backen, *bake*.
- אֶפְדָּנָא n. m. Palast, *mansion*.
- אֶפְתָּא v. אֶתָּא.
- אֶפֶךָ v. הֶפֶךָ.
- אֶפֶל vb. Af., Pt. act. 2 s. מְאֶפְלָתָּ: dunkel machen, *darken*.
- אֶפְרָסְטָא n. m. = βάλσαμον = hebr. בְּשֵׁם.
- אֶפְשָׁר v. פֶּשַׁר.
- אֶצְבַּע v. צַבַּע.
- אֶקְטָרְתָּא v. קָטַר.
- [אֶקְלִידָא] (gr.) n. m., p. אֶקְלִידִי: Schlüssel, *key*.
- אֶקְרָא (gr.) n. Burg, *citadel*.
- אֶקְרוּקְתָּא (§4e) n. f. Frosch, *frog*.
- אֶרְבָּא (§4e) n. f. Boot, *boat*.
- אֶרְבַּעָא v. רַבַּע.

אָרָא n. m., p. † אָרָוּא, אָרָוּי :
Zeder, cedar.

אָרָא n. f., c. אָרָה ; sf. 1 p.
אָרָחן ; p. אָרָחן : Weg, Ge-
wohnheit, way, habit. אָרָה
אָרָעא Sitte, custom. אָנָב
אָרָחָה beiläufig, by the way. ||
[אָוּרָא n. m.], p. אָוּרָוּי :
Reisender, Gast, traveller,
wayfarer.

אָרָי conj. weil, because.

אָרָי n. m. Löwe, lion.

[אָרָיָא] n. m., sf. 3 s. m. אָרָיָה :
Krippe, stall.

¹אָרָי vb. Af., Impf. 2 s. m.
הוֹרָה ; 2 p. m. הוֹרָכו ; Pt. act.
מַאָרָה : 1. lang machen,
prolong ; 2. lang sein, be
long. || אָרָיָה adj., p. אָרָיָי :
lang, long.

²אָרָיָה adj. schicklich,
proper. || אָרָיָה vb. denom.
Pe., Pt. act. 1 s. אָרָכָנָא :
passend machen, zuberei-
ten, make fit, prepare.

אָרָמָא n. m. Heide, pagan.

אָרָמְלָא n. f. Witwe, widow. ||
אָרָמְלוּ, c. אָרָמְלוּח n. f.
Witwenschaft, widowhood.

[אָרָנָא] (gr.) n. f., p. אָרָנָי :
Beutel, bag.

¹אָרָעא n. f., sf. 1 p.
אָרָעָנָא ; 2 s. m. אָרָעָיָה, p.
m. † אָרָעָוּן ; p. אָרָעָהא : Erde,
Land, earth, land.

²אָרָע (S4e) vb. Itpe., Pf. 3 s.
m. אָרָע, f. אָרָעָא : sich
ereignen, occur.

אָרָע vb. Pe., Pt. act. s. m. c.
אָרָעָא : vergießen, shed.

אָרָעָא n. f., sf. 1 s. אָרָעָיָה ;
2 s. m. אָרָעָיָה : Wand, wall.

אָרָעָא (pers.), sf. 2 s. m.
אָרָעָיָה : Herberge, lodging. ||
אָרָעָיָכָנָא, sf. 3 s. אָרָעָיָכָנָה :
Wirt, host, landlord.

אָרָעָא n. f. Feuer, fire.

אָרָע vb. Pa., Impf. 2 s. m.
הוֹרָעָא ; Imp. אָרָע : glauben,
believe.

אָרָה v. אָרָהָא.

אָרָהָא vb. Pe., Pf. 1 s. † אָרָהָיָה ;
אָרָהָיָה ; 1 p. † אָרָהָיָנָן ; 2 s.
אָרָהָיָה, p. אָרָהָיָה ; 3 s. f.
אָרָהָיָה, p. m. אָרָהָיָה ; p. m.
אָרָהָיָה, f. אָרָהָיָה ; Impf. 1 p.
אָרָהָיָה ; 3 p. † אָרָהָיָה ; גִּיְתִי
Imp. s. m. אָרָהָיָה, f. אָרָהָיָה ; p. m.
אָרָהָיָה ; Inf. אָרָהָיָה, sf. 2 s.
m. אָרָהָיָה ; Pt. act. s. m.
אָרָהָיָה, f. אָרָהָיָה ; p. m. † אָרָהָיָה ;
אָרָהָיָה ; 1 s. אָרָהָיָה : kommen,

come. | **Af.**, Pf. 1 s. אֵיִתִי |
 (אֵיִתִי, et sic infra), sf.
 3 s. f. אֵיִתִּיתָהּ, 3 p. m. אֵיִתְנָהּ;
 1 p. אֵיִתִּינִי; 2 s. m. אֵיִתִּיתָ,
 sf. 3 s. f. אֵיִתִּיתָהּ, 3 p. m.
 אֵיִתִּיתְנָהּ; 3 s. m. אֵיִתִּי, sf.
 2 s. m. אֵיִתִּיקָהּ, 3 s. m. אֵיִתִּיָּהּ
 (אֵיִתִּיתָהּ, אֵיִתִּיָּהּ); 3 s. f.
 אֵיִתִּיאַתָּהּ, sf. 3 s. m.
 אֵיִתּוֹ, אֵיִתּוֹ, 3 p. m. אֵיִתִּיתָהּ
 (אֵהוּ), sf. 3 s. m. אֵיִתִּיּוֹהּ,
 3 p. m. אֵיִתִּינּוֹהּ; Impf. 1 s.
 אֵיִתִּי; 3 p. נִיִּתּוֹ, sf.
 3 s. m. נִיִּתּוֹהּ, 3 s. f. לִיִּתּוֹהָ;
 Imp. s. m. אֵיִתִּיאַתָּהּ, f. אֵיִתִּיאַתָּהּ;
 p. m. אֵיִתִּיאַתָּהּ, sf. 3 s. m.
 אֵיִתּוֹהּ; Inf. (אֵיִתּוֹי), sf. 3 s. f.
 אֵיִתּוֹהּ, 3 p. m. אֵיִתּוֹהּ; Pt.
 act. s. m. מִיִּתִּיאַתָּהּ, f. מִיִּתִּיאַתָּהּ;

p. m. מִיִּתִּינִי, מִיִּתּוֹ, f. מִיִּתִּינִי;
 1 s. מִיִּתִּינָא: bringen, ein-
 schließen, herleiten, *bring*,
include, derive.

(ו) אֵתוּ v. אֵתוּ.

אֵתְרָא n. m., c. אֵתְרָא; sf. 1 p.
 אֵתְרִין; 3 s. f. אֵתְרָהּ: Ort,
place. || בְּתַר praep., sf. 2 s.
 m. בְּתַרְךָ; 3 s. m. אֲבַתְרָהּ;
 3 s. f. אֲבַתְרָהּ, בְּתַרְךָ; 3 p.
 m. בְּתַרְיָהּ, אֲבַתְרִיָּהּ: nach,
 hinter, *after.* | בְּתַרְאָ adj.
 d., p. m. בְּתַרְאִי; f. d. בְּתַרְיָתָא;
 p. f. d. בְּתַרְיָתָא: der letz-
 tere, letzte, *the latter, last.* |
 לְבַתְרָהּ conj. nachdem,
after. || אֵלְתַר (= עַל אֵתְרָא):
 auf der Stelle, sofort, *on*
the spot, forthwith.

ב

בְּ praep., sf. 1 s. בִּי; 1 p. בִּן;
 2 s. m. בְּ(י), p. m. בְּכוּ;
 3 s. m. בִּיה, s. f. בִּיה, p. m.
 בְּהוּ, p. f. בְּהִי: in, an, für,
 um, durch, *in, into, for, by,*
with, through.

אנְפִי v. בְּאֲנִפִי.

בִּירָא n. f., p. בִּירִי: Grube,
pit.

בִּישְׁתָּא adj., f. p. d. בִּישְׁתָּא:

schlecht, böse, das Übel,
bad, evil, the evil. | בִּישׁוּ
 n. f. Bosheit, *malice.* | בִּישׁוֹת
 adv. böse, *angrily.*

בְּבָא n. m. (et f.?), c. בְּבָא:
 Tor, Tür, *gate, door.* |
 אֲבַב: an der Tür, *at the*
door.

בְּבִלְאִי adj., p. בְּבִלְאִי: Baby-
 lonier, *Babylonian.*

בדובר arab. = *bidubr*, mit dem Rücken, *with the back*.

בדה vb. **Pe.**, Pt. pass. s. f.

בְּדִיָּה: heiter, *cheerful*. |

Pa., Impf. 2 s. m. c. sf. 1 s.

תְּבַדְּחֵן; Pt. act. 1 p. מְבַדְּחִינָן:

erheitern, *cheer, make*

laugh. | **Itpa.**, Impf. 3 p. m.

נִבְדְּחִי: pass. || בְּדוּחָא n. m.,

p. בְּדוּחִי: Lustigmacher,

merry-maker.

בְּדִיל v. ל.

בדל vb. denom. **Af.**, Inf.

לְאַבְדוּלִי: den Segenspruch

am Sabbatausgang sagen,

recite the benediction at

the outgoing of the sabbath.

בִּדֵּק vb. **Pe.**, Pf. 1 p. c. sf. 3 s.

m. בְּדִקְנָה l. בְּדִקְנִיה. | 3. p. m.

בְּדִקוּ; Impf. 1 s. c. sf. 2 p.

m. אֶבְדְּקֶנְכוּ; Inf. c. sf. 3 s.

m. לְמַבְדְּקָה; Pt. pass. 2 pl.

בְּדִיקִיתוּ: prüfen, unter-

suchen, *try, examine*.

בדר vb. **Pa.**, Pf. 1 s. c. sf. 2 p.

m. בְּדִרְתָּנְכוּ; Pt. pass. p. f.

מְבַדְּרָן: zerstreuen, *scatter*.

בְּהָדִי v. אחד.

בהה vb. **Pe.**, Pt. act. s. f.

בְּהָתָא: sich fürchten, *be*

afraid.

בּוֹצִינָא n. m., p. בּוֹצִינִי: junger Kürbis, *young pumpkin*.

בּוֹצִינָא n. m. Lampe, *lamp*.

בוא vb. **Pa.**, Impf. 2 s. m.

תְּבוּי; Inf. c. sf. 3 s. m.

לְבוּיָה: verachten, *insult*.

בַּוַּע vb. **Pe.**, Pt. act. s. m. בַּוַּע:

spalten, *cleave*. || בּוּעָא n. m.,

pl. בּוּעִי (בוּי): Ritze, Öffnung,

cleft, rent. | בּוּתָא n. f.: id.

בוק vb. **Pe.**, Inf. מְבוּק: streuen,

scatter.

בּוּרָא v. וּרְעָא.

בּוּרָא v. בוע.

בַּרְשׁ vb. **Pe.**, Pt. act. 1 s.

בְּחַשְׁנָא: suchen, *search*.

בטה vb. **Af.**, Pf. 3 s. m. c. sf.

2 s. m. אֶבְטָחָה: versichern,

assure.

[בְּטָטָא] n. m., p. בְּטָטִי: Fun-

ken, *spark*.

בִּטַּל vb. **Pe.**, Pt. act. p. m.

בְּטַלִּין: nichtig sein, *be void*. |

Pa., Pf. 3 p. m. c. sf. 3 s. f.

בְּטַלְתָּה; Impf. 1 s. c. sf. 3

s. m. אֶבְטַלְנָה; Inf. c. sf. 3

s. m. לְבַטּוּלָה; Pt. act. s. m.

מְבַטַּל, p. m. מְבַטַּלִּין, 1 p.

מְבַטַּלִּין: müßig machen,

ungültig machen, *make idle,*

make void. | **Itpa.**, Imp. 3

p. m. לְבַטְלוֹן: pass. || בְּטָלָנָא
n. m., p. בְּטָלָנִי: Müßig-
gänger, *idler*.

בָּטַשׁ vb. Pe., stampfen,
kick.

בִּיבָר (lat.) n. vivarium.

בֵּי דִינָא v. דִּין.

בֵּי דָרִי v. דּוֹר.

בֵּי הַלּוּלָא v. הַלּוּלָא.

בֵּי וִינָא v. וִינָא.

בֵּי כְנִישָׁתָא v. כְּנִישָׁתָא.

בֵּין praepos., sf. 1 p.

† בֵּינָא; 3 p. m. בֵּינְהוּ: zwi-

schen, *between*. בֵּין טָב לְבִישׁ

zwischen dem Guten und

Bösen, *between the good*

and the evil. || בֵּינִי וּבֵינִי

adv. dazwischen, *between*.

בֵּי נָשִׁי v. אִנְשׁ.

בֵּי סָדָא v. אֶסְדָּא.

בֵּיעֵי n. f., p. בֵּיעֵין †

Ei, *egg*.

בֵּיתָא n. m., c. בֵּי; sf. 2 s. m.

בֵּיתָהּ; 3 s. m. בֵּיתָהּ; p. בֵּיתִי;

sf. 2 p. m. בֵּיתִיכּוֹן: Haus,

house. | בֵּיתָהּ דֵּי בֵּיתָהּ

seine Frau, *his wife*. || בֵּיתָא

vb. denom. Pe., Pf. 3 s. m. בָּתָּ;

3 p. m. בָּתָּ; Inf. מְבַתָּ;

übernachten, *pass the night*.

בֵּיתָא, בֵּי praep. zwischen,

between. בֵּי תְרִי zwei zu-

sammen, ein Paar, *a pair*.

בָּכָא vb. Pe., Pf. 2 s. m. בְּכִיתָּ;

Impf. 3 s. m. † יְבַכֵּהּ; 3 p. m.

† יְבַכּוּן; Pt. act. s. m. בְּכִי,

f. בְּכִיָּא; p. m. בְּכִי;

weinen, *weep*.

בְּכִדִי v. הָיָא.

בְּלִיזָא (etym.?) n. m. eingra-

vierte Figur, *impression*.

בְּלַל vb. Itpalp., Impf. 3 s. m.

לְבַלְבַל: vermisch

werden, *be confused*.

בְּלַע vb. Pe., Pf. 3 s. m. c. sf.

3 s. m. בְּלַעָּה, 3 s. f. בְּלַעָּה;

3 s. f. † בְּלַעַתָּהּ; Pt. act. s. m.

בְּלַע, c. sf. 3 s. f. בְּלַעָּה;

2 s. בְּלַעָּתָּהּ; pass. p. m. בְּלוּעִי:

verschlingen, *swallow*. |

Itpc., Pf. 3 s. m. אֶבְלַע,

s. f. אֶבְלַעָּא, אֶבְלַעָּא: pass.

בְּנָא vb. Pe., Pf. 1 s. † בְּנִיתִי,

בְּנִיתָּ; 3 s. m. c. sf. 3

p. f. בְּנִיתָּהּ; 3 s. f. † בְּנִיתָּהּ;

Impf. 1 s. c. sf. 3 s. m. אֶבְנֶה;

Inf. לְמַבְנֶה, c. sf. 3 p. f.

לְמַבְנֶהּ; Pt. act. s. m. בְּנִי,

c. sf. 3 s. m. בְּנִיָּהּ; 1 s. בְּנִיָּא:

bauen, *build*. || בְּנִי n. m.

Baumeister, *builder*. || בְּנִיָּא

n. m. Gebäude, *building*.

לְאַבְסוּמִי Itpa., Infin. vb. **בסם** (לִבֵּי); Pt. p. m. מִבְּסָמִי: sich berauschen, *become drunk*. ||
בָּפִים adj. süß, *sweet*.

בְּסִתְרָקִי (pers.) n. p. Polster, Teppiche, *covers, rugs*.

בָּעָא vb. Pe., Pf. 1 s. בָּעִי; 1 p. † בָּעִינָא, † בָּעִנְוּ, † בָּעוּ; 2 p. m. בָּעִיתוּ; 3 p. בָּעוּ; Impf. 1 p. † נִבְעִי; 3 p. † לִבְעוּ; † לָבְעוּ; Inf. מִבְּעָא, † לָבְעוּ; Imp. s. m. בָּעִי; Pt. act. s. f. בָּעִינָא; p. m. † בָּעִינָא, † בָּעִינָא, † בָּעִינָא; 1 s. בָּעִינָא 2 s. בָּעִינָא; 2 p. m. בָּעִיתוּ; pass. s. m. בָּעִי: fragen, bitten, nötig haben, *ask, require*. | Itpa., Pf. 3 s. m. אֲבָעִי, s. f. אֲבָעִי; Impf. 3 s. f. תִּבְעִי; Pt. s. m. מִבְּעִי (תּ), f. מִבְּעִי; p. m. † מִתְּבָעִין, † מִתְּבָעִין; 1 s. מִבְּעִינָא (תּ): pass. || בָּעִי n. (f.), sf. 1 p. בָּעִין: Frage, *question*.

[בעלא] n. m., c. בָּעַל: Herr, *master*. | בָּעַל דְּבָבָא, sf. 2 s. m. בָּעַל דְּבָבִיָּה: Feind, *enemy*.

¹ בער [בעורא] n. m., p. † בְּעוּרִין: Fackel, *torch*.

² בערו vb. Pa., Imp. p. בָּעְרוּ: entfernen, *remove*.

בְּצִיר adj. wenig, *lacking*; sq. מִן weniger als, *less than*.

בָּקָא n. m., בְּקָתָא n. f. Mücke, *gnat*.

בָּקָא vb. Pe., Imp. s. בָּקִי: untersuchen, *examine*.

בָּקָא n. m., p. בָּקִי: Krug, *pitcher*.

בר (§13b), c. בַּר; d. בָּרָא; sf. 1 s. † בָּרִי, † בָּרָא, † בָּרִי; 2 s. m. בָּרָא; s. f. בָּרָא; s. f. בָּרָא; p. † בָּרִי, † בָּרִי, c. בָּרִי; sf. 1 s. בָּרִי; 2 s. f. † בָּרִיכִי, † בָּרִיכִי; 2 p. m. בָּרִיכוּ; 3 s. m. † בָּרִיכוּ, † בָּרִיכוּ; 3 p. m. בָּרִיכוּ: Sohn, *son*. | בָּרָא בַּר פָּרָא sein Enkel, *his grandson*. | בָּרָא, c. בַּת; sf. † בָּרָא, † בָּרָא; 2 s. m. בָּרָא; 3 s. f. בָּרָא; p. a. בָּרָא (בָּרָא), c. בָּרָא, d. בָּרָא; sf. 1 s. בָּרָא; 1 p. בָּרָא: Tochter, *daughter*.

¹ ברא Pe., Impf. 1 s. c. sf. 3 s. m. אֲבָרִיָּה: erschaffen, *create*. | vb. Itpa., Pf. 3 s. f. אֲבָרִיָּה, p. אֲבָרוּ; Pt. 2 s. m. מִתְּבָרִית: pass. || [בָּרִיָּא] n. f., p. בָּרִיָּא: Geschöpf, *creature*.

² ברא vb. Pe., Pt. act. בָּרִי: stark werden, *become*

strong. | **Itpe.**, Pf. 3 s. f. |
 אַבְרִי לָהּ עֲלָמָא, אַבְרִי er
 genas, *he became well.* |
Af., Imp. s. m. אִיבְרָאֵי l.
 אַבְרִי: nähren, *nurse.*
 בְּרָא n. m. Hagel, Eis, *hail,*
ice.
 בְּרָא (gr.) n. m. Lederriemen,
thong.
 בְּרָא n. m. Ziegenbock, *he-*
goat.
 [בְּרִיּוֹנָא] (etym.?) n. m., p. בְּרִיּוֹנִי:
 gewalttätiger Mensch, *rebel,*
outlaw.
 בְּרַךְ vb. **Pe.**, Impf. 3 s. m.
 גְּבַרְךָ; לְבַרְךָ; Pt. pass. בְּרִיךָ;
 sed usitatus **Pa.**, Pf. 1 s.
 בְּרַכִּי, sf. 2 s. m. בְּרַכְתָּךְ;
 3 p. m. בְּרַכְתָּנָהוּ; 1 p.
 † בְּרַכְתָּנָא, † בְּרַכְתָּנִי; 3 s. m.
 בְּרַךְ; 3 p. m. c. sf. 1 s.
 בְּרַכּוֹן; Impf. 1 s. אַבְרַךְ, p.
 גְּבַרְךָ; 3 s. m. c. sf. 1 s.
 לְבַרְכּוֹן; 3 p. m. c. sf. 2 s. m.
 לְבַרְכּוֹנָהּ; Inf. בְּרוּכִי; Pt. act.
 1 p. מְבַרְכִּינִי: segnen, eine

Benediktion sprechen, *bless,*
say a benediction. || [בְּרָכָא]
 n. f., du. c. sf. 3 s. m. בְּרַכְיָה:
 Knie, *knee.* || בְּרַכְתָּא n. f.,
 p. d. בְּרַכְתָּא: Segen, *bles-*
ing, benediction.

בְּרַם v. ברר.

ברקא (בהרג) (pers.): vortreff-
 lich, *excellent.*

ברר adj., d. בְּרָא: draußen,
 außenstehend, freies Feld,
 Außenseite, *on the outside,*
external, field, peel. | בְּרִי
 adj., s. f. d. בְּרִיתָא, p. f. d.
 בְּרִיתָא: äußerer, *external.* |
 לְבַרְא (מ) אַבְרִי, לְבַרְא
 לְבַר מִן, בְּרַמִּין. | בְּרַם:
 außen, *outside.* | אַבְרָא, בְּרַם:
 außer, *except.* | אַבְרָא, בְּרַם:
 aber, fürwahr, *but, of a*
truth.

בְּשָׂרָא n. m. Fleisch, *meat, flesh.*

בִּישְׁלִי vb. **Pa.**, Imp. s. f. בִּישְׁלִי:
 kochen, *seethe.*

בִּישְׁשׁ n. m. Bergraute, *wild rue.*

בִּיתוּלְתָא n. f. Jungfrau, *virgin.*

בִּתְרָא v. אַתְרָא.

ג

גבא vb. **Pe.**, Impf. 3 p. יַגְבוּן; |
 Inf. לְמַגְבָּא; Pt. act. 2 s. f.
 גְּבִיתָא (גְּבִיתָא): erheben, *col-*

lect. | **Af.**, Pf. 3 s. m. c. sf.

3 s. m. אַגְבִּיהָ; Pt. act. 1 p.

מְגַבִּינִי, 1. = **Pe.**; 2. ein-

- kassieren lassen, *order collected*.
- ¹ גבב n. f. Rohr, *tube*.
- ² גבב [n. f. גבב], p. גבב: abgeschnittenes Stück, *a piece cut off*.
- ³ גבב n. m. Flocken, *flake*.
- גבב vb. Af., Pt. 2 p. מַגְבֵּבְתוּ: erheben, *lift up*.
- גבב vb. Pe., Pt. pass. גָּבַל: kneten, *knead*.
- גבב n. m., d. גַּבְרָא; sf. 1 s. גַּבְרָא, 3 s. f. גַּבְרָה; p. גַּבְרִי, גַּבְרִי, גַּבְרִי, גַּבְרִי, גַּבְרִי, גַּבְרִי; sf. 2 p. f. גַּבְרִיכִי: Mann, *man, husband*. || גַּבְרִיתָא n. f., sf. 3 s. m. גַּבְרִיתָהּ: Macht, *power*.
- ¹ גבב n. m. Böckchen, *kid*.
- ² גבב vb. Af., 3 s. m. e. sf. 3 s. m. אֶגְבֵּבְתָּ: auswerfen, *cast up*.
- ¹ גבב n. m. Geschick, *fortune*.
- ² גבב (גַּבְבָּ) n. m. Wand, Uferwand, *wall, bank of a river, shore*.
- ³ גבב n. m. Bande, *band, troop*.
- גבב vb. Pe., Pt. act. 1 s. גַּבְבְּתָּ: flechten, *twine*.
- Margolis, Chr. Bab. Talm.
- גַּבְבָּא (גַּבְבָּא) n. m., p. sf. 3 p. גַּבְבֵּיהוּ: Flügel, *wing*.
- גַּבְבֵּי קִינִין (pers.) n. m., p. †: Tragsessel, *litter*.
- [גבב] praep., sf. 2 s. f. בְּגַבְבֵּיכוֹ, בְּגַבְבֵּיהּ, p. m. בְּגַבְבֵּיהוּ, 3 s. f. בְּגַבְבֵּיהוּ: innerhalb, in, *within, in*. | גַּבְבֵּי לְגוֹ praep., sf. 3 s. m. לְגוֹ: in, *into*. | מַגְבֵּבְתָּ praep. infolge, *on account of*. | מַגְבֵּבְתָּ conj. infolgedessen daß, *because*. || גַּבְבֵּי adj., p. f. d. גַּבְבֵּי: innerer, *inner*.
- גַּבְבֵּי n. m. Eunuch, *eunuch*.
- גַּבְבֵּי n. m., p. d. † גַּבְבֵּי: junge Taube, *pigeon*.
- גַּבְבֵּי (גַּבְבֵּי) (pers.) n. m. Farbe, *color*. | בְּגַבְבֵּי praep. wie, *like*.
- גַּבְבֵּי: auf diese Weise, *in this manner*.
- גבב vb. Pe., Pt. act. גַּבְבֵּי: dreist sein, *be bold*.
- גבב n. m., sf. 3 s. m. גַּבְבָּהּ: Körper, Person, Wesen, *body, person, essence*. | גַּבְבֵּי הוּא er selbst, *himself*.
- גַּבְבֵּי אֲנִי ihr selbst, *your-selves*.
- גבב adj., f. גַּבְבָּהּ: klein, *small*.
- גבב n. m. = hebr. גַּבְבֵּי

- גִּיּוֹרְתָא** n. f. | **גור** vb. denom. **Itpa.**, 3 s. m. **אָגִיר**: Proselyt werden, *become a proselyte*.
- גִּזְזָא** (pers.) n. m. Schatz, *treasure*. **בֵּי גִזְזָא** Schatzhaus, *treasury*. || **גנו** vb. denom. **Pe.**, Pt. pass. s. f. **אָגִינָא**: aufheben, *store up*.
- גוּוּ** vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. **גִּוּוּהַ**, **גִּוּוּהַ**, **גִּוּוּהַ**; 3 p. m. **גִּוּוּתָא**, sf. 3 p. m. **גִּוּוּתָא**, 3 p. f. **גִּוּוּתָא**; Impf. 1 s. c. sf. 2 s. m. **אָגִינָא**; 3 p. m. **לְגִוּוּ** (לְגִוּוּ); Pt. act. **גִּיּוּ**, **גִּוּוּ**, p. m. **אָגִינָא**: scheren, abschneiden, *cut, cut off*. || **גִּוּוּתָא** n. m., p. **גִּוּוּתָא**: Stück, *piece*.
- גוּמ** vb. **Pe.**, Pt. act. **גִּיּוּמ**: drohen, *threaten*.
- גוּר** vb. **Pe.**, Inf. **לְגִוּוּר**; Pt. act. p. m. **אָגִיר**: beschließen, anordnen, *determine upon, order*. || **גִּוּרְתָא**: Beschluß, Dekret, *decree*.
- גוּרְתָא** vb. **Pe.**, Imp. **אָגִיר**: sich beugen, *bow down*.
- גִּזְזָא** n. m. Räuberschar, *band of robbers*.
- גִּלְלָא** vb. **Pe.**, 1 s. **אָגִיל**; 1 p. **אָגִילִנְנָא**; 2 p. **אָגִילְתָּ**; Impf. 1 s. **אָגִיל**; Pt. pass. p. m. **אָגִילְתָּ**: 1. offenbar machen, *reveal*; 2. in die Verbannung gehen, *go into exile*. | **Itpe.**, Pf. 3 s. f. **אָגִילְתָּ**, p. f. **אָגִילְתָּ**: geoffenbart werden, *be revealed*. | **Pa.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. f. **אָגִילְתָּ**; Impf. 2 p. m. **אָגִילְתָּ**; Inf. **אָגִילְתָּ**; Pt. pl. m. **אָגִילְתָּ**; 1 s. **אָגִילְתָּ**: entblößen, offenbaren, *uncover, reveal*.
- גִּלְדָא** vb. **Pe.**, Pt. pass. pl. m. **אָגִילְדִין**: mit Eis überzogen, *covered with ice, congealed*.
- גִּלְדָא** (גִּלְ) n. m., p. **אָגִילְדָא**: Name eines kleinen Fisches, *a certain small fish*.
- גִּלְלָא** n. m. Welle, *wave*. || **גִּלְלָא** n. m., p. **אָגִיל**: dürres Gras, *dried grass*. || **גִּלְלָא** n. f. Mantel, *cloak*. || **גִּלְלָא** n. m. Stein, *stone*. || **אָגִילְתָּ** adj., f. d. **אָגִילְתָּ**: klumpenförmig, *in lumps*. || **גִּלְלָא** (גִּלְ) n. m. Rad, *wheel*. || **גִּלְלָא** (גִּלְ) n. m. Augapfel, *apple of the eye*. || **אָגִילְתָּ**

- n. f. id. || [מגלתא] (hebr.),
p. מגלתי: Rolle, *scroll*.
- ²גלל n. m., p. גלי: Tür,
door.
- גלילאה n. m. d. Galiläer, *Gali-
lean*.
- גליתא n. m., p. c. sf. 3 p. m.
גליתיהו: Mantel, *cloak*.
- גמלא n. m. f., sf. 1 p. גמלן:
Kamel, *camel*. || [גמלן]
adj., f. d. גמלניתא: groß,
large.
- גמל vb. Pe., Pt. act. c. גמל:
vergeltten, antun, *requite,
deal out, do*. גמל חסדין
der Wohltaten erweist, *a
doer of kindnesses*.
- גמם vb. Palp., Pt. act. גממם:
stottern, *stammer*.
- ¹גמר vb. Pe., Pf. 2 s. m. גמרת;
Impf. 3 s. m. לגמר; Inf.
גמר; Pt. pass. s. m. גמיר,
p. m. גמירי; 1 s. גמירנא;
2 s. גמירתא: lernen, *learn*. |
Af., Impf. 1 s. c. sf. 2 s. m.
אגמרתא; 3 s. m. c. sf. 1 s.
לגמרתן; 3 p. m. c. sf. 1 p.
נגמירינן; Imper. p. m. אגמרו;
Inf. לאגמירי, sf. 1 s. לאגמירי,
3 s. m. לאגמורה: unterrich-
ten, *instruct*.
- ²גמר [גמרתא] n. f., p. גמרי:
Kohle, *coal*.
- ¹גנא vb. Pe., Impf. 2 s. m.
גני; Imp. גני; Pt. s. m.
גני, p. m. גנו, גנו; 1 s. גנינא:
schlafen, *sleep*. | Af., Pf.
1 s. c. sf. 3 s. m. אגניתה;
3 s. f. c. sf. 3 s. m. אגניתה;
Imp. אגני, sf. 1 s. אגנין;
Inf. c. sf. 3 s. f. לאגנייה;
Pt. p. m. מגנו; 1 s. מגנינא:
zu Bett legen, *put to bed*.
- ²גנא vb. Itpa., Inf. † מגנינא;
Pt. s. f. מגנינא: beschämt
werden, häßlich sein, *be
ashamed, be ugly*.
- ¹גנב [גנבתא] n. f., sf. 3 s. m.
גנבתה: Schwanz, *tail*.
- ²גנב [גנבא] n. m., sf. 3 s. m.
גנב: Rücken, *back*. | (ב, גבי)
praep., sf. 1 s. m. לגבי;
1 p. גבן; 2 s. m. לגב(י);
2 p. m. גביכו; 3 s. m.
לגביה: bei, zu, *with,
to*. | אגב praep. wegen, *on
account of*. | אגב ד conj.
während, *while*. | אף על-גב ד conj.
obgleich, *although*.
- ³גנב vb. Pe., Impf. 3 p. m.
לגנבו; Imp. גנב; Pt. act.
p. m. גנבי: stehlen, *steal*. |

- Itpe.**, Pt. **מַגְנֵב**, p. **מַגְנֵבִי**:
 pass. | **Pa.**, Pt. act. p. m.
מַגְנֵבו: = **Pe.** || **מַגְנֵבָא** n. m.,
 p. **מַגְנֵבִי**: Dieb, *thief*. | **רִישׁ**
מַגְנֵבִי: Anführer von Dieben,
chief of thieves.
- גנדר** vb., Impf. 3 s. m. **נִגְנְדֵר**:
 rollen, *roll*. | **It.**, Pt. **מַגְנֵדֵר**:
 pass.
- גנו** v. **נָא**.
- גנן** vb. **אִפְּ**, Inf. **מַגְנֵנִי**; Pt. act.
 s. f. **מַגְנֵנָא**; 2 s. **מַגְנֵנִית** l. **מַגְנֵנָא**,
 pass. s. f. **מַגְנֵנִי** l. **מַגְנֵנִי**,
 p. **מַגְנֵנִי**: beschützen, *protect*. ||
מַגְנֵנָא n. f. Garten, *garden*. |
מַגְנֵנָא n. m., p. **מַגְנֵנִי**: Gärt-
 ner, *gardener*. || **מַגְנֵנָא** (**בֵּי**)
 n. m.: Brautgemach, *bridal*
chamber. | **גנן** vb. denom.
Pe., Pt. act. 2 p. **מַגְנֵנִי**:
 das Brautgemach her-
 stellen, *build the bridal*
chamber.
- גסם** n. m. **מַגְסָא**. Seite, *side*.
- גפנא** n. m., p. **מַגְפֵנִי**: Rebe,
 Weinstock, *vine*. | **עֵמֶר מַגְפֵנָא**:
 Baumwolle, *cotton*.
- גרא** vb. **Pa.**, Impf. 2 s. m.
מַגְרִי: reizen, *incite*. | **Itpa.**,
 Pf. 3 p. m. **מַגְרֵוּ**; Impf.
 2 s. m. **מַגְרִי**: streiten,
- contend*. || **מַגְרָא** n. m. Streit,
quarrel.
- גרב** vb. **Pe.**, Pt. act. p. m.
מַגְרֵבִי: gefangen nehmen,
take captive.
- מַגְרָבָא** (pers.) n. m., p. **מַגְרֵבִי**:
 Krug, *pitcher*.
- מַגְרֵבִי** (**גְּלִי**, **גְּלִי**) (gr.) n. m.,
 p. **מַגְרֵבִי**: Rübe, *turnip*.
- מַגְרֵבִי** n. m. Rauke, *water-*
cress, rocket.
- גרד** vb. **Pa.**, Pf. 2 s. m. c. sf.
 3 s. m. **מַגְרֵדִיתָה**: kratzen,
scratch. | **מַגְרֵדָא** n. m. Stumpf,
stump.
- מַגְרֵדָא** (gr.) n. m., p. **מַגְרֵדָא**:
 Weber, *weaver*.
- מַגְרֵבִי** (pers.) n. m. s., p. d.
מַגְרֵבִי: ein Maß, *a measure*
 = **מַסָּה**.
- גרם**¹ n. m., sf. 3 s. m.
מַגְרָמָה; p. **מַגְרָמִי**; sf. 3 s. m.
מַגְרָמִי: Knochen, *bone*.
- גרם**² vb. **Pe.**, Pt. act. **מַגְרָם**:
 verursachen, *cause*.
- מַגְרָמִי** n. m., p. **מַגְרָמִי**: Elle,
cubit.
- גרם** vb. **Pe.**, Impf. 3 p. m.
מַגְרָם; Pt. act. s. m. **מַגְרָם**,
 p. m. **מַגְרָם**: studieren, *study*. ||
מַגְרָם n. m., Studium, *study*.

ערע vb. **Pe.**, Pf. 2 s. m. c. sf. 3 s. m. גַּרְעֵתָהּ: scheren, *cut (the hair)*.

¹גָּרַר vb. **Pe.**, Impf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. נִגְרָרָה; Inf. מִגְרָר: schleppen, ziehen, *drag, draw*.

²גָּרַר n. m., sf. 3 s. m. גָּרָה; p. גָּרִי, sf. 1 s. גָּרִי: Pfeil, *arrow*, || גַּרְאָה n. m.: Pfeilmacher, *arrow-maker*.

גרשׁ vb. **Pa.**, Pt. act. 2 p. מִגְרָשִׁיתוֹ: zermalmen, *grind*.

גרשׁ (hebr.) vb. **Pa.**, Pf. 1 s. c. sf. 2 s. f. גִּרְשִׁיתָהּ; Pt. act. 2 s. מִגְרָשִׁיתָהּ: scheiden, *divorce*.

גִּשְׁפָּנָא (pers.) n. m. Siegelring, *seal ring*.

גִּשְׁקָא (pers.) n. m. Kleie, *bran*.

גִּשְׂרָא n. m., p. גִּשְׂרֵי: Brücke, *bridge*.

גשׁשׁ vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. גִּשְׂשִׁיהָ, גִּשְׂשִׁישָׁה: betasten, *touch, feel*.

ד

דִּי v. דִּי דִּיא (§9a) pron. dem. s. f. diese, *this*.

דאג vb. **Pe.**, Pt. act. דִּיאג: besorgt sein, *be anxious, concerned*.

¹דבבִּי דִּידְבָא (§17b) n. m. (f.) Fliege, *fly*.

²דבבִּי דִּידְבָא n. m., p. דִּיבִי: Bär, *bear*.

דבָּחָא n. m. = דִּבְחָא || דִּבְחָא n. m. Altar, *altar*.

דבק vb. **Itpe.**, Pf. 1 s. אֲדַבְּקִי; 1 p. † אֲדַבְּקָנָא; Pt. מְדַבֵּק: anhängen, ankleben, *cleave*,

adhere. | **Pa.**, Pt. pass. מְדַבֵּק: angeheftet, *clinging*.

¹דברִי דִּיבּוֹרָא (hebr.) n. m., 3 p. m. דִּיבּוֹרִיהוּ: Wort, Ausspruch, *word, utterance*.

²דברִי דִּיבּוֹרָא vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. דִּיבְרִיהָ, 3 p. m. דִּיבְרִניהוּ; Pt. act. s. c. sf. 3 p. דִּיבְרִניהוּ: führen, den Brauch haben, *lead, be accustomed*. | **Pa.**, Pt. act. p. מְדַבְּרִי: leiten, *guide*. || דִּבְרָא n. m. Feld, *field*. || מְדַבְּרָא n. m. Wüste, *wilderness*. || מְדַבְּרָנָא n. m. Führer, *leader*.

דִּבְשָׂא n. m. Honig, *honey*.

הַגָּלָא n. m. Lügner, *liar*.

הַזָּבָא n. m. Gold, *gold*.

הָרָן vb. **Itpe.**, Imp. אָרְהָן: fett werden, *become fat*. || [בְּרֵהוּן] adj., d. הָרֵנָא: fett, *fat*.

הָרָן vb. **Pe.**, Impf. 1 s. אָרְדוּן: fortfahren, *go on, continue*.

הָרָן (= דַּעֲץ) vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. הֲצִיָּה; 3 s. f. c. sf. 3 s. f. הֲצִתָּה: einstecken, *thrust in*.

הָרָן vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. דָּק; Pt. act. גָּאָק, גָּיָק; pass. s. f. גִּיקָא, p. m. גִּיקִי: sorgfältig betrachten, genau sein, *observe carefully, be exact*; Pt. pass. genau erwiesen, nach der genauen Interpretation übereinstimmend mit, *proved with exactness; when correctly interpreted, in agreement with*.

הָרָן vb. **Pe.**, Pf. 1 p. דָּיָנָן; Impf. 2 s. m. דָּדוּר; Inf. מִדָּר; Pt. act. s. m. דָּיָר, f. דָּיָרָא, p. m. דָּיָרִי; 1 s. דָּאָרְנָא, דָּיָרְנָא: wohnen, *dwell*. | **Itpe.**, Pt. מִתְדָּר wohnbar, *habitable*. || הָרְתָא n. f., sf. 3 s. m. הָרְתָה: Hof, *court*. || הָרִי בֵי דָּרִי Hürde, *sheepfold*. ||

הָרָא n. m. Dorf, *village*. ||

הָרְיָא n. m. Herberge, *inn*. ||

הָרְיָא n. m., p. הָרְיָא: Gastwirt, *inn-keeper*. || הָרָא n. m., p. הָרִי: Geschlecht, *generation*. || הָרָא n. m., p. הָרִי: Reihe, *row*.

הָרָא vb. **Pa.**, Pf. 3 p. sf. 3 s. m. הֲרִירָה; Pt. act. מִדָּר: einholen, *overtake*.

הָרָא (gr.) n. m. Gabe, *gift*.

הָרָא vb. **Pe.**, Imp. דָּחִי: stoßen, *push*. || **Af.**, Pt. act. p. m. מִדָּחֵן: id.

הָרָא vb. **Pe.**, Impf. 2 s. f. דָּחַל; Pt. act. דָּחַל, p. דָּחַלִּי: fürchten, *fear*.

הָרָא vb. **Pe.**, Inf. c. sf. 3 s. m. לְמִדָּחֶפָה: stoßen, *push*.

הָרָא vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. הֲחִצָּה: einstecken, *thrust in*.

הָרָא vb. **Pe.**, Impf. 3 p. m. c. sf. 3 s. m. גִּדָּחְקִיָּה; Pt. act. p. m. גִּדָּחְקִי; pass. s. m. גִּדָּחִיק, f. גִּדָּחִיקָא: drängen, *crowd, push*; Pt. pass. eng, *straitened*. || גִּדָּחְקָא (גִּדָּחְקָא) n. m. Gedränge, Bedrängnis, *crowding, distress*.

הָרִי, דָּ nota relationis (§70),

conj. (§71). | דיל v. ל; דיר v. יד.
 דילא n. m. Staatsdiener (insbes. Steuereinnehmer), *public official (esp. tax-gatherer)*.
 דילמא v. מל.
 דין vb. **Pe.**, Impf. 3 s. m. ינדון, לדון, לדון; Imp. s. m. דונו: richten, *judge*. | **Itpe.**, Pf. 3 p. דתדון; Pt. s. f. דתדנא; pass. | **Pa.**, Impf. 3 p. m. לדדונו, sf. 3 s. m. דדינה; Imp. c. sf. 3 s. m. דדינה; Inf. c. sf. 3 s. m. לדדינה: = **Pe.** || דין n. m., d. דינא; sf. 1 p. דדינא: Gericht, Prozeß, Gesetz, *court, lawsuit, law*. | בדדינא adv. mit Recht, *rightfully*. | בדינא ביי Gerichtshof, *court of justice*. || דין n. m., a. דינא: Richter, *judge*. || מדדינא n. f., p. מדדינא: Bezirk, *district, province*.
 דינא n. m., p. דינא: denarius.
 דיספא n. m. Sänfte, *litter*.
 דכא vb. **Itpe.**, Pf. 3 s. m. דאבא: abgetan sein, *be gone*.
 דבי (§9f) pron. dem. s. m.

jener, *that*. די der Herr jenes (Windes), *the Lord of that (wind)*.
 דכא n. f., a. דה; sf. 3 s. m. דכא: Ort, Stelle, *place*.
 דכר vb. **Pe.**, Impf. 3 s. m. c. sf. 2 s. m. דכר, דכר; Pt. pass. p. m. דכרי, 1 s. דכר: eingedenk sein, *remember*. | **Itpe.**, Pf. 2 p. דכר: sich erinnern, *remember*. | **Af.**, Pf. 2 s. m. c. sf. 1 s. דכר; Inf. דכר: erinnern, *remind*; sq. דכר erwähnen, *make mention*. || דכר n. m., c. דכר: Andenken, *memorial*.
 דלא vb. **Pe.**, Pt. act. 1 s. דלא, 2 s. דלא; pass. p. m. דלא: schöpfen, erheben, *draw, lift*. | **Itpe.**, Pf. 3 s. m. דלא; Pt. מדלי: sich erheben, hoch sein, *be lifted, be high*. | **Pa.**, Pf. 3 s. m. דלא, sf. 1 p. דלא, 3 s. m. דלא; 3 p. דלא; 3 s. f. דלא; 3 p. c. sf. 3 s. m. דלא; Imp. דל, דל, p. דל: erheben, wegnehmen, *lift up, take away, deduct*. || דלא n. m. Höhe, *height*.

- דָּלַל vb. **Pe.**, Impf. 2 s. m. | דָּנָן n. m., p. דְּנָי: Faß,
 לָהֵל: spinnen, *spin*.
 wine-jar.
- דָּלַק vb. **Af.**, Pf. 3 s. m. אֶדְלַק;
 3 p. אֶדְלָקוּ; Pt. act. מִדְּלַק,
 p. m. מִדְּלָקִי: anzünden,
 light, *kindle*.
- דָּמָה (§13b) n. m., d. דְּמָא; sf.
 2 s. m. דְּמָה: Blut, *blood*.
- דָּמָה vb. **Pe.**, Pt. act. דְּמִי, p.
 m. דְּמִי, f. דְּמִינָא: gleich sein,
be like. | מִי דְּמִי: ist es denn
 gleich? *is it at all like (the
 case mentioned)?* | **Itpe.**,
 Pf. 3 s. m. אֶדְמִי: in der
 Gestalt von ... erscheinen,
appear in the likeness of. |
Pa., Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s.
 m. דְּמִיָּה; Pt. pass. p. f.
 מִדְּמִינָא: vergleichen, als...
 vorstellen, *liken, imagine*. ||
 דְּמִי n. p. m., c. דְּמִי; sf. 3 p.
 דְּמִיָּה: Preis, *équivalent*,
price.
- דָּמָה adj., p. m. דְּמוּמִי: schla-
 fend, *sleeping*.
- [דְּמַעְתָּא] n. f., p. דְּמַעִי et
 דְּמַעְתָּא; sf. 3 s. m. דְּמַעִיָּה:
 Träne, *tear*.
- דָּנָן (§9a) pron. dem. s. m.
 dieser, *this*.
- דָּנָן n. m. דְּנָנָא: Osten, *east*.
- דָּנָן n. m., p. דְּנָי: Faß,
 wine-jar.
- דְּמָה (pers.) n. m. Portion,
portion.
- דָּקָה v. דָּקָה.
 דָּעָה v. יָדַע.
- דָּפָה n. m. דְּפָא: Brett, *board*.
- דָּקָה n. m. Dattelpalme, *palm-
 tree*.
- דָּקָה n. m, Korb, *basket*.
- דָּקָה n. m. Bart, *beard*.
- דָּקָה vb. **Pe.**, Imp. דָּק; Pt. pass.
 דִּיק: zermalmen, *grind*. |
 דְּקָה adj., s. f. d. דְּקָהָא,
 p. m. דְּעִדְקִין (§4h): klein,
small. | דְּרִדְקִי: kleine Kin-
 der, *small children*.
- דָּקָה vb. **Pe.**, Inf. c. sf. 3 s.
 m. לְמִדְקָה: durchbohren,
pierce through.
- דָּרָה v. דָּוָר.
- דָּרָה vb. **Pe.**, Pt. act. דָּרִי, 2 s.
 דָּרִית (דְּרִיתָא): tragen, *carry*.
- דָּרָה n. m. Stufe, *step*.
- [דְּרִדְנָא] n. m., p. d. דְּרִדְנָא:
 Hefe, *dregs*.
- דָּרָה v. דָּרָה.
- דָּרָה n. m. Weg, *way*.
- דָּרָה (hebr.) n. m. Süden,
south. | דָּרָה vb. denom. **Af.**,
 Imp. p. אֶדְרָמִי; Inf. אֶדְרוּמִי:

sich südwärts wenden, *turn towards the south.*

דְּרַגְמָן (gr.) n. m. Drache, *dragon.*

דָּרַשׁ vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf.

3 s. f. דָּרַשְׁתָּ; p. m. דָּרַשׁ;

Impf. 2 p. דָּרַשְׁוֹן: 1. den

Schrifttext erklären, *interpret the Scriptural text;*

2. vortragen (im allgemei-

nen), *deliver in public (in general).* || בַּיּוֹם הַזֶּה: Haus

des Vortrages, Schule, *school.*

דֶּשֶׁא . דֶּשֶׁא¹ n. m. (f.?): Tür,

Tor, *door, gate.*

דָּשַׁשׁ² vb. **Af.**, Pf. 3 s. m.

דָּשַׁשׁ: schweigen, *be silent.*

דְּשִׁתָּנָא (pers.) n. f. menstrui-

rendes Weib, *menstruating*

woman.

ה

הָ part. interr. = num. | הֲלֵאָה
= nonne.

הָ (§9c) pron. dem. s. f.

diese, *this*; im neutrischen

Sinne (*in a neuter sense*):

dieses, *this.* || הָ הָ interj.

siehe, *behold.* || הָ conj.

weil, *because.*

הָאָהָא v. עָדָה.

הָיָה (§9f) pron. dem. s. m.

jener, *that.*

הַבָּלָא n. m. Hauch, Dampf,
breath, vapor.

הַבְּרָא n. m. Finsternis, *dark-*
ness.

הָ (§9a) pron. dem. s. f.

diese, *this.*

הָדָר v. אָחַד.

הָדָר v. אָחַד.

הָדָרָא . בְּהָדָרָא adv. ausdrück-

lich, *explicitly.*

הָדָרָא (§9a) pron. dem. s. m.

dieser, *this.*

הָדָרָא vb. **Pe.**, Pf. 1 p. דָּרַשְׁתָּ,

דָּרַשְׁתָּ; 2 s. m. דָּרַשְׁתָּ;

Impf. 1 s. אָדָרָא; 3 p. m.

לְדָרָא; Inf. לְדָרָא;

Pt. act. דָּרָא, דָּרָא, f. דָּרָא,

p. m. דָּרָא; 1 s. דָּרָא: zu-

rückkehren, *return*; sq. בְּ

seinen Sinn ändern, *change*

one's mind; sq. לְ umringen,

encircle. | דָּרָא adv. wieder-

um, *again.* | **Pa.**, Pf. 1 p.

דָּרַשְׁתָּ: zurückerstatten,

restore. | **Af.**, 1 s. אָדָרָא,

sf. 3 p. m. אָדָרָא; 2 s.

m. אָדָרָא; 3 s. m. אָדָרָא,

הַיָּנִי m., הַיָּנִי f. (§9d): das ist,
it is.

הַיָּנִי (§9f) pron. dem. s. f. jene,
that.

הַיָּנִי adv. hier, *here.* | מִהַיָּנִי:
von hier, *hence.*

הַיָּנִי adv. so, *so.* | בְּרַחֲמֵי:
fähig dessen und dessen,
capable of this and that.

הַיָּנִי (§9a) pron. dem. pl. diese,
these.

הָלַךְ vb. Pe., Imp. הֵלֵךְ: gehen,
go. | Pa., Pt. act. מְהַלֵּךְ:
wandeln, *walk.* || הַלְבָּחָא n. f.
Brauch, Rechtssatz, Rechts-
entscheidung, *custom, law,*
legal utterance, legal de-
cision.

הַלּוּלֵא n. m., p. הַלּוּלֵי: Fest-
lichkeit, Hochzeit, *feast,*
wedding feast. | בֵּי הַלּוּלֵא,
בֵּי הַלּוּלֵי id.

הַלְלָא (hebr.) n. m.: מְצַרְרָא
= Ps. 113—118.

הַנָּא vb. Itpe., Pf. 2 s. אֶתְהַנֵּית;
Impf. 1 s. אֶתְהַנֵּי: genießen,
enjoy | Af., Pf. 1 s. אֶהְנֵי;
2 s. אֶהְנֵית; 3 s. m. אֶהְנֵי;
Pt. act. s. m. מְהַנֵּי, p. f.

מְהַנֵּי: Nutzen bringen,
benefit. || הַנִּיתָא n. f., sf.
3 s. f. הַנִּיתָה: Nutzen,
benefit.

הַנְדוּאָה n. m. indisch, *Hindoo.*
הַנְדוּוֹ (§9f) pron. dem. pl. jene,
those.

הַנְדוּוֹ (§9c) pron. dem. pl. diese,
these.

הַנְדוּוֹ (§9f) pron. dem. pl. jene,
those.

הַסְפָדָא v. סַפֵּד.

הַפָּךְ (אָפָךְ) vb. Pe., Pf. 1 s.
† אֶפְכַת; Impf. 2 s. m. מְיַפְךָ;
Imp. אַפְךָ, הַפְךָ: wenden,
sich beschäftigen mit, *turn,*
busy oneself with. | Itpe.,
Pf. 3 s. m. אֶתְהַפֵּךְ; 3 p. m.
† אֶתְהַפְכוּ: sich wenden, sich
verwandeln, *turn about, be*
changed.

הַפְקָא v. פָּקַד.

הַרְרָא vb. Palp., Pf. 3 s. m.
הַרְרָא: nachdenken, *muse.*

הַרְמָנָא (pers.) n. m. Dekret,
decree.

הַרְסָנָא n. m. Gericht von zer-
schnittenen Fischen, *fish-*
hash.

ר conj. und, aber; *and, but*.
 וי interj. wehe, *woe*.
 וֹלַד v. ילד.

וְרֵא (pers.) n. m. Rose, *rose*. |
 וְרֵינָא n. m. Rosenstrauch,
rose-bush.

וְבִילָא n. m. (f.) Spaten, *spade*.
 וְבַן vb. **Pe.**, Pf. 1 s. וְבַנִּי, sf.
 3 s. f. וְבַנְתָּה (וְבַנְתָּה); 2 s.
 m. וְבַנְתָּ; 3 s. m. c. sf. 3 s.
 m. וְבַנְתָּ; Impf. 2 p. m.
 †תּוֹבְנֹו, תּוֹבְנֹו; 3 s. m.
 †לְיָבֵן; Imp. וְבַן, וְבַן; Inf.
 לְמִוְבֵן; Pt. act. s. m. וְבַן:
 kaufen, *buy*. | **Pa.**, Pf. 1 s.
 וְבַנִּי; 3 s. m. c. sf. 3 s. f.
 וְבַנְתָּ, 3 p. m. וְבַנְתָּה; Impf.
 2 s. m. תּוֹבְנֹו; 3 p. c. sf. 3 p.
 וְבַנְתָּה; Imp. וְבַן, p.
 וְבַנְתָּה; Inf. c. sf. 3 s. m.
 לְיָבֵנָה, f. לְיָבֵנָה, p. m.
 לְיָבֵנָה; Pt. act. s. m.
 מְוִבְנָא, f. מְוִבְנָה; 1 s.
 מְוִבְנָא; 2 s. c. sf. 2 s. f.
 (מְוִבְנָא); 2 s. c. sf. 2 s. f.
 מְוִבְנָתָה: verkaufen, *sell*. |
Itpa., Pf. 3 s. m. אֶוְבְּבַן;
 Impf. 3 p. לְוִבְבְּנוּ; Pt. 1 p.
 מְוִבְבְּנִין, 2 s. מְוִבְבְּנָתָה: pass. ||
 וְבִינָא n. m., sf. 2 s. m.
 וְבִינָה; p. וְבִינִי, sf. 2 p.

וְבִינִיכוּ: Kauf, *purchase*. ||
 וְבוֹנָא n. m. Käufer, *buyer*.
 וְבוֹרָא n. m., וְבוֹרְתָא n. f., p.
 וְבוֹרְתָא: Wespe, *wasp*.
 וַיִּג vb. **Pe.**, Pt. pass. וַיִּג:
 klar, *clear*. || מְוִזָּא n. m.,
 p. מְוִזָּי: Becher, *cup*.
 וְהַר vb. **Itpa.**, Impf. 3 s. m.
 †יִוְדְהַר; Inf. לְאִוְדְהַר: vor-
 sichtig sein, *take care*. ||
Af., Pf. 1 s. c. sf. 2 s. m.
 אִוְדְהַרְתָּ: verwarnen, *fore-*
warn, admonish.
 וּוּא n. f. Winkel, *corner*.
 וּוּא n. m., p. וּוּיָן, Paar, *pair*.
 וּוּדָא n. m., p. וּוּדִין: Reise-
 kost, *provision for a journey*;
 p. וּוּדְתָא Sterbekleid, *shroud*.
 וּוּיָא n. m., p. וּוּיָי, sf. 1 s.
 וּוּיָי: Silberdenar, *silver denarius*;
 p. Geld, *money*.
 וּוּטַר vb. **It.**, Pf. 3 s. m. אֶוּטַר;
 Pt. s. f. מְוּוּטַרְתָּ: klein
 werden, erscheinen, *be or*

seem small. || זוטַר adj., d. זוטַר, זוטאַ; f. זוטַרָא, d. זוטַרְתִּי; p. m. זוטַרְי; 1 p. זוטַרְיִנן: klein, *small.*
 זון vb. Pe., Inf. זִמּוּן; Pt. act. 1 s. זִינָא (זִינָנָא): ernähren, *feed.* | Itpe., Impf. 3 p. זִנְתָּנִי: pass. || מזונָא n. m., sf. 3 s. m. מזוּנָה; p. מזוּנִי, sf. 2 p. m. מזוּנִיכוּ: Speise, *food.*
 זוע vb. Itpalp., Pf. 3 s. f. אֶזְעָעָא: beben, *quake.*
 זינָא (זִינָא) (pers.) n. m. Zollhaus, *customs house.*
 זיוּתן adj. strahlend, *bright.*
 זימָא n. f., p. c. sf. 3 s. m. זִימִיָּה: Nasenloch, *nostril.*
 זיף vb. Pe., Pt. pass. d. זִיפָא: fälschen, *falsify.* || זיפָא n. m. = זיפִי = זיפָנָא: Fälscher, *falsifier.*
 זיקָא n. m. Wind, *wind.*
 זיתָא n. m., p. † זִיתָא: Olive, Ölbaum, *olive, olive-tree.*
 זכי vb. Pe., Impf. 1 s. אֶזְכִּי; Pt. act. זָכִי: 1. würdig sein, *be worthy*; 2. überwinden, *conquer.* || זכותָא, c. זָכוּת; sf. 2 s. m. זְכוּתָהּ: Gerechtigkeit, *righteousness.*

זלל vb. Pe., Pf. 3 s. f. † זָלַל, זָלָא; Pt. pass. s. f. זָלָא: verächtlich sein, von geringem Werte sein, *be worthless, be of little value.* | Ittaf., Impf. 3 p. m. זָלַלְוּ: an Wert verlieren, *lose in value.* | Palp., Inf. לְזַלְזֵל; Pt. act. 1 s. מְזַלְזֵלָא: geringschätzen, *esteem lightly, treat contemptuously.* || זילזילָא n. f. Geringschätzung, *contempt.*
 זמנָא n. m., p. † זְמַנִּי, זְמַנִּי: Zeit, Mal, *time.* | זמנָא חדָא: einmal, *once.* | בזָא זְמַנָּה: vorzeitig, *prematurely.* || זמן vb. denom. Pa., Pf. 2 s. m. c. sf. 1 s. זְמַנְתָּן; 3 s. m. c. sf. 2 s. m. זְמַנְתָּהּ, 3 s. f. c. sf. 3 s. m. זְמַנְתָּהּ; Pt. act. s. m. מְזַמֵּן; f. מְזַמֵּנָא, sf. 3 s. m. מְזַמַּנְתָּהּ; pass. s. m. מְזַמֵּן: 1 einladen, *invite*; 2. bereiten, *prepare.* | Itpa., Pf. 3 s. f. אֶזְמַנָּא: sich treffen, *occur.* | Af., Pf. 1 s. c. sf. 3 s. m. אֶזְמַנְתָּהּ; 3 s. m. c. sf. 2 s. m. אֶזְמַנְתָּהּ; 3 p. c. sf. 3 s. f. † אֶזְמַנְתָּהּ: einladen, *invite.*

- זמר vb. **Pe.**, Pt. act. זָמַר: singen, *sing.* || זָמַר n. m. Musik, *music.*
- זָנָא (§13b) n. m., p. זָנִי: Art, *kind.*
- זָנָא n. f. Hure, *harlot.* || זָנִי n. m. Buhle, *whoremonger.*
- זָנָא (pers.) n. m. Kerkermeister, *jailer.*
- זָעַפּא u. m. Sturm, *storm.*
- זָעִיר adj., f. זָעִירָא: klein, *small.*
- זָקַף vb. **Pe.**, Pf. 3 p. m. c. sf. 3 s. m. זָקַפּוּה: aufhängen, pfählen, *hang, crucify.* || זָקִיפּא n. m. Kreuz, *cross.*
- זָקָא n. m. Schlauch, *wine-skin.*
- זָקָא n. m., p. זָקִין: Funke, *spark.*
- זָקַק vb. **Itpe.**, Pf. 1p. זָקַקְתִּי; Inf. זָקַקְתִּי; Pt. act. 1 s. זָקַקְתִּי, 1 p. זָקַקְתִּי: sich verpflichten, *obligate oneself.*
- זָקַן vb. **Af.**, Pf. 3 s. f. זָקַנָה: alt werden, *grow old.*
- זָקַר vb. **Itpe.**, Pf. 3 p. זָקַרְתִּי: aufspringen, *leap forth.*
- זָרִיז adj. rüstig, *strenuous.*
- זָרְנָא n. m. Schlauch, *wine-skin.*
- זָרַע vb. **Pe.**, Impf. 2 s. m. זָרַעְתָּ: säen, *sow.*
- זָרַק vb. **Itpe.**, Pf. 3 s. m. זָרַקְתִּי, זָרַקְתִּי: gesprengt werden, *be sprinkled.*

ח

- חָבִיתָא n. f., p. חָבִיתָא: Weinfäß, *wine-cask.*
- חָבִיבוּתָא n. f. Liebe, *affection.*
- חָבַט vb. **Pe.**, Imp. p. חָבַטוּ: schlagen, klopfen, *beat.* || חָבַטָא n. m. Schlagen, *beating.*
- חָבֵלָא n. m. Strick, *rope.* || חָבֻלָא n. Wucher, *usury.*
- חָבַל sq. עַל-חָבַל interj. wehe, *woe.*
- חָבֵרָא n. m., sf. 2 s. m. חָבֵרָא; p. d. חָבֵרָא, sf. 2 s. m. חָבֵרָא; 3 s. m. חָבֵרָה: Genosse, *companion.* | חָד לְחָבֵרָה: einer zum andern, *one to the other.* || חָבֵרוּתָא n. f. Freundschaft, Geselligkeit, *companionship, familiarity.*
- חָבַשׁ vb. **Pe.**, Pf. 3 pl. c. sf. 3 s. m. חָבַשׁוּה: fesseln, *put in prison.*

חגג. [חגג] n. m., p. חגג: Reigen, *dance*.

חגג n. m. lahm, *lame*. || מחגג (pt. pass. d. Pa.) id.

חדר vb. Pa., Imp. חדר; Pt. pass. p. f. מחדר: wetzen, *whet*; Pt. pass. scharfsinnig, *kühn*, *sagacious*, *keen*.

חדא vb. Pe., Impf. 3 s. m. חדי; לחד; Imp. s. f. חדי; Inf. מחד; Pt. act. p. m. חד: sich freuen, *rejoice*. || חדא n. m. Freude, *joy*. || [חדות], n. f., c. חדות: id.

חדא adj., d. חדא; f. d. חדא; p. f. d. חדא: neu, *new*.

חוא vb. Af., Pf. 3 s. m. אחוי; Impf. 1 s. אחוי; Imp. אחוי; Pt. act. s. m. מחוי, p. m. מחוי: zeigen, *show*; sq. על-*anzeigen*, *inform on*.

חוב vb. Pa., Pt. pass. p. m. מחוי: verpflichten, *obligate*. | Itpa., Pf. 3 s. m. מחוי: schuldig befunden werden, *be found guilty*. || חובה n. f., p. חוב; sf. 3 s. f. חובה: Schuld, *guilt*.

חוו (ass.) n. m., p. מחוו: Stadt, *town*.

חוטא n. m., p. חוטא: Faden, *thread*; p. Schau-*fäden*, *fringes*.

חונא n. m. Schlange, *snake*.

חוק vb. Pe., Pt. act. חוק, p. חוי, 1 s. חוי, 2 s. חוי: lachen, *laugh*. | Pa., Pf. 3 s. m. חוי; Inf. חוי: Pt. act. מחוי, p. מחוי: id. | Af., Pf. 2 s. m. אחוי; 3 s. m. אחוי; Impf. 2 p. m. אחוי; Inf. אחוי; Pt. act. מחוי: id. V. אחוי. || חוכא n. m. Gelächter, *laughter*.

חולא n. m. Sand, *sand*. || חולא f. nomen unitatis.

חוס vb. Pe., Pf. 3 s. m. חוס; Impf. 3 p. m. לחוס; Pt. act. חוס: schonen, Mitleid haben, *spare*, *have pity*.

חור vb. Pa., Pt. act. p. m. מחוי: reinigen, *clean*; pass. s. f. d. מחוי: die richtige Meinung, *the correct opinion*. || חור adj., d. חור; s. f. d. חור, p. f. d. חור: weiß, *white*. || חורא n. f. weißes Mehl, *white flour*.

חָנָא vb. **Pe.**, Pf. 1 s. † חָנִיתִי, |
 † חָנִיתָ, חָנִי, sf. 2 p. m.
 חָנִיתָהּ, 3 s. m. חָנִיתָהּ, 3 p.
 m. חָנִיתָהּ; 1 p. † חָנִינָן,
 sf. 2 s. m. חָנִינָהּ, 3 p. m.
 חָנִינָהּ, 3 p. f. חָנִינָהּ; 2 s.
 m. חָנִיחַ, sf. 1 p. חָנִיתָנָן, 3 s.
 m. חָנִיתָהּ; 3 s. m. c. sf. 3 s.
 m. חָנִיחַ, f. חָנִיחַ, p. m. חָנִיחַ
 (חָנִיחַ); 3 s. f. † חָנִיתָ, 3 p.
 חָנִי, sf. 3 s. m. חָנִיתָהּ; 3 p.
 m. חָנִי, sf. 3 s. m. חָנִיחַ, 3
 p. m. חָנִיחַ (חָנִיחַ), 3 p. f.
 חָנִיחַ l. חָנִיחַ; Impf. 1 s.
 חָנִיחַ; 2 p. m. (חָנִיחַ); Impf.
 s. m. חָנִי, p. m. חָנִי; Inf.
 חָנִיחַ; Pt. act. s. m. חָנִי,
 p. m. חָנִי; 1 s. חָנִיחַ, 1 p.
 חָנִיחַ, 2 s. חָנִיחַ; pass. s. m.
 חָנִי: sehen, *see*; sq. בָּ be-
 trachten, *look at*. | **Itpe.**,
 Pf. 3 s. m. חָנִיחַ; Pt. חָנִיחַ
 חָנִיחַ: gesehen werden, aus-
 sehen, *be seen, look*. | **Af.**,
 Imp. חָנִיחַ: zeigen, *show*. |
Ittaf., Perf. 3 s. m. חָנִיחַ;
 Impf. 2 p. m. חָנִיחַ; Inf.
 † חָנִיחַ, חָנִיחַ: erschei-
 nen, *appear*.

חֹק (hebr.) vb. **Af.**, Impf. 1
 s. חָקוּק: halten, *hold*; sq.

et בָּ zu Dank ver-
 pflichten, *oblige*.

חָרָא n. f., p. חָרִי: eine
 Dornart, *a species of thorns*.

חָרָא n. m., p. חָרִי: Schwein,
swine.

חָטָא vb. **Pe.**, Impf. 2 s. m.
 חָטָא: sündigen, *sin*. || חָטָא
 n. m., p. c. sf. 3 s. m. חָטָא
 (חָטָא): Sünde, *sin*.

חָטַט vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m.
 חָטַט; Pt. act. חָטַט, חָטַט: aus-
 höhlen, ausgraben, *hollow
 out, dig out*. | **Pa.**, Pt. act.
 חָטַט: ausgraben, *dig out*. |
Pā., Pt. act. חָטַט: id. ||
 חָטָא n. m. Nadel, *needle*.

חָטַף vb. **Pe.**, Pf. 1 s. חָטַפְתִּי;
 3 s. m. c. sf. 3 s. f. חָטַפְתָּהּ;
 Imp. חָטַף; Inf. חָטַף: fort-
 reißen, rauben, *snatch away,
 take by force*.

¹ חָטַף n. m. Stab, Rute, *rod*. ||
 חָטַף n. m. Züchtigung mit
 dem Stock, *beating with a
 stick*.

² חָטַף n. m. Hürde, *sheepfold*.

חַיָּא vb. **Pe.**, Pf. 1 s. † חָיִיתִי,
 חָיִי; 2 s. m. חָיִיתָ; 3 p. f.
 חָיִיתָהּ; Pt. act. חָיִי, 1 s. חָיִיחַ,
 2 s. חָיִיתָ: leben, genesen,

live, become well. | **Af.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. חָיָה; Inf. אֲחַיֵּי; Pt. act. s. m. מָחַי: wieder beleben, *revive*. || חַיִּי, חַיִּי n. p. m., sf. 2 s. m. חַיָּה: Leben, *life*. | לַחַיִּי wohlauf, *well and good*. || חַי adj., d. חַיָּה: lebendig, *living*. || חַיָּה n. f., p. חַיָּה: Tier, *animal*. חַיָּה n. f. (= syr. *hettā*, וְאֲחַיָּה?) Sack, *sac*. חַיָּה n. m., sf. 1 s. חַיָּה, 2 s. m. חַיָּה: Kraft, *strength*. | חַיָּה בני חַיָּה Soldaten, *soldiers*. חַיָּה adj., 2 p. חַיָּה: weise, *wise*. || חַיָּה n. f. Weisheit, *wisdom*. חַיָּה vb. **Pe.**, Pf. 1 p. c. sf. 3 s. f. חַיָּה: verpachten, *give in rent*. חַיָּה adj. süß, *sweet*. || חַיָּה n. m. Süßigkeit, *sweetness*. חַיָּה vb., Pt. חַיָּה: bekümmert, *moved*. חַיָּה [חַיָּה] n. f., p. חַיָּה: Glied, Stück, *portion*. חַיָּה n. m. Milch, *milk*. חַיָּה vb. **Pe.**, Impf. 3 s. m. חַיָּה: mischen, *mix*. | **Pa.**, Impf. 3 s. m. חַיָּה, id.

Margolls, Chr. Bab. Talm.

¹ חַיָּה n. m. Essig, *vinegar*.

² חַיָּה n. m., p. a. et c. חַיָּה: Höhlung, *hollow space*; p. verborgene Schätze, *hidden treasures*.

³ חַיָּה vb. **Pa.**, Pt. act. p. מָחַי: entweihen, *desecrate*. | **Af.**, Pf. 3 p. m. אֲחַיָּה; Impf. 2 p. m. c. sf. 3 s. f. חַיָּה; Pt. act. מָחַי, p. m. מָחַי, id. | **Ittaf.**, Impf. 3 s. m. חַיָּה (לְחַיָּה); Pt. s. m. מָחַי, s. m. מָחַי, pass. || [חַיָּה hebr.] תחל vb. denom. **Af.**, Inf. אֲחַיָּה; Pt. s. f. מָחַי; 1 p. מָחַי: anfangen, *begin*.

¹ חַיָּה vb. **Pe.**, Pf. 3 s. f. חַיָּה: fest werden, *become solid*.

² חַיָּה n. m., 1 s. f. חַיָּה; 1 p. חַיָּה; 3 s. f. חַיָּה; p. חַיָּה, חַיָּה: Traum, *dream*.

חַיָּה vb. **Pe.**, Pf. 3 p. c. sf. 3 s. m. חַיָּה; Impf. 2 s. m. חַיָּה; 3 s. m. חַיָּה; Pt. act. s. m. חַיָּה, f. חַיָּה; pass. חַיָּה: vorübergehen, *pass by*; Pt. pass. verwechselt, *changed*. | **Itpe.**, Pf.

חנה vb. **Pa.**, Pf. 1 s. m. חָנַף: schmeicheln, *flatter*.

חֶסֶד n. m., p. חֶסֶדִּין: Gnade, Huld, *favor*; p. Wohltaten, *acts of kindness*.

חָסַן vb. **Af.**, Impf. 3 p. m. חָסַן: Besitz ergreifen, *occupy*.

חָסַר vb. **Pe.**, Mangel haben, *be lacking*. | **Pa.**, Inf. חָסַרְי; Pt. pass. s. m. מְחַסֵּר, f. מְחַסֶּרֶת: fehlen lassen, *cause to be wanting*.

חָפַף vb. **Pe.**, Pt. act. s. m. חָפַף, f. חָפַפָּה: abreiben, *rub*.

חֶפְצוֹ n. m. junges Gras, *young grass*.

חֶפְצוֹת n. f. schwarzer Käfer, *blackbeetle*.

חֶצְבָּא n. m., p. חֶצְבֵי 1 sf. 3 p. חֶצְבֵיהוּ: Krug, *pitcher*.

חָצַד vb. **Pe.**, Impf. 2 s. m. חָצַד: ernten, *reap*.

חֶצֶל n. f., p. [מחצלתא] חֶצֶל: Matte, *mat*.

חֶצִינָא n. m. Axt, *axe*.

חָצִיף adj. frech, *impudent*. || חֶצְפָּא n. m. Frechheit, *impudence*.

חֶקְלָאָה n. m. Bauer, *rustic*.

חָקַק vb. **Pe.**, Pt. pass. חָקַק

(חָקוּק): eingravieren, *engrave*.

חֶרֶבָא n. m. Johannisbrotbaum, *carob tree*.

חֶרֶבָא n., p. חֶרְבֵי: Schwert, *sword*.

חָרַב vb. **Pe.**, Pf. 3 p. חָרַב, חָרַב; Impf. 3 s. m. לְחָרַב, לְחָרַב: wüste sein, verwüstet werden, zerstört werden, *be, become deserted, destroyed*. | **Pa.**, Pf. 2 s. m. c. sf. 3 s. m. חָרַבְתָּה; Inf. לְחָרַבְי: zerstören, *destroy*. || **Af.**, Impf. 1 s. c. sf. 3 s. m. אֶחָרַבְתָּ; Pt. act. מְחָרַב, 2 s. מְחָרַבְתָּ, id. || חֶרְבָּא n. m. Schaden, *injury*.

חֶרְדָּלָא n. m. Senf, *mustard*.

חָרַט vb. **Itpa.**, Impf. 2 s. m. חָרַט; Imp. אֶחָרַט: bereuen, *regret*.

חָרַךְ vb. **Pe.**, Pt. pass. s. f. חָרַךְ: anbrennen, *burn*. | **Pa.**, Pf. 3 p. c. sf. 3 p.

חָרַכְנָהוּ l. חָרַכְנָהוּ; Impf. 3 s. m. לְחָרַךְ, גָּחַרְתָּ; Pt. act. מְחָרְךָ; pass. p. f. מְחָרְכֵן: versengen, *singe, scorch*. | **Itpa.**, Pf. 3 s. m. אֶחָרַךְ; Inf. אֶחָרְכֵי, pass.

¹ חרף adj., s. f. d. חרף: scharf, *sharp, keen*. || חרף n. m. Schärfe, etwas Scharfes, *keenness, something sharp (bitter)*.

² חרף vb. Af., Imp. p. m. חרף: früh sein, *be early*.

חרץ n. m., p. חרץ: Graben, *ditch*.

חרק vb. Pe., Impf. 3 s. m. חרק: einschneiden, *make an incision*.

¹ חרף adj., p. m. חרף; p. f. חרף: frei, *free*. | חרף n. f. Freiheit, *freedom*.

² חרף n. m. Loch, *hole*.

חשב vb. Pe., Impf. 3 s. m. לחשב, Inf. מחשב; Pt. pass. חשב, f. חשב; p. d. חשבי; 1 s. חשב, 1 p. חשב, 2 s. חשב: rechnen, achten, *count, esteem*. | Pa., Pt. act. p. m. מחשב: planen, *plan*. || מחשב n. f., p. c. sf. 3 s. m. מחבת: Gedanken, Plan, *thought, plan*.

חשד Pe., Pa., Pf. 2 s. m. c. sf. 1 p. חשד: verdächtigen, *suspect*.

חשך vb. Itpe., Pf. 3 s. m.

חשך: finster werden, *grow dark*. | Pa., Imp. p. m. חשך;

Pt. act. p. m. מחשך, pass. p. f. מחשך: dunkel machen,

spät sein, *darken, be late*. || Af., Imp. p. m. חשך:

spät sein, *be late*. || חשך adj., d. חשך; p. d. חשך:

finster, elend, *dark, poor*. || חשך n. m. Finsternis, *darkness*.

חשך vb., Pe., Pf. 1 s. חשך,

חשך; 3 s. m. חשך; 3 s. f. חשך; Impf. 1 p. חשך; Pt.

act. 1 p. חשך: leiden, besorgt sein, *suffer pain, care*.

חתך vb. Pe., Pf. 3 s. m. c.

sf. 3 p. f. חתך: schneiden, *cut*.

חתך vb. Pe., Imp. p. חתך;

Pt. act. 1 s. חתך; pass. p. m. חתך; 2 p. חתך:

unterzeichnen, *sign, subscribe*; schließen, *close*.

חתך n. m., p. חתך:

Bräutigam, Schwiegersohn, *bridegroom, son-in-law*.

ט

טבח vb. **Pe.**, Pt. act. 2 s. טַבַּחַת: schlachten, *kill.* || טַבָּחָא n. m. Schlächter, *butcher.*

טַבִּיאַ n. m., p. טַבִּי: Gazelle, *antelope.*

טָבַל vb. **Pe.**, Imp. p. טַבְּלוּ: eintauchen, *be immersed.*

טַבְּלָא n. m. Pauke, *drum.*

טבע vb. **Pe.**, Pt. act. 1 s. טַבַּעַנָא, 1 p. טַבְּעִינן: versinken, *be drowned.* || **Pa.**, Inf. לְטַבֹּעַי Pt. act. טַטְבַּע; pass. p. f. מְטַבְּעֵן: versenken, einsenken, *drown, fix deep.*

¹טָהַר vb. **Pe.**, rein sein, abgeschafft sein, *be clean, be clean gone.* || **Pa.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 p. טַהַרְנָהוּ: für rein erklären, *pronounce clean.*

²טָהַרָא n. m. Mittag, *noon.*

טוא **Pa.**, Pf. 1 p. † טַוּינָא: rösten, *roast.*

טוט interj. tut! *toot!*

טוּפָנָא n. m. Sintflut, *deluge.*

טוּר n. m. Berg, *mountain.*

טַחַן vb. **Pe.**, Pf. 2 s. m. טַחַנְתָּ; Imp. p. טַחֵן; Pt. act. p. m.

† טַחַנִּין, טַחַנִּי, sf. 3 s. m. † טַחַנְהוּי; pass. s. m. d. טַחֵינָא: mahlen, *grind.*

טיב, טוב vb. **Af.**, Pt. act. † מְטִיב: Gutes tun, *do good, deal well.* || טַב adj., d. טַבָּא; s. f. טַבָּא: gut, *good.* | טַבָּא יוֹמָא Feiertag, *holiday.* || טוּבָא n. m. Güte, *goodness.* | טוּבִיהָ דְּ heil dem, der, *happy he, who.* || טוּבָא adv. viel, sehr, *much, very.* || טִיבוּ n. f., d. טִיבוּתָא; sf. 2 s. m. טִיבוּתֵיהּ: Güte, Wohltat, *goodness, kindness.*

טִינָא n. m. Schlamm, *mud.*

טַיְעָא n. m. Araber, *Arab.* | טַיְעוּתָא ad. arabisch, *in Arabic.*

¹טלל vb. **Itpe.**, Pf. 2 p. m. † אַטְלִיתוּן: spielen, *play.* | **Pa.**, Pt. act. מְטַלֵּל: scherzen, *sport.*

²טללָא n. m. Schatten, *shadow.* | טלל vb. denom. **Pe.**, Pt. act. p. מְטַלֵּל: überschatten, *overshadow.* || טַלְלָא n. m. Dach, *roof.* || מְטַלְלָתָא n. f., p. מְטַלְלָתָא, מְטַלְלִי:

- Bedachung, Hütte, *roofing*, *booth*.
- טלע vb. **Af.**, Pf. 3 s. m. אַטלע; Imp. אַטלע: nach einer Seite stellen, *turn sidwards*.
- טמר vb. **Pe.**, Pt. pass. s. f. d. טְמִירְתָּא: verbergen, *hide*. | **Itpe.**, Imp. p. m. אַטְמִרוּ: sich verbergen, *hide oneself*. | **Pa.**, Pt. pass. p. f. מְטִמְרֵן: verborgen, *hidden*.
- טמש vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. טְמִישָׁה; Pt. act. טִמַּשׁ: eintauchen, *dip*.
- טנא v. טען.
- טנדו (pers.) adv. zu zweien, *two together*.
- טעא vb. **Pe.**, Impf. 3 p. לְטַעו; Inf. מְטַעָא: irren, *err*.
- טעם vb. **Pe.**, Pf. 2 s. m. טַעַמְתָּ; 3 s. m. c. sf. 3 p. טַעַמְנוּ; Impf. 3 s. m. לְטַעַם; Imp. s. m. טַעַם, p. m. טַעַמו; Inf. מְטַעַם: kosten, *taste*. | טַעַמָא n. m., sf. 2 s. m. טַעַמְיָה: Grund, Meinung, *reason*, *opinion*.
- טען vb. **Pe.**, Pf. 3 p. טַעִין; Pt. act. טַעַן; pass. s. m. טַעִין, p. m. טַעִינִי: 1. beladen,
- tragen, *load*, *bear*, 2. anklagen, *sue*. || טַנָּא n. m. Last, *burden*. || אַטוּ praep. um willen, wegen, *for the sake of*, *on account of*; part. interr. = num.
- טפא vb. **Pe.**, Pt. pass. s. m. טַפִּי, f. טַפִּיא, p. טַפוּ: überfließen, *be abundant*. | טַפִּי adv. viel, sehr, mehr, *much*, *very*, *more*.
- טפרא n. f., p. c. sf. 3 s. m. טַפְרִיה: Klaue, *claw*.
- [טפשא] n. m., p. טַפְשָׁא: dummer Mensch, *fool*.
- טרא vb. **Pe.**, werfen, *throw*.
- טרד vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 p. m. טַרְדְּנֵהוּ; Pt. pass. טַרִיד, p. טַרִידי: vertreiben, *drive away*; Pt. pass. beschäftigt, *busy*. | **Itpe.**, 3 s. m. אַטְרִד; Impf. 2 p. m. תַּטְרִדוּ; Inf. לְאִטְרִדוּ; Pt. מְטַרִיד, 1 s. מְטַרִידָנָא: beschäftigt sein, *be busy*.
- טרח vb. **Pe.**, Impf. 1 s. אַטְרַח; Pt. act. 1 s. טַרְחָנָא, 1 p. טַרְחִינֵן; pass. s. f. טַרִיחָא: sich mühen, *take pain*, *trouble oneself*; Pt. pass. lästig, *burdensome*. | **Af.**,

Pf. 3 p. m. c. sf. 3 s. m. אַטְרָחוּנָהוּ, 3 p. m. אַטְרָחוּהוּ;
Pt. act. מְטַרַח: bemühen,
trouble.

¹טרף vb. **Pe.**, Pf. 3 s. f. טַרְפָּא: klopfen, *knock*. || **Itpe.**, Pt. f. s. מְטַרְפָּא: entrissen werden, *be snatched*.

²טרף n. m., sf. 2 s. m. טַרְפָּה: ein gerichtliches Dokument, das dem Gläubiger gestattet, vom Schuldner

verkaufte Grundstücke den Käufern zu entreißen, *a document which permits the seizure of property sold by the debtor*.

טַרַק vb. **Pe.**, Imp. p. m. טַרְקוּ; Pt. act. טַרַק: 1. schlagen, stechen, *strike, sting*; 2. verschließen, *close*.

טַשׂא vb. **Pe.**, Pf. 3 p. m. טָשׂוּ; Pt. pass. מְטָשִׂי, p. טָשׂוּ: sich verbergen, *hide oneself*.

יָאִי vb. **Pe.**, Pt. act. יָאִי: schön, passend, *fair, comely*.

יַבֵּל n. m. Gras, *grass*.

יָבַל vb. **Af.**, Pt. act. p. m. מְיָבֵל, p. f. מְיָבֵלִין: hinführen, bringen, *conduct, bring*.

יָבַם vb. **Pa.**, Imp. יָבַם; Inf. c. sf. 3 s. f. לְיָבוּמָה: die Schwägerin vollziehen, *do a brother-in-law's office*.

יָבַשׁ vb. **Pa.**, Pt. pass. p. m. מְיָבֵשׁ: trocken machen, *dry up*. || יָבֵשׁ adj. trocken, *dry*. | יְבִישָׁתָא (= s. f. d.): trockenes Land, *dry land*.

יָדָא n. f., sf. 1 s. יָדִי, † יָדִי,

יָדִי; 2 s. m. יָדֶךָ; p. (sive du.) c. sf. 3 s. m. יָדֶיהָ, 3 p. m. יָדֶיהוּ: Hand, *hand*. || אֶיִדִּי (= על־יָדִי) conj. da, weil, *since, because*. || בְּיָדֶךָ praep. durch, *through*. || יָדִי etc. (§§10b; 48d) *mein, my* etc.; לְיָדִי etc. (§61b) *mich, me* etc.

יָדָא vb. **Af.**, 3 s. m. אָדָּי; Inf. מוֹדֵי; Pt. act. מוֹדֵי, p. מוֹדוּ: 1. gestehen, *confess*; 2. danken, *give thanks*.

יָדַע vb. **Pe.**, Impf. 3 p. m. לְדַעוּ, sf. 2 s. m. לְדַעוּהָ; Inf. מְדַע; Pt. act. s. m. יָדַע, p. m. יָדַעִי, 1 s. יָדַעְנָא,

1 p. יִדְעִינָּן, 2 s. יִדְעֵתָּ, 2 p. (יִדְעִיתוּ); pass. s. m. יִדְעוּ: wissen, *know*. | **Af.**, Pf. 2 s. m. הוֹדַעְתָּ, sf. 1 s. אֹדַעְתָּן; Impf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. נֹדַעַה; Inf. לְאֹדוּעִי; Pt. act. מוֹדַע, sf. 3 s. m. מוֹדַעַה; 1 s. מוֹדַעְנָא; 2 s. c. sf. 1 s. מוֹדַעְתָּן: kund tun, benachrichtigen, *make known, declare, inform*. || מוֹדַעְתָּ n. f. (m.), sf. 1 s. דַּעְתִּי; 1 p. דַּעְתָּ(י); 2 s. m. דַּעְתָּךְ; 2 p. m. דַּעְתָּיְכוֹ: Bewußtsein, Verstand, Meinung, *consciousness, mind, opinion*. V. s. נִפְל, סִלַּק. || מוֹדַעַא n. m. Erklärung, *declaration*. || מוֹדַעַתְמוֹדַע vb. denom., Pf. 1p. c. sf. 3 s. m. אִשְׁתְּמוֹדַעְנוּדַי: anerkennen, identifizieren, *recognize, identify*. || מוֹדַעַם†: etwas, *something*. יָדַע vb. **Pe.**, Pf. 1 s. c. sf. 3 s. m. יָדַעְתָּה; 1 p. יָדַעְנָא†, יָדַעְנָן†, יָדַעְנִינָּן†; 2 s. m. וּיָדַע, דִּי יָדַע; 3 s. m. וּיָדַע, c. sf. 2 s. m. יָדַעְתָּ(י); 3 s. f. יָדַעְתָּ(י); 3 p. m. יָדַעְתָּ(י); Impf. 1 p. נִתְבַּח (§30d^z), 3 s. m. נִתְבַּח; Imp. s. m. הָב,

sf. 3 s. m. יָדַעְתָּה, יָדַעְתָּה, f. יָדַעְתָּה; p. הָבוּ; Inf. מִיָּדַע; Pt. act. s. m. מִתְבַּח, מִתְבַּח, Pt. act. s. m. יָדַעְתָּה, f. יָדַעְתָּה, p. m. יָדַעְתָּה; 1 s. יָדַעְנָא, 2 s. יָדַעְתָּה; pass. p. m. יָדַעְתָּה; geben, *give*; Pt. pass. gegeben, *placed*. | שְׁלֵמָא 'sq. לְgrüßen, *greet*. | עֵינִינָּה 'sq. לְbegehren, *desire*. || **Itpe.**, Pf. 3 s. f. אִתְיָדַעְתָּה, pass.

יְהוּדָא n. m. Jude, *Jew*.

יָהָר vb. **Itpa.**, Pt. מִיָּהָר: sich überheben, *be overbearing*. || יָהָר adj., p. f. יָהָרְךָ: übermütig, *arrogant*. || יָהָרָא n. m., יָהָרְתָּא n. f. Übermut, *arrogance*.

יּוֹמָא n. m., p. a. יּוֹמִין†, יּוֹמִי; sf. 2 s. m. יּוֹמָךְ: Tag, Tageslicht, *day, daylight*. || בְּיּוֹמָא adv. am Tage, *during the day*. || כִּי יּוֹמָא דְ conj. seit, *since*.

[יּוֹנָתָא] n. f., sf. 1 f. יּוֹנָה†; 2 s. m. יּוֹנָה(י); p. יּוֹנִי: Taube, *dove*.

יּוֹף vb. **Pe.**, Pt. act. יּוֹפֵן: 1. borgen, *borrow*; 2. leihen, *lend*. | **Af.**, Pf. 1 s.

c. sf. 2 s. m. אֶזְרָא; 2 s. m. אֶזְרָא; Inf. c. sf. 3 p. f. אֶזְרָא; Pt. p. m. אֶזְרָא: leihen, *lend*.

יבח vb. **Af.**, Impf. 3 s. m. נִבַּח; Pt. pass. s. f. מִבַּח: zurechtweisen, feststellen, beweisen, *reprove, decide, prove*.

יכל vb. **Pe.**, Pf. 1 s. † יָכַל; יָכַל; Pt. act. יָכַל, 1 p. יָכַל, 2 s. יָכַל: können, vermögen, *be able*; sq. לָ יָכַל: überwältigen, *overcome*.

ילד vb. **Pe.**, Pf. 3 s. f. יָלְדָה; יָלְדָה: gebären, *bear*. | **Itpa.**, Pf. 3 p. f. אֶתְיָלְדָא; Pt. מְתִילָד, pass. | **Af.**, Impf. 2 s. m. הוֹלֵד; Imp. אֹלֵד: zeugen, *beget*. || וְלָד n. m., sf. 3 s. f. וְלָדָה: Kind, *child*.

ימם n. m. יָמָא: Meer, *sea*.

ימין adj., s. f. יְמִינָא: rechte Hand (rechter Fuß), *right hand (foot)*. || ימון vb. denom. **Af.**, Pf. 3 s. m. אֶיְמֵן: rechts stehen, *choose the right*.

ינקא n. m., p. יְנֻקָּי: Knabe, *boy*. | יְנֻקָּתָא n. f. Mädchen, *girl*. || יְנֻקָּתָא n. f., sf. 3 s. m. יְנֻקָּתָא: Jugend, *youth*.

יסף vb. **Af.**, Pf. 1 s. † אִסְפַּת; Inf. לְאִסְפִּי: hinzufügen, *add*. | **Ittaf.**, Pf. 3 s. f. אֶתְסַפֵּא, Impf. 3 p. m. לְתַסְפֵּא, pass.

[יְסוּרָא] n. m., p. יְסוּרֵי: Züchtigung, *chastisement*.

יעד [מְעַדָּא] n. m., p. † מְעַדָּא: Fest, *festival*.

יעץ (hebr.) vb. **Pe.**, Pt. act. p. m. יַעֲצוּ, יַעֲצִי: raten, *advise*. | **Pa.**, Pt. act. p. m. מִיַּעֲצִי: Rat pflegen, *take counsel*.

יציב adj., d. יְצִיבָא: einheimisch, *native*.

יצרא (hebr.) n. m. (böser) Trieb, *(evil) impulse*.

יקד vb. **Af.**, Pf. 3 p. c. sf. s. m. אֶזְקֵדָה: anzünden, *kindle*.

יקר vb. **Pa.**, Pt. act. s. f. מִיְקָרָא: ehren, *honor*. | **Itpa.**, Pf. 3 s. m. אֶיְקָר; Inf. אֶתְיְקוּרֵי: teuer werden, *become dear*; geehrt werden, *be honored*. | **Af.**, Imp. p. m. אֶזְקְרוּ; Pt. act. s. m. מוֹקֵר, 2 s. מוֹקֵרָתָא: ehren, *honor*. || יְקִיר adj., f. יְקִירָא: teuer, *dear*.

ירא vb. **Af.**, Pf. 3 s. m. אֶרִי; Pt. act. p. m. מוֹרֵין, מוֹרֵין: Pt. act. p. m. מוֹרֵין, מוֹרֵין

lehren, *teach.* || אֲוֹרֵן n. m.,
 אֲוֹרֵתָא n. f. = תּוֹרָה.
 יִרְחָא n. m., p. יִרְחֵי: Monat,
month. | יִרְחֵא רִישׁ: Neu-
 mond, *new moon.* || יִרְחֵינָאָה:
 n. m. Astronom (Berechner
 des Mondlaufes), *astronomer*
(computer of the course of
the moon).
 יִרְקָא adj., d. יִרְקָא; s. f.
 יִרְקֵי; p. יִרְקֵי: grün, *green.*
 | יִרְקֵי adj., s. f. יִרְקֵי
 (§17c), id. || יִרְקָא n. m.
 Kraut, *herbs.*
 יִרַח vb. **Pe.**, Impf. 2 p. m.
 יִרְחֵי; 3 s. f. יִרְחֵי; 3 p.
 יִרְחֵי: erben, *inherit.*
 יִשְׁנָא n. f. Schlaf, *sleep.*
 יִתָּא nota accus., sf. 1 s. יִתֵּי;
 2 p. m. יִתְּבוֹן; 3 s. m. יִתֵּה.
 יִתַּב (אֵיִתַּב) vb. **Pe.**, Pf. 2 s.
 m. יִתְּבֵת, יִתְּבֵת; 3 p. m.
 יִתְּבוֹן; Impf. 1 s. אֵיִתַּב; 2 p.
 m. יִתְּבוֹן; 3 s. m. יִתְּבוֹן;
 Imp. יִתְּבוֹן (יִתְּבוֹן), p. m. יִתְּבוֹן;
 Pt. act. s. m. יִתְּבוֹן, f. יִתְּבוֹן,
 p. m. יִתְּבוֹן, f. יִתְּבוֹן, 2 s.
 יִתְּבוֹן, 2 p. יִתְּבוֹן: sitzen,
 wohnen, bewohnt sein, *sit,*
dwell, be inhabited. | **Pa.**,
 Impf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m.

יִתְּבוֹן; Pt. pass. s. f. יִתְּבוֹן:
 beruhigen, *quiet, soothe.* |
Af., Pf. 1 s. אֵיִתְּבוֹן; 1 p. c.
 sf. 3 s. m. אֵיִתְּבוֹן; 3 s. m.
 אֵיִתְּבוֹן; sf. 3 s. m. אֵיִתְּבוֹן,
 3 p. m. אֵיִתְּבוֹן; 3 p. m. c.
 sf. 3 s. f. אֵיִתְּבוֹן; Impf. 3 p.
 m. c. sf. 3 s. m. אֵיִתְּבוֹן;
 Imp. s. m. c. sf. 3 s. f.
 אֵיִתְּבוֹן; p. m. c. sf. 1 s.
 אֵיִתְּבוֹן; Inf. אֵיִתְּבוֹן, sf. 2 s.
 m. אֵיִתְּבוֹן; Pt. act. s. m.
 מֵיִתְּבוֹן, p. m. מֵיִתְּבוֹן; 1 p.
 מֵיִתְּבוֹן; pass. s. f. מֵיִתְּבוֹן:
 setzen, *seat, set, place.* |
Ittaf., Impf. 3 p. m. יִתְּבוֹן;
 Pt. s. m. מֵיִתְּבוֹן: sich nie-
 derlassen, *settle.* || מֵיִתְּבוֹן
 n. m., c. מֵיִתְּבוֹן; sf. 2 s. m.
 מֵיִתְּבוֹן: Sitzung, Sitz, Wohn-
 ort, *session, seat, home.* ||
 מֵיִתְּבוֹן n. f. (§16cV^a):
 Schule, *college.* | רִישׁ
 מֵיִתְּבוֹן: Schuloberhaupt,
head of an academy.
 יִתְּמוֹ n. m., p. יִתְּמוֹ: Waise,
orphan.
 יִתְּרֵי adj., d. יִתְּרֵי: über-
 schüssig, *in excess.* ||
 בְּיִתְּרֵי adv. übermässig,
to excess.

ב

- בַּּ praep. wie, *like, as.* || בְּדִי v. הִיא בְּדִי.
- בִּי conj. als, wenn, *when.* || בְּדִנְיָא n. m. et f., p. בְּדִנְיָא: Maultier, *mule.*
- בְּדוּ adv. schon, jetzt, *now.*
- בָּא vb. **Pe.**, Pt. בָּאָב: schmerzen, *pain.* || בִּיאָב, בִּיאָבָא n. m. Schmerz, *pain.*
- בָּאָר = pers. har Esel, *ass.*
- בָּאָר vb. **Pa.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. בָּבִיָּה: auslöschen, *extinguish.*
- בָּבִי n. m. Eiter, *pus.*
- בָּבִיָּה n. m. Stern, *star.*
- בָּבִיָּה n. f., sf. 3 s. f. מְכַבֵּיתָא: Kapuze, *hood.*
- בָּבִיָּה adv. längst, *already.*
- בָּבִיָּה vb. denom., Inf. בְּבִרְוִי: schwefeln, *fumigate with sulphur.*
- בָּבִיָּה vb. **Pe.**, Pf. 1 s. † בְּבִשְׁתָּה; 3 s. f. c. sf. 3 p. f. בְּבִשְׁתְּנֵהּ; 3 p. c. sf. 3 s. f. בְּבִשְׁוֶהָ; Inf. c. sf. 3 s. f. לְמַכְבֵּשָׁה; Pt. act. 1 s. בְּבִשְׁנָא: unterdrücken, unterwerfen, *suppress, subdue.* || בְּבִשְׂא n. m., p. בְּבִישִׁי: Geheimnis, *secret.*
- בְּדִי v. בְּדִי.
- בְּדִי n. m. Krug, *pitcher.*
- בְּדִי v. בְּדִי.
- בְּדִי v. הִיא בְּדִי.
- בְּדִנְיָא n. m. et f., p. בְּדִנְיָא: Maultier, *mule.*
- בְּהֵנָא n. m. = בְּהֵן || בְּהֵנָא n. f., p. בְּהֵנָא = בְּהֵן, אִשְׁתַּ בְּהֵן.
- [בְּהֵן] praep., sf. 1 s. † בְּהֵתִי, בְּהֵתִי; 2 s. m. בְּהֵתִי; 2 p. m. בְּהֵתִיכוּ; 3 s. m. בְּהֵתִי; 3 p. m. בְּהֵתִיהוּ = בְּ.
- בְּהֵתִי n. f., p. בְּהֵתִי: Öffnung, Fenster, *aperture, window.*
- בְּהֵתִי (pers.) n. m. Krug, *pitcher.*
- בְּהֵן vb. **Pa.**, Pf. 3 s. m. בְּהֵן; Impf. 3 s. m. לְבֵהֵן; Pt. pass. p. f. † מְבֵהֵן: richten, *direct.* | **Itpa.**, Pf. 1 s. אֲבֵהֵן: beabsichtigen, *intend.* || בְּהֵן adv. so, *thus.*
- בְּהֵתִי n. m., p. בְּהֵתִי: Becher, *cup.*
- בְּהֵתִי n. m., p. בְּהֵתִי: Fisch, *fish.*
- בְּהֵתִי v. אחד.
- בְּהֵתִי n. m. Schminke, *eye-paint* (stibium).
- בְּהֵתִי vb. **Pe.**, Impf. 3 s. m. לְבֵהֵתִי, f. תְּבֵהֵתִי; Pt. pass. בְּהֵתִי: mager werden,

become lean; Pt. pass. schwach, *weak*.

בִּי v. בִּי

כֹּאב v. בִּיבֵא

כִּיל vb. **Pe.**, Impf. 2 s. m. תִּכּוּל; 3 s. m. לְבִיל; Pt. act. p. m. בִּיֵּלִי: abmessen, *measure off*.

בִּיסָא n. m., sf. 2 s. m. בִּיסָא(י): Beutel, *purse*.

בִּיפָא n. m., c. בִּיף: Ufer, *shore*.

בִּיף adv. so, *thus*.

בִּכְךָ n., p. בִּכִּי; sf. 1 s. בִּכִּי; 2 s. m. בִּכְיָה: Zahn, *tooth*.

בִּכְרָא n. m., p. בִּכְרִי: Talent, *talent*.

¹כִּלָּא vb. **Pa.**, Pt. act. s. f. מְבִלָּא: vernichten, *wear out*.

²כִּלָּא [כִּלִּיתָא] n. f., p. בִּלְיָתָא: Niere, *kidney*.

כִּלְבָּא n. m., p. c. sf. 3 s. m. בִּלְבוּדִי: Hund, *dog*.

כִּלְדָּא n. m. Mager, *astrologer*.

כִּלְכָּא = אִכְלָכָא q. v.

¹כִּלְכָּא n. m. כִּלְכָּא; sf. 3 s.

m. כִּלְכָּה = כִּלְכִּי, s. f.

כִּלְכָּה, כִּלְכָּא, p. m. בִּלְהוֹן†

כִּלְהוֹ, p. f. בִּלְהִי, cf. §46. ||

כִּלְמָ: irgend etwas, *anything*. || כִּלְמָ n. m., p. כִּלְמִי:

allgemeine Regel, *general rule*. | מְכִלְמָ adv. impliciter, *in an implied manner*. |

מְכִלְמָ: es ergibt sich, daß, *it follows that*. |

כִּלְמָ . . . לָא: gar nicht, *in no way*. || כִּלְלִי vb. denom.

Pe., Pt. act. s. m. בִּילְלִי, בִּילְלִי: eine Regel aufstellen, *establish a rule*. || בִּילְלִי

n. m. Krone, *crown*.

²כִּלְתָּא n. f., sf. 3 s. f. כִּלְתָּא; p. c. sf. 2 s. m. בִּלְתָּה: Braut, Schwiegertochter, *bride, daughter-in-law*.

כִּלְלִי v. ¹כִּלְלִי.

[כִּלְמָתָא] n. f., p. בִּלְמִי: Wurm, *worm*.

אִנְפִּי v. אִנְפִּי.

כִּוּ v. כִּוּ.

כִּוּ n. m. Stamm, *stem*.

כִּוּ vb. **Itpe.**, Pf. 3 s. f. אִבְנָעָא, אִבְנָעִי: sich demütigen, *humble oneself*.

כִּוּ n. f., sf. 3 s. f. כִּוּ; p. (sive du.) c. sf. 2 s. m.

כִּוּ: Flügel, Zipfel, *wing, skirt*. || כִּוּ vb. denom. **Pa.**, Impf. 3 p. לְכִוּ: versam-

- meln, *assemble*. || כְּנִישָׁה n. Versammlung, *assembly*.
 כְּנִישָׁה n. f., p. כְּנִישָׁה: Ver-
 sammlung, *assembly*. | בֵּי
 כְּנִישָׁה: Synagoge, *syna-
 gogue*.
 כָּסַב vb. Pe., Pt. pass. p. m.
 כָּסַב: verbergen, *hide*. | Pa.,
 Pf. 3 s. m. c. sf. 1 s. כָּסַב;
 Imp. כָּסֵב, sf. 3 p. m. כָּסֵב; Pt.
 pass. 2 s. מְכַסֵּב: be-
 decken, *cover*. | Itpa., Pf.
 3 s. m. אֶכְסֵב; 3 s. f. c. sf.
 3 p. אֶכְסֵבְתֵּנָהוּ pass.
 כָּסַב vb. Pe., Pt. pass. s. f.
 אֶכְסֵבְתֵּנָהוּ: sie schä-
 men sich, *they are bashful*
 (§55d). | Itpa., Impf. 2 p.
 m. תִּכְסְבוּ; 3 s. m. לְכַסֵּב;
 3 p. m. לְכַסְבוּ; Pt. s. m.
 מְכַסֵּב: sich schämen, be-
 schämt werden, *be ashamed,
 be put to shame*. | Pa.,
 Pf. 2 s. m. c. sf. 3 s. m.
 כָּסַבְתִּי: beschämen, *put to
 shame*. || כְּסָפָא n. m., a.
 כָּסַב: Silber, *silver*. || כְּסוּפָא
 n. m. Scham, *shame*.
 כְּפוּתָא n. f., p. כְּפוּתָא: (כְּבוּי)
 Mist, *dung*.
- כָּפַל vb. Itpa., Imp. אֶכְפֵּל:
 sich angelegen sein lassen,
make it one's business.
 כָּפַן vb. Pe., Pf. 1 p. כָּפַן;
 3 p. כָּפַן; Pt. act. 1 p.
 כָּפַנְתִּי, 2 s. כָּפַנְתָּ: hungrig
 sein, *be hungry*. || כָּפֵן adj.
 hungrig, *hungry*. || כָּפָא n.
 m. Hunger, *hunger*.
 כָּפַף vb. Pe., Imp. כָּפֵף; Pt. act.
 כָּפַף; pass. p. f. כָּפַף: beu-
 gen, überwinden, *bend, sub-
 due*. | Pa., Impf., 3 s. m.
 c. sf. 3 s. m. לְכַיֵּף: um-
 biegen, *bend over*. || כָּפָא
 n. f., Schale, *bowl*.
 כָּפַר vb. Pe., Pt. act. כָּפַר: ab-
 wischen, *wipe*. | Pa., Inf.
 כָּפֹרִי; Pt. pass. מְכַפֵּר: ab-
 wischen, sühnen, *wipe off,
 expiate*. | Itpa., Impf. 3 s.
 m. לְכַפֵּר; Pt. מְכַפֵּר: ge-
 sühnt werden, *be expiated*. ||
 כָּפֹרָא n. m., p. כָּפֹרִי: Ver-
 söhnung, *atonement*. || יוֹמַת
 כָּפֹרִי: Versöhnungstag,
day of atonement.
 כָּתַב vb. Pe., Pf. 3 s. m. c. sf.
 3 s. m. כָּתַבְתִּי: fesseln, *chain*.
 כָּרָא n. m. kōr, ein Maß, *a
 measure*.

- כּוּרָא n. m. Haufe, *heap*.
 כּוּרָא n. m. Kohl, *cabbage*.
 כּוּרָא n. m. Kopfsteuer, *poll tax*.
 כּוּרָא vb. **Pe.**, Pf. 1 s. c. sf.
   3 s. m. כּוּרָא; 3 s. m. c.
   sf. 3 s. m. כּוּרָא; 3 p. m. c.
   sf. 3 p. m. כּוּרָא, 3 p. f.
   כּוּרָא; Imp. p. m. כּוּרָא;
   Pt. act. כּוּרָא, p. כּוּרָא: um-
   wickeln, zusammenwickeln,
   wrap, wrap up. כּוּרָא רִיפְתָא:
   eine Mahlzeit halten, *dine*. |
 Itpe., Pf. 3 s. m. אֶכְרָא:
   eingehüllt sein, *be wrap-
   ped up*. || כּוּרָא n. m., p. c.
   כּוּרָא: Stadt, *city*.
 כּוּרָא vb., Inf. כּוּרָא: ab-
   schütteln, *shake off*.
 כּוּרָא n. m., sf. 3 s. m. כּוּרָא:
   Mastdarm, *gut*.
 כּוּרָא n. f. Wiesel, *weasel*.
 כּוּרָא n. m., p. d. † כּוּרָא:
   Weingarten, *vineyard*.
 כּוּרָא n. m., sf. 2 s. m. כּוּרָא;
   3 s. m. כּוּרָא: Bauch, *belly*.
 כּוּרָא n. f., sf. 1 s. כּוּרָא; 3 s. f.
   כּוּרָא; p. (sive du.) כּוּרָא,
   sf. 2 s. m. כּוּרָא; 3 s. m.

כּוּרָא; 3 p. m. כּוּרָא:
 Fußgelenk, Fuß, *ankle, leg,
 foot*.

כּוּרָא (כּוּרָא, כּוּרָא, כּוּרָא) n. m.
 Haifisch, *shark*.

כּוּרָא vb. **Af.**, 3 s. m. c. sf.
   3 s. m. אֶכְרָא: straucheln

machen, *cause to stumble*.

כּוּרָא (ass.) n. m., p. כּוּרָא:
 Balken, *beam*.

כּוּרָא vb. **Pe.**, Pf. 1 p. c. sf.
   3 s. m. כּוּרָא; 3 s. m. c.

sf. 3 p. m. כּוּרָא; Impf.

2 p. m. כּוּרָא; Imp. p. m.

כּוּרָא; Inf. לְמַכְרָא;

Pt. act. 1 s. כּוּרָא, 2 p.

† כּוּרָא; pass. s. m. כּוּרָא:

schreiben, *write*. || Itpe.,

Pt. p. f. מְכָרָא: eingetragen

werden, *be registered*. ||

מְכָרָא n. m. Griffel, *stile*.

כּוּרָא n. m. Flachs, *flax*.

כּוּרָא (כּוּרָא) n. f. (m.), sf. 3 s.

m. כּוּרָא (כּוּרָא): Schulter,

shoulder. || כּוּרָא vb. denom.

Pa., Pt. act. מְכָרָא, p. מְכָרָא;

1 s. מְכָרָא, 1 p. מְכָרָא:

aufladen, tragen, *carry on*

the shoulder.

ל

לְּ praep., sf. 1 s. לִי, גַּהְלִי; 1 p. לָנָא, לָן, גַּהְלֵן; 2 s. m. לְּ(י), גַּהְלֵךְ, f. לְּ(י), גַּהְלֵךְ, p. m. לָכוֹן, לָכוֹ; 3 s. m. לָהּ, גַּהְלֵהּ, f. לָהּ, גַּהְלֵהּ, p. m. לָהּ, גַּהְלֵהּ, p. f. לָהּ: zu, für, *to, for*; nota accusativi (§61b). | 1 p. הִילָן; 2 p. m. הִילָכוֹן; 3 s. m. הִילָהּ, p. m. הִילָהּ (§48d). | בְּדִיל praep. wegen, *on account of*. לֹא, לוֹ (§67) adv. nicht, nein, *not, no*. | אִיתָ לָּא אִיתָ v. אִיתָ לָּאי vb. **Pe.**, Pt. pass. לָּאי: müde, *tired*. מַלְאַךְ n. m., d. מַלְאַכָּא. לאך p. מַלְאַכֵּי: Engel, *angel*. לִבָּא n. m., sf. 1 s. לִבָּב; 2 s. m. לִבָּךְ: Herz, *heart*. אֶלְבָּא: im Sinne von, *according to*. לֹולָבָא n. m. Palmzweig, *branch of a palm*. לִבְנֵי n. f., p. לִבְנֵתָא: Ziegel, *brick*. לְּ vb. **Pe.**, Pf. 3 s. f. c. sf. 3 p. לְּשִׁתְּנָהוּ; Impf. 1 s. c. sf. 3 s. m. אֶלְבְּשָׁה, אֶלְבְּשָׁה; 3 s. m. לְּשִׁתְּנָה; Imp. לְּשִׁתְּנָה; 3 s. m. לְּשִׁתְּנָה; Imp. לְּשִׁתְּנָה;

Inf. לְּמַלְבֵּשׁ; Pt. pass. p. c. sf. 3 p. f. לְּבִישְׁתֵּיהּ: anziehen, *put on*; Pt. pass. bekleidet, *clothed*. | **Af.**, Pt. act. מַלְבֵּשׁ: bekleiden, *clothe*. || לְּבוּשָׁא n. m., sf. 3 s. m. לְּבוּשָׁה: Gewand, *garment*.

לְּהָא vb. **Saf.**, Pt. pass. מִשְׁלָהּ: ermüdet, *tired*.

לְּהָדֵי v. אַחַד.

לוֹא vb. **Itpe.**, Pf. 3 s. m. אֶתְלֵי: sich anschließen, *join*. | **Pa.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 2 s. m. לְּלֵיךְ; Impf. 3 s. m. לְּלֵיךְ; 3 p. m. c. sf. 3 s. m. לְּלֵיךְ: begleiten, *accompany*. | **Af.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 2 s. m. אֶלְלֵיךְ id.

לְּוָא n. m. Levit, *Levite*. | לְּוָא בְּרִי id.

לְּוָבָא n. m., p. m. לְּוָבָא, f. d. לְּוָבִיתָא: aus Libyen, *Libyan*.

לְּוָא n. m. Log, *log* (ein Maß, *a measure*).

לוּט vb. **Pe.**, Pf. 1 s. c. sf. 3 s. m. לְּטִתָּה; Impf. 1 s. c. sf. 3 s. m. אֶלְטִיָּה; 3 s. m. לְּטִתָּה; Inf. טִלַּט 1 sf. 3 s. m.

- לְמַלְטִיָּה; Pt. act. s. m. d. לְמַלְטָא, לְמַלְטָא, 2 s. לְמַלְטָא; pass. s. m. d. לוֹטָא, לוֹטָא: verfluchen, *curse*. | Pā., Pt. act. s. m. d. מְלַטָּא id. לוֹשׁ vb. Pe., Impf. 2 p. m. תְּלוֹשׁוּ, תְּלוֹשׁוּ; Imp. p. m. לְיוֹשׁוּ, לְיוֹשׁוּ; Pt. act. 1 p. לְיוֹשֵׁן: kneten, *knead*. || לְיוֹשָׁה, לְיוֹשָׁה n. m. Teig, *dough*. לְיוֹתָּהּ praep., sf. 1 s. † לְיוֹתָּהּ, † לְיוֹתָּהּ; 2 s. m. לְיוֹתָּהּ(י): zu, *to*. לְחֹדֶר v. אָחַד. לְחַיִּי v. חַיָּא. לְחֶמֶא n. m., sf. 2 s. f. לְחֶמֶא: Brot, *bread*. לְחַשׁ vb. Pe., Impf. 2 s. m. תְּלַחֵשׁ; Imp. s. m. לְחַשׁ: flüstern, *whisper*. לְחַשׁ vb. Pa., Pt. act. p. f. מְלַחֵשׁ: glühend, *glowing*. לְיָבָא v. אֵית. לְיָלִיָּו n. m., p. לְיָלִיָּוָא, לְיָלִיָּוָא: Nacht, *night*. || לְיָלִיָּוָא n. f. = לְיָלִיָּוָא (weiblicher Dämon, *female demon*). לְיָצְנוּתָא n. f. Spott, *scoffing*. לֵית v. אֵית. תְּלַמְיָדָא n. m., p. † תְּלַמְיָדִין, תְּלַמְיָדִין, sf. 2 s. m. תְּלַמְיָדָה; 3 p. m. † תְּלַמְיָדִיהוֹן: Schüler, *disciple*. || תְּלַמְיָדָא n. m. Tal- mud. לְסַטְרָא (gr.) n. m. Räuber, *robber*. || לְסַטְרָא n. f. Räu- berei, *the robber's business*. לְעוֹזָא n. m. Fremdsprachiger, *speaker of a foreign lan- guage*. לְפָדָא (gr.) n. m. Pfanne, *pan*; eine aus Feigen verfertigte Speise, *a dish made of figs*. לְקָא vb. Pe., Pt. act. לְקִי: ge- schlagen werden, *be beaten*. לְשָׁן n. m., d. לְשָׁנָא: Zunge, Ausdruck, *tongue, ex- pression*. לְתַתָּהּ vb. Pe., Pt. act. p. m. לְתַתָּהּ: anfeuchten (Getreide), *moisten (grain)*.

מ

- מָאָה n. f., du. מָאָתָן, 100. מָאָה (hebr.) n. m. Makel, *blemish*. מְ(א)נָא n. m., p. מְ(א)נִי; c. מְ(א)נִי; sf. 2 p. m. מְנִיכּוֹ; 3 s. m. מְנִיחָה; 3 p. m. (ו) מְנִיחָה: Ge-

fäß, Gerät, Gewand, *vessel, utensil, garment.*

מַאֵס vb. **Pe.**, Inf. מְמַאֵס; Pt. pass. מְאֵס: verachten, *despise*; Pt. pass. widerrlich, *loathsome.*

מְבֹרָא, מְבָרָא v. עבר.

מִבְּנָן adv. umsonst, *gratuitously.*

מַגִּישָׁא n. m. Magier, *magician.*

מְדַבְּרָא, מְדַבְּרָא v. דבר.

מְדָא n. m., sf. 2 s. m.

מְדָה: Kleid, *garment.*

מֵדָע v. ידע.

מְדִינְתָא v. דין.

מְדַנְתָא v. דנה.

מֵדָעִים v. ידע.

מָה, מַי pron. interr. (§§11a;

50 ad) was? *what?* | אַמַּי:

warum? *wherfore?* | בְּמַי:

worin? womit? *wherein?*

מֵהֶרְבֵּי? | כְּמָה: wie, *how.* |

לְמָה: wozu? *wherfore?* |

דֵּי לִמְטָא: daß nicht etwa, *lest;*

vielleicht, *perchance.* | מָה דְ,

מֵי דְ: dasjenige, welches,

was, *that which, what.* |

כְּמָה דְ conj. wie, *as.*

מְהִירָא v. הדר.

מְהִלָּו v. **Pe.**, Imp. p. m. מְהִלָּו;

Pt. act. 1 p. מְהִלָּנָן, 2 p.

מְהִלָּתָא: beschneiden, *circumcise.* || מְהוּלָּא n. m. Beschneider, *circumciser.*

מְוֹדְעָא v. ידע.

מְמוֹנָא n. m., d. מְמוֹנָא: Geld, *money.*

מְוַעֲדָא v. יעד.

מְוֹרְנָא n. m. Made, *worm.*

מְוַשׁ vb. **Pe.**, Impf. 3 s. f. מְוַשׁ; imp. מְוַשׁ: zubereiten, *prepare.*

מָוֶה, מִיָּה vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m.

מָוֶה, f. מִיָּה, מִיָּה; 3 p. m.

מָוֶה; Impf. 3 s. m. מָוֶה;

f. מָוֶה; 3 p. m. מָוֶה;

Inf. מָוֶה; Inf. מָוֶה;

Pt. act. s. m. מָוֶה;

p. m. מָוֶה; 1 p. m. מָוֶה;

2 s. m. מָוֶה; pass.

s. d. מָוֶה: sterben, *die;* Pt.

pass. tot, *dead.* || מָוֶה n. m.

Toter, *a dead person.* || מָוֶה

n. m., מָוֶה n. m., מָוֶה

n. f. Tod, *death.*

מָוֶה n. m., sf. 1 s.

מָוֶה; 3 s. m. מָוֶה; f. מָוֶה:

Haar, *hair.* || מָוֶה n. f., p.

מָוֶה; sf. 2 p. m. מָוֶה; 3 s.

m. מָוֶה id.

מָוֶה v. יתב.

מָוֶה v. וגג.

מוֹלָא v. נוֹל.

מוּחָא vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 1 s. מוּחַן, 2 s. m. מוּחַנָּה; 3 p. m. c. sf. 3 s. m. מוּחַיָּה; מוּחַה, 3 p. m. מוּחַוְנָהוּ; Impf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. לְמוּחַיָּה; Inf. מוּמַחָא, sf. 3 s. m. לְמוּמַחַיָּה; Pt. מוּחַי, 1 p. מוּחַיָּנ, 2 s. מוּחַיָּת: schlagen, *strike, smite*. | **Pa.**, Pf. 1 s. מוּחַי; 3 p. מוּחוּ: verwehren, verhindern, *protest against, hinder*.

מְחַבְטָא v. חבט.

מְחַוְנָא v. חוו.

מחח n. m., sf. 1 s. מַחַי: Gehirn, *brain*.

מְחַטָּא v. חטט.

מְחַטְרָא v. חטר.

מחל vb. **Pe.**, Pt. act. 1 s.

מְחַלְנָא: verzeihen, *forgive*.

מחצלהא v. חצל.

מְחַרָּא (ל) adv. morgen, *to-morrow*.

מְחַשְׁבָּתָא v. חשב.

מְטָא vb. **Pe.**, Pf. 1 s. מְטַי;

3 p. m. מְטוּ, sf. 3 s. m.

מְטוּיָּה; Impf. 3 s. m. c. sf.

1 s. לְמְטוּיָּנ; 3 p. גְּמְטוּ; Pt.

act. s. m. מְטַי, f. מְטַיָּא, p.

m. מְטוּ, f. מְטוּיָּנ, 2 s. מְטַיָּת

absol., sq. לְ sive accus.: gelangen, reichen, einholen, *arrive, reach, overtake*. |

Af., Pf. 2 s. m. אַמְטַיָּת; 3 p.

m. אַמְטוּ, sf. 3 s. m. אַמְטוּיָּה;

3 p. m. אַמְטוּיָּנָהוּ; Impf.

אַמְטוּיָּה, sf. 3 s. m. אַמְטוּיָּה;

Pt. act. p. m. מְמַטוּ: bringen,

führen, *carry, conduct*. ||

מְטוּרָא n. f. Bitte, *petition*.

בְּמְטוּרָא מְנָה, מְנִיכּוּ:

bitte, *I pray thee, you*.

מְטַלְלָא v. טלל.

מְטַרָּא n. m. Regen, *rain*.

מְטַי part. interr. = num. || מְטַיָּה,

הוּהוּ v. מיהו, מְטַיָּת.

מְטַיָּא n. p. m., sf. 2 s. m. מְטַיָּה;

3 p. m. מְטַיָּהוּ: Wasser, *water*.

מְמִיכְלָא v. אכל.

מְמִילָּא n. m. = *μίλιον*.

מְמִילָּתָא (gr.) n. f., p. מְמִילָּתָא:

Wolle, wollener Mantel,

wool, woolen cloak.

מְמִינָּא n. m., sf. 3 s. f. מְמִינָּה;

p. מְמִינָּי: Art, *kind*; Hä-

retiker, *heretic*.

מְמִיתָּא v. אתא.

מְמִיבְנָתָא v. בבן.

מְמִיבְדִי v. הוא.

מְמִיבְדִי vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. מְמִיבְדִי;

Imp. מְמִיבְדִי; Pt. act. p. m. מְמִיבְדִי;

unterbreiten, *lay, spread*. | **Af.**, Pt. act. מִטְּוֶה: niedrig machen, *lay low*. || מְבִיָּה adj., 2 s. מְבִיָּה: niedrig, *low*.

מִבְּרָא v. כָּסַם.

מִבְּרָא v. כָּתַב.

מִלֵּא vb. **Pe.**, Pf. 3 p. m. מִלֵּא, מָלָה; Impf. 3 s. f. תִּמְלֵי; Pt. act. מְלֵי, p. m. מָלוּ, f. מְלִיָּה, מְלִיָּה; pass. מְלֵי, f. מְלִיָּה, p. m. מְלִיָּה, מְלִיָּה: voll sein, füllen; *be full, fill*. | **Pa.**, Pf. 3 p. c. sf. 3 p. מְלִיָּה; Impf. 1 s. מְלִיָּה; 3 s. m. c. sf. 3 s. m. מְלִיָּה, f. מְלִיָּה; Pt. act. s. m. c. sf. 3 s. f. מְלִיָּה: füllen, *fill*. || מִלֵּא n. m. Fülle, *fulness*.

מִלֵּא v. לָאָר.

מִלֵּחַ n. m. (f.) Salz, *salt*. ||

מִלַּח vb. denom. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 p. f. מְלַחֵה; p. m. מְלַחוּ; Pt. pass. p. m. מְלַחֵה: salzen, *salt*.

¹מִלְכָּה n. m., d. מְלָכָא: König, *king*. || מְלַבְּתָא n. f. Königin, *queen*. || מְלַכּוּתָא n. f. sf. 2 s. m. מְלַכּוּתָא: Reich, königliche Person, Regierung, Herrschaft, *reign, government, kingdom, royalty*. ||

מִלְכָּה vb. denom. **Pe.**, Impf. 3 s. m. מְלַכְהוּ; Pt. act. s. m. מְלַכְהוּ, 2 p. מְלַכְהוּ: regieren, *reign*. | **Af.**, Pf. 3 s. m. מְלַכְהוּ; Impf. 3 s. m. מְלַכְהוּ id.

²מִלְךָ vb. **Itpe.**, Impf. 1 s. מְלַכְהוּ; Inf. מְלַכְהוּ; Pt. s. m. מְלַכְהוּ, p. m. מְלַכְהוּ: sich beraten, ändern Sinnes werden, *take counsel, change one's mind*.

מִלְלָא n. f., d. מְלַחָא, sf. 3 s. m. מְלַחָא; p. מְלַחָא, sf. 3 s. m. מְלַחָא, 3 p. m. מְלַחָא: Wort, Ding, *word, thing*. || מְלַחָא adv. von selbst, *of itself*. || מְלַחָא n. m. Rede, *speech*.

מִמּוֹן v. מוֹן.

מִמּוֹן v. מִמּוֹן.

מִמּוֹן v. מִמּוֹן.

מִן praep., sf. 1 s. מִן; 1 p. מִן; 2 s. m. מִן; 2 p. m. מִן; 3 s. m. מִן, f. מִן; p. m. מִן, מִן, f. מִן: von, aus, als, *of, from, out of, than*. || מִן v. מִן.

מִן pron. interr. (§§11a; 50): wer? *who?* || מִן, מִן

- (§11b): wer ist es? *who is it?* || מִן דְּ (§51b): derjenige, welcher, *he who, whosoever*.
- מֵנָא vb. **Pe.**, Impf. 3 p. m. מְנִי; Imp. מְנִי; Inf. מְנִי, sf. 3 p. m. מְנִינָהוּ; Pt. act. 1 p. מְנִינֵן: zählen, *count*. | **Itp.**, Pf. 3 p. m. אֲמָנוּ, sq. על־: durch Stimmenabgabe wählen, *vote for, elect by ballot*. || מְנִינָא n. m., p. מְנִינֵי: Zahl, Zählung, *number, count*.
- מֵנָע vb. **Pe.**, Impf. 3 s. m. c. sf. 1 s. לְמֵנָעוּן: zurückhalten, *restrain*. | **Itp.**, Pt. p. m. מְמִנְעֵי, pass.
- מָסָא n. m. Schaufel, *shovel*.
- מָסָא(א) v. סָאן.
- מָסָפְרָא, מָסָפְרָתָא v. סָפֵר.
- מָסָקָא v. סָלַק.
- מָסָר vb. **Pe.**, Impf. 2 s. m. c. sf. 3 s. m. תְּמָסְרָה; Pt. act. s. m. מָסָר, 1 s. מְסָרָנָא; pass. p. f. מְסִירָן: überliefern, *hand over*. | **Itp.**, Pf. 3 s. m. אֲמָסָר; Impf. 3 s. m. † יִמְסָר, לְתָמְסָר, לְמָסָר; Pt. s. f. מְמָסְרָא, pass.
- מָסְפָא n. Genüge, *sufficiency*; sf.
- מָסְפָתִי; 2 s. m. מָסְפָתִי(י); מָסְפָתִיךָ; 3 s. m. מָסְפָתִיהָ: es ist genug für, *it is enough for*.
- [מָעָא] n. m., sf. 3 s. m. מְעֵה; p. c. sf. 3 s. m. מְעֵינָה, מְעֵינָה: Eingeweide, *intestines*.
- מֵעָט vb. **Pa.**, Inf. מְעוּטִי: ausschließen, *exclude*. || מְעוּטָא n. m. Ausschließung, *exclusion*.
- מְעִינָא v. עִינָא.
- עַלְלִי v. מְעִלִי, מְעִלִי.
- עַל־ v. מְעִלְיוּתָא.
- עַלְלִי v. מְעִלְלָא.
- עַרְרִי v. מְעַרְרָא.
- נָפֵק v. מְפַקְרָא, מְפַקְרָא.
- מְצִי vb. **Pe.**, Pf. 1 s. מְצִי; 3 p. m. מְצוּ; Pt. pass. מְצִי, 1 s. מְצִינָא, 2 s. מְצִינָת: vermögen, können, *be able*.
- מִצְעֵי l. מִצְעֵי. מְצִיעֵי adj., p. m. מִצְעֵי. מְצִיעֵי, s. f. d. מְצִיעֵתָא: mittelster, *middle*. || [אֲמָצְעָא] adj., p. אֲמָצְעֵי (= אֲמָצְעֵי), id.
- מְצִי vb. **Pe.**, Pf. 2 s. m. מְצִינָא; Pt. act. מְצִינֵן: saugen, *suck*.
- מְצִרָא n. m., sf. 1 s. מְצִרָא; p. c. sf. 3 p. f. מְצִרְרָא: Grenze, *boundary*.

מִצְרָה n. m. Ägypter, *Egyptian*.

מִקְרָא n. m., sf. 1 s. †מְקָרִי: Gehirn, *brain*.

¹מָרָא n. m., c. מְרִי; sf. 1 s. †מְרִי, †מָרָא; 1 p. †מְרַנָּא; 2 s. m. מְרִי(י), p. m. מְרִיכוּ; 3 s. m. מְרִה, f. מְרִה, p. m. מְרִהוּ; 1 p. מְרִוּתָא, sf. 3 p. m. מְרִוּתִיהוּ: Herr, *lord, master*.

²מָרָא vb. **Itpe.**, Pf. 3 s. f. אֲמָרִי, אֲמָרָא = מָרָא q. v.

מְרַבְעָא v. רַבַּע² מְרַבְעָא.

מְרַגְנִיתָא (gr.) n. f. Perle, *pearl*.

מְרַדָּא vb. **Pe.**, Pf. 3 p. m. †מְרַדָּא; Pt. act. מְרַדָּא: sich empören, *revolt*. | **Itpe.**, Pf. 3 s. f. אֲמָרָה id.

מְרַבָּא v. רַב.

מְרַטָּא vb. **It.**, Pf. 3 s. m. אֲמָרְטָא; Inf. אֲמָרְטָא: in Fetzen zerrissen werden, *be torn in shreds*. || מְרַטָּא n. m., p. מְרַטָּא: Fetzen, *rag*.

מְרַעָא n. m., sf. 3 s. m. מְרַעָא; p. †מְרַעִין: Krankheit, *sickness*.

מְרִיר adj. bitter.

מִשָּׂא vb. **Pe.**, Pf. 2 s. m. מִשִּׁית; Impf. 3 s. m. נִמְשִׂי; Imp. מְשִׂי; Pt. act. s. m. מְשִׂי, f. מְשִׂיא, 1 s. מְשִׂנָּא: waschen, *wash*. | **Af.**, 1 s. c. sf. 3 s. m. אֲמִשִּׂיתָה; 3 s. m. c. sf. 3 s. m. אֲמִשִּׂיהָ id.

¹מִשָּׂא vb. **Pe.**, Impf. 3 s. m. נִמְשָׂח: messen, *measure*. || מְשָׂחָא n. m., c. מְשָׂח: Maß, *measure*.

²מִשָּׂח n. m., c. מְשָׂח: Öl, *oil*.

מִשְׁךָ vb. **Pe.**, Pt. act. p. m. מְשָׁכִי: ziehen, *draw*. || מְשָׁכָא n. m., sf. 3 s. m. מְשָׁכָה; p. מְשָׁכִי: Haut, Fell, *skin*. || מְשָׁכָא n. m. Ausdehnung, *extent*.

מִשְׁמָשָׁא n. m. Wesentliches, *something tangible*.

מְשָׁתִי v. שָׁתִי.

מְתָא n. f., c. מְתָא; sf. 1 s. מְתִי; 3 p. m. מְתִיהוּ: Stadt, *city*.

מִתָּח vb. **Pe.**, Pt. act. p. m. מְתָחִי: spannen, *stretch*.

יִתַּב v. מְתִיבָתָא

מתל vb. **Pe.**, Pt. pass. p. m.

מְתִילִי, sq. בַּ sive בְּ: ver-
gleichen, *liken*. || מְתִלָּא n.

m. Gleichnis, Sinnspruch,
simile, parable.

מְתָנָא n. m. Strick, *rope*.

נתן v. מְתַנְתָּא

נָאִי vb. **Pe.**, Pt. act. נָאִי:
passen, *become*.

נבא [נְבִיאָה] (hebr.) n. m., p.

† נְבִיאָא: Prophet, *prophet*.

נבב n. m. Flöte, *flute*.

נְבַח vb. **Pe.**, Pt. act. s. m.

נְבַח, p. m. † נְבַחִין: bellen,
bark.

נְבִלָתָא n. f. Aas, *carcass*.

נבע vb. **Af.**, Pt. act. s. m.

מִבְעַן, p. f. מִבְעֵן: sprudeln
lassen, *cause to gush forth*.

נגב vb. **Pe.**, Pt. act. נִגַּב: sich
trocknen, *dry oneself*.

נגד vb. **Pe.**, Inf. מְנַגֵּד; Pt. act.

s. m. נִגַּד, p. m. נִגְדִי: 1. weg-
ziehen, *remove*; 2. fließen,
flow; 3. geißeln, *scourge*. |

Itpe., Pf. 3 s. m. אֶמְנַגֵּד

אֶמְנַגֵּד; Pt. s. m. מְנַגֵּד:
1. in Ohnmacht fallen, ver-
scheiden, *faint, pass away*;

2. gegeißelt werden, *be
scourged*. | **Pa.**, Inf. נִגְדִי;

Pt. act. p. m. מְנַגְדִין: gei-

ßeln, *scourge*. | **Af.**, Pf.

3 s. m. אֶמְנַגֵּד, = אֶמְנַגֵּד. ||

נִגְדָא n. m., p. m. נִגְדִי l.

נִגְדִי: Zieher, Schlepper,

one who draws (a ship). ||

נִגְדָא n. m. Führer, *leader*. ||

אֶמְנַגֵּדָא n. f. = אֶמְנַגֵּדָא, Hag-

gada.

נְגַה vb. **Pe.**, sich verspäten,

come late. נְגַה לֵיהּ

נְגַה לֵיהּ: er verspätete sich, *he came*

late (§55d).

נגל n. m. מְנַגְלָא. Sichel, *sickle*.

נגע vb. **Pe.** sq. בַּ: berühren,

touch. || **Itpa.**, Pf. 3 s. f.

אֶמְנַעָא, אֶמְנַעָא: aussätzig

werden, *become leproous*.

נִגְרָא n. m. Tischler, *carpenter*.

נִגְרָא n., p. c. sf. 2 s. m. נִגְרִי:

1. Kanal, *canal*; 2. Fuß,

Schritt, *foot, step*.

נדא vb. **Af.**, Pt. 1 p. מִדִּינָן:

sprengen, *sprinkle*.

נדב vb. **Pa.**, Pt. act. מְנַדְב,

מְנַדְב, **Itpa.**, Pt. מְתַנְדְב:

freiwillig geloben, *offer as a freewill-gift.*

נדה vb. **Af.**, Pf. 3 p. c. sf. 3 s. m. † אֲדָחוּדִי: ausstoßen, *thrust out.*

נדר vb. **Pe.**, Pf. 1 s. נִדְרִי: geloben, *vow.* | **Af.**, Pf. 2 s. m. c. sf. 3 s. f. אֲדָרַתָּה; 3 m. c. sf. 3 s. f. אֲדָרַתָּה; 3 s. f. c. sf. 3 s. f. אֲדָרַתָּה: ein Gelübde auferlegen, *impose a vow.* || נִדְרָא n. m. Gelübde, *vow.*

נהו m., נְהִי f. (§63a), p. נְהִי m., נְנְהִי f. pron. 3 pers. er, sie, *he, she; sie, they.*

נהג vb. **Pe.**, Pf. 3 p. m. נְהִיגוּ, נְהִיג; Impf. s. f. נְהִיגִי; Pt. act. p. m. נְהִיגִי, pass. p. m. נְהִיגִי: führen, beobachten, *conduct, conduct oneself, observe; Pt. pass. gewohnt, accustomed.* (ב) נְהִיג יִקְרָא: Ehre erweisen, *honor.*

נֶחֱמָא n. m. Brot, *bread.*

נהר¹ vb. **Pe.**, hell werden, *dawn.* | **Af.**, 3 s. m. c. sf. 3 p. f. אֲנַהֵר נְהִי: erleuchten, *cause to shine.* || נְהִיר adj., p. m. נְהִירִי, s. f. נְהִירָא, p. f. נְהִירָא: leuchtend, klar,

bright, clear. || נְהִירָא n. m., sf. 2 s. m. נְהִירָא: Licht, *light.* | סְגִי נְהִירִי, p. סְגִי נְהִירִי: blind, *blind.*

² נְהַר n. m., c. נְהַר, p. נְהַר: Strom, *river.*

נוד vb. **Pe.**, Pt. act. s. f. נִדְיָא: sich bewegen, *move.*

נוח vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. נָח; Impf. 3 s. m. נִנַּח, f. נִנַּח; Inf. מְנַח; Pt. act. s. m. נִיחָא, pass. s. m. d. נִיחָא, s. f. נִיחָא: ruhen, zur Ruhe kommen, *rest, enter into rest; Pt. pass. angenehm, annehmbar, pleasing, acceptable.* | יִתְנַח: es ist annehmbar, *it is acceptable.* |

Itpe., Pf. 3 s. f. אֲתַנְחָא, Inf. אֲתַנְחִי: sich hinlegen, *lie down; darauf eingehen, acquiesce.* | **Af.**, Pf. 1 s. אֲנַחֵי, sf. 3 s. f. אֲנַחֵי; 1 p. אֲנַחֵי; Impf. 3 s. m. נִנַּח; Inf. אֲנַחֵי, sf. 3 p. לְאֲנַחֵיהוּ; Pt. act. מְנַח; pass. s. m. מְנַח, s. f. מְנַחָא: legen, hinlegen, lassen, *lay, place, leave.* || נִיחָא n. m., c. נִיחָא: Ruhe, *rest.* || נִיחָא n. f.

Sanftmut, Ruhe, *gentleness.* ||
 תנה vb. deriv. **Af.**, Pf. 3 s. m.
 m. אָתַנַּח = אָנַח.
 נום vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m.
 גָּיַם; Impf. 1 p. גָּנוּם; 3 s.
 m. גָּנוּם; Inf. גָּנַם; Pt. act.
 s. m. גָּיַם, f. גָּיַמָּא, 1 s. גָּיַמָּא:
 schlummern, schlafen, *slumber*,
sleep. | **Pa.**, Pf. 1 s.
 גָּיַמִּי, id. | **Palp.**, Pt. act.
 גָּיַמִּים, id.
 נור n. m. (f.), d. נֹרָא: Feuer,
fire.
 נול n. m. מוֹלָא. Schicksal,
fortune.
 נוף n. f. נוֹפֵתָא. Verweis,
rebuke.
 נוק vb. **Af.**, Pf. 3 s. f. c. sf.
 1 s. אִזְקַתָּן; Inf. אִזְקִי; Pt.
 act. מִזְק: schädigen, *injure.* |
Ittaf., Pf. 1 s. אִתְזַקִּי; 2 s.
 m. אִתְזַקַּת; 3 s. m. אִתְזַק;
 Pt. p. m. מִתְזַקִּי: Schaden
 erleiden, *suffer injury.*
 נויר (hebr.) n. m. = נויר.
 נחלא n. m., p. נַחְלֵי: Bach,
brook.
 נחת vb. **Pe.**, Pf. 3 p. m. נַחְתוּ;
 Impf. 2 p. m. תַּחְתּוּ; Pt. act. s. m.
 נַחְתוּ; Imp. s. m. נַחְתוּ; p. m. נַחְתוּ;
 Inf. לְמַחְת; Pt. act. s. m.

נַחְתוּ, 1 p. נַחְתִּינָן: herab-
 steigen, *descend.* | **Af.**, Pf.
 1 p. c. sf. 3 s. m. אִחְתִּינִיָּה
 l. אִחְתִּינִיָּה; 3 s. m. c. sf. 3 p.
 m. אִחְתִּינִיָּה, f. אִחְתִּינִיָּה; 3 p.
 m. אִחְתִּינִיָּה; Impf. 1 p. נַחְת;
 Pt. act. s. m. מַחְת; pass.
 p. m. מַחְתִּי, f. מַחְתִּי: herab-
 kommen lassen, niederlegen,
cause to descend, place. ||
 נחלתא n. m.: נַחְלֵי יִמָּא =
 יִרְדֵּי הַיָּם.
 נטל vb. **Pe.**, Imp. טַל: nehmen,
take. | **Itpe.**, Pf. 3 s. f.
 אִנְטַלַּח: pass. || אִמְטוּל,
 אִמְטוּ praep. wegen, um
 willen, *on account of, for*
the sake of. || אִמְטוּלֵךְ conj.
 weil, *because.*
 נטע vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf.
 3 s. m. גִּטְעָה: pflanzen, *plant.*
 נטר vb. **Pe.**, tropfen, *drop.* ||
 נְטַפְתָּא n. f. Tropfen, *drop.*
 נטר vb. **Pe.**, Impf. 3 p. f.
 נְטַרְנָן; Imp. s. m. נְטַרְנָן:
 1. bewahren, *guard*; 2. war-
 ten, *wait.* | **Itpe.**, Pt. p. f.
 מְנַטְרָא: bewacht werden,
be guarded. | **Pa.**, Inf. c.
 sf. 3 p. m. לְנַטְרְנָהוּ: be-
 wachen, *guard.*

נִרְבָּא n. f., p. c. sf. 3 s. m.

נִיבִיָּה: Zahn, *tooth*.

נָח vb. **Pe.**, Pt. pass. נָחַ: abziehen, *subtract*.

נָחַ vb. **Pe.**, Imp. לָחַ: schlachten, *slaughter*. | **Pa.**, Inf.

נָחַ לְנִיבִיָּה leg. לְנָחַ, id. || נָחַי

n. p. m., sf. 1 s. נָחַי;

2 s. m. נָחַי(י); 3 s. m.

נָחַי: Besitz, *possession*.

נִכְרָאָה n. m. fremd, *foreign*.

נִמְטָא n. m., p. נִמְטָא: Decke, *cover*.

נִמְיָי adv. auch, *also*. || אִי נִמְיָי: oder, *or*.

נָסַב vb. **Pe.**, Pf. 1 s. נָסַב;

1 p. † נָסַבְתָּ; 2 s. m. נָסַבְתָּ;

Impf. 2 s. m. תָּנַסַב, תָּנַסַבְתָּ;

3 s. m. לָנַסַב; sf. 1 s.

נָסַבְתָּ; 3 p. m. † יָנַסַבְתָּ; Imp.

נָסַב; Pt. act. p. m. נָסַבְתָּ(ו);

nehmen, heiraten, *take*,

marry (take a wife). | **Itpe.**,

Pf. 3 s. f. † אָנַסַבְתָּ, אָנַסַבְתָּ;

Inf. † אָנַסַבְתָּ, אָנַסַבְתָּ;

Pt. s. f. מְנַסַבְתָּ, p. m. מְנַסַבְתָּ,

p. f. † מְנַסַבְתָּ; 1 s. מְנַסַבְתָּ

(מְנַסַבְתָּ), 1 p. מְנַסַבְתָּ, 2 s.

f. מְנַסַבְתָּ: sich verheiraten,

verheiratet werden, *be mar-*

ried (take a husband). ||

Af., Pt. act. מְנַסַב: verheiraten, *marry off (give a wife to)*.

נָסַח vb. **Af.**, Pf. 1 s. c. sf. 3

p. m. אָסַחְתָּנָהוּ: entfernen, *remove*.

¹ נִסְכָּא n. f. Traktat, *treatise*.

² נִסְכָּא n. m. Metallbarren, *bar of metal*.

¹ נִסְמָא n. m., p. † נִסְמָא: Wunder, *miracle*.

² נִסְמָא n. m. Mißmut, *bad humor*.

נָסַח vb. **Pa.**, Pt. act. p. m.

† מְנַסְרִי(ו): sägen, *saw*.

נִנְעָל n. m., p. † נִנְעָל: [מְנַעֲלָא].

Schuh, *shoe*.

נִפְתָּא n. f., p. [נִפְתָּא].

Sieb, *sieve*.

נָפַח vb. **Pe.**, Pt. act. נָפַח: an-

fachen, *blow*. | **Itpe.**, Pf. 3

s. m. אָנַפַּח pass. || נָפַחְתָּ n.

m. Schmied, *smith*.

נָפַל vb. **Pe.**, Pf. 3 s. f. נָפַלְתָּ;

3 p. m. † נָפַלוּ; Pt. act.

s. m. נָפַלְתָּ, 1 s. נָפַלְתָּ: fallen,

fall. | **Af.**, Pt. s. f. מְנַפְלָא:

abortieren, *give premature*

birth to.

נפץ vb. **Pe.**, Imp. פָּצַ: schützen, ausklopfen, *shake out*, *beat*.

נפץ vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. נִפְצָא; 3 p. m. נִפְצֹק; Impf. 1 s. אֶפֶק; 1 p. נִפֵּק; 3 s. m. נִפֵּק, f. תִּפֵּק; 3 p. לְפָקוּ (ו); Imp. פֵּק, p. פָּקוּ; Inf. לְמַפֵּק; Pt. act. s. m. נִפֵּק, f. נִפְקָא p. m. נִפְקִי, 1 s. נִפְקֵנָא: herausgehen, hervorgehen, *come out*, *go forth*. | מִי נִפְקָא לָנוּ מִנָּה: was ergibt sich uns daraus? *what follows for us therefrom?* | לְמִי נִפְקָא מִנָּה: was für Bedeutung hat es? *what is the significance thereof?* | **Af.**, Pf. 1 s. אֶפְקַת, sf. 2 p. m. אֶפְקִיתְנֹכוּ; 2 s. m. אֶפְקַת, sf. 3 s. m. אֶפְקִיתָה; 3 s. m. אֶפֶק, sf. 3 s. m. אֶפְקָה; 3 s. f. אֶפְקָה, sf. 3 s. m. אֶפְקִיתָה; 3 p. m. אֶפְקוּ, sf. 3 s. m. אֶפְקוּהָ; Impf. 2 s. m. תִּפֵּק; 3 p. m. יִפְקוּן; Imp. s. m. אֶפֶק, p. m. אֶפְקוּ; Inf. לְאֶפְקִי; Pt. act. s. m. מִפֵּק, f. מִפְקָא, p. m. מִפְקִי (ו); 1 s. מִפְקֵנָא, 1 p. מִפְקִינֵנוּ: hervorgehen machen, herausziehen, *cause to come out*,

cause to go forth, *bring out*, *lead out*. || מִפְקִיתָא n. f., sf. 3 s. m. מִפְקִיתָה, מִפְקֵנָא n. m. Ausgang, *exit*.

נִפְשָׂא n. m., sf. 1 s. † נִפְשִׂי, † נִפְשִׂי; 1 p. נִפְשִׂין; 2 s. m. נִפְשָׂה; 2 p. m. נִפְשִׂכוּ; 3 s. m. נִפְשָׂה; 3 s. f. נִפְשָׂה: Seele, *soul*; c. suff. = pron. reflex. (§48e). | מִנְפְשָׂה: aus sich selbst, *of himself*. | מִדְּנִפְשָׂה: aus seinen eignen Mitteln, *out of his own means*. || נפֵשׁ vb. **Pe.**, Pt. pass. s. m. נִפְשִׂשׁ, f. נִפְשִׂשָׂא, p. m. נִפְשִׂשִׂין: viel, groß, *numerous*, *large*. | **Af.**, Impf. 3 s. f. תִּפֵּשׁ: vermehren, *multiply*.

נצא vb. **Itpe.**, Pt. s. m. מִנְצִי, f. מִנְצִיָּא, p. m. מִנְצִוּ, 2 s. מִנְצִית: streiten, *quarrel*. || מִצְוִינָא n. m. streitsüchtig, *quarrelsome*.

נצל vb. **Af.**, Impf. 3 s. m. c. sf. 1 s. לְצָלָן; Pt. act. 1 s. מִצְלָנָא: (er)retten, *save*, *deliver*, *rescue*. | **Ittaf.**, Pf. 3 s. m. אֶתְצַל; Pt. 2 s. מִתְצַלְתָּ pass.

נקב vb. **Itpe.**, Pf. 3 s. m.

אֶנְקַב; Pt. s. m. מִנְקַב: durchlöchert werden, *be perforated*.

נָקַט vb. **Pe.**, Pf. 2 s. m. אֶנְקַט; 3 s. m. c. sf. 1 s. נִקְטוּ; 3 s. m. נִקְטָה; Impf. 1 s. אֶנְקַט; 2 s. m. תִּנְקַט; 2 p. m. תִּנְקַטוּ; 3 s. m. לִנְקַט; 3 p. m. נִקְטוּ; Imp. נִקְטוּ; Inf. c. sf. 3 p. m. נִקְטוּ; Pt. act. לְמִנְקַטְנָהוּ, f. לְמִנְקַטְנָהוּ; Pt. act. נִקְטוּ, 1 s. נִקְטָה, 1 p. נִקְטָה; 2 s. נִקְטָה; pass. p. m. נִקְטִי, 1 p. נִקְטִי: ergreifen, halten, *seize, take hold, keep*; Pt. pass. = act. | נִקְטוּ (sc. מִלְתָּה) (בְּדַעְתָּהּ) jmdm es übel nehmen, auf jmdn böse sein, *be angry with*. | **Pa.**, Pt. act. מִנְקַט: sammeln, *gather*. | **Af.**, Pt. act. מִנְקַט: auflesen, *pick*.

נָקַף vb. **Af.**, Pt. act. 1 s. מִנְקַפָּה: umringen, *encompass*.

נָקַף vb. **Pa.**, Pf., 1 p. נִקְפָּה: Fett und gewisse Adern beseitigen, *remove fat and certain veins*.

נָקַשׁ vb. **Pe.**, Pt. act. נִקְשׁוּ: klopfen, *knock*. || **Af.**, Pt.

act. מִקְשׁוּ: vergleichen, gleichstellen, *compare, place on an equal footing*.

נִרְגָּא n. m. Beil, *axe*.

נִשִּׂיאָה n. m. Fürst, *prince*.

¹נִשָּׂא vb. **Itpe.**, Pf. 1 s. אֶנְשִׂי; 3 p. c. sf. 3 s. m. אֶנְשִׂיָה; Pt. s. f. מִנְשִׂיא: vergessen, *forget*.

²נִשָּׂא vb. **Pe.** = נִשָּׂב.

נִשָּׂב vb. **Pe.** wehen, *blow*.

נִשְׁבָּא n. m., p. נִשְׁבִּי: Netz, *net*.

נִשַּׁט vb. **Pe.**, Imp. נִשַּׁט: enthäuten, *skin*.

נִשָּׁף vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. נִשָּׁף: forttrücken, *depart*.

נִשָּׂק vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 2 s. m. נִשָּׁקָה; 3 p. m. נִשָּׁקוּ; Pt. act. s. f. נִשָּׁקָה, p. m. נִשָּׁקוּ: küssen, sich berühren, *kiss, touch*.

נָתַן vb. **Pe.**, Impf. 1 s. אֶתֵּן; 3 p. m. לִתְנוֹן; Imp. תֵּן: geben, *give*. || מִתְנַתָּא n. f. Geschenk, *gift*.

נָתַר vb. **Pe.**, Pf. 3 p. m. נִתְרוּ, f. נִתְרוֹן: abfallen, *fall off*.

D

[סאהא] n. f., p. סאוי: Seah, ein Maß, a measure.

סאן n. m., sf. 3 s. f. מְסָאנָא . סאן

מְסָאנָא ; p. מְסָאנָא sf. 3 s. m.

מְסָאנָא : Schuh, shoe. ||

סִינָא n. m., sf. 3 s. m.

סִינָא, id.

סבל vb. Pe., Pt. act. s. m. c.

סבל : ertragen, bear.

סבר vb. Pe., Pf. 1 s. סברי ;

1 p. † סברנא , † סברנן ; 2 s.

m. סברת ; 3 s. f. סברה ;

3 p. m. סבור ; Impf. 3 s. m.

לסבר ; Pt. act. s. m. סבר ,

1 p. סברין ; 2 s. סברת ;

pass. s. f. סבירא : meinen,

nachdenken, verstehen,

think, reason, understand ;

לי סבירא : es ist meine

Meinung, it is my opinion. |

Itpa., Pt. s. f. מְסַתְבְּרָא :

für richtig befunden werden,

be found correct. |

Af., Pf. 3 s. m. אסבר ,

sq. אפי et ל : freundlich

sein, anerkennen, be friendly

to, recognize. || סברא

n. m. etwas mit dem

Verstande Erschlossenes,

something arrived at by reasoning.

¹סגא vb. Pe., Pf. 1 p. † סגינן ;

3 s. f. סגיא , סגי ; Pt. p. m.

† סגין , † סגן , 1 p. סגינן :

gehen, wandeln, walk. |

Itpa., Pf. 3 s. f. אַסְתַּגִּיא ;

Pt. s. m. מְסַתְגִּי : vorwärts

kommen, proceed ; אַסְתְּגִּי

לה id. | Af., Pt. act. s. m.

מְסַגֵּי , f. מְסַגִּיא , p. מְסַגֵּן ,

= Pe. || סגי adj., p. m.

† סגיאין ; p. f. סגיאן : viel,

numerous. סגי לה : es ge-

nügt ihm, it is enough for

him. לָא סְגִי דְלָא אֶזְלָא : ich

muß gehen, I must go.

נְהוּרָא v. סגי נהור

²סגא vb. Pe. = סגר : zu-

schließen, lock.

סגד vb. Pe., Imp. סגד , sq. ל :

sich niederwerfen vor, pro-

strate oneself before.

[סגנא] n. m., p. סגיני : Fürst,

prince.

סדא n. m., sf. 3 s. m.

סדה : Fußblock, stocks. ||

סדא n. m., סדנא n. m.

Verfertiger von Fußblöcken,
maker of stocks.

סָוּן n. m., sf. 3 s. m.
סָוּיָנָא: leinenes Tuch, *linen wrapper.*

סָוּר vb. Pa., Pt. act. מְסַדֵּר:
ordnen, *arrange.* || סָדָרָא
n. m., p. סְדָרִי: Ordnung
(= Teil der Mišna), *order*
(= *part of the Mishna*).

סָהַד (שְׁהָדָא) סָהָדָא: Zeuge,
witness. || סָהַד vb. denom.
אַסְהִיד; 3 p. m. †אַסְהִידוּ:
Zeugnis ablegen, *bear testimony.*

סָהַר n. m., p. סְהָרִי:
Mond, *moon.*

סָוּסָא n. m., p. c. sf. 3 p.
m. סָוּסוּתִיָהוּ: Pferd, *horse.*

סָוּפָא (§14g) n. m. Ende,
letzter Fall, *end, latter case.* |
לְבַסּוּף, לְסוּף adv. zuletzt,
endlich, *at last.*

סָהַת vb. Pe., baden, *bathe.* |
אַסְהִתָּה; 3 s. m. c. sf. 3 s.
m. אֶסְהִתָּה: baden, *bathe.* ||
מְסוּתָא (§16c) n. f. Bad, *bath.*

סָהַף vb. Pe., Pt. pass. s. f.
סָהַפָא: niederwerfen, *throw down*;
pass. ruhen, *rest.*

סָחֹר . סָחֹר adv. rings herum,
round about. | סָחֹרֵי n. p.
m., sf. 3 s. m. סָחֹרֵי:
Umgebung, *surroundings.*

סָטָנָא (שְׁטָנָא) (hebr.) n. m.
Satan.

סָטָרָא n. m. Seite, *side.*

סָיַב vb. Pe., alt werden, *grow old.* || סָבָא n. m. Greis, *old man*;
p. die Ältesten, *the elders.* || סָבָתָא n. f. Greisin,
old woman. || סָבּוּתָא, סָבּוּתָא
n. f., sf. 3 s. m. סָבּוּתָא (שִׁי):
Greisenalter, *old age.*

סָוּם vb. Pe., Impf. 3 s. m.
נָסוּם, נָסוּם; Pt. act. סָוּם:
anlegen, *put on.* || Pa., Pf.
3 s. m. סָוּם; Inf. לְמַסְיָמָא,
sf. 3 s. m. לְמַסְיָמָה; Pt. act.
p. m. מְסָיְמִי, id.; anlegen
lassen, *cause to put on.* ||
סָוּמָא n. m. Schatz, *treasure.*

סָוּמָא (gr. ?) n. m., sf. 2 s. m.
סָוּמָא: Zeichen, *sign.* || סָוּם
vb. denom. Pa., Pf. 2 s. m.
c. sf. 3 p. m. סָוּמָתָנְהוּ: schlie-
ßen, *conclude.* | Itpa., Impf.
3 s. f. תְּסָוּמָתִים: bestimmt wer-
den, *be correctly ascertained,*
fixed.

סָוּן v. סָוּנָא¹

² סִינָא n. m., sf. 3 s. m. סִינָה: Hut, *hat*.

סיע vb. Pa., Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. סִיעָה; Imp. s. m. c. sf. 3 p. סִיעָהוּ; Inf. סִיעֵי; Pt. act. s. m. מְסִיעַ, f. מְסִיעָא: unterstützen, *support*. | Itpa., Pt. s. f. מְסִיעָת (מְסִיעֵת): gelingen, *succeed*.

סיף n. m., p. סִיפֵי, סִיפָא: Schwert, *sword*. || סִיפָא n. m.: Schwertträger, *swordsmen*.

סִיפָא v. סוּפָא.

סכא vb. Pa., Pt. act. s. f. מְסַפֵּיא: ausschauen, erwarten, *look for, expect*.

סבִינָא n. f.: Messer, *knife*.

סכך [סבִינָא] n. f., p. סבִי: Pflock, *peg*.

סכל vb. Itpa., Pf. 1 s. אֶסְתַּבֵּל; Impf. 2 s. m. תִּסְתַּבֵּל; 3 s. m. נִסְתַּבֵּל, p. f. לְתַסְתַּבֵּל; Imp. סִבֵּל; Inf. אֶסְתַּבֵּל sq. בִּי: schauen, betrachten, *look at, consider*.

סכך vb. Pa., Pf. 1 s. c. sf. 2 s. m. סְכַנְתָּה; 2 p. סְכַנְתּוּ; sf. 1 s. סְכַנְתִּין l. סְכַנְתִּין: gefährden, *endanger*. | Itpa.,

Impf. 3 s. m. לְסַכַּנְתָּה; Pt.

מְסַכַּנְתָּה: pass.

סכסכא n. m.: dummer Mensch, *stupid person*.

סכר vb. Pe., Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. סְכַרְהוּ; Pt. act. 1 s.

סְכַרְנָא: verstopfen, *stop up*.

סלא v. שְׁלִיחָא, סְלִיחָא. סלא n. m.: Dorn, *thorn*.

סלל n. f., sf. 1 s. סְלִיחָא, סְלִיחָא.

סְלִיחָה; 2 s. m. סְלִיחָה; 3 s. m.

סְלִיחָה: Korb, *basket*.

סלקי vb. Pe., Pf. 1 s. סִלְקֵי;

2 s. m. סִלְקֵת; 3 p. m.

סִלְקוּ (? סִלְקוּ); Impf.

1 s. אֶסְלֵק; 1 p. נִסְלֵק (נִסְלֵק,

נִסְלֵק); 2 s. m. תִּסְלֵק; 3 s. m.

לְתִסְלֵק; Imp. סֵלֵק; Inf. אֶסְלֵק;

Pt. act. s. m. סִלְקֵת, f. סִלְקֵת,

p. m. סִלְקֵי, 1 s. סִלְקֵת, 1 p.

סִלְקֵת, 2 s. סִלְקֵת: aufstei-

gen, *ascend*. סִלְקֵת אֲדַעְתָּה:

in den Sinn kommen, *come*

into the mind. סִלְקֵת דְעַתָּה:

du denkst, *you think*. | Pa.,

Inf. סִלְקֵי; Pt. act. 1 p.

מְסִלְקֵינָא: entfernen, *remove*. |

Itpa., Pt. 1 s. מְסִלְקֵנָא,

2 p. מְסִלְקֵיתוּ: sich ent-

ziehen, *withdraw*. | Af.,

Pf. 3 s. m. אֶסְלֵק, sf. 3 s. m.

אַסְקָה; 3 p. m. אֲסַקְנוּ, sf.
 3 s. m. אֲסַקְנוּ; Imp. s. f.
 c. sf. 1 s. אֲסַקִּי; Inf. אֲסַקִּי;
 Pt. act. s. m. מִסַּק, 1 s.
 מִסַּקְנָא: aufsteigen lassen,
cause to ascend; wachsen
 lassen (Fleisch), *cause to
 grow (flesh)*; benennen,
name; vollenden, *complete*;
 (וּזוּי) מִסַּקְנָא בְּךָ: du bist mir
 (Geld) schuldig, *you owe
 me (money)*. || מִסַּקְנָא n. m.:
 Ausgang, *result*.

סמא vb. Pa., Pf. 3 p. m. c.
 sf. 3 s. m. סִמְיָה, 3 p.
 סִמְיָה: blind machen, *blind*. ||
 [סִמְיָה] adj., s. f. d. סִמְיָה:
 blind. || סִמְיָה n. f. Blind-
 heit, *blindness*.

סְמִידָא (gr.) n. m. Feinmehl,
fine flour.

סְמִידָא vb. Pe., Pf. 1 s. סִמְיָה;
 Imp. p. m. סִמְכוּ, סִמְכוּ; Inf.
 c. sf. 3 s. m. לְמִסְמִיכָה; Pt.
 act. s. m. סִמְיָה, 1 p. סִמְיָה,
 2 s. סִמְיָה; pass. s. סִמְיָה:
 anlehnen, sich anlehnen,
 die Hand auflegen (bei der
 Ordination), ordinieren, *join,
 lean, lay the hand upon
 (a person to be ordained)*,

ordain; pass. *lean*. | Af.,
 Pf. 3 p. m. c. sf. 3 p. m.
 אֲסַמְכִינָהוּ: anlehnen (einen
 Lehrsatz an einen Bibel-
 vers), *cause (a scholastic
 proposition) to rest (on
 Scripture)*. || אֲסַמְכִינָה n. f.
 Anlehnen, *causing to rest*.

סממ. סמא n. m., p. סִמְיָה,
 סִמְיָה: Medizin, *medicine*. ||
 סִמְיָה: Drachenblut (Name
 eines Gewächses), *dragon's
 blood (name of a plant)*.

סִמְיָה adj., d. סִמְיָה; p. m.
 סִמְיָה: rot, *red*.

סמר vb. Itpe., Inf. לְאַסְמְרִי:
 sich in acht nehmen, *take
 care, beware*.

סִמְיָה v. סממ.

סנא vb. Pe., Inf. c. sf. 3 s. m.
 מְסַנְיָה, מְסַנְיָה; Pt. act. s. m.
 סִנְיָה, f. סִנְיָה, p. s. m. c. sf.
 3 s. m. שְׁנַאֲרִי, 3 p. m.
 שְׁנַאֲרִי; p. f. c. sf. 1 s.
 שְׁנַאֲרִי; pass. s. m. סִנְיָה, f.
 סִנְיָה, p. m. סִנְיָה: hassen,
hate. | Itpe., Pf. 3 p. m.
 אֲשַׁתְּנוּ: pass.

ססא v. ססא.

סעד vb. Pe., Inf. מְסַעֲדָא:
 speisen, *dine*. || מְסַעֲדָא n. f.,

- sf. 2 s. m. סַעְדָּתִיָּה: Mahlzeit, *meal*.
- סער vb. Pe., Pt. act. סִיַר (§5f): untersuchen, *examine*.
- ¹ספא vb. Itpē., Impf. 2 s. מִסְתַּפֵּי; Pt. 2 p. מִסְתַּפִּיתוּ: sich fürchten, *be afraid*.
- ²ספא vb. Pe., Pf. 2 s. m. סִפִּית: zu speisen geben, speisen, *give to eat, feed*. | Af., Imp. אִסְפִּי, id.
- ספד vb. Pe., Pf. 3 p. m. c. sf. 3 s. m. סִפְדוּהָ; Impf. 3 s. m. יִסְפְּדוּ; 3 p. m. יִסְפְּדוּן: trauern, klagen (um einen Toten), *wail, lament (for a dead person)*. || הַסְפָּדָא (hebr.) n. m. Trauerrede, *funeral speech*.
- ספֿטא (pers.) n. m., p. c. sf. 3 p. m. סִפְטִיהוּ: Kasten, *chest*.
- ספֿינתא n. f., c. סִפִּינָה: Schiff, *ship*. || ספֿוני n. m., p. ספֿוני, ספֿונאי: Schiffer, *sailor*.
- ספֿסלָא (lat.) n. m., p. סִפְסָלִי: Bank, *bench*.
- ספֿוסקא (pers.) n. m. Kleie, *bran*.
- ספֿסרָא (syr., pers.) n. m. Schwert, *sword*.
- ספֿסרוֹתָא (pers.) n. f. Vermittlung, Maklerwesen, *brokerage*.
- ספֿף. ספֿא n. m. Schwelle, Pfoste, *threshold, post*.
- ספֿקָא (hebr.) n. m. Zweifel, *doubt*.
- ספֿרָא n. m., c. סִפֵּר: Buch, *buch*. || ספֿרָא n. m., p. ספֿרִי: Schreiber, *scribe*. || מִסְפֵּרָא n. m., p. d. מִסְפֵּרִיא, מִסְפֵּרָה n. f. Schere, *scissors*.
- סרג vb. Pe., Pf. 3 p. m. סִרְגוּ; Pt. act. p. m. סִרְגִי: satteln, *saddle*. | Pa., Pt. pass. p. f. מִסְרְגִין: id.
- סרא vb. Pe., Pf. 3 s. m. סָרִי; Pt. pass. s. f. סָרִיא: stinken, *stink*.
- סרב סרְבִנוֹתָא n. f., sf. 3 s. m. סִרְבָּה: Vornehmheit, *assumption*.
- ¹סרַח adv. mehr, *more*.
- ²סרַח vb. Pe., Pt. pass. סָרַח: verderben, verwesen, *spoil, decay*. | Af., Pt. act. s. m. מִסְרַח, p. m. מִסְרַחִי: id.
- סרַךְ vb. Pe., Pt. act. סָרַךְ: anhängen, *cling to*.
- סרק. מִסְרָקָא n. m., sf. 1 s. קִי: Kamm, *comb*.

סריק adj., p. סריקי: leer, *empty*.
 סתוא n. m. Winter, *winter*.
 סתמא n. m. Unbestimmtes,
something undefined. | adv.
 schlechtweg, ohne weitere
 Bestimmung, *simply, with-*
out further qualification.

סתר vb. Pe., Pf. 3 sf. †סְתַרְהָ; 3 p. m. †סְתַרוּ; Impf. 1 s. c. sf. 3 s. m. אֶסְתַּרְהָ; Pt. act. סִתַּר, 1 s. סִתַּרְנָא: niederreißen, *tear down*; auflösen, *loosen*.

ע

עאנא n. coll., sf. 3 s. m. עֵאנְהָ: Kleinvieh, *small cattle, sheep and goats*.
 עבד vb. Pe., Pf. 1 s. עֲבַדִּי; 2 s. עֲבַדְתָּ; 2 p. עֲבַדְתּוּ; 3 s. f. †עֲבַדְתָּ; 3 p. m. †עֲבַדוּ; Impf. 1 s. אֶעֱבֵד; 1 p. נֶעְבַּד; 2 s. m. תִּעְבַּד, f. תִּעְבְּדִי, p. m. תִּעְבְּדוּ; 3 s. m. נֶעְבַּד, p. m. לֹעְבְּדוּ; Imp. s. m. עֲבַד, p. m. עֲבְדוּ; Inf. פְּטַעַבְד; Pt. act. s. m. עֲבַד, f. עֲבַדְתָּ, p. m. (ו) עֲבַדְתּוּ, f. עֲבַדְתְּוּ; 1 s. עֲבַדְנָא (עֲבַדְיָנָא), 1 p. עֲבַדְיָנָא, 2 p. עֲבַדְתּוּ; pass. s. m. עֲבִיד, p. m. עֲבִירִי: tun, arbeiten, *do, work*; pass. beschaffen sein, pflegen, *be liable, likely, accustomed*. | עֲבַד יִקְרָא לְ: Ehre erweisen, *honor*. עֲבַד טִיבֻתָּא בְ: eine Gefälligkeit erweisen, *do a favor*. |

Itpe., Impf. 3 s. m. לְהִעְבֵּד, f. הִתְעַבְד: getan werden, gemacht werden, *be done, be made*. | Šaf., Inf. יִשְׁעֲבֹדִי; Pt. act. מִשְׁעַבְד; pass. p. m. d. מִשְׁעַבְדִּי: unterwerfen, verpflichten, *subject, obligate*. | Ištaf., Pt. s. f. מִשְׁתַּעְבְּדִי, p. m. מִשְׁתַּעְבְּדָא, 1 s. מִשְׁתַּעְבְּדְנָא: pass. || עֲבַדָא n. m., p. עֲבַדִּי: Knecht, *slave*. || עֲבַדָא n. m., sf. 2 p. m. עֲבַדְיָכוּ; p. c. sf. 3 s. m. עֲבַדְיָה: Tat, Werk, Geschäft, Ereignis, *deed, work, business, occurrence*. || עֲבַדְתָא n. f., sf. 2 p. m. עֲבַדְתִּיכוּ: Arbeit, Geschäft, *work, business*. | מִי עֲבַדְתִּיכוּ: was habet ihr zu tun mit . . .? *what have*

- you to do with . . . ?* || עָקַחְתָּ n. f., p. a. עָקוּ:
 Not, *distress*.
- שְׁעֲבוּדָא n. m. Verpflichtung,
obligation.
- עָבַר vb. Pe., Pf. 1 s. עָבַרְי,
 1 p. † עָבַרְיִנּוּ; 2 s. m. עָבַרְתָּ;
 Pt. act. עָבַר: überschreiten,
cross; sq. עָלַ- übertreten,
transgress. | Itpa., Pt. s. f.
 מְעַבְרָה: schwanger werden,
become pregnant. || עָבְרָא n.
 m., c. עָבַר: Seite, Gegend,
side, region. || מִבְרָא n. m.
 Fähre, *ferry*. || מְבוּרָא n. m.
 Fährmann, *ferryman*.
- עָגַלָּא adv. alsbald, *soon*.¹
 עָגַלָּא n. m. Kalb, *calf*.²
- אַדְּ- עַדְדְּ praep. bis, *until*. ||
 (§4ek) conj. während, als,
while, when (§§56c; 58b).
- עָדָא (§9b) pron. dem. s. f. diese,
this.
- עָדָא n. m., c. עָדָן; sf.
 3 s. m. עָדָנָה: Zeit, *time*. |
 הָאָדָּנָא adv. jetzt, *now, at
 this time*.
- עָדִי (§9b) pron. dem. s. m.
 dieser, *this*; p. diese, *these*.
- עָדַף vb. Pe., Pt. pass. s. m.
 עָדִיפָא, f. עָדִיפָא, 1 p. עָדִיפִינּוּ,
 2 s. עָדִיפָתָּ, sq. בְּרָ- besser,
better.
- עָקוּ n. f., p. a. עָקַחְתָּ. Euk:
 Not, *distress*.
- עָוַר vb. Itpa., Pf. 3 s. m.
 אָתַּעַר: erwachen, *awake*.
- עָוַר vb. Itpa., Pt. s. f. מְתַעֲוֶרָא:
 blind werden, *become blind*. ||
 עָוִיר adj., f. עָוִירָא: blind. ||
 עָוִירָא n. m. Blindheit, *blind-
 ness*.
- עוּת vb. Pa., Inf. לַעֲוֹתִי: ver-
 derben, *spoil*.
- עוּת v. עוּתוּ.
- עוּתוּ adj., f. עוּתוּא: stark, *strong*.
- עֲטַף Itpa., Pt. מְעַטְפָא: sich
 einhüllen, *wrap oneself*.
- עִבָא n. m., עִיבָתָא n. f. Wolke,
cloud.
- עִינָא n. f., p. (du.) c. sf.
 1 p. עִינִין; 3 s. m. † עִינֹדִי,
 עִינִיָּה, f. עִינִיָּה: Auge,
eye. || עִין vb. Pa., Pf. 1 p.
 עִינִינּוּ; 3 s. m. עִין, 3 p. m.
 † עִינוּ; Impf. 1 p. נָעִין (לְעִין)
 = (לְעִין) אָנּוּ; Imp. עִין; Pt.
 act. s. m. מְעִין, f. מְעִינָא,
 1 s. מְעִינָא: betrachten,
 untersuchen, *consider, exam-
 ine*. || מְעִינָא n. m. Quelle,
spring.
- עַכְבַּב vb. Pa., Pt. act. מְעַכְבַּב:
 aufhalten, verhindern, *delay*,

check. | Itpa., Impf. 1 s.

כַּעֲבַב: verweilen, *tarry.*

עֲכַבְרָא n. m. Maus, *mouse.*

עֲכַנְא (gr.) n. m. (f.) Otter, *adder.*

[על-] עֲלוּי praep., sf. 1 s.

עֲלוּי; 1 p. עֲלוּן; 2 s.

m. עֲלוּ(י)ה, עֲלוּ(י)ה; 3 s. m.

עֲלוּיה, עֲלוּיה; 3 s. f.

עֲלוּיה, עֲלוּיה; 3 p. m. †

עֲלוּיהוּ, עֲלוּיהוּ; 3 p. m. †

עֲלוּיהוּ: auf, über, wegen,

upon, over, on account of. ||

עֲלֵא, מֵעֲלֵא adv. oben,

above. || עֲלֵי adj. עֲלֵאָה; p.

עֲלֵאָה oberer, oberster, *upper,*

uppermost; לעֲלֵי oben, *above.* ||

עֲלֵיָא n. f., p. עֲלֵיָא; Ober-

stock, Söller, *upper story,*

room. || עלא vb. denom. Pa.,

Pt. pass. s. m. מֵעֲלֵי, d.

מֵעֲלֵיָא, s. f. d. מֵעֲלֵיָא

(עֲלֵיָא), p. m. מֵעֲלוּ, p. f. d.

מֵעֲלֵיָא, 1 p. מֵעֲלֵיָא: vor-

züglich, *excellent.* || מֵעֲלֵיָא

n. f. Vorzüglichkeit, *excel-*

lence. | Itpa., Pf. 3 s. f.

† עֲלֵיָא, עֲלֵיָא: vorzüglich

werden, *become excellent.*

עֲלֵבָא n. m. Bedrückung,

oppression; p. 83: Anma-

lung, *excess of authority.*

עֲלֵיָא n. f. Ränke,

insidiousness.

עֲלֵל vb. Pe., Pf. 1 s. † עֲלֵל;

3 s. m. עֲלֵל, f. † עֲלֵלָא;

3 p. m. עֲלֵלָא; Impf.

1 s. עֲלֵל; 3 s. m. עֲלֵל;

3 p. m. † עֲלֵלָא; Imp. s. m. עֲלֵל,

p. m. עֲלֵל; Inf. מֵעֲלֵל; Pt.

act. s. m. עֲלֵל, f. עֲלֵלָא, p.

m. † עֲלֵלָא, עֲלֵלָא, f. עֲלֵלָא;

1 s. עֲלֵלָא, 2 s. עֲלֵלָא, 2 p.

עֲלֵלָא: hineingehn, *enter.* |

Pa., Pf. 2 s. m. עֲלֵלָא; 3 s.

m. עֲלֵל, עֲלֵל, sf. 3 s. m.

עֲלֵלָא; 3 s., f. עֲלֵלָא; 3 p. m.

† עֲלֵלָא, עֲלֵל, sf. 3 s. m. עֲלֵלָא,

p. m. עֲלֵלָא; Impf. 2 s. m.

† עֲלֵלָא; 3 s. m. עֲלֵל; 3 p. m.

עֲלֵלָא; sf. 3 s. m. עֲלֵלָא;

Imp. עֲלֵל; Pt. act. s. m. עֲלֵל,

p. m. † עֲלֵלָא, 1 p. מֵעֲלֵלָא:

1. hineinbringen, hinein-

führen, *cause to enter;*

2. intr. = Pe. || מֵעֲלֵי, מֵעֲלֵי

n. p. m. c. Eingang, Rüst-

tag, *entrance, commence-*

ment, day before. || מֵעֲלֵנָא

n. m. Eingang, *entrance.*

עֲלֵמָא n. m. Welt, Äon, *world,*

aeon; das Volk, *the people.* |

- דְּאֵתִי עֲלֵמָא die zukünftige Welt, *the world to come*. | לְעֵלָם adv. auf immer, *for ever*. | בְּעֵלְמָא adv. bloß, *merely*. | דְּעֵלְמָא מְלִי weltliche Dinge, *secular matters*; Gegensatz (*opposite*): דְּשַׁמַּיָא מְלִי Dinge, die sich auf Gott (Religion, Sittlichkeit) beziehen, *matters appertaining to God (religion, morality)*. | עֲלֵמָא בְּלִי tout le monde. | אִנְשׁ יַמְעֵלְמָא irgend ein Mann, *any man*.
- עֵלָם n. m. Jüngling, *young man*.
- עֲמוּדָא n. m., p. עֲמוּדֵי: Säule, *column*.
- עַמָּא n. m., sf. 3 s. m. עַמָּה; p. עַמְמִין; d. עַמְמִיא: Volk, *people*; p. = גוֹיִם Nichtjuden, *Gentiles*.
- עֲמִיק adj., s. f. d. עֲמִיקָא; p. עֲמִיקִי: tief, *deep*.
- עֲמֵר n. m., d. עֲמֵרָא: Wolle, *wool*. | עֲמֵר גְּפָנָא v. גְּפָנָא.
- עַמְתָּא n. m., sf. 2 s. m. עַמְתָּה; פֵּר עַמְתָּה: Volksgenosse, *fellow-tribesman*.
- ¹ עֲנָא vb. Pe., Pf. s. m. c. sf. 2 s. m. עֲנֵה; Pt. act. עֲנֵי: antworten, *answer*.
- ² עֲנָא n. m., c. עֲנָן: Angelegenheit, *affair*.
- ³ עֲנָא adj., d. עֲנֵי; p. עֲנֵי: arm, *poor*. || עֲנִיתָא n. f., sf. 1 s. † רְחִי: Armut, *poverty*. || עֲנָא vb. denom. Itpe., Pt. מְעַנֵּי: arm werden, *become poor*. || תְּעַנִּיתָא n. f., p. תְּעַנִּיתָא: Fasten, *fasting*.
- עֲנָבָא n. m., p. עֲנָבֵי: Weintraube, *grape*. || עֲנָבְתָא n. f. id.; Augenbeere (ein Fehler im Auge), *pustule*.
- עֲנַנְתָּא vb. Pa., Pt. pass. 2 s. מְעַנְנָתָא: vergnügt machen, *delight*.
- עֲנֹא n. f., p. עֲנִי: Ziege, *goat*.
- עֲנָנָא n. m., p. עֲנָנֵי: Wolke, *cloud*.
- עֲנָפָא n. m., p. c. sf. 3 s. m. † עֲנָפֹדְהִי: Zweig, *branch*.
- עֲנַשׁ vb. Pe., Pt. act. עֲנַשׁ: bestrafen, *punish*.
- עֲסָא vb. Pe., Pt. act. 1 p. עֲסָקִיתוּ, 2 p. עֲסָקִינוּ; pass. s. m. עֲסָקִינֵנּוּ, 1 p. עֲסָקִינוּ, 2 p. עֲסָקִיתוּ: beschäftigt

sein, *be occupied*. | **Itpa.**,
Pf. 2 s. m. אַתְּעַסְקָה, אַעֲסִקָה;
Impf. 3 p. m. יִתְעַסְקוּ;
Inf. לְאֲעֻסֹק; Pt. p. m.
מְעַסְקִי: sich beschäftigen,
busy oneself. || עֵסֶק n. m.,
d. עֵסָא; sf. 2 s. m. עֵסְקָה:
Geschäft, *business*.

עפף vb. **Pe.**, Pt. act. עָיַף;
pass. עֵיף, עֵיף: doppelt
legen, verdoppeln, *fold*
twice, double. | **Pa.**, Pt. pass.
מְעַפְפֵי: verdoppeln, *double*.

עפָא n. m., sf. 2 s. f. עֵפְרָה;
3 s. m. עֵפְרָה: Staub, *dust*.

עצב vb. **Pe.**, Pt. pass. s. f.
עֲצִיבָא, p. m. d. עֲצִיבִי, 2 s. f.
עֲצִיבָה: betrübt, *sad*. | **Itpa.**,
Pf. 3 p. m. אֶעֱצִבוּ: sich
betrüben, *become sad*. ||
עֲצָבָא n. m. Betrübnis, *sad-*
ness.

עצרתא n. f. Wochenfest, *Pente-*
cost.

עקבא n. m. Ferse, *heel*. |
בְּעֵקְבָא דְּ: hinter, nach,
behind, after.

עקרא n. m. Wurzel, *root*. |
מְעַקְרָא adv. anfänglich, *at*
first. || עקר vb. denom. **Pe.**,
Pt. act. s. m. עָקַר, f. עֲקָרָא,

1 s. עֲקָרְנָא: entwurzeln, zu
Grunde richten, losreißen,
uproot, destroy, remove. |
Itpa., Pf. 3 s. m. אֶתְעַקֵּר,
p. m. אֶתְעַקְרוּ; Pt. מְתַעַקֵּר:
losgerissen werden, ent-
wurzelt werden, *be pulled,*
move, be uprooted. | **Pa.**,

Impf. 2 s. m. הִתְעַקֵּר: ziehen,
pull out. || עֲקָרָא m. n. un-
fruchtbar, *barren*. || עֲקִירָא,
עֲקָרָא n. m. Kastrierter,
castrate.

עקרבא n. (m.), p. עֲקָרְבִי:
Skorpion, *scorpion*.

1 עֲרָבִין עֲרָבָא n. m., p. עֲרָבִין:
Bürge, *sponsor*.

2 ערב vb. denom. **Pe.**, Pt. act.
s. f. עֲרָבָא: untergehen, *set*. |
Itpa., Pf. 3 s. m. אֶעֱרַב: id.

עֲרִטְלִי, עֲרִטְלִי adj. nackt, *naked*.
עֲרָסָא n. m., sf. 3 s. m. עֲרִסָה:
Bahre, *bier*.

עֲרַפְלָא n. m. Gewölk, *clouds*.

1 עֲרַק vb. **Pe.**, Pf. 3 sf. תִּעְרַקְתָּ,
עֲרַקָא; Impf. 3 s. f. תִּתְעַרַק,
תִּתְעַרַק: fliehen, *flee*.

2 עֲרַקְתָּא n. f. Riemen,
thong.

עֲרַרְתָּא n. f., sf. 3 s. m.
מְעַרְרָא; p. מְעַרְרָא: Höhle, *cave*.

עשא vb. Pa., Pf. 1 s. c. sf.

3 p. m. עֲשִׂיתָנָהוּ; Inf. c. sf.

3 p. עֲשׂוּיָנָהוּ: zwingen, *force*.

עֲשָׂבָא n. m., p. עֲשִׂבִי: Kraut,
herb, herbage.

עֲשָׂר n. m., עֲשָׂרָה n. f. 10. ||

עֲשִׂירָאָה n. m. zehnter, *tenth*. ||

עֲשָׂרִין n. p. 20.

עֲשִׂיָא adj. teuer, *dear*.

עֲתִיד adj. zukünftig, *future*;

sq. Inf. sive Pt. in der Zukunft, *in the future*.

עֲתִיק adj., f. d. עֲתִיקָא: alt,
old. || עֲתָקָא n. m. Alter,
old age.

עֲתִיר vb. Itpa., Pf. 1 s. אֲעֲתִירִי,

3 s. m. אֲתַעֲתִיר; Impf. 2 p.

m. תַּתְעֲתִירוּ: reich werden,

grow rich. || עֲתִיר adj., s.

f. d. עֲתִירָא; p. m. עֲתִירִי:

reich, *rich*. || עֲתִירוּתָא n. f.,

sf. 1 s. †תִּי: Reichtum,

riches.

פ

פָּגַע vb. Pe., sq. בָּ. treffen,
meet.

פָּגַר vb. Itpa., Impf. 1 s. אֲפַגֵּר:

müßig gehen, *be idle*. || פְּגָרָא

n. m. Schadenersatz, *compensation for damages*.

פָּדַע vb. Pe., Pf. 3 s.

m. c. sf. 3 s. m. פְּדִיעָה, פְּדִיָה;

3 p. m. c. sf. 3 s. m. פְּדִיעוּהָ,

פְּדִיעוּתָהּ; Pt. act. פְּדִיעַ,

פְּדִי: verwunden, *bruise*,

wound. || פְּדִיעָתָא n. f. Wunde,

bruise, wound.

פָּוֵשׁ vb. Pe., Pf. 3 s. m. פָּשׁ;

3 p. m. פּוֹשׂ, f. פָּשָׂא; Pt.

act. פָּוֵשׂ: übrig bleiben,

remain.

פָּוִיָא adj., d. פְּוִיָא: übereilt,

hasty. || פְּוִיוּתָא n. f., sf. 2

p. m. פְּוִיוּתִיכוּ: Übereilung,

haste.

פְּתָדָא n. m., sf. 2 s. m. פְּתָדָהּ:

Furcht, *fear*.

פְּתָרָא n. m. Töpfer, *potter*.

פָּחַח vb. Pe., Inf. לְמַפְחַח: sq.

מְרִינְךָ verringern, *diminish*. |

Itpe., Pf. 3 s. m. אֲפָחַח:

schadhaft werden, *become*

rickety.

פָּטַם vb. Pa., Inf. פְּטוּמִי: (mä-

sten), besänftigen, *mollify*.

פָּטַר vb. Itpe., Pf. 2 p. m.

אֲפָטַרוּ; 3 p. m. אֲפָטַר;

Inf. לְפָטַרִי: sich verab-

- schiedен, *take leave*. | Pa., Pf. 2 s. m. c. sf. 3 p. m. †פִּטְרְתָנוּן; 2 p. m. †פִּטְרְתוֹן; 3 s. m. פִּטַּר: entlassen, entbinden, *dismiss, free from obligation*.
- פִּילָא n. m. Elefant, *elephant*.
- פכח vb. Pa., Inf. לִפְכוּחִי: schwinden machen, *cause to vanish*.
- פלא adj., d. פִּלְנִיָא; s. f. d. פִּלְנִיָהּ: ein gewisser, *a certain one*.
- פִּלַּג vb. Pe., Pf. 3 p. m. †פִּלְגוּ; Impf. 3 p. m. נִפְלְגִי; Imp. s. m. פִּלַּג, p. m. פִּלְגוּ; Inf. מִפְלַג; Pt. pass. s. f. פִּלְיָא; p. m. פִּלְיָי: teilen, austheilen, unterscheiden, *distribute, divide, deal out, distinguish*; Pt. pass. abweichend, verschiedener Meinung, *contrary, of a different (contrary) opinion*. | Itpe., Pf. 3 p. m. †אִפְלְגוּ; Pt. p. m. מִפְלְגִי: geteilt werden, verschiedener Meinung sein, *be divided, be of a different (contrary) opinion, be divided in opinion*. || פִּלְגָא n. m. Hälfte, *half*. || פִּלְגָא n. m. ein streitsüchtiger Mensch, *a quarrelsome man*.
- פִּלַּךְ vb. Pe., Pt. act. s. f. פִּלְכָא: spinnen, *spin*.
- פִּלְסָא (lat.?) n. m., p. פִּלְסִי: Schlag, *stroke*.
- פִּלְפִּלְהָא (sanscr.) n. f. Pfefferkörnchen, *grain of pepper*. || פִּלְפוּלָא n. m., sf. 1 s. פִּלְפוּלִי: Scharfsinn, *keen mind*.
- פִּמָא n. m., c. פִּם; sf. 2 s. m. פִּמָּי; 3 s. m. פִּמִּיהָ; 3 p. m. פִּמִּיהוּ: Mund, *mouth*. || לְפִם praep. gemäß, *according to*.
- פִּנָא vb. Itpe., Pf. 3 s. m. אִפְנִי; Impf. 2 p. †תִּפְנוּן; 3 p. m. †יִפְנוּ, לְפִנוּ; Pt. s. m. מִפְנִי: sich wenden, frei sein, die Notdurft verrichten, *turn about, be free, ease oneself*. || פִּנְיָא n. m. Abend, *evening*.
- פִּנַּק vb. Pa., Pt. pass. p. f. †מִפְנִקוֹן: verweichlichen, *pamper*. || מִפְנִקוּתָא n. f. Verweichlichung, *pampered condition*.
- פִּסַּד vb. Pe., Pt. pass. פִּסִּיד: schädigen, *injure*. || Af., Pf. 2 s. m. c. sf. 3 p. אִפְסִדְתָּנְהוּ; Pt. act. p. f. מִפְסִדוֹן, id.

פסל vb. **Pe.**, Pt. act. s. m. c. sf. 3 s. m. פִּסְלָה; pass. 1 s. אֶפְסֵלָנָא: untauglich machen, *render unfit*. | **Af.**, Pf. 3 s. m. אֶפְסֵל, id.

פסק vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. פִּסְקָה; 3 p. m. פִּסְקוּ, sf. 3 s. m. פִּסְקוּהָ; Inf. מִפְסֵק; Pt. act. s. m. פִּסֵּק, p. m. פִּסְקִי; pass. s. m. פִּסֵּיק: abschneiden, zerschneiden, *cut off, cut through*. | **Pa.**, Inf. לְפִסּוּקִי: zerschneiden, *cut through*. | **Af.**, Pf. 3 s. m. אֶפְסֵס; Pt. act. s. f. מִפְסֵסָא: 1. = **Pa.**; 2. sich unterbrechen, *interrupt oneself*. || פִּסּוּקָא n. m., sf. 2 s. m. פִּסּוּקִיהָ: Bibelvers, *Scriptural verse*. | פסק vb. denom., Imp. פִּסֵּק: (einen Bibelvers) hersagen, *recite (a Scriptural verse)*.

פקא v. פקע.

פקד vb. **Pa.**, Pf. 3 s. f. פִּקְדָא; Imp. p. m. פִּקְדוּ; Pt. pass. 2 s. מִפְקֵדָתָא: befehlen, *command*; ein Testament hinterlassen, *leave a will*. | **Af.**, Pf. 3 s. m. אֶפְקֵד; Pt. act. s. m. מִפְקֵד, p. m. מִפְקֵדִי:

in Verwahrung geben, *deposit*.

פקע vb. **Af.**, Infin. לְאַפְקוּעִי; Pt. act. מִפְקֵע: entziehen, *withdraw*. || פִּקְעָא, פִּקְאָא n. m. Spalte, *fissure*. || פִּקְתָא n. f. Ebene, Tal, *plain, valley*.

¹ פִּקְרָא n. m. Geschäfte, *dealings*.

² פִּקְרָא vb. **Af.**, Imp. אֶפְקֵר: freigeben, *give free*. || הִפְקֵרָא (hebr.) n. m. Zügellosigkeit, *licentiousness*.

פִּקְתָא v. פקע.

פִּרְדֵּסָא n. m. Baumgarten, *park*.

פִּרְדֵּסְכֻשָׁא (pers.?) n. m. Fürst, *prince*.

פִּרְהַגְבְּנָא (orig.?) n. m. Beamter, *official*.

בְּפִרְהַסְיָא (gr.) adv. öffentlich, *publicly*.

פִּרְוִנְקָא (pers.) n. m. Bote, *messenger*.

פִּרְזָא n. m. Eisen, *iron*.

פִּרְחָא vb. **Pe.**, Pf. 3 p. פִּרְחוּ; Pt. act. s. m. פִּרְחָה; p. f. פִּרְחוּ; Pt. act. s. m. פִּרְחָה; p. f. פִּרְחוּ: fliegen, davonfliegen, *fly, fly off*. | **Af.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m.

- אֶפְרָחָה; Impf. 3 s. m. c. sf. 3 s. f. נִפְרָחָה: fliegen lassen, *cause to fly off*.
- פרט vb. Pa., Pt. act. מְפַרֵּט: einzeln aufzählen, *specify*. || [פְּרִיטָא] n. f., p. פְּרִיטָא, פְּרִיטִי: Kleingeld, *small change*.
- פְּרִיָּא (gr.) n. m., sf. 1 s. פְּרִי; 2 s. m. פְּרִיָּה: Lager, *couch*. | פְּרִיָּה n. f. id.
- פרך vb. Pa., Inf. לְפָרוֹכִי, Af., Inf. לְאַפְרוֹכִי: zerreiben, *bruise*.
- פְּרָסָא (pers.) n. m., p. פְּרָסִי: Parasange, *parasang*.
- פְּרָסָא (gr.) n. m. Vorrichtung, *contrivance*.
- פְּרָסָא n. m. Perser, *Persian*.
- פְּרָסָא (pers.) n. m. Bote, *messenger*.
- פרע vb. Pe., Pf. 1 s. c. sf. 2 s. m. פְּרַעְתִּיהָ, 3 s. m. פְּרַעְתָּהּ; Imp. s. m. c. sf. 1 s. פְּרַעְ(י); Pt. act. פְּרַע, sf. 3 s. m. פְּרַעָה, 2 s. c. sf. 1 s. פְּרַעְתִּין: bezahlen, *pay*. | Itpe., Imp. אֶפְרַע: sich bezahlen lassen, *be paid*.
- פּרץ vb. Pe., Pt. pass. s. f. פְּרִיצָא: ausgelassen, *licentious*.
- פְּרָצוּפָא (gr.) n. m., sf. 3 s. m. פְּרָצוּפָה: Gesicht, *countenance*.
- פּרַק vb. Pe., Impf. 3 s. m. c. sf. 1 p. לְפָרַקְנִי: 1. einstürzen, *fall in*; 2. erlösen, *deliver*. | Pa., Inf. לְפָרוֹקִי, sf., 3 s. m. לְפָרוֹקָה, 3 p. m. לְפָרוֹקְנָהוּ; Pt. act. מְפָרַק, 1 s. מְפָרַקְנָא: 1. trennen, *separate*; 2. erlösen, *deliver*; 3. auf eine Widerlegung antworten, *meet a question of objection*. || פְּרָקָא n. m. Vortrag, *discourse*. || פְּרוֹקָא n. m., p. פְּרוֹקִי: Antwort auf eine Widerlegung, *answer to a question of objection*.
- פּרַקד. אֶפְרַקד adv. rücklings, *on the back*.
- פּרר [פְּרָרָא] n. f., p. פְּרִי: Kleie, *bran*.
- ¹ פּרש vb. Pe., Inf. לְמַפְרֵשׁ; Pt. act. p. m. פְּרָשִׁי: 1. sich absondern, *separate oneself*; 2. reisen, *travel*. | Pa., Pt. act. מְפָרֵשׁ; pass. s. m. מְפָרֵשׁ, p. m. מְפָרֵשִׁי: 1. absondern, *separate*; 2. genau angeben, *specify*. ||

- פְּרוּשָׁא n. m., sf. 3 s. m. פְּרוּשָׁה: Erklärung, *explanation*. | בְּפִרוּשׁ adv. ausdrücklich, *explicitly*.
- ² פֶּרֶשׂא n. m. Reiter, *horseman*.
- פִּרְתָּא n. m. Excrement, Mist, *excrements*, *dung*. | פִּרְתָּא adv. ein wenig, *a little*.
- פִּשְׁטַב vb. **Pe.**, Pf. 3 p. m. † פִּשְׁטוּב; sf. 3 s. m. פִּשְׁטוּבָּה; Imp. פִּשְׁט; Pt. act. 1 s. † פִּשְׁטָנָא; pass. s. f. פִּשְׁטָא: 1. ausstrecken, *stretch out*; 2. einen Zweifel lösen, *straighten out a difficulty*; Pt. pass. klar, selbstverständlich, *clear, self-evident*. | **Itp.**, Pf. 3 s. f. אֶפְשָׁטָא: gelöst werden, *be solved*. || פִּשְׁטָא n. m. natürlicher Lauf, *natural course*.
- פִּשְׁקָצָא n. m. Rabe, *raven*.
- פִּשַׁר vb. **Pa.**, Pt. act. מִפְּשַׁר; pass. מִפְּשַׁר: deuten, *interpret*. || אֶפְשַׁר n. m. Möglichkeit, *possibility*; möglich, *possible*.
- פִּתְנָמָא n. m., p. פִּתְנָמִי: Wort, *word*.
- פִּתַּח vb. **Pe.**, Pf. 1 p. † פִּתְחָנָא; 3 s. f. פִּתְחָא, p. m. † פִּתְחוּ; Imp. s. m. פִּתַּח, p. m. פִּתְחוּ; Inf. לְמִפְתַּח; Pt. act. פִּתַּח: öffnen, *open*. || פִּתְחָא n. m. Tür, *door*.
- פִּתְיָא n. m. Topf, *pot*.
- פִּתְיָא n. m. Breite, *breadth*.
- פִּתְיָלְתָא n. f., p. פִּתְיָלִי: Docht, *wick*.
- פִּתְקָא (gr.) n. m. Tafel, *tablet*.
- פִּתְוֹרָא n. m., sf. 2 s. m. פִּתְוֹרָה: Tisch, *table*.
- פִּתְתָא n. m. Brot, *bread*.

צ

- צָבַע vb. **Pe.**, Pt. act. 2 s. צָבִית: wollen, *want*. || צָבוּ n. f. Wille, Ding, Bedarf, *will, thing, need*.
- צָבַע [אַצְבְּעָא, אֶצְבְּעָא] n. f., p. c. sf. 1 s. † אֶצְבְּעָתִי; 3 s. m. אֶצְבְּעָתָה: Finger, *finger*.
- צְבוּרָא n. m. coll. Gemeinde, *congregation*.
- צָבַח, צוּחַ vb. **Itp.**, Pt. s. f. מִצְטַחְתָּא (מִצְטַחְתָּא): sich ge-

sellen, *be attached*. | צָבְתָא (צֹבְתָא) n. m. (f.), sf. 1 p. צְבָתִין (צֹבְתִין): Gesellschaft, *company*.

²צבת n. f. Zange, *tongs*.

צַדִּיקָא n. m., p. צַדִּיקִי: Gerechter, *righteous man*. ||

צַדְקָתָא n. f. Almosen, *alms-giving*.

צוֹן(א) n. m. Hals, *neck*.

צוד vb. Pe., Pf. 3 p. m. צוד;

Pt. act. 1 s. צִידְנָא: jagen, fangen, *hunt, catch*. | Itpe.,

Impf. 3 p. f. לְתַצְדָּה; Inf.

מְתַצְדִּי; Pt. p. m. אֲתַצְדִּי:

pass. || צִידָא n. m., p. צִידָא:

Fischer, *fisherman*.

צוח vb. Pe., Inf. מְצוּח; Pt.

act: 1 p. צוּחִינן: schreien, *cry*.

צוּצִיתָא n. f. = צִיצִיתָא q. v.

צור vb. Pe., Pf. 3 s. m. צר:

sq. על-: belagern, *besiege*.

צוח vb. Pe., Pt. act. s. m.

צִיחָא, f. צִיחָתָא, 2 s. צִיחָתָא:

gehörchen, *obey*. | Af., Impf.

2 p. m. תְּצִיחוּ; Imp. אֲצִיח:

hören, *hearken*.

צוח v. צבת.

צָחָא, צָחִי vb. Pe., Pt. act. 2 s.

צָחִיתָא: dürsten, *be thirsty*.

צִיבִי n. p. m. Brennholz, *kindling wood*.

צין vb. denom. Pa., Pf. 3 s.

m. צִין; Pt. act. מְצִין: kennt-

lich machen, bezeichnen,

mark.

צִיצְתָא n. f. Haarlocke, Flamme, *forelock, flame*.

צל vb. Pa., Pf. 1 s. † צְלִיתִי,

צְלִי; Impf. 1 s. אֲצִיל; 3 s.

מְצִיל; Pt. act. s. m. מְצִילִי,

p. m. מְצִילֵנָא, 1 s. מְצִילֵנָא:

beten, *pray*. | Af., Inf. אֲצִילִי;

Pt. act. אֲצִילִי, p. מְצִילֵנָא:

neigen, beugen, *incline, bend*.

צלב vb. Pe., Pt. act. p. m.

† צְלַבִּין: kreuzigen, *crucify*.

¹צלח vb. Pa., Pt. act. p. m.

מְצַלְחִי: spalten, *cleave*.

²צלח vb. Af., Pt. Act. מְצַלְח:

Erfolg haben, *succeed*.

¹צלל vb. Pe., Impf. 3 s. m.

צִיל; Pt. pass. s. m. צִיל,

צִילִי, f. צִילָא, p. m.

צִילִי: klar sein, *be clear*. ||

צִילֻתָא n. f. Klarheit, *clear*

mind.

²צלל n. m. צֵלָא n. m. Fell, Leder,

hide, leather. || צֵלָא n. m.

Gerber, *tanner*.

[צִלְמָא] n. m., p. † צִלְמָנִיא: Bild, Götzenbild, *image, idol*.

צמח vb. Pe., Inf. מְצַמַח: zusammenziehen, *contract*.

צָנָא n. m. Korb, *basket*.

צנן vb. Pa., Inf. לְצַנְנִי: abkühlen, *cool off*.

צנע vb. Pe., Pt. pass. s. f.

צְנִיעָא, p. f. a. צְנִיעָתָן, 2 s. f.

צְנִיעָתָא: züchtig, heimlich, *modest, secretive*. || צְנִיעָא

n. m. Verborgenheit, *secrecy*. בְּצַנְעָא: heimlich,

secretly. || צְנִיעוּתָא n. f. Züchtigkeit, Verborgenheit, *modesty, secrecy*.

צנף vb. Pe., Pt. act. צְנִיף: wiehern, *neigh*.

צנורא n. m. Loch (in der unteren Türschwelle), *door-socket*.

צער vb. Pa., Pf. 1 s. c. sf.

צַעְרִיתָא; 2 s. m. c.

sf. 1 s. צַעְרִיתָן; 3 p. m. c.

sf. 1 s. צַעְרוֹן; Imp. s. m. c.

sf. 1 s. צַעְרוֹן; Inf. מְצַעְרִי;

sf. 1 s. לְצַעְרוֹן; Pt. act. s.

m. c. sf. 1 s. מְצַעְרוֹן, p. m.

מְצַעְרִיתָא, 2 s. f. מְצַעְרִיתָא:

quälen, beschimpfen, *vex,*

insult. | Itpa., Pf. 3 s. m.

מְצַעְרִיתָא; Impf. 1 s. מְצַעְרִיתָא,

1 p. מְצַעְרִיתָא; 3 s. m. מְצַעְרִיתָא;

Pt. act. s. m. מְצַעְרִיתָא: sich

quälen, sich grämen, *be*

vexed, be grieved.

צפונא n. m. Norden, *north*.

צפף. צַפְפָּתָא n. f. Matte, *mat*.

¹ צפרא. צַפְרָא n. m. Morgen,

morning. לְצַ', בְּצַ': mor-

gens, *in the morning*.

² צפרא. צַפְרָא n. m., p. צַפְרִי:

Vogel, *bird*. || צַפְרִיתָא n. f. id.

³ צפרא. צַפְרָא n. m. Ziegenbock,

he-goat. || צַפְרִיתָא n. f. Ziege,

she-goat.

צרא. צְרִיא n. m. Spalt, *crack*.

צרבא (etym.?) n. m.: צַ' מְרַבְנִין:

Gelehrter, *scholar*.

צרך vb. Pe., Pt. pass. צְרִיקָא,

2 p. צְרִיקִיתָא: nötig, *neces-*

sary; bedürftig, *in need*. |

Itpe., Pf. 1 s. מְצַרְכִי; 3 s.

m. מְצַרְכִי; Pt. s. m. מְצַרְכִי:

bedürftig sein, nötig haben,

be in need, need.

צרף vb. Itpa., Impf. 3 s. m.

לְצַרְפִי, 3 p. m. לְצַרְפִי; Pt.

p. m. מְצַרְפִי: vereinigt

werden, *be joined*.

צָרַר vb. Pe., Pf. 3 s. m. צָרַר;
 Inf. מִצָּר, מִצָּרָר; Pt. act. s.
 m. צָרַר, צָרַר: einwickeln,

zusammenbinden, *wrap up, tie up.* | Pa., Impf. 3 s. m.
 c. sf. 3 s. m. לְצַיְרָה: id.

ק

קָבֵא n. m., p. קָבֵי: Kab (ein
 Maß, *a measure*).

לְקַבֵּל praep., sf. 1 s. † לְקַבֵּל;
 1 p. † לְקַבֵּל: entgegen,
 gegen, *opposite, against.* |

קָבַל vb. denom. Pa., Pf.
 1 s. † קָבַל; 1 p. † קָבַל;
 sf. 2 s. m. קָבַל; 2 s. m.

קָבַל, sf. 1 s. קָבַל, 3 s.
 m. קָבַל; 2 p. m. † קָבַל;
 3 s. m. קָבַל, sf. 3 s. m.

קָבַל; 3 p. m. c. sf. 3 s.
 m. קָבַל; Impf. 1 s. c. sf.
 3 s. f. אֶקְבֹּל; 1 p. c. sf.

3 s. f. נִקְבַּל; 3 p. m. לְקַבֵּל;
 Pt. act. מְקַבֵּל, 2 p. מְקַבֵּל:
 erhalten, empfangen, *re-*

ceive, accept. | Itpa., Impf.
 3 s. f. תִּקְבַּל, תִּקְבַּל; Pt.
 s. m. מְקַבֵּל: angenommen

werden, aufgenommen wer-
 den, *be received, be accept-*

ed. | Af., Inf. מְקַבֵּל, sq.
 אֶפְקֹד: begrüßen,
greet, salute.

קָבֵא n. m. Zinne, *turret.*

מְקַבֵּעַ vb. Af., Pt. act. מְקַבֵּעַ:
 festsetzen, *fix, appoint.*

קָפַץ vb. Pe., Imp. קָפַץ = קָפַץ
 q. v.

יִקְבְּרוּ vb. Pe., Impf. 3 p. † יִקְבְּרוּ;
 sf. 3 s. m. † יִקְבְּרוּ; Pt. pass.
 קָבַר: begraben, *bury.* | Pa.,

Impf. 3 s. m. † יִקְבֹּר: id. ||
 קָבֵרָא n. m., sf. 3 s. m.
 קָבֵרָא; p. קָבֵרָא: Grab, *tomb.*

קָבוּרָא n. m. Knäuel, Blüten-
 knäuel, *coil, cluster.*

קָדַח vb. Pe., Pt. act. s. f.
 קָדַח: aufsprossen, *sprout*

up, grow up.
 [קָדַם] praep., sf. 1 p. † קָדַם;
 † קָדַם; 2 p. m. † קָדַם;
 3 s. m. † קָדַם; קָדַם

praep., sf. 1 p. קָדַם; 2 s.
 m. קָדַם; 3 s. m. קָדַם; 3 p.
 m. קָדַם: vor, *before.* |

† קָדַם adv. vor-
 mals, *heretofore.* || † קָדַם
 conj. sq. Impf. bevor, *before.* |

† קָדַם adj., f. קָדַם,
 קָדַם, p. m. קָדַם, p. f.

קָרַמְיָתָא, קָמְיָתָא: erster, *first*. || קָרַם vb. denom. **Pe.**, Pt. act. sf. קָרַמְתָּ, sq. לְּ vorangehen, überholen, *precede, overtake*. | **Pa.**, Pf. 3 s. m. קָרַם; 3 p. m. קָרוּם (sive קָרוּם **Pe.**), sf. 2 s. m. קָרַמְתָּ; Impf. 1 p. קָרַם; (לְּקָרַם); Imp. s. m. קָרַם, p. m. קָרַמְתָּ; Inf. קָרַמְיָתָא; Pt. act. p. מְקָרַמְתָּ, sq. לְּ (nota accus.) sive verbo in eadem forma (§69a): früh tun, zuvorkommen, *do early, anticipate*. | **Af.**, Impf. 3 p. m. לְּקָרַמְתָּ; Imp. s. קָרַמְתָּ; p. מְקָרַמְתָּ, sf. 3 s. f. מְקָרַמְתָּ; Inf. מְקָרַמְיָתָא: früh tun, schnell sein, *do early, be quick*.
 קָרַרְתָּ n. f., sf. 2 s. m. קָרַרְתָּ: Topf, *pot*.
 קָרַשׁ vb. **Pe.**, heilig werden, *become holy*. יוֹמָא קָרַשׁ: der (Sabbat)Tag hat begonnen, *the day (of the sabbath) has commenced*. | **Pa.**, Inf. לְּקָרַשׁ: für heilig erklären, *pronounce holy* = 1. (obj. אִתְתָּא) trauen, *betroth*; 2. den Segensspruch am Eingange des

Sabbats sprechen, *say the benediction at the commencement of the sabbath*. | **Af.**, Pf. 1 s. אִתְקַדְשִׁי: weihen, *dedicate*. || קָדִישׁ adj., d. קָדִישׁ: heilig, *holy*. || קָדִישׁ n. m. Heiligkeit, *holiness*.
 קָלָא n. m., c. קָל: Stimme, *voice*.
 קוּם vb. **Pe.**, Pf. 1 p. קָמְנֹן; 2 s. m. קָמְתָּ; 3 s. m. קָם; 3 s. f. קָמְתָּ, קָמְתָּ; 3 p. m. קָמוּ; Impf. 1 s. אִקְוּם, אִקְוּ; 1 p. גִּקְוּם, גִּקְוּ; 2 p. m. תִּקְוּמוּ; 3 s. m. יִקְוּם, יִקְוּ; 3 s. f. תִּקְוּמוּ, תִּקְוּ; 3 p. m. לִקְוּמוּ; Imp. s. קוּם; Pt. act. s. m. אִקְוּם, קָוִי, קָוִי (§38d), f. קָוִי, p. m. קָוִי, קָוִי, p. f. קָוִי; 1 s. קָוִי, קָוִי, 2 s. קָוִי; pass. s. m. קוּם, f. קָוִי: aufstehen, stehen, bestehen bleiben, *rise, stand, remain*; Pt. pass. feststehend, *certain*.
 תִּקְוּ: die Frage bleibe unbeantwortet, *the question remain unanswered*. | **Pa.**, Pf. 1 s. קָמִיתָ; Impf. 1 s.

- den, verstümmeln, *cut off, curtail.*
- קטף vb. **Itp.**, Pt. מְקַטֵּף: abgeschnitten werden, *be cut off.*
- קטר vb. **Pe.**, Imp. קָטַר: binden, *tie.* || קִטְרָא n. m., p. קִטְרִי: Knoten, *knot.*
- קִטְרָא n. m. Rauch, *smoke.* || אֶקְטִירָא n. f. etwas, das Rauch verursacht, *something that causes smoke.*
- קִיטָא, קִיטָא n. m. Sommer, *summer.*
- קִיסָא n. m., p. קִיסִי: Holzstück, *piece of wood.*
- קִיסָר: Caesar.
- קִירָא n. m. Wachs, *wax.*
- קלא vb. **Pe.**, Pf. 2 s. קָלִית; 3 p. c. sf. 3 p. קָלוּזְהוּ; Impf. 3 s. m. לְקָלִי, sf. 3 s. m. לְקָלָה; Pt. act. קָלִי; pass. s. f. קָלִיא: sengen, verbrennen, *parch, roast.* | **Itp.**, Pf. 3 s. m. אֶקְלִי; Pt. p. f. מְקָלִין, 1 p. מְקָלִין: pass.
- ¹ קלל¹ קלָא (?) n. m. Stein, *stone.*
- ² קלל² vb. **Pe.**, Pt. pass. s. m. קִיל, f. d. קִילָתָא, p. m. קִילִי: leicht, *light.* | **Itpalp.**, Pt. s. f. מְקָלִקְלָא: verdorben werden, *become spoiled.* | **Af.**, Pf. 2 s. m. אֶקְלִתָּא; Impf. 3 s. m. לְקָל; Imp. אֶקָל; Pt. act. מְקָל; pass. מְקָל: erleichtern, *lighten.* | **Ittaf.**, Pf. 3 s. m. אֶתְקִיל: pass. || קָלִיל adj. leicht, *light*; adv. ein wenig, *a little.*
- קלע vb. **Itp.**, Pf. 1 s. † אֶקְלַעְתָּא, אֶקְלַעִי; 1 p. † אֶקְלַעְנוּ (אֶקְלַעִינוּ); Pt. s. m. מְקָלַע, p. m. † מְקָלַעִין: eintreffen, *arrive*; begegnen, *strike.*
- קִלְקִלָתָא, קִילְקִילָתָא n. f., p. קִילְקִילִי, קִילְקִילִי: Misthaufen, *dung heap.*
- קפא v. קדם.
- קִמְתָא n. m. Mehl, *flour.*
- קִמְתִי v. קדם.
- קִמְתָא (gr.) n. m. Kessel, *kettle.*
- קנא vb. **Pa.**, Impf. 2 s. m. תִּקְנָא: eifersüchtig sein, *be jealous.* || קִנְאָא n. m., sf. 3 s. m. קִנְיָה: Eifersucht, *jealousy.*
- קנא vb. **Pe.**, Pf. 2 s. m. קִנִּיתָא; Impf. 3 s. m. לְקִנִּי; Imp.

קנה; Pt. act. s. m. קני, p. m. קנו: erwerben, kaufen, *acquire, purchase*.
 קניא n. m., p. קני: Rohr, *reed*.
 קנסא (gr.) n. m. Strafe, *fine*.
 קפץ vb. Pe., Imp. קפץ; Pt. קפץ: springen, *leap*.
 קצבא [קצבא] n. m., p. d. קצבא: Fleischhauer, *butcher*.
 קצץ vb. Pe., Pf. 3 p. m. קצו; Impf. 1 s. m. קץ; 2 s. m. קץ; 3 p. m. קצו; Imp. s. m. קץ, p. m. קצו; Inf. c. sf. 3 s. m. לְמַקְצִיחַ; Pt. act. קאץ, p. m. קיצי; pass. קיץ: abhauen, bestimmen, *cut off, determine*. | Itpā., Pf. 3 p. m. אֶתְקַצְצוּ: abgehauen werden, *be cut off*.
 קציר adj., d. קצירא; p. d. קצירי: krank, *sick*.
 קקא n. m., p. קקי: Pelikan, *pelican*.
 קקול (pers.) p. m. Amomum Cardamomum.
 קרא n. m., p. קרי: Kürbis, *gourd*.
¹ קרא vb. Pe., Pf. 1 s. קראי; sf. 2 s. m. קרי(י); 2 s. m. קריח, sf. 3 s. m. קריחה; Margolis, Chr. Bab. Talm.

3 s. m. c. sf. קריה; 3 p. m. c. sf. 3 s. m. קרייה; Imp. קרי; Inf. מקרא, מקרי; Pt. act. קרי, p. קרו, 1 p. קרינו: rufen, nennen, lesen, *call, read*. | Itpē., Impf. 3 s. m. יתקרי; Pt. s. m. מקרי, s. f. מקרין, p. f. מתקרין; pass. | Af., Pf. 1 p. c. sf. 3 s. m. אקרינוהי; 2 s. m. c. sf. 1 s. אקריתו; 3 s. m. c. sf. 1 p. אקרינו, 2 s. m. אקריה, 3 s. m. אקריה; 3 p. m. c. sf. 1 s. אקריון; Imp. p. m. אקרו; Pt. act. s. m. מקרי, p. c. מקרי, 1 s. מקרינא: lesen lassen, *cause to read*. ||
 קרא n. m., sf. 2 s. m. קראיה; קריה; 3 s. f. קראה; p. קראי: Bibelvers, *Scriptural verse*. ||
 קרינא n. m. Leser, *reader*.
² קרינא n. f., p. קרינא: Stadt, Dorf, *town, village*.
 קרב vb. Pe., Pf. 3 p. m. קרבו; Impf. 2 s. m. תקרב; 3 s. m. לקרב; Imp. קרב; Inf. לְמַקְרַב: nahen, *come near*. | Pa., Pf. 1 s. קרבת, sf. 2 s. m. קרבחה; 3 p. m. קרבו; Imp. p. קרבו; Inf. c. sf. 3 s. m. לקרובה; Pt. act. p. m.

† מְקַרְבִּין; pass. s. m. מְקַרֵּב; f. מְקַרְבָּא, 1 s. מְקַרְבָּא: nahebringen, darbringen, opfern, *bring near, offer*; Pt. pass. verwandt, *related*. | **Af.**, Pf. 3 s. f. † הִקְרַבְתָּ; Pt. act. מְקַרֵּב: bringen, opfern, *bring, offer*. || קָרִיב adj., d. מְקַרְבָּא; sf. 1 s. † קְרִיבִי, מְקַרְבִּי; 2 s. m. קְרִיבָה; 3 s. m. מְקַרְבִּיהָ; 3 s. f. קְרִיבָה; 1 s. מְקַרְבָּא: verwandt, *related*. || קְרַבָּא n. m. Krieg, *war*. || קְרַבְנָא n. m. Opfer, *sacrifice*.

קָרַח adj., d. קְרַחָא: kahl, *bald*. קְרַחְתָּא (gr.) n. f. Kästchen, *chest*.

קְרַחֵי n. m. Wurm, *worm*.

¹ קְרַחְתָּא n. m., p. קְרַחְתִּי: eine gewisse Pflanze, *a certain plant*.

² קְרַחְתָּא n. m. Haut, Kruste, *skin, crust*.

קְרַחְתָּא n. f., p. (du.) קְרַחְתִּי, קְרַחְתָּא: Horn, *horn*; p. קְרַחְתָּא: Ecke, *corner*.

קְרַחְתָּא n. m. Hammer, *hammer*.

[קְרַחְתָּא] n. m., p. c. sf. 3 s. f.

קְרַחְתָּא: Knöchel, *ankle*.

קָרַע vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf.

3 s. m. קְרַעָה; 3 p. m. † קְרַעוּ; Impf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m.

לְ

נִקְרַעָה; Pt. act. קָרַע: zerreißen, *tear*. || **Itpe.**, Pf. 3 p. f. † אֶקְרַעֲנָא: pass.

קָרַץ vb. **Pe.**, Pf. 3 s. f. c. sf.

1 s. קְרַצְתָּן: kneifen, *nip, pinch*. || קְרַצָּא n. m. Stück, *piece*, v. אָכַל.

קָרַר vb. **Pe.**, Inf. מְקַרֵּר; Pt. act.

s. m. קָרָר, f. קְרַרָא: kalt sein, *be cold*. || **Af.**, Impf.

1 p. נִקְרַר; Inf. אֶקְרַרֵּי; Pt. act. s. f. מְקַרְרָא: abkühlen,

cool off. || קְרַרִּי adj. kalt, *cold*.

קָרַתָּא v. ² קָרָא.

קָשִׁי adj., f. קְשִׁיאָה, p. m. קָשִׁי,

f. קְשִׁינָה: hart, schwer, *hard, difficult*. || קְשִׁיתָּא n. f., p.

קְשִׁיתָּא: Kern, *kernel*. || קְשִׁיאָה, p. קְשִׁיתָּא: Schwierigkeit, Frage, *difficulty, question*. || קָשָׂא vb. denom.

Af., Pt. act. מְקַשֵּׂי: einen Einwand erheben, *raise a point of objection*.

קָשַׁט vb. **Itpe.**, Pf. 3 s. f.

אֶקְשַׁטָּא; Imp. s. f. אֶקְשַׁטִּי; Pt. s. f. מְקַשַּׁטָּא: sich

putzen, *dress*. | קִשְׁטָא n. m.
Wahrheit, *truth*.
קִשְׁט vb., Inf. לְקִשְׁטוּשִׁי; Pt.
p. m. † מְקִשְׁטֵשׁוֹן: behacken,
hoe.
קִשְׁט vb. Pe., Pf. 1 p. † קִשְׁטָא,
† קִשְׁטֵשׁוֹן, † קִשְׁטָא; 3

s. m. קִש, f. קִשָּׁא: alt wer-
den, *grow old*. || קִשִּׁישׁ adj.,
d. קִשִּׁישָׁא: alt, *old*.
קִשְׁטָא n. Bogen, *bow*.
קִשְׁטָא n. f., p. sf. 3 p. f. קִשְׁטֵי:
Stiel, *handle*.

רֵאָא n. m. Wildochse,
wild ox.

רֵאָשׁ n. m., c. רֵאָשׁ, רֵאָשׁ;
sf. 1 s. רֵאָשִׁי; 2 s. m. רֵאָשִׁי;
3 s. m. רֵאָשָׁה, f. רֵאָשָׁה,
רֵאָשָׁה; p. c. רֵאָשִׁי: Haupt,
Anfang, *head, beginning*. |
בְּרֵאָשׁ adv. anfangs, *at*
first. | מֵרֵאָשׁ adv. id.

רַבָּא vb. Pa., Pf. 1 s. c. sf. 3
s. m. רַבִּיתָּהּ; 3 s. f. c. sf.
3 s. m. רַבִּיתָּהּ; Impf. 3 s. f.
רַבִּי; Imp. רַבִּי: großziehen,
bring up. | רַבִּיתָּא n. f. Mäd-
chen, *girl*. || רַבִּיתָּא n. f. Aus-
zeichnung, *distinction*.

רַבָּא adj., d. רַבָּה, רַבָּא;
sf. 1 s. † רַבִּי, רַבִּי; s. f. d.
רַבִּי; p. m. c. sf. 1 p. רַבִּי:
groß, *great*; Lehrer, *teacher*.
|| רַבִּיתָּא n. f., p. רַבִּי:
d. רַבִּיתָּא: 10 000. || רַבִּיתָּא

n. m., c. רַבִּי; sf. 3 s. m.
רַבִּי; Herr, *Lord*. | רַבִּיתָּא
n. f., sf. 3 s. m., רַבִּיתָּא:
herrisches Wesen, *lordship*. ||
[רַבִּי] n. m., p. m. c. sf. 3
s. m. † רַבִּי, רַבִּי;
p. f. רַבִּי: groß, *large*;
Großer, *grandee*.

¹רַבִּעַ n. m., אַרְבַּע, אַרְבַּע.
f. 4. || אַרְבַּע(י) אַרְבַּע, f. אַרְבַּע
† אַרְבַּע, אַרְבַּע 14. ||
† אַרְבַּע, אַרְבַּע n. p. m. 40. ||
רַבִּעַ n. m. $\frac{1}{4}$. || רַבִּעַ n.
m. Quadrat, *square*.

²רַבַּע vb. Af., Pf. 2 s. m.
אַרְבַּע: lagern lassen, *cause*
to lie down. || מַרְבַּע n. m.
מַרְבַּע n. f. Lagerstätte,
resting-place.

רַגַּז vb. Pe., Pt. act. רַגַּז:
zürnen, *be angry*. || רַגַּז adj.
jähzornig, *given to anger*.

רָגַלְתָּ n. f., p. c. sf. 3 s. m.
 † רָגַלְתָּ; 3 p. m. רָגַלְתָּ:
 Fuß, *foot*. || רָגַל vb. denom.
Pe., Pt. pass. רָגַל, 2 p.
 רָגַלְתָּ: gewöhnt, *accu-*
stomed.

רָגַשׁ vb. **Pe.** rauschen, *be in*
commotion. | **Af.**, Pf. 1 s.
 אָרַגְשָׁח; Impf. 3 p. m.
 † לָרַגְשׁוֹן; Pt. act. מְרַגֵּשׁ:
 1. in Bewegung bringen,
stir; 2. empfinden, merken,
perceive. || רָגַשׁ n. m. Ge-
 räusch, *noise, commotion*.

רָדַד vb. **Pa.**, Pf. 3 s. m. רָדַד;
 Inf. רָדַדְדִי: plattschlagen,
beat out.

רָפַף vb. **Pe.**, Pt. act. p. m.
 רָפַפִּי; pass. p. f. רָפַפִּי:
 rasch fließen, *flow vehe-*
mently.

רָהַט vb. **Pe.**, Pf. 3 p. רָהַט;
 Imp. s. m. רָהַט, p. m. רָהַטוּ;
 Pt. act. s. m. רָהַט, p. m.
 † רָהַטוּן, f. רָהַטוּן: laufen,
run. | **Af.**, Imp. s. m. c. sf.
 1 s. אֶרְהַטְנִי: laufen lassen,
cause to run. || רָהַטָא n. m.
 Laufen, *running*. || רָהוּטָא
 n. m., p. רָהוּטִי: Läufer,
runner.

רָוַא vb. **Pe.**, Impf. 2 s. m.
 תָּרָוִי; Pt. pass. s. m. d.
 רָוִיא: sich berauschen, *be*
drunk. | **Af.**, Pf. 3 s. f. c. sf.
 3 s. m. אֶרְוִיָתָה: berauschen,
make drunk.

רוּחַ vb. **Pe.**, Pt. act. s. m.
 רָוַח, f. רָוַחָא; pass. s. m.
 רָוִיחַ: sich erweitern, *be-*
come wide. | **Pa.**, Pt. pass.
 מְרוּחַ weit, *wide, ample*. ||
 רוּחָא n. m. Raum, *space*.
 רוּמָא n. m. Höhe, *height*.

רוּמָא n. m. Römer, *Roman*.
 רוּנָא n. m., p. d. † רוּנָא; sf. 3 s. m.
 † רוּנָא: Geheimnis, *secret*.
 רוּב מְרוּבָא n. m. Rinne, *water-*
spout.

רוּחָא n. m. Mühle, *mill*.
 רוּחָמִי n. p. m. Mitleid, *com-*
passion. | רוּחַ vb. denom.

Pe., Pt. act. s. m. רוּחַ; sf.
 3 s. m. רוּחָמִי; p. m. רוּחָמִי,
 1 s. רוּחָמְנָא: lieben, *love*;
 Pt. act. Freund, *friend*. |
Pa., Pt. act. מְרוּחָמוּ: sich
 erbarmen, *have compassion*. ||
 רוּחָמְתָא n. f., sf. 1 p. רוּחָמְתִּין:
 Liebe, *love*. || רוּחָמְנָא n. m.
 der Barmherzige, *the Com-*
passionate One.

רָחַץ vb. **Pe.**, Pt. pass. 1 s.

רָחַץְנָא *vertrauen, trust.* ||

רָחַץְנָא n. m., sf. 1 s. † רָחַץְנָא:

Vertrauen, trust.

רָחַץ vb. **Pa.**, Pt. pass. p. f.

מְרַחֵץ, 1 s. מְרַחֵץ, 2 p.

מְרַחֵץ: *entfernen, re-*

move. || רָחִיק adj., d. רָחִיק:

fern, *far,*

distant. || רָחִיקָא n. m., c.

רָחוֹק: *Entfernung, distance.*

רָחַץ **Itpe.**, Pf. 3 s. m. אֶתְרַחֵץ;

Pt. s. m. מְתַרַחֵץ, p. m.

מְתַרַחֵץ: *sich ereignen,*

occur. || רַחֵשׂא n. m. coll.

Gewürm, *worms.* [*moist.*

רָטִיב adj., d. רָטִיבָא: *feucht,*

רָטַן vb. **Pe.**, Pt. act. רָטַן:

murmeln, murmur.

רִיחַ vb. **Af.**, Pt. act. מוֹרַח:

riechen, smell. || רִיחָא n. m.,

sf. 3 s. m. גְּרִיחָה: *Geruch,*

smell. || רִיחָתָן adj., d.

רִיחָתָנָא: *wohlriechend, of*

a sweet odor.

רִימָא v. ראם.

רִיפְתָא v. רעף.

רִיק vb. **Af.**, Pt. act. מוֹרֵק:

ausleeren, empty out. || רִיקוֹ

adv. leer, *empty.*

רִישָׂא v. ראש.

רָכַב vb. **Pe.**, Imp. רָכַב; Inf.

לְמַרְכַּב, Pt. act. רָכַב: *reiten,*

ride. | **Af.**, Pf. 3 s. m. c. sf.

3 s. m. אֶרְכַּבָּה: *reiten las-*

sen, cause to mount.

רַכָּךְ adj., f. רַפִּיכָא: *zart,*

weich, tender, soft.

רוֹכְלָא (hebr.) n. m. Hausierer,

peddler.

רָכַם vb. **Itpe.**, Pf. 3 s. m. אֶרְכַּם:

verloren gehen, be lost.

רָמַץ vb. **Pe.**, Pf. 3 s. f. c. sf.

3 s. f. רָמַתָּא; Impf. 2 s. m.

c. sf. 3 s. m. תִּרְמִיָּה; Imp.

רָמִי, s. f. 3 p. f. רָמִינְהוּ;

Inf. לְמַרְמֵץ; Pt. act.

s. m. רָמִי, 1 s. רָמִינָא;

pass. s. f. רָמִיָּא: *werfen,*

erheben, gegenüberstellen,

throw, lift, contrast. | **Itpe.**,

Pf. 3 s. m. אֶתְרָמִי, f. אֶתְרָמִיָּא,

אֶתְרָמִי; Pt. s. m. מְתַרָמִי:

sich ereignen, occur. | **Af.**,

Pt. act. 1 s. מְרָמִינָא, 1 p.

מְרָמִינָן: *zusammenwerfen,*

cast together.

רָמוֹץ vb. **Pa.**, Pt. act. p. f. מְרָמוֹץ:

winken, wink.

רָמָא n. m. (f.) Speer, *spear.*

רָמָנָא n. m. Granatapfel, *pome-*

granate.

- רִנָּן vb. **Pa.**, Pt. p. m. מְרִנְנִי: murren, *murmur*.
- ¹ רָעָא vb. **Pe.**, Impf. 3 s. m. נָרַעִי; Inf. לְמַרְעִי; Pt. s. m. d. רָעִיא; p. רָעוּ, רָעִי: weiden, *tend*; Pt. act. d. Hirt, *shepherd*.
- ² רָעָא n. m., רָעוּתָא n. f., c. רָעוּת: Wille, *will*.
- ¹ רָעַע vb. **Af.**, Pf. 3 s. m. אָרַע; Inf. לְאַרְעִי: Böses zufügen, *do evil*. | **Ittaf.**, Pf. 3 s. m. אֶרַע; Impf. 3 s. m. לְתַרַע: sich verschlimmern, *grow worse*.
- ² רָעַע vb. **Pe.**, Pt. pass. s. m. d. רָעִיעָא; f. רָעִיעָא: schadhaf, *broken*. | **Af.**, Pt. 2 s. מְרַעַת: schadhaf machen, *impair*.
- רָעַף n. f., sf. 2 s. f. רִיפְתָּה: Brot, *bread*.
- רָפַק vb. **Pe.**, Pt. act. רָפַק: pflügen, *plough*. || רָפְקָא n. m. Pflügen, *ploughing*. || רָפּוּקָא n. m. Pflüger, *ploughman*.
- רָצָא (hebr.) vb. **Itpa.**, Pf. 3 s. m. אָרַצִי; Pt. s. m. מְרַצִי: besänftigt sein, *be reconciled*.
- רְקִיעָא (hebr.) n. m. Firmament, *firmament*.
- רַקַּק vb. **Pe.**, Pf. 3 s. f. רָקַתָּ, רָקָה, רְקַקָה; Impf. 3 s. f. יָרַק: speien, *spit*. || רָקָא n. m. Speichel, *spittle*.
- רְשׁוּתָא n. f., sf. 2 s. m. רְשׁוּתָא(י): Erlaubnis, Darlehen, *permission, loan*. | מְרִי רְשׁוּתָא: Schuldner, *debtor*.
- רְשִׁיעַ adj., d. רְשִׁיעָא; p. d. רְשִׁיעִי, רְשִׁיעִיא: gottlos, *wicked*.
- רַתָּה vb. **Pe.**, Impf. 2 s. m. תְּרַתָּה; Pt. act. s. f. רְתַתָּא; pass. p. m. רְתִיחִי: sieden, in Zorn aufbrausen, *boil, be hot with anger*. | **Pa.**, Pt. pass. p. m. מְרַתָּחוּ: erzürnt, *angry*. || רְתָּהא n. m. Zorn, *anger*.
- רְתָמָא n. m. Ginsterstrauch, *broom-plant*.

ש

טבע vb. Pe., Pt. act. שָׁבַע, שְׁבַע

1 p. שָׁבַעְיִן, 2 s. שָׁבַעַתָּ:

satt sein, *be sated*. | Af.,

Pf. 3 s. m. c. sf. 1 p. אֶשְׁבַּעַן;

Impf. 3 s. m. c. sf. 2 s. m.

לְשַׁבְּעָךָ: sättigen, *satisfy*.

סוּדָר v. סוּדָר.

שְׁמָאלָא n. m. Linke, *left hand*.

סנא v. שנא.

שְׁעָרָה n. m., sf. 3 s. m. שְׁעָרָה:

Haar, *hair*.

שְׁעָרָתָא (סְעָרָתָא) n. f., p. שְׁעָרִי:

Gerste, *barley*.

שְׁפָתָא n. f., p. c. sf. 3 s. m.

שְׁפָתָתָא: Lippe, Rand, *lip*,

edge.

ש

שאב vb. Pe., Inf. טָשַׁב; Pt.

act. s. m. שָׁיַב; p. m. שָׁיְבִי,

f. שָׁיְבָה: resorbieren, *absorb*.

שאר vb. Pa., Pf. 1 s. † שִׁירַחְתָּ;

2 s. m. שִׁירַחְתָּ: übrig lassen,

leave over. | Itpa., Pf. 3 s.

m. אֶשְׁתַּיר: pass. || שְׂאָר n.

m. Rest, *remainder*.

שבא vb. Pe., Pf. 3 s. m. c.

sf. 3 s. m. שְׁבִיָּה; Pt. act.

p. m. שָׁבוּ: gefangen neh-

men, *capture*. | Itpa., Pf.

3 s. m. אֶשְׁתַּבִּי; f. אֶשְׁתַּבִּי;

p. f. אֶשְׁתַּבֵּן: pass. || שְׁבִיָּא

n. m. Gefangenschaft, *cap-*

tivity.

שאל vb. Pe., Pf. 1 s. † שְׁאַלְתָּ;

שְׁאַלִי, sf. 3 s. m. שְׁאַלְתָּה;

3 p. m. שְׁאַלְתְּהוּ, שְׁאַלְתְּנָהוּ;

1 p. שְׁאַלְנָא; Imp. s. m. שְׁאַל,

p. m. שְׁאַלוּ; Inf. לְמִשְׁאַל;

Pt. act. שְׁאַל, p. m. שְׁאוּלִי;

pass. s. f. שְׁאַלְהָ: fragen,

entleihen, *ask, borrow*. |

Itpa., Pf. 1 s. אֶתְשַׁלִּי; 3 s.

m. אֶתְשַׁל; Impf. 3 s. m.

נִתְשַׁל; Inf. אֶתְשׁוּלִי; Pt.

מִתְשַׁל: die Auflösung eines

Gelübdes nachsuchen, *apply*

for the dissolution of a vow. |

Pa., Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s.

m. שְׁיָלָה; Impf. 3 s. m. c.

sf. 3 s. f. לְשַׁיְלָה; 3 p. m.

לְשַׁיְלוּ; Imp. s. m. c. sf. 3

s. m. שְׁיָלָה; Inf. לְשׁוּלִי;

Pt. act. s. m. טָשַׁאל, p. m.

טָשַׁיְלִין, 1 s. מִשְׁיָלְנָא: fra-

gen, *ask*; sq. בּ. sich er-

sabbath, week. | חַד בְּשַׁבָּא, אַרְבַּעָה, חֲמִשָּׁה, שַׁבָּת, 'תְּרֵי בִשׁ', 'מַעְלֵי שַׁבָּתָא, חֲמִשָּׁא בִשׁ', 'בִּשׁ': Sonntag, Montag, Dienstag, Mittwoch, Donnerstag, Freitag, *Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday.*

שיבתא n. Name eines Dämons, *name of a demon.*

שגח vb. **Af.**, Pf. 3 s. m. אֶשְׁגַּח; 3 s. f. אֶשְׁגַּחַת; Pt. act. מִשְׁגַּח: sich kümmern, *care, mind.*

שגר vb. **Pe.**, Pt. pass. s. m. d. שְׁגִירָא: heizen, *heat.*

שָׂדָא vb. **Pe.**, Pf. 1 s. שְׂדִי, sf. 3 s. m. שְׂדִיתָה; 3 s. m. c. sf. 3 s. m. שְׂדִיָה; 3 p. שְׂדִנְהוּ; 3 s. f. c. sf. 3 s. m. שְׂדִתָה; 3 p. m. c. sf. 3 s. m. שְׂדִיָה; Impf. 3 s. m. נִשְׂדִי, sf. 3 p. לְשְׂדִנְהוּ; Imp. s. m. שְׂדִי, sf. 3 s. f. שְׂדִיָה; Inf. לְמִשְׂדָּא; Pt. act. s. m. שְׂדִי, f. שְׂדִיָה, p. m. שְׂדוּ, 1 s. שְׂדִינָא, 2 s. שְׂדִיָה; pass. s. m. שְׂדִי, f. שְׂדִיָה, p. f. שְׂדָן: werfen, *cast.*

שדר vb. **Pa.**, Pf. 1 s. c. sf. 2 s. m. שְׂדִרְתִּיָה, 3 s. m.

שְׂדִרְתָה; 3 s. m. שְׂדִר; f. שְׂדִרְתָה; sf. 3 s. m. שְׂדִרְתָה; 3 p. m. שְׂדִרוּ; sf. 1 p. שְׂדִרִינָן, 3 s. m. שְׂדִרוּתָה; Impf. 1 s. אֶשְׂדִר; 1 p. נִשְׂדִר, sf. 3 s. m. נִשְׂדִרְתָה; 3 s. m. לְשְׂדִר; 3 s. f. תְּשְׂדִר; Imp. שְׂדִר; Pt. act. s. m. מִשְׂדִר, p. m. מִשְׂדִרִי, 1 s. מִשְׂדִרְנָא: senden, *send.*

שדת n. m., שפא n. f. 6. || שְׂתִי, f. שְׂתִיָה; שְׂתִיָה 16. || שְׂתִינָן, 16. || שְׂתִינָא n. p. m. 60. || שְׂתִיָה n. f. 16.

שדא vb. **Pa.**, Impf. 3 s. m. c. sf. 3 p. נִשְׂדָּהוּ: zurückhalten, *detain.* | **Itpa.**, Impf. 3 s. m. לְשְׂתִיָה: verweilen, *tarry.*

¹ שוא vb. **Pe.**, Pt. pass. שְׂוִי, p. שְׂוֹ: wert, preiswert, billig, *worth, cheap.* | **Af.**, Imp. p. אֶשְׂוֹ: sq. vb. billig, *cheap.*

² שוא vb. **Pa.**, Pf. 1 s. שְׂוִי, sf. 2 p. שְׂוִינְכוּ, 3 s. m. שְׂוִיָה; 3 p. שְׂוִיָה; 3 s. m. c. sf. 3 s. m. שְׂוִיָה; 3 p. m. c. sf. 2 s. m. שְׂוִיָה; Imp. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. שְׂוִיָה;

- Inf. לְשׂוֹי, sf. 3 s. m. לְשׂוֹיָהּ: setzen, machen, *set, render*.
 שׂוֹם vb. **Pa.**, Impf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. לְשׂוֹמָהּ: abschätzen, *estimate*.
 שׂוֹץ vb. **Pe.**, Pt. pass. p. f. שׂוֹץ: verpichen, glätten, *plaster, make smooth*. | **Itpe.**, Pf. 3 p. † שׂוֹצוּ: glatt werden, *become smooth*. || שׂוֹץ n. m., שׂוֹצָה n. f. Mörtel, Spund, *cement, sealing clay*.
 שׂוֹף vb. **Pe.**, Pf. 3 p. c. sf. 3 s. f. שׂוֹף; Imp. שׂוֹף; Pt. act. p. m. שׂוֹפוּ; pass. p. m. שׂוֹפִי, שׂוֹפִי: reiben, abreiben, *rub, wear out*. | **Pa.**, 3 p. c. sf. 3 s. f. שׂוֹפִי: id.
¹ שׂוֹק n. m. שׂוֹקָא n. m. Marktplatz, *market place*.
² שׂוֹק n. [f.] שׂוֹקָא n. [f.] Schenkel, Fuß, *leg*.
 שׂוֹר vb. **Pe.**, Impf. 2 s. m. שׂוֹר; Pt. act. שׂוֹר: springen, *leap*. | **Pa.**, Pt. act. שׂוֹר: id.
 שׂוֹרָא n. m. Mauer, *wall*.
 שׂוֹשְׁבֵינָא n. m. Hochzeitskame-rad, *best man*.
 שׂוֹתָא v. שׂוֹתָא n. m. Bestechung, *bribe*.
 שׂוֹחַ vb. **Pe.**, 3 p. c. sf. 3 s. m. שׂוֹחַ; Impf. 3 s. m. שׂוֹחַ; Imp. p. m. c. sf. 3 s. m. שׂוֹחַ: schlachten, *slaughter*.
 שׂוֹחַ n. m. Last (eig. Erhitzung), *load (prop. heat)*.
 שׂוֹחַ vb. **Pa.**, Pt. act. p. m. שׂוֹחַ: fronen lassen, *impose forced labor*.
 שׂוֹחַ vb. **Pe.**, Pt. act. s. m. d. שׂוֹחַ Narr, *fool*. | שׂוֹחַ n. f. Torheit, *folly*.
 שׂוֹחַ vb. **Itpe.**, Pf. 1 s. שׂוֹחַ: sich ausstrecken, *stretch oneself*.
 שׂוֹחַ vb. **Pe.**, Pf. 2 s. m. c. sf. 3 s. m. שׂוֹחַ; Impf. 1 p. c. sf. 3 s. m. שׂוֹחַ: weg-schwemmen, *wash away*.
 שׂוֹחַ vb. **Pe.**, Impf. 1 s. שׂוֹחַ; Inf. שׂוֹחַ: bestreichen, *smear (apply a salve)*. || שׂוֹחַ n. m., c. שׂוֹחַ; sf. 1 s. שׂוֹחַ; 2 s. שׂוֹחַ; p. c. sf. 2 p. m. שׂוֹחַ: Urkunde, *document*.
 שׂוֹב vb., Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. שׂוֹבָה; Impf. 3 s. m. c. sf. 1 s. לְשׂוֹבָה; Inf. c. sf.

3 s. m. לְשִׁיו[ו] בָּה: erretten, *deliver*.

שִׁצָא n. m., p. שִׁצִי: Flosse, *fin*.

שִׂרָאִי (gr.) n. m. p. Seide, *silk*.

שִׂשָׁא n. m. Alabaster, *alabaster*.

שָׁב vb. Pe., Pf. 1 p. †שָׁבְנָן; שָׁבָן; 3 s. f. שָׁבָא; 3 p. m. †שָׁבוּ; Pt. act. s. m. שָׁב, f. שָׁבָא, p. m. d. שָׁבִי, f. שָׁבָן: sich legen, liegen, schlafen, sterben, *lie down, lie, sleep, die*.

שָׁח vb. Pe. (Af.), Pf. 1 s. sf. 3 s. m. אֲשַׁחֲתֶהּ, f. אֲשַׁחֲתֶהוּ, p. m. אֲשַׁחֲתֶנּוּ, אֲשַׁחֲתֶנּוּ; 1 p. †אֲשַׁחֲתֶנּוּ, אֲשַׁחֲתֶנּוּ; 3 s. m. אֲשַׁחֲתֶהּ, sf. 3 s. m. אֲשַׁחֲתֶהּ, 3 p. m. אֲשַׁחֲתֶהּ; 3 s. f. c. sf. 3 s. m. אֲשַׁחֲתֶהּ; 3 p. m. †אֲשַׁחֲתֶהּ, אֲשַׁחֲתֶהּ, sf. 3 s. m. אֲשַׁחֲתֶהּ; Impf. 2 s. m. תִּשָּׁח; Pt. act. m. אֲשַׁחֲתֶהּ, 1 s. מִשָּׁח, 2 s. מִשָּׁחָה; pass. s. m. שָׁחָה, f. שָׁחָה, 2 s. שָׁחָה: finden, *find*; Pt. pass. sich befindend, antreffbar, *found, frequent*. | Itpe., Pf. 3 s. m.

אֲשַׁחֲתֶהּ; Inf. אֲשַׁחֲתֶהּ; Pt. p. m. מִשָּׁחָה: gefunden werden, *be found, be met with*.

שָׁחַ (hebr.) vb. Pe., Pf. 1 p. שָׁחָה, sf. 3 p. שָׁחָה; Pt. act. 1 p. שָׁחָה: vergessen, *forget*. | Itpe., Pt. s. f. מִשָּׁחָה, pass.

שָׁחָה n. m., p. מִשָּׁחָה: Becken, *basin*. | מִשָּׁחָה n. f. kleines Becken, *small basin*.

שָׁחָה n. f., p. שָׁחָה: die Gegenwart Gottes, *the Divine Presence*. || מִשָּׁחָה vb. pfänden, *pawn*. | מִשָּׁחָה (2) n. f. Pfand, *pledge*.

שָׁחָה n. m. Rauschtrank, *intoxicating drink*.

שָׁחָה vb. Itpe., Pf. 1 p. אֲשַׁחֲתֶנּוּ: vergessen, *forget*.

שָׁחָה vb. Pe., Pf. 3 s. f. שָׁחָה; 3 p. f. †שָׁחָה; Impf. 3 s. m. לְשָׁחָה; 3 p. לְשָׁחָה; Imp. שָׁחָה; Pt. pass. שָׁחָה, d. שָׁחָה, sf. 3 s. f. שָׁחָה: 1. senden, *send*; Pt. pass. Bote, *messenger*; 2. ausziehen, *take off*. |

- Pa.**, Pt. act. p. מִשָּׁלַח: ausziehen, *strip off*.
- שׁוּב vb. **Pe.**, Impf. 3 s. m. לְשׁוּב; Pt. act. שָׁלַח: herrschen, *rule*. || שְׁלֵיטָא n. m., p. שְׁלֵיטִי: Herrscher, Macht-haber, *ruler, potentate*. || שְׁלֵטָא n. m., d. שְׁלֵטָא: Herrschaft, *dominion*.
- שְׁלֵיחָא n. f. מְלֵיחָא, מְלֵיחָא n. f. Nachgeburt, *after-birth*.
- שׁוּב vb. **Itpalp.**, Impf. 3 s. m. לְשֵׁתְלֵשׁ: lose werden, *be loosened*. || שׁוּשְׁלָא n. f. Kette, *chain*.
- שׁוּב vb. **Pe.**, Pf. 3 p. † שְׁלֵמוֹ; Inf. מְשַׁלֵּם: vollendet sein, *be completed*. | **Pa.**, Impf. 1 s. אֶשְׁלֵם; 3 s. m. לְשַׁלֵּם; Inf. לְשַׁלוּמִי; Pt. act. 2 p. מְשַׁלְּמִתּוֹן: bezahlen, *pay*. | **Itpa.**, Pt. מְשַׁתְּלֵם; 1 s. מְשַׁתְּלֵמָא, 2 s. מְשַׁתְּלֵמָה: vergolten werden, bezahlt werden, *be requited, receive an indemnity*. || **Af.**, Pf. 1 s. אֶשְׁלֵמִי; 2 s. m. אֶשְׁלֵמְתָּ; Inf. c. sf. 3 p. m. לְאַשְׁלֵמְנָהוּ [ו] מְנָהוּ: ausliefern, *deliver*. || שְׁלָמָא n. m., d. שְׁלָמָא: Friede, *peace*. לְ שׁוּב Frieden
- stiften unter, *make peace among*. עֲבַד שׁוּב בְּהַדְיָא Frieden schließen mit, *make peace with*. לְ יְהַב שׁוּב be-grüßen, *salute*. שְׁלָמָא עִלְקָה Friede sei mit dir, *peace be with you*. | בְּשְׁלָמָא adv. recht, *correct*. || שְׁלָמָא n. m. Vollkommener, *perfect man*.
- שׁוּב vb., Pt. pass. s. m. שְׁלִיחָא, f. שְׁלִיפָא: abziehen, *draw off*. || שְׁלִיפָא n. m., p. c. שְׁלִיפִי: der (das Schwert) herauszieht, zückt, *he who draws (the sword)*.
- שְׁמָא n. m., sf. 1 s. שְׁמִי; 2 s. m. שְׁמָה; 3 s. f. שְׁמָה; 3 p. שְׁמִיהוּ: Name, *name*. | מְשָׁם praep. wegen, *on account of*. | מְשָׁם conj. weil, *because*.
- שְׁמִי n. p. m., c. שְׁמִי: Himmel, *heaven, Heaven*.
- שְׁמָדָא n. m. Verfolgung, *persecution*.
- שׁוּב vb. **Pe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. שְׁמִיטָה; Impf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. נִשְׁמִיטָה; Inf. c. sf. 3 s. m. לְמִשְׁמִיטָה; Pt. pass. p. m. שְׁמִיטִי: los-

machen, ablösen, *loosen*, *detach*. | **Itpe.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 1 s. אֶשְׁמַעְתָּן; 3 s. f. c. sf. 1 s. אֶשְׁמַעְתְּךָ; Pt. s. f. מִשְׁמַעְתִּי, p. m. מִשְׁמַעְתִּי, f. מִשְׁמַעְתְּךָ: sich ablösen, lose werden, entschlüpfen, *become detached, loosened, escape*. || **Pa.**, Impf. 3 s. f. טִשְׁמַעְתְּ; Pt. act. s. f. מִשְׁמַעְתָּ: erlassen, *remit*.

שֶׁמֶץ n. m., p. שֶׁמֶץ: Zwiebel, *onion*.

שָׁמֶן adj. fett, *fat*. || שֶׁמֶן, שֶׁמֶן n. m., sf. 3 p. שֶׁמֶן; שֶׁמֶן: Fett, *fat*.

שמע vb. **Pe.**, Pf. 1 s. שָׁמַעְתִּי; 1 p. שָׁמַעְתָּ; 3 s. m. c. sf. שָׁמַעְתָּ, f. שָׁמַעְתְּ, p. שָׁמַעְתְּהוּ; 3 s. f. שָׁמַעְתְּ, sf. 3 s. m. שָׁמַעְתָּ; Impf. 1 p. c. sf. 2 s. m. נִשְׁמַעְנָה; 3 p. לְשָׁמַעַי; Imp. שמע; Pt. act. s. m. שָׁמַעְתָּ, d. שָׁמַעְתְּ, sf. 3 s. m. שָׁמַעְתָּ, p. שָׁמַעְתִּי, 2 s. שָׁמַעְתְּ; pass. s. m. שָׁמַעְתָּ, f. שָׁמַעְתְּ: hören, bedienen, folgern, *hear, listen, attend, deduce*. | **Itpe.**, Pf. 3 s. m. אֶשְׁמַעְתָּ; Impf. 3 p. f. לְאֶשְׁמַעְתְּ; Pt. p. f. מִשְׁמַעְתְּ: gehört

werden, *be heard*. | **Af.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 1 p. אֶשְׁמַעְתָּ; Impf. 1 s. אֶשְׁמַעְתָּ, sf. 3 s. f. אֶשְׁמַעְתְּ; 3 s. m. c. sf. 1 p.

נִשְׁמַעְנָה; Imp. p. f. אֶשְׁמַעְתְּ; Inf. c. sf. 1 p. לְאֶשְׁמַעְתְּ; Pt. act. שמע: ertönen lassen, verkünden, bedeuten, *cause to be sounded, declare, tell, signify*. || שמע, שמע n. f., p. שמע: halachische Überlieferung

der nachtannaitischen Zeit, *post-tannaitic halakic tradition*. || שמע n. m., p. c. sf. 3 s. m. שמע: Ruf, *reputation*.

¹שמע vb. **Pa.**, Pt. act. שָׁמַעְתָּ: bedienen, *attend*. | **Itpe.**, Impf. 3 s. m. לְשָׁמַעַי; Inf. לְאֶשְׁמַעְתְּ; Pt. 1 s. מִשְׁמַעְתִּי: sich bedienen, *make use*.

²שמע n. f. Sonne, *sun*.

שֶׁמֶץ n. m. Sesam, *sesame*.

שֶׁמֶץ n. m. Ameise, *ant*.

שמע vb. **Pa.**, Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. שָׁמַעְתָּ; Impf. 1 p. c. sf. 3 s. m. נִשְׁמַעְנָה;

Pt. pass. 1 s. מִשְׁמַתֵּנָּה: in den Bann tun, *excommunicate*. || שְׁמַתָּה n. f. Bann, *ban*.
 שָׁנָה vb. **Pe.**, Pt. act. שָׁנִי: verschieden sein, *be different*. | מִי שָׁנָה worin ist es verschieden? *wherein is it different?* | לֹא שָׁנָה es ist nicht verschieden, *it is not different*. || **Pa.**, Pf. 1 s. שָׁנִי; 1 p. †שָׁנִינָה; †שָׁנִינָה, שָׁנִינָה, sf. 3 p. שָׁנִינָה; 3 s. m. שָׁנִי; Impf. 1 s. אֲשָׁנִי; 1 p. c. sf. 3 s. m. נִשְׁנִינָה; Imp. שָׁנִי; Pt. act. s. מִשְׁנִי, p. m. מִשְׁנִי, f. מִשְׁנִינָה: 1. ändern, wechseln, *change*; 2. einen Einwand widerlegen, *remove a contradiction*, *answer an objection*. | **Af.**, Imp. אֲשָׁנִי: wechseln, *change*. || שְׁתָּה n. f., p. †שָׁנִינָה, שָׁנִי; c. שָׁנִי; d. †שָׁנִינָה; sf. 3 s. m. שָׁנִינָה: Jahr, *year*. | לְשָׁנָה nach einem Jahre, *after a year*.
 שָׁנָה n. f., p. שָׁנִי; sf. 1 s. שָׁנִי; 3 s. m. שָׁנִינָה: Zahn, *tooth*. | מִשְׁנָה n. f. Fels, *rock*.
 שָׁנָה n. m. Katze, *cat*.

יִשָּׁן v. שָׁנָה.
 שְׁעֵרָה n. f., p. †שָׁעֵרָה: Stunde, *hour*. || הִשְׁתָּה adv. jetzt, *now*.
 שָׁעָה vb. **Itpa.**, Pf. 3 s. m. אֲשָׁתְּעֵי; 3 s. f. אֲשָׁתְּעֵי; 3 p. m. אֲשָׁתְּעוּ; Imp. אֲשָׁתְּעֵי; Pt. act. מִשְׁתְּעֵי: erzählen, *relate*. || שׁוּתָה n. f. Gespräch, *talk*.
 שְׁעָבָדָה v. עָבַד.
 שָׁעַר vb. **Pa.**, Pf. 3 s. m. שָׁעַר; Inf. לְשָׁעוּרִי: abschätzen, *estimate*. || שְׁעוּרָה n. m., c. שְׁעוּר: Maß, *measure*.
 שְׁפִטְנָה n. m. Tor, *fool*.
 שָׁפַךְ vb. **Pe.**, Imp. שָׁפַךְ; Pt. שָׁפַךְ: ausgießen, *pour out*. | **Itpa.**, Pf. 3 s. m. אֲשָׁתְּפַךְ, pass.
 שָׁפַל vb. **Pe.**, Pf. 1 s. †שָׁפַלְתִּי; שָׁפַלְתִּי; Imp. שָׁפַל: nach unten sehen, *look below*. | **Af.**, Pf. 3 p. c. sf. 3 s. f. אֲשָׁפַלוּהָ: niedrig machen, *lower*. || שָׁפִיל adj. niedrig, *low*. || בְּשָׁפְלָה bergab, *down hill*. || שְׁפּוּלָה n. m., p. sf. 3 s. m. לָהּ: Saum, *skirt*.
 שָׁפַע **Pe.**, Pf. 3 p. †שָׁפְעוּ: strömen, *overflow*.

שָׁפַע vb. Pa., Pf. 3 s. m. c. sf. 3 p. f. שִׁפְּצָנָהּ; Impf. 2 s. m. תִּשְׁפָּע: ausbessern, *repair*.

שָׁפַע vb. Pe., gefallen, *please*. || שָׁפִיר adj., d. שְׂפִירָא, f. שְׂפִירָא, p. f. שִׁפְּירָן: schön, *beautiful*. | שָׁפִיר adv. recht, *correctly*. || שְׂפָרָא n. m., sf. 2 s. m. שִׁפְּרָה: Schönheit, *beauty*.

שָׁקַע vb. Pe., Pt. act. c. sf. 3 s. m. שִׁקְּיָה: ausschenken, *give to drink*; Pt. act. Mundschenk, *butler*. | Af., Pf. 1 p. sf. 3 s. m. אֲשִׁקִּינָה; 3 s. m. c. sf. 3 s. m. אֲשִׁקִּיָּה, 3 p. m. אֲשִׁקִּינָהוּ; 3 p. c. sf. 3 s. m. אֲשִׁקִּיָּה; Impf. 1 s. c. sf. 2 s. m. אֲשִׁקֶּנָּה; Imp. c. sf. 1 s. אֲשִׁקֶּנָּה, p. c. sf. 3 s. m. אֲשִׁקִּיָּה; Pt. act. p. m. מִשְׁקוֹ: zu trinken geben, *give to drink*.

שָׁקַע vb. Pe. = שָׁקַע. שָׁקַע vb. Pe., Pf. 1 s. † שְׁקַלְתָּ, שְׁקַלְתִּי, sf. 3 s. m. שְׁקַלְתָּהּ, 3 s. f. שְׁקַלְתָּא, 3 p. m. שְׁקַלְתָּהוּ; 1 p. c. sf. 3 p. שְׁקַלְתָּהוּ; 2 s. m. שְׁקַלְתָּ, sf. 3 p. שְׁקַלְתָּהוּ; 3 s. m. c.

sf. 3 s. m. שְׁקַלְתָּהּ, f. שְׁקַלְתָּהּ; 3 s. f. † שְׁקַלְתָּהּ, שְׁקַלְתָּהּ, sf. 3 s. f. שְׁקַלְתָּהּ; 3 p. c. sf. 3 s. f. שְׁקַלְתָּהוּ, 3 p. שְׁקַלְתָּהוּ;

Impf. אֲשִׁקֵּל; 3 s. m. נִשְׁקַל, sf. 3 p. לְשִׁקְלָנָהוּ; 3 p. c. 3 s. f. לְשִׁקְלוֹתָהּ; Imp. שְׁקַל, sf. 3 s. m. שְׁקַלְתָּהּ, 3 p. שְׁקַלְתָּהוּ; s. f. שְׁקַלְתִּי; p. m. שְׁקַלְתִּי, Pt. act. שְׁקַלְתָּ, p. שְׁקַלְתִּי, 1 p. שְׁקַלְתִּינָּה, 2 s. שְׁקַלְתָּהּ; pass. s. m. שְׁקִילָא, f. שְׁקִילָא, p. f. שְׁקִילָן: nehmen, *take*. | Itpe., Pf. 3 s. m. אֲשִׁתְּקַל; Pt. p. f. מִשְׁתְּקִלָּן, pass.

שָׁקַר vb. Pa., Pf. 3 s. m. שְׁקַר; Inf. שְׁקוּרִי, sq. בָּ: betrügen, *deceive*. || שְׁקָרָא: Lüge, *lie*. || שְׁקָרוּרִי n. m. Lügner, *liar*.

שָׁרָא vb. Pe., Pf. 3 s. m. c. sf. 3 s. m. שְׂרִיָּה, f. שְׂרִיָּה, שְׂרִיָּא, p. שְׂרִיָּהוּ; 3 s. f. † שְׂרַתָּ; 3 p. m. c. sf. 3 s. f. † שְׂרִיָּדָה, p. m. שְׂרִיָּדָה, 3 p. f. שְׂרִיָּדָה; Impf. 3 s. m. לְשָׂרִי; Imp. שְׂרִי; Inf. מִשְׂרָא; Pf. act. שְׂרִי, p. שְׂרוּ; pass. s. m. שְׂרִי, f. שְׂרִיָּא: lösen, erlauben, *loosen, permit*. | Itpe., Pf. 3 s. m. אֲשִׁתְּרִי;

Impf. 2 p. m. תִּשְׁתָּרוּ: Erlaubnis erhalten, *receive permission*. | Af., Pf. 3 s. m. אֲשַׁרִי: wohnen lassen, *cause to dwell*. || מִשְׁרֵתָא n. f., p. c. sf. 1 s. מִשְׁרֵתֵי: Lager, *camp*; p. Truppen, *troops*. || שְׁרוּתָא n. f., sf. 2 s. m. שְׁרוּתָא(י): Mahlzeit, *meal*.

שרבב vb. It., Pf. 3 s. m. אֲשַׁתְּרַבֵּב; Inf. אֲשַׁתְּרַבֵּב: herabgleiten, *slip down*.

שְׂרָגָא n. m., p. שְׂרָגִי: Lampe, *lamp*.

שְׂרִיקָא n. m., p. שְׂרִיקִי: Flecken, Faden, *spot, thread*.

שָׂרַף vb. Pe., Impf. 3 s. m. גִּשְׂרַף: schlürfen, *sip*.

שְׂרִיר adj. p. f. שְׂרִירָא: fest, *firm*.

שַׁת v. שַׁת.

שְׁתָּא v. שְׁנָא.

שְׁתִי vb. Pe., Pf. 2 s. m. שְׁתִית; sf. 3 s. m. אֲשַׁתִיתָה; 3 s. m. c. sf. 3 s. m. שְׁתִיָה; Impf. 1 p. גִּשְׁתִי; 2 s. m. תִּשְׁתִי,

p. †תִּשְׁתִּין; Imp. אֲשַׁתִי, שְׁתִי; p. m. אֲשַׁתִּי, שְׁתִי; Inf. מִשְׁתָּא, לְמִשְׁתִי, מִשְׁתָּא; Pt. act. שְׁתִי, 2 s. שְׁתִית: trinken, *drink*. || מִשְׁתָּא n. m. Getränk, *drink*.

שַׁתל vb. Pe., Pf. 1 s. שְׁתִלִי; 2 s. m. c. sf. 3 s. m. שְׁתִלְתָה; 3 p. †שְׁתִלוּ; Impf. 1 s. אֲשַׁתִל; Pf. act. שְׁתִל, p. שְׁתִלִי, 1 s. שְׁתִלְנָא: pflanzen, *plant*.

שְׁתַּפָּא n. m., p. שְׁתַּפִי: Genosse, *partner*. || שְׁתַּפּוּתָא n. f. Genossenschaft, *partnership*. ||

שַׁתַּף vb. denom. Pa., Impf. 3 s. m. לְשַׁתַּף: zugesellen, *associate*. | Itpa., Impf. 1 s.

אֲשַׁתַּף; 3 s. m. לְשַׁתַּף; Infin. אֲשַׁתַּפִי, sq. בְּהִידִי:

sich beteiligen, *take part, participate*.

שַׁתַּק vb. Pe., Pf. 1 s. שְׁתַּקִי, שְׁתַּקִי; 3 s. m. שְׁתַּק, אֲשַׁתַּק; 3 p. †שְׁתַּקוּ, †אֲשַׁתַּקוּ; Pt. act. שְׁתַּק: schweigen, *be silent*. || שְׁתִיקוּתָא n. f. Schweigen, *silence*.

ת

תְּאֵנָא n. m., s. f. תְּאֵנָה: Krone, *crown*.

תְּאֵנָא n. f., p. תְּאֵנִי: Feige, *fig*.

תבואה n. f. Arche, *ark*.

תבוא n. m. Stroh, *straw*.

תבוא vb. **Pe.**, Pf. 3 s. f. c. sf.

3 p. m. תבועתנהו: auffordern, *ask, accost*.

תבר vb. **Pe.**, Pt. act. s. m. c.

sf. 3 p. m. תברנהו: zerbrechen, *break*. | **Itpe.**, Pf.

3 s. m. תבר; Impf. 3 s. m.

לתבר: pass. || תברא n. m.

Unglück, *misfortune*.

תגרא v. גרא.

תגרא (ass.) n. m. Kaufmann, *merchant*.

תוב vb. **Pe.**, Pf. 1 p. † תבנא;

3 s. m. תב; Imp. s. f. תובי:

zurückkehren, *return*. | **Af.**,

1 p. † תבנא, sf. 2 s. m.

תבנא, 3 s. m. תבנא, 3

p. m. תבנא; 2 s. m. c. sf.

1 s. תבנא; 3 s. m. c. sf.

3 s. m. תביב; Pt. act. s. m.

תביב, מתיב, p. m. תביב,

2 s. מתיב: Einwendung

erheben, *raise an objection*. |

Ittaf., Pf. 3 s. m. תותב:

widerlegt werden, *be refuted*.

|| תיבוא n. f., p. תיבוא:

Widerlegung, *refutation*. ||

תוב, תוב adv. wiederum,

again.

תומא n. m. Knoblauch, *garlic*.

תורא n. m. Ochs, *ox*.

תורתא (etym.?) n. m., p. 1 s.

יבי: Kleid, *garment*.

תחת, תחתי, תחתי praep.,

sf. 2 s. m. תחת; 3 s. m.

תחת, p. m. תחת: unter,

under. || תחתא adv. unten,

beneath. || תתי, תתי adj.,

d. תתי; p. תתי: unterer,

lower. || לתתי, לתתי adv.

unten, *beneath*. || תתא vb.

denom. **Pa.**, Impf. 3 s. m.

לתתי; 1 p. נתתי: nach unten

bringen, *bring down*.

תלל v. חלל.

תבא n. m. Tisch, *table*.

תבא n. m. Kinderlosigkeit,

childlessness.

תבא n. m., p. תבלי: Schmerz,

pain.

תבא n. f. Purpur(farbe und

-stoff), *violet (color and*

stuff).

תבא (pers.?) n. m.,

יבי: Thronsessel, *chair*.

תלל vb. **Pe.**, Pf. 1 p. תלינן;

3 s. m. c. sf. 3 s. m. תלי,

p. f. תלי; 3 p. תלו; Impf.

2 p. m. תלו; Pt. act. s. m.

תלי; pass. s. f. תלי: (auf-)

Mišna lehren, *instruct in the Mishna*. || תנא n. m., p. תנאי: Tanna (doctor Mišnicus).
 2 תנא vb. Af., Pf. 3 p. m. תנאו: verabreden, *make an agreement*.
 תנא v. נוח.
 תנינא n. m. (f.) Seeungeheuer, *sea monster*.
 תנורי n. m., p. תנורי: Ofen, *oven*.
 תעלי n. m., p. תעלי: Fuchs, *fox*.
 תעניתא v. ענא.
 תפס vb. Pe., Pf. 2 p. c. sf. 3 s. f. תפסותה, תפסיתיה; 3 s. m. c. sf. 3 s. m. תפסה (תפשה); 3 p. m. c. sf. 3 s. m. תפסוה; Imp. s. m. c. sf. 3 s. m. תפסוה; p. m. c. sf. 3 s. m. תפסוה, f. תפסוה; Pt. act. s. m. תפס, p. m. תפסו; 1 p. תפסין: ergreifen, in Besitz nehmen, *seize, take possession*. | Itp., Pt. 2 s. מטפסוה: ergriffen werden, *be seized*.
 תפס vb. Pe., Pf. 2 p. תפסו: speien, *spit*.
 1 תקל vb. Pe., Pf. 3 s. m. c.

sf. 3 s. m. תקלה; Impf. 3 s. m. לתקל, Pt. act. תקל: 1. wägen, *weigh*; 2. wiegen, aufwiegen, *weigh, be equal*. || מטקלא (ק), sf. 3 s. m. מטקלה, מטקלה: Gewicht, *weight*.
 2 תקל vb. Itp., Pf. 3 s. m. תקלו, f. תקלו: straucheln, *stumble*.
 תקן vb. Pe., Pt. act. p. f. תקנו: gerade, recht, *straight, right*. || Pa., Pf. 3 s. m. תקן, p. m. תקנו; Inf. תקוני; Pt. pass. s. m. מתקן, f. d. מתקנתא: anordnen, richtig stellen, *order, set in order*. || תקנתא n. f., sf. 3 s. m. תקנתא: Verordnung, Bessermittel, *ordinance, means of improvement, remedy*.
 תקף vb. Pe., Pt. act. p. m. תקפו: stark sein, *be strong*. | Itp., Pt. p. m. מתקפו: sich anstrengen, *strain oneself*. | Af., Pt. act. מתקה: eine starke Frage stellen, *ask a strong question*. || תקפה n. m., c. תקף: Stärke, Heftigkeit, *strength, vehemence*.
 1 תרא vb. Pe., Impf. 3 p. תרו: aufweichen, *dissolve*.

בוא. **בִּיאָה** n. f. Untergang, *setting*.

בול (gr.) n. m., p. **בּוֹלְאוֹת**:
Ratsherr, *councillor*.

בחר vb. **חָו.**, Pt. **מִבְּחָר**: aus-
erlesen, *choice*.

בטח vb. **חָו.**, Pt. 1 s. **מִבְּטַחְנִי**:
gewiß sein, *be certain*.

בטל vb. **פִּל.**, Pf. 3 s. f. **בִּטְלָה**:
unterbrechen, *interrupt*. ||
בטול n. m. Unterbrechung,
interruption.

בקש vb. Nitp. = Hitp.

ברא: **בְּרִיאָה** n. f. Schöpfung,
creation. || **בְּרִיאָה** n. f. Ge-
schöpf, *creature*.

ברר: **בְּרִירָה** n. f. Sonderung,
separation, selection.

בת n. f. || **בַּת קוֹל** Stimme,
voice. || **בְּבַת אֶחָד** auf Ein-
mal, *at one and the same time*.

בָּבָה vb. einziehen, *collect*.

גוי n. m. Nichtjude, *Gentile*.

גוף n. m. Körper, Wesen,
body, essence.

גִּיּוּרָה n. f.: **גִּיּוּרָה אֲשֶׁרָה** Ana-
logie-Beweis, *proof by ana-*
logy.

גָּמַר n. m. Vollendung, *com-*
pletion.

גִּרְגָּרֶת n. f. Feige, *fig.*.

גִּרְגָּרֶן n. m. Schlemmer, *glutton*.

דְּגֻמָּה (gr.) n. f. Gleichnis,
likeness.

דֶּק n. m., p. **דְּקִין**: Flor im
Auge, *cataract*.

דֶּקֶל n. m. Palme, *palm-tree*.

דִּיאָה adv. wie? *how?*

הפרכוס (gr.) = *ὑπαρχος*.

וְדִי n. m., p. **וְדִאוֹת**: Gewiß-
heit, *certainty*. || **וְדִי** adv.
gewiß, *certainly*.

וְבִי adj., p. **וְבִאִין**: würdig,
worthy.

וּון vb. **נִי.**, Pt. **נִוּוֹן**: gespeist
werden, *be fed*.

חול vb. Pf. 3 s. m. **חָל**: fallen,
fall.

חָם וְשָׁלוֹם Gott behüte, *God*
forbid.

חֲזֻקָה n. f., c. **חֲזֻקָת**: Prä-
sumtion, *presumption*.

חֶלֶק vb. **נִי.**, verschiedener
Meinung sein, *be of a dif-*
ferent opinion.

חַמָּה n. f. Sonne, *sun*.

חמר vb. Pt. pass. חָמַר: schwer, *heavy, weighty*.

מַחְמַת praep. wegen, *on account of*.

טול vb. **Hi.** werfen, *cast*.

מְטֵלית n. f. Mantel, *mantle*.

טפל vb. **Ni.** sich anschließen, *attach oneself*.

יאל conj. da, *since*. ||

הִילְכָהּ adv. also, *hence*.

יִסְוֵרִין n. p. m. Leiden, *suffering*.

יִשְׁיבָה n. f. Akademie, *college*.

יִשַׁר **Pi.** stark machen, *make strong*.

כִּי praep., sf. 1 s. כִּמְוֵי.

כִּי־שׁ conj. sobald als, nachdem, *as soon as, since*.

כִּן adv. so, *thus*.

כֵּן adv. hier, *here*. | מֵכֵּן von jetzt ab, *from now on*.

כָּנַס vb. **Ni.** eintreten, *enter*.

בֵּית הַכֶּסֶף Abtritt, *privy*.

כִּפְּרָה n. f. Sühne, *atonement*.

כָּרַךְ vb. umschlingen, *wind about*.

לוּה¹ vb. **Pa.** begleiten, *accompany*.

הַלְוָאָה n. f. Darlehen, *loan*.

לְשׁוֹן n. f. Bedeutung, *meaning*.

מַה-אֲחַת בְּמָה || עַל-אֲחַת בְּמָה dasjenige, welches, *that which*. || עַל-אֲחַת בְּמָה um wieviel mehr, *how much the more*.

מֵיתָה n. f. Tod, *death*.

מֵינָהּ praep., sf. 3 s. m. הַמֵּינָהּ.

מִנְיָן n. m. Zahl, *number*.

מִסְרָנִי vb. Pt. act. 1 s. מסר.

מִרְגְּלִיּוֹת (gr.) n. f., p. מִרְגְּלִיּוֹת: Perle, *pearl*.

נִדְוֵי n. m. Bann, *excommunication*.

נָטַל vb. erheben, nehmen, *lift, take*.

גִּיב שְׁפָתַיִם Oberlippe, *upper lip*.

נִסְיָן n. m., p. נִסְיָן: Wunder, *miracle*.

סָבַב vb. **Hi.** zu Tische liegen, *recline at table*.

סָבַר vb. Pt. pass. סָבַר meinent, *of the opinion*.

סִיָּה n. m. Eselsfüllen, *foal of an ass*.

סְנִיף n. m. Ansatz, *attachment*.

סִפְקוֹת n. m., p. סִפְקוֹת: Zweifel, *doubt*.

סרב vb. **Pi.** sich weigern, *refuse.*

סתר vb. widersprechen, *contradict.*

עגל vb. **Pi.** einen Kreis bilden, *form a circle.*

עוד : עוד מבעוד יום während des Tages, *while it is yet day.*

עין : עין מיעין praep. nach Art von, *after the manner of.*

עכשו adv. jetzt, *now.*

עלב vb. bedrücken, *oppress;*
Pt. pass. unglücklich, elend, *miserable.* | **Ni.** pass.

עלה vb. angerechnet werden, *be counted.* | **Hi.** nennen, *name.*

ענות n. f. Bescheidenheit, Sanftmut, Demut, *humility.*

עצמי : עצמי ich selbst, *myself.*

ערבית n. f. Abend, *evening.*

ערוד n. m. Wildesel, *wild ass.*

פגיון (lat.) n. m. pugio.

פגם n. m. Verschlimmerung, *deterioration.*

פחה verringern, *lessen.*

פני מש conj. weil, *because.*

פנה vb. **Ni.** die Notdurft verrichten, *ease oneself.*

פרש vb. sich absondern, *separate oneself.*

פרידה n. f. Taube, *dove.*

פרייה n. f. Fruchtbarkeit, *fruitfulness.*

פרוסבל (gr.) = פרום בולבטי
πρὸς βουλευτίας.

פתייה n. f. Anfang, *commencement.*

מצוה n. f. Gebot, *commandment.* || Wohltat, *good deed.*

צחה vb. **Pilp.** polieren, *polish.*

קדם vb. vorangehen, *go before.* | **Ho.** Pt. מקדם verfrüht, *antedated.*

קום : במקום praep. anstatt, *in the place of.*

קרא n. f. Lesen, *reading.* ||

מקרא n. m. Schrift, Schriftvers, *Scripture, Scriptural verse.* [ground.

קרקע n. m. Grund und Boden,

ראיה n. f. Beweis, *proof.*

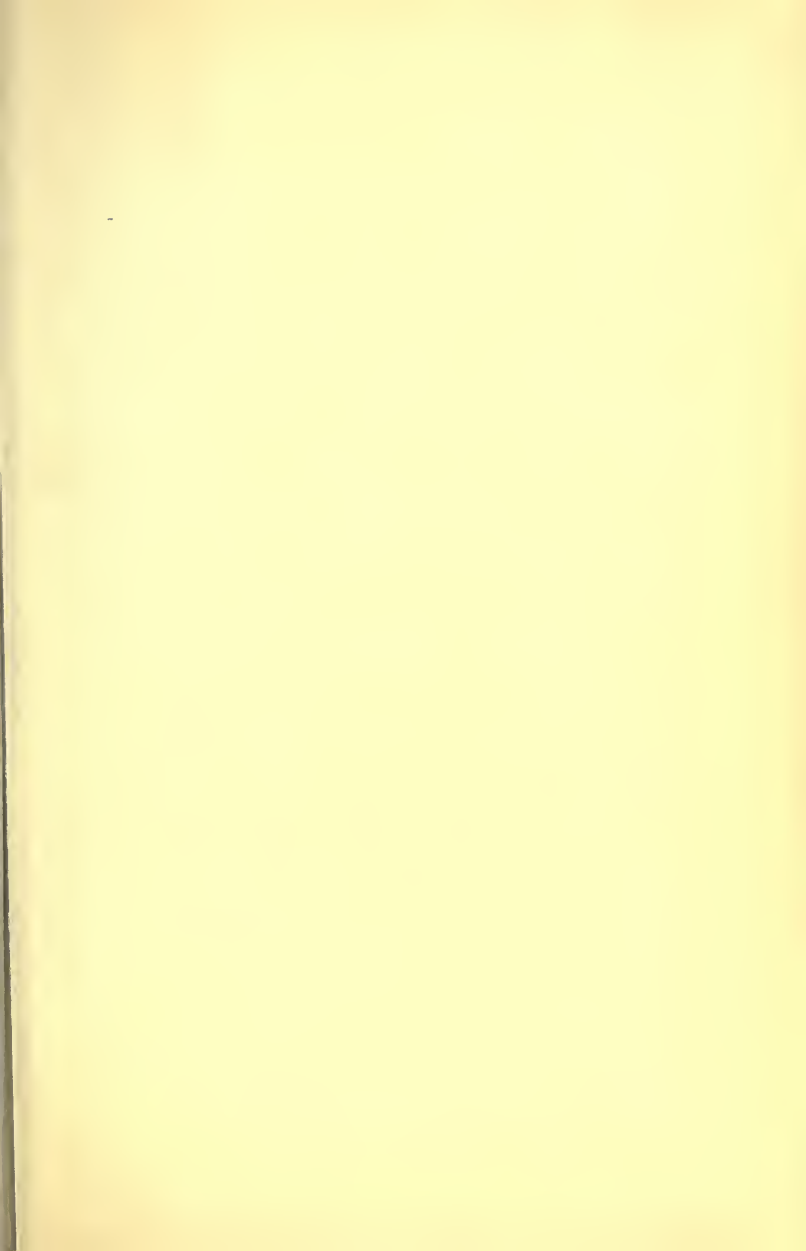
רבנו : רבנו unser Lehrer, *our teacher.*

רבה n. f. Mehrung, *multiplication.*

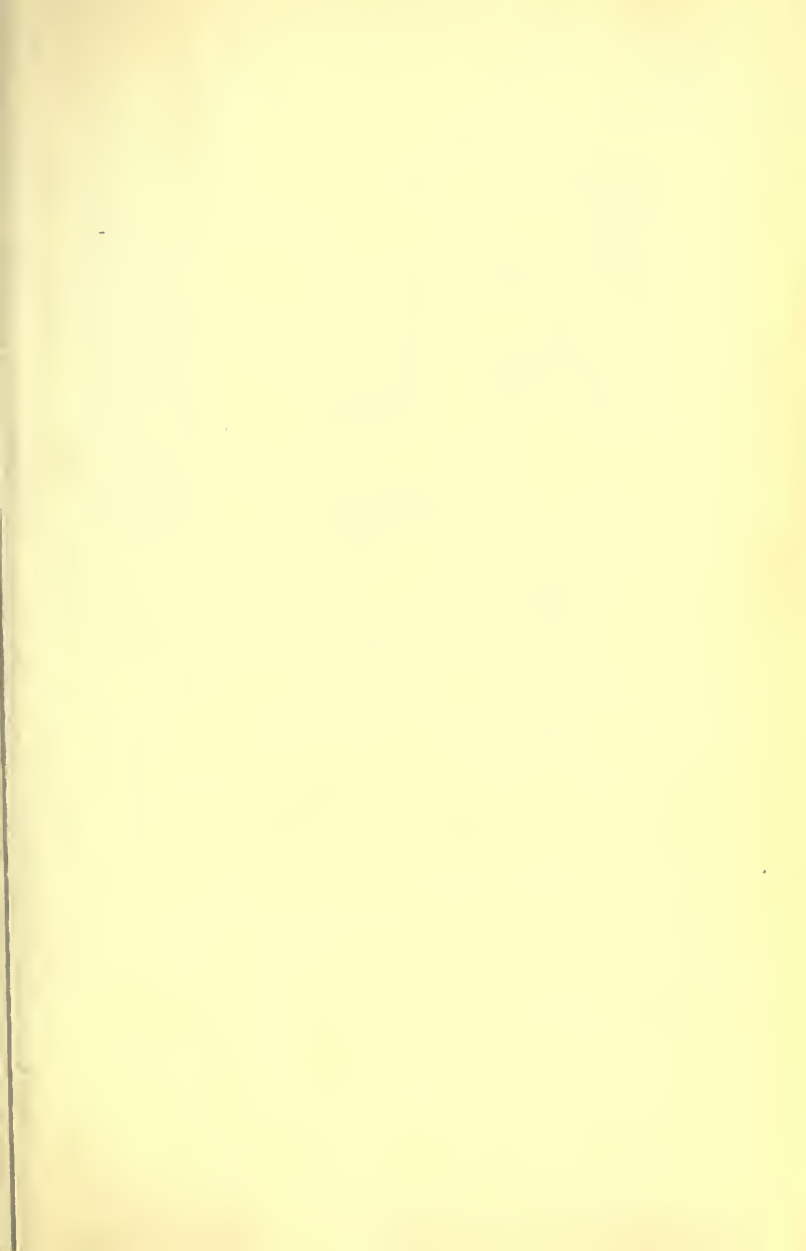
רדה n. m. Schaufel, *shovel.*

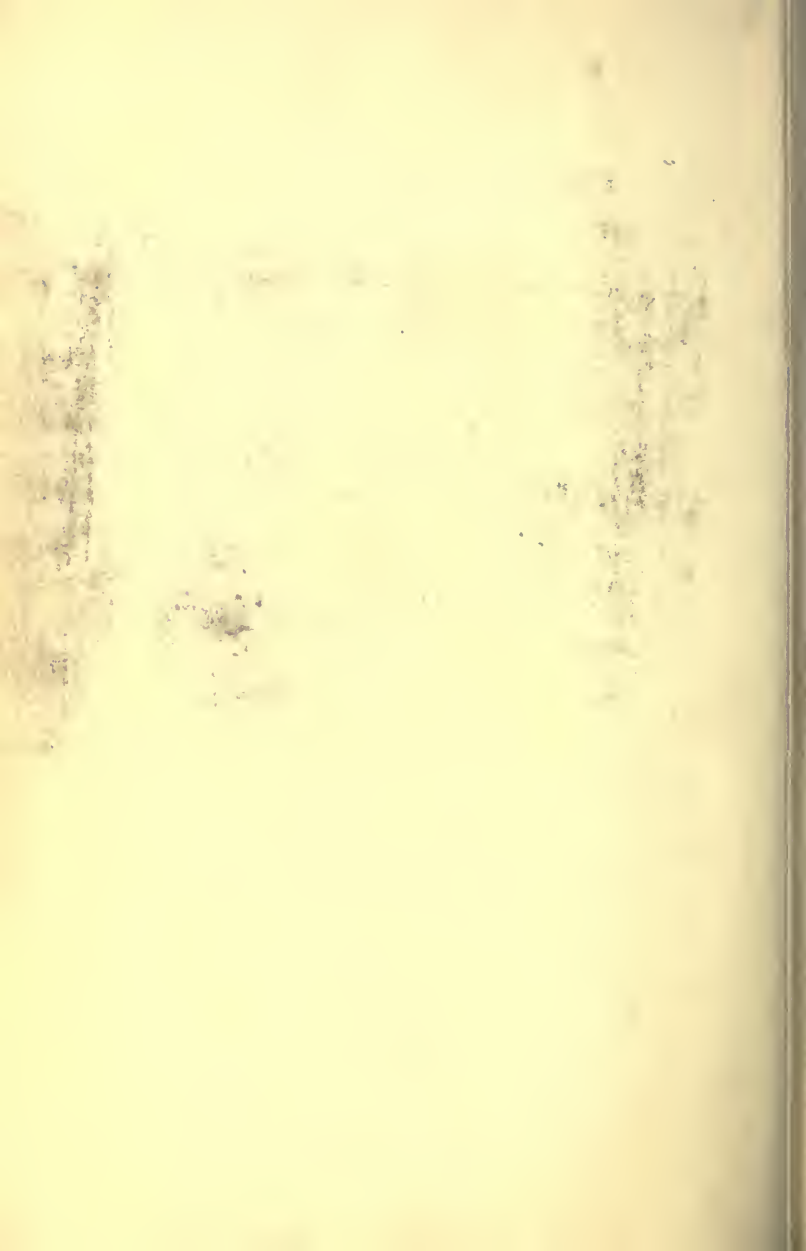
רפף: Augenblick, <i>twinkling of an eye.</i>	שכח vb. Hitpa. , vergessen werden, <i>be forgotten.</i>
רשה n. f. Erlaubnis, <i>permission.</i>	בין השמשות: Abend- dämmerung, <i>twilight.</i>
שׁ: nota relationis. שְׁלִי: mein, <i>my.</i> שָׁל: nota genitivi.	שמשׁ vb. Pi. , dienen, <i>serve.</i>
בְּשִׁבִיל praep. wegen, <i>on ac- count of.</i>	שנה vb. Pu. , Pt. ungewöhn- lich, <i>extraordinary.</i>
שחר n. m., p. שְׁחָרִין, שְׁחָרִית n. f.: Morgenzeit, <i>dawn.</i>	שנה n. f. Mišna.
שטר n. m., p. שְׁטָרוֹת; c. שְׁטָרִי (שְׁטָרִי): Schriftstück, <i>docu- ment.</i>	מִשְׁעָה שׁ: von der Zeit, da, <i>from the time when.</i>
שְׁכִיבָה n. f. Liegen, <i>lying down.</i>	[תְּחִלָּה] תחל vb. denom. Hi. , anfangen, <i>begin.</i>
	תְּנִי n. m. Bedingung, <i>condition.</i>
	תקן vb. Hi. , verordnen, <i>esta- blish, order.</i>

BINDING = OCT 5 1970
PJ
5301
M37

Margolis, Max Leopold
A manual of the Aramaic
language

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
